



План за интегрирано развитие
2021-2027 година на
община Симитли

СЪДЪРЖАНИЕ

Използвани съкращения	5
Речник на използваните термини	9
Списък на таблиците	12
Списък на фигурите	13
Увод	15
Цели и обхват на ПИРО Симитли	15
Структура и съдържание на ПИРО Симитли	15
Структура.....	16
Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциала за развитие на община Симитли.....	25
Териториален обхват	26
Анализ на икономиката в община Симитли	35
Секторна структура	36
Туризм	45
Дял на общинската икономика от областната икономика	52
Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.....	55
Демографска динамика и структура	56
Икономическа активност, заетост, равнище на безработица	68
Доходи на домакинства, линия на бедност.....	71
Образователна система	76
Здравеопазване и здравни услуги	80
Спорт.....	81
Социална инфраструктура	83
Култура и културни дейности	87
Читалища.....	88
Храмове и манастири	89
Археологически обекти и места	90
Паметници	93

Празници и фестивали.....	94
Туризм.....	95
Състояние на инфраструктурата в общината.....	96
Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност	96
Енергийна мрежа	99
Телекомуникационна мрежа	103
Екология: състояние и устойчивост на околната среда.....	104
Пространствена структура на защитените територии в обхвата на Националната мрежа Натура 2000	117
Административен капацитет на общинската администрация: състояние, оценка и укрепване.....	124
Дейности в сектор Култура.....	128
Селищна мрежа и жилищен сектор	130
Културно наследство в градовете на общината	138
Съседство на община Симитли: анализ, оценка и насоки	140
Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализиране на територията на общината	144
Интегриран SWOT анализ.....	145
Взаимообвързаност на общината с районите на национално ниво (в съответствие с НЦТР)	150
Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027.....	153
Визия за развитие на общината.....	153
Стратегическа цел и приоритети към потенциала за развитие на общината	157
Комуникационна стратегия на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие при изпълнение на ПИРО и спазване на принципите: партньорство, публичност и инициативност	175
Комуникационна стратегия на община Симитли.....	175
Подходи за насърчаване на партньорите и заинтересованите страни	186
Описание на заинтересованите страни и подбор на участниците, разработили ПИРО	188
Комуникационен механизъм, осигуряващ информация, отчетност и прозрачност при изпълнение на плана.....	189

Мерки по включване на заинтересованите страни и партньори по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в ПИРО.	190
Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини	191
Програма за реализация на ПИРО и характеристика на интегрирания подход за развитие	193
Програма за развитие на туризма	195
Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия.....	196
Глобално затопляне, природни бедствия, рискови територии и зони.....	197
Законодателство.....	198
Трети национален план за действие по изменение на климата	200
Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия в община Симитли	201
Ресурсна осигуреност	205
Действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО Симитли.....	207
Индикатори за продукт.....	208
Индикатори за резултати	208
Предварителна оценка на основание чл.32 от ЗРП	209
Заключение.....	209
Приложения.....	211
Използвани източници на информация.....	212

Използвани съкращения

АЗ	Агенция по заетостта
АНКПР	Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АПИ	Агенция Пътна инфраструктура
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БАСЕТ	Българска асоциация за селски и екологичен туризъм
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВОИ	Вътрешни отоплителни инсталации
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ГИС	Географска информационна система
ГКПП	Гранично-контролен пропускателен пункт
ГПМ	Газопреносна мрежа
ГППДМП	Групова практика за първична дентална медицинска помощ
ГС	Газоразпределителна станция
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСГРАОН	Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие

ЗА	Закон за администрацията
ЗЗРК	Закон за закрила и развитие на културата
ЗЗТ	Закон за защита на територията
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИЗП	Използваеми земеделски площи
ИПВГР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИППМП	Индивидуална практика за първична медицинска помощ.
ИППДМП	Индивидуална практика за първична дентална медицинска помощ
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата на ЕС в България
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КВС	Карта на възстановена собственост
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЕП	Коефициент за естествен прираст
КФ	Кохезионен фонд
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МИ	Министерство на икономиката
МИГ	Местна инициативна група
МК	Министерство на културата

МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МС	Министерски съвет
МТ	Министерство на туризма
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НКЖИ	Национална компания „Железопътна инфраструктура“
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКЦ	Недвижими културни ценности
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НЦТР	Национален център за териториално развитие
НЧ	Народно читалище
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна програма
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПЛ	Общопрактикуващ лекар
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 година
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт“
ОСР	Областна стратегия за развитие

ОПТТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейна вода
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РСРР	Регионални схеми за пространствено развитие
РСМ	Република Северна Македония
СБДПЛР	Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация
СГО	Структури на гражданското общество
СЗР	Северозападен район от ниво 2
СИР	Североизточен район от ниво 2
СЦР	Северен централен район от ниво 2
ТЕЛК	териториална експертна лекарска комисия
ТП	Териториално поделение
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ЮЗР	Югозападен район от ниво 2
ЮИР	Югоизточен район от ниво 2
ЮЦР	Южен централен район от ниво 2
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistiques – Обща класификация на териториалните единици за статистически цели
STEM	Science, Technology, Engineering, Math – Наука, Технология, Инженерство, Математика – философия на образованието, която включва преподаване и учебен материал по начини, наподобяващи реалния живот
SWOT анализ	Анализ на силни и слаби страни, възможности и заплахи

Речник на използваните термини

Агломерационен ареал - “Functional Urban Area” (FUA) – активна част от територията на община или на група общини, в която се осъществяват интензивни функционални връзки между града-център и други населени места и обекти.

Агломерационно ядро – самостоятелен град-център или с пространствено приобщени към него съседни населени места и други обекти в обща непрекъсната пространствена система.

Брутен вътрешен продукт (БВП) - характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната.

Екологично състояние на повърхностни води – състояние, определено от биологични, физико-химични и хидроморфологични елементи на качеството на водите.

Електронно управление (е-управление) - управление в електронна среда на нормативните взаимоотношения, административните процеси и обслужване и взаимодействието с потребителите с използване на информационни, статистически и математически модели и методи на обработка на данни, информация и знания, които осигуряват по-високо ниво на ефективност на управлението.

Интермодален транспорт - комбиниран транспорт на хора или стоки като се използват два или повече вида транспортни средства (за въздушен, железопътен, плавателен или автомобилен транспорт).

Културен коридор - традиционно териториално направление в даден регион, по чието протежение циркулират културни ценности, идеи и иновации в един постоянен континуитет на връзки, влияния и взаимодействия.

Културен маршрут – традиционен път, материално детерминирано историческо трасе, съответства на определена историческа функция и цел, включва материални и нематериални културни феномени.

Малки населени места – села или градове съгласно градовете с население до 30 000 жители.

Местообитание - район със специфични абиотични и биотични фактори, в който определен растителен или животински вид се намира в някои от стадията на своя жизнен цикъл.

Оси на урбанистично развитие – (полицентрични зони), пространства с линеен характер, формирани при интегрирането на полюсите на развитие с транспортно-комуникационната мрежа на страната.

Производителност на труда – съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздаден продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период.

Пространствено планиране - процесът на създаване на териториална основа за координиране на секторните политики на национално, регионално и местно ниво чрез система от йерархично обвързани документи, които в съответствие с териториалния потенциал определят стратегията за интегрирано пространствено развитие.

Пространствено развитие – еволюцията на територията във всичките ѝ измерения (икономически, социални, екологични и физически).

Територии с особена териториално-устройствена защита - защитени територии за природозащита по Закона за защитените територии, за културно-историческа защита по Закона за културното наследство, други територии със специфична характеристика, чийто режим на устройство и контрол се уреждат в отделни закони (високопланинските и крайграничните територии, морското крайбрежие, територията на Столицата и други), свлачищните територии.

Трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T) – обща транзитна транспортна система от автомобилни пътища, железопътни линии, водни пътища, пристанища и летища на Европейския съюз.

Транспортен коридор – територия с линеен характер, която може да включва автомагистрала, железопътна линия, плавателен канал или варианти на тяхното съчетаване.

Изменението на климата се отнася до промяна в климата, дължаща се пряко или косвено на човешката дейност, която променя състава на глобалната атмосфера и която е в допълнение към естествената променливост на климата, наблюдавана в сравними периоди от време.

Глобалното затопляне се отнася до постепенното нарастване, наблюдавано или прогнозирано, на глобалната повърхностна температура, като една от последиците от засилването на радиацията, причинено от антропогенни емисии.

Адаптацията е процес на адаптиране към действителните или очакваните неблагоприятни последици от изменението на климата и предприемане на подходящи действия за предотвратяване или свеждане до минимум на щетите, които те могат да причинят. В човешките системи адаптацията има за цел да намали или да избегне вредата или да използва полезните възможности. В някои природни системи човешката намеса може да улесни адаптирането към очаквания климат и неговите последици.

Смекчаване (на изменението на климата) е човешка намеса за намаляване на източниците или подобряване на поглъщането на парникови газове (ПГ).

Уязвимост към изменението на климата е степента, до която всяка система е възприемчива и не може да се справи с негативните въздействия, които изменението на климата ѝ налага. Уязвимостта е функция на естеството, величината и степента на изменение на климата, на които е изложена системата и нейната чувствителност и адаптивен капацитет.

Устойчивостта е противоположна на уязвимостта и се определя като способността на социалната или екологичната система да абсорбира смущенията, като при това запазва същата основна структура и начини на функциониране, способност за самоорганизация и способност да се адаптира към стреса и промяната.

Рискът е потенциалната възможност от последствия, при които в залог има нещо стойностно и резултатът е несигурен, като се отчита разнообразието на стойностите в залог. Рискът често се представя като вероятност за възникване на опасни събития или тенденции, умножени с въздействията, ако тези събития или тенденции се появят.

Списък на таблиците

Таблица 1	Растениевъдство в декари. Източник: община Симитли.	39
Таблица 2	Отглеждани култури по площ и добив в община Симитли. Източник: НСИ...	39
Таблица 3	Видове места за настаняване (брой). Източник: община Симитли.....	47
Таблица 4	Заведения за хранене и забавление. Източник: община Симитли.	47
Таблица 5	Брой население по териториални единици. Източник: НСИ.	56
Таблица 6	Население по пол в община Симитли. Източник: НСИ.	57
Таблица 7	Брой на населението в община Симитли по населени места и пол. Източник: НСИ.	59
Таблица 8	Демографска статистика. Източник НСИ.	60
Таблица 9	Брой население под, в и над трудоспособна възраст, пол и местоживеене. Източник: НСИ.	63
Таблица 10	Население по населени места и самоопределение по етническа принадлежност. Източник: НСИ.....	65
Таблица 11	Брой регистрирани безработни. Източник: Дирекция Регионална служба по заетостта – Благоевград към Агенция по заетостта	69
Таблица 12	Структура на регистрираните безработни в община Симитли. Източник: Дирекция Регионална служба по заетостта – Благоевград към Агенция по заетостта ...	69
Таблица 13	Общ брой учащи се в общообразователни училища. Източник: НСИ.....	79
Таблица 14	Медицински персонал в област Благоевград по общини. Източник: НСИ.	80
Таблица 15	Социални услуги. Източник: община Симитли.	84
Таблица 16	Общинска пътна мрежа. Източник: община Симитли.	97
Таблица 17	Зелени площи на територията на община Симитли. Източник: община Симитли.	105
Таблица 18	Количество отпадъци по вид. Източник: община Симитли.	113
Таблица 19	Морфологичен състав на битовите отпадъци. Източник: община Симитли.	113
Таблица 20	Рециклирани количества отпадъци (тон). Източник: община Симитли.....	115
Таблица 21	Защитени зони по Натура 2000.	118
Таблица 22	Системен модел за реализация на ПИРО.	128
Таблица 23	Културен календар на община Симитли за 2022 година. Източник: община Симитли.	130
Таблица 24	Гъстота на населението по населени места. Източник: НСИ.....	134
Таблица 25	Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия в община Симитли	203

Списък на фигурите

Фигура 1	Кръгова икономика.....	17
Фигура 2	Карта на България с местоположението на община Симитли.	25
Фигура 3	Карта на област Благоевград.....	26
Фигура 4	Карта на община Симитли.....	27
Фигура 5	Облачни, слънчеви и валежни дни в община Симитли.	30
Фигура 6	Максимални температури в община Симитли.....	30
Фигура 7	Количество на валежите в община Симитли.....	31
Фигура 8	Скорост на вятъра в община Симитли.....	31
Фигура 9	Брой предприятия в община Симитли по сектори към 31.12.2020. Източник: НСИ.	37
Фигура 10	Произведена продукция в хил. лв. към 31.12.2020. Източник: НСИ.	37
Фигура 11	Разходи за придобиване на ДМА в хил. лв. Източник: НСИ.....	38
Фигура 12	Преки чуждестранни инвестиции в нефинансови предприятия в хил. евро. Източник: НСИ.	38
Фигура 13	Карта на област Благоевград.....	52
Фигура 14	Брой предприятия по общини в област Благоевград. Източник НСИ.	53
Фигура 15	Произведена продукция по общини в област Благоевград в хил.лв. Източник:НСИ.	53
Фигура 16	Нетни приходи от продажби по общини в област Благоевград. Източник: НСИ.	54
Фигура 17	Разходи за ДМА по общини в област Благоевград в хил.лв. Източник НСИ.	54
Фигура 18	Изплатени средства по европейските фондове с натрупване на човек от населението в левове. Източник: НСИ.	55
Фигура 19	Брой жители в града и в селата на общината. Източник: НСИ.	56
Фигура 20	Брой население в община Симитли за периода 2016-2020 години. Източник: НСИ.	57
Фигура 21	Население в община Симитли по възрастови групи. Източник: НСИ.	61
Фигура 22	Дял на населението над 60-годишна възраст от общото население. Източник: НСИ.	62
Фигура 23	Дял на населението 0-14-годишна възраст, включително, от общото население. Източник: НСИ.....	62
Фигура 24	Брой население под, в и над трудоспособна възраст. Източник: НСИ.	63
Фигура 25	Коефициент на възрастова зависимост. Източник: НСИ.	64
Фигура 26	Етническа структура на населението. Източник: НСИ.	67
Фигура 27	Брой умирения по пол. Източник: НСИ.	67
Фигура 28	Брой раждания по пол. Източник: НСИ.....	68

Фигура 29	Механично движение на населението. Източник: НСИ.	68
Фигура 30	Средна брутна месечна заплата на наетите лица. Източник: НСИ.	72
Фигура 31	Средномесечна линия на бедност на едно лице от домакинство по области за 2019 година. Източник: НСИ	73
Фигура 32	Средномесечна линия на бедност на едно лице от домакинство по области за 2020 година. Източник: НСИ	73
Фигура 33	Изменение на линията на бедност за 2020 спрямо 2019 г. и относителен дял на бедните по пол и области. Източник: НСИ.	74
Фигура 34	Разпределение на пенсионерите с размер на месечната пенсия под 300 лева през 2020 г. Източник: НСИ.	75
Фигура 35	Дял на пенсионерите с размер на месечната пенсия под 300 лева през 2020 г. Източник: НСИ.	75
Фигура 36	Деца в детските градини. Източник НСИ.	77
Фигура 37	Брой места и брой деца в детските градини. Източник: НСИ.	77
Фигура 38	Завършили в общообразователни училища по степени на образование. Източник: НСИ.	78
Фигура 39	Структура на Центъра за спешна медицинска помощ Благоевград.	80
Фигура 40	Републикански път I-1.	97
Фигура 41	Електроснабдителна мрежа на България.	99
Фигура 42	Загуби от пренос на вода. Източник: КЕВР.	107
Фигура 43	Структура на община Симитли. Източник: община Симитли.	124
Фигура 44	Селски райони в България на ниво LAU 1 според националната дефиниция. Източник: Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.	137
Фигура 45	Стратегически цели и връзката им с регионалните и националните цели. ...	158

Увод

Планът за интегрирано развитие на община Симитли (ПИРО Симитли) за периода 2021-2027 година е средносрочен стратегически документ и основен инструмент за управлението на общината през следващите седем години. Обхватът на ПИРО е град Симитли като общински център и 17 села и съвместява в рамките на един документ плана за развитието на общината и спецификите за развитието на Симитли като град от 5-то йерархично ниво съгласно Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013-2025 година и нейната актуализация (АНКПР).

ПИРО Симитли е разработен в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, а също така и с националните и регионалните цели и приоритети за развитието на България, като включва и разпоредбите, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината. Освен това планът е в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за същия период и особено в частта на политика 5 „Европа по-близо да гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Цели и обхват на ПИРО Симитли

ПИРО Симитли е част от системата от стратегически документи. Той интегрира регионалното и пространственото развитие на общината. Вследствие направения анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциала за развитие на общината, природното и културно наследство, съществуващите проблеми и мястото на общината в областното, регионалното и националното пространство са дефинирани визията и приоритетите за нейното развитие и планирани мерките за постигането им. Планирането и изпълнението включва интегрирани подходи за териториално и градско развитие, както и на местни инициативи, с които ще се постигнат националните цели и приоритети за регионално и местно развитие.

ПИРО Симитли е разработен за цялата територия на общината, но са определени зони за прилагане на интегриран подход за решаване на анализиранияте нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и съвместни действия със съседни общини.

Структура и съдържание на ПИРО Симитли

Структурата на ПИРО Симитли е в съответствие с разпоредбите на чл. 13 от ЗРР и Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 години, публикувани от МРРБ.

Структура

Документът е разработен съгласно следната структура:

1. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Симитли, включващ:
 - обща характеристика на общината: местоположение, географски особености, природни ресурси;
 - местна икономика;
 - социална сфера и човешки ресурси;
 - инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията;
 - екологично състояние и рискове;
 - анализ на административния капацитет на общинската администрация;
 - анализ на културно-историческото наследство;
 - анализ на състоянието на жилищната мрежа и жилищния сектор;
 - описание на градското културно наследство;
 - връзките на общината със съседните общини;
 - големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение;
 - SWOT анализ;
2. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027;
3. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;
4. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход - приоритетни зони за въздействие;
5. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;
6. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
7. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО;
8. Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗРР;
9. Приложения 1, 1А, 2, 3, 3а и 4.

Законодателна рамка

Закон за регионалното развитие – разработването на ПИРО е регламентирано в ЗРР, както и в Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР), като планът е част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Йерархията на стратегическите документи е: АНКПР, Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЗР, ПИРО. Те се изготвят за период от 7 години, като ПИРО

определя за този период целите и приоритетите за развитието на общината в съответствие с тези, посочени в ОУПО и интегрираната стратегия за развитието на ЮЗР.

Закон за туризма – в ПИРО следва да бъде включен самостоятелен раздел с общинския план за развитието на туризма (чл. 11 от ЗТ), който да е в съответствие с областната стратегия за развитието на туризма и Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма.

Стратегически документи

Да преобразим света: програма до 2030 година за устойчиво развитие, приета от Организацията на обединените нации (ООН) през септември 2015 година (Програма 2030) представлява нова амбициозна рамка за постигане на устойчиво развитие и изкореняване на бедността. Тя включва 17 цели и 169 целеви показатели и ще послужи като план за действие на международната общност и националните правителства до 2030 година да сложат край на бедността и глада навсякъде; да се преодолеят неравенствата във и между страните; да се изградят мирни и справедливи общества, които да не изключват никого; да се защитават правата на човека и да се насърчава равенството на половете и овластяването на жените и момичетата; да се осигури достъп до образование, здравеопазване и прехрана; да се гарантира дълготрайното опазване на планетата и природните ѝ ресурси; да се създадат условия за устойчив икономически растеж, споделен просперитет и достойна работа за всички, като се отчитат различните степени на национално развитие и възможности.

Документ за размисъл Към устойчива Европа до 2030 година – изтъква необходимостта от ускоряване на действията както в рамките на ЕС, така и в другите части на света с цел изпълнение на визията и целите на Програма 2030 на ООН. За целта ЕС поставя основите на политиката за устойчиво бъдеще:

- от линейна към кръгова икономика – кръговата икономика намалява количеството отпадъци и необходимостта от извличането на нови ресурси



Фигура 1 Кръгова икономика.

- устойчивост от фермата до трапезата – селскостопанският сектор и селските райони са от решаващо значение за благосъстоянието на европейците и целта е постигането на устойчива продоволствена система, основана на принципите на кръговата икономика, и чрез превръщането на иновативно, здравословно,

щадящо околната среда и съдържащо хуманно отношение към животните
производство на безопасна и питателна храна;

- енергетика, сгради и мобилност, ориентирани към бъдещето – чиста енергия, енергийна ефективност, ВЕИ;
- гарантиране на социално справедлив преход – насърчаване на социалните права и благосъстоянието за всички; осигуряване на база за достойни работни места, образование, обучение, учене през целия живот; добро здраве в чиста околна среда.

Национална програма за развитие България 2030 – прилага приоритетите на ЕС към националните нужди и специфики и определя три стратегически цели:

- **технологична трансформация;**
- **демографски подем;**
- **намаляване на неравенствата.**

и 5 оси на развитие:

- **Иновативна и интелигентна България** с три национални приоритета: образование и умения; наука и научна инфраструктура; интелигентна индустрия;
- **Зелена и устойчива България** – с три национални приоритета: кръгова и нисковъглеродна икономика; чист въздух и биоразнообразие; устойчиво селско стопанство;
- **Свързана и интегрирана България** – с три национални приоритета: транспортна свързаност; цифрова свързаност; местно развитие;
- **Отзивчива и справедлива България** – с два национални приоритета: институционална рамка и социално включване;
- **Духовна и жизнена България** – с два национални приоритета: здраве и спорт; култура, наследство и туризъм.

Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югозападен регион 2021-2027 – средносрочен стратегически планов документ, определящ политическата, икономическата, пространствената и тематичната рамка на развитието на региона за периода 2021-2027 години, разработен в съответствие с НКПР и АНКПР и отчита секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. В него са дефинирани следните приоритети за развитието на региона:

- Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж;
- Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряване на достъп до качествени услуги;
- По-добре свързан и устойчив регион.

Съгласно чл. 19 от ППЗРР кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на ПИРО и осъществява координация и контрол върху тези процеси. ПИРО се обсъжда и съгласува с широк кръг от заинтересовани страни – населението на общината, бизнеса, НПО, граждански сдружения и др. Техните становища и коментари се отразяват по преценка на общинския съвет.

Кметът на общината предоставя на общинския съвет плана за интегрирано развитие за обсъждане и приемане. След одобряването на плана, той се представя от кмета пред областния съвет.

ПИРО и решението на общинския съвет за неговото приемане се публикуват на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерски съвет.

Етап / дейност	Отговорник	Информация и участие на заинтересовани лица	Резултат
1. Сформиране на работна група, отговаряща за подготовката, изготвянето и одобряването на ПИРО на Община Симитли за периода 2021-2027г-	Кмет на община – издава заповед за формиране на работна група	• Представяне на екипа пред обществеността; • Информация в медиите; • Информация на сайта на общината.	• Сформирана работна група; • Изготвен план за работа; • Информирани граждани – как и към кого могат да отправят предложения.
2. Набиране на информация за разработването на ПИРО	Ръководител на работната група, директори на дирекции, експерти в различните области;	• Съставяне на писма за набиране на изходна информация за разработването на ПИРО от различни институции; • Изпращане на писма от Възложителя до отделните респонденти; • Набиране на изходната информация;	• Набрана изходна информация, необходима за разработването на ПИРО.
3. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;	Ръководител на работната група и експерти в различните области;	• Публикуване на информация в медиите и в сайта на общината за началото на процеса на стратегическо планиране и даване възможност на гражданите за заявяване на интерес за участие – чрез предоставяне на електронна поща, на която да бъдат информирани и канени за участие в	• Изготвена комуникационна стратегия; • Изготвени списъци със заинтересовани страни, които могат да бъдат текущо актуализирани.

Етап / дейност	Отговорник	Информация и участие на заинтересовани лица	Резултат
		различните форми за участие в процеса; Изготвяне на списък с потенциалните участници в процеса на разработване на ПИРО	
4. Анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Симитли	Ръководител на работната група и експерти в различните области	- Публикуване на информация в медиите за извършване на проучванията и как гражданите биха могли да вземат участие в тях; - Публикуване на информационно съобщение и анкета до различните групи в сайта на общината	- Проведено анкетно проучване; - Изготвен анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия.
5. Формулиране на визия, цели и приоритети за развитие за периода на плана	Ръководител на работната група, експерти в различните области;	- Публикуване на информация в медиите за процеса и как гражданите биха могли да вземат участие в него; - Публикуване на анкета – може да бъде обща с анкетата от предходния етап.	- Информирани граждани; - Изработени, обсъдени и приети визия, цели и приоритети на ПИРО.
6. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за	Ръководител на работната група, експерти в различните области;	Организиране на работна среща за определяне на приоритетните зони за въздействие в общината на база на анализ и визия, цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027 г.;	Определени приоритетни зони за въздействие;

Етап / дейност	Отговорник	Информация и участие на заинтересовани лица	Резултат
сътрудничество с други общини;		Публикуване на информация в медиите и сайта на общината за взетите решения;	
7. Изработване на индикативен списък на важни за общината проектни идеи и Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;	Ръководител на група, експерти в различните области;	- Включване на проектни идеи на заинтересовани лица в Програма за реализация на ПИРО; - Отразяване на процеса в медиите и на сайта на общината – преди и след обсъждането;	Изработена Програма за реализация на ПИРО (Приложение 1)
8. Разработване на мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;	Ръководител на работна група и експерти в различните области	- Включване на проектни идеи на заинтересовани лица в Програма за реализация на ПИРО; - Отразяване на процеса в медиите и на сайта на общината – преди и след обсъждането.	Формулирани мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия
9. Определяне на необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО	Ръководител на работната група, експерти в различните области	Разглеждане на целия проект на документа от работната група и определяне на необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО от ИУПП	Определени необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО
10. Обсъждане на плана с обществеността	Кмет / зам.-кмет на общината	Публикуване на проекта на документа на интернет страницата на общината (14 дни за онлайн консултации)	Изработен в партньорство със заинтересовани лица ПИРО 2021-2027 г.;

Етап / дейност	Отговорник	Информация и участие на заинтересовани лица	Резултат
			• Публикуван проект на документа в интернет страницата на общината, съобщение в медиите, съобразено с комуникационната стратегия; • Обществено обсъждане на ПИРО.
11. Извършване на Екологична оценка при необходимост и преценка на РИОСВ	Кмет / зам.-кмет на общината	• Когато проектът на ПИРО е готов и публикуван за обществено обсъждане, кметът на общината уведомява РИОСВ за разработването му и ако бъде изискано, възлага извършване на екологична оценка и оценка за съвместимост по правилата на ЗОП – предмет на друг отделен договор; • Представяне на резултатите от Екологичната оценка по време на заключителното обществено обсъждане на проекта на ПИРО	• Извършена екологична оценка / ако е била изискана от РИОСВ /; • Представени резултатите от ЕО по време на заключителното обществено обсъждане на проекта.
12. Приемане на ПИРО от ОБС	Ръководител на работната група, експерти в различните области, Общински съвет;	• Приемане на ПИРО от Общински съвет; • Публикуване на приетия ПИРО на интернет страницата	• Одобрен ПИРО на община Симитли за периода 2021-2027г.

Етап / дейност	Отговорник	Информация и участие на заинтересовани лица	Резултат
		на общината и в Портала за обществени консултации на МС	
13. Представяне на одобрения ПИРО пред съответния областен съвет за развитие в срок до три месеца от неговото приемане	Кмет на общината	Представяне на одобрения ПИРО пред съответния областен съвет за развитие в срок до три месеца от неговото приемане	Представен ПИРО пред съответния областен съвет за развитие в срок до три месеца от неговото приемане

Актуализация на ПИРО

ПИРО се актуализира при наличие на някое от следните обстоятелства:

- при съществени промени в икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното с него национално законодателство или в правото на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, които влияят на изпълнението му;
- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средства от ЕС се актуализира и програмата за изпълнение на плана.

Актуализираният ПИРО се приема при условията и реда за изработване и приемане на плана.

Наблюдение и оценка на ПИРО

Съгласно чл. 24 от ППЗРР изпълнението на ПИРО се отчита **ежегодно** с доклади за наблюдение, изготвени на базата на програмата за реализация. В средата на периода на действие на плана се извършва **междинна оценка**, включваща:

- оценка на първоначалните резултати;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки.

След изтичане на периода на неговото действие се извършва **последваща оценка** не по-късно от една година, като тя трябва да включва:

- оценка на постигане на целите и устойчивостта на резултатите;
- оценка на общото въздействие;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциала за развитие на община Симитли

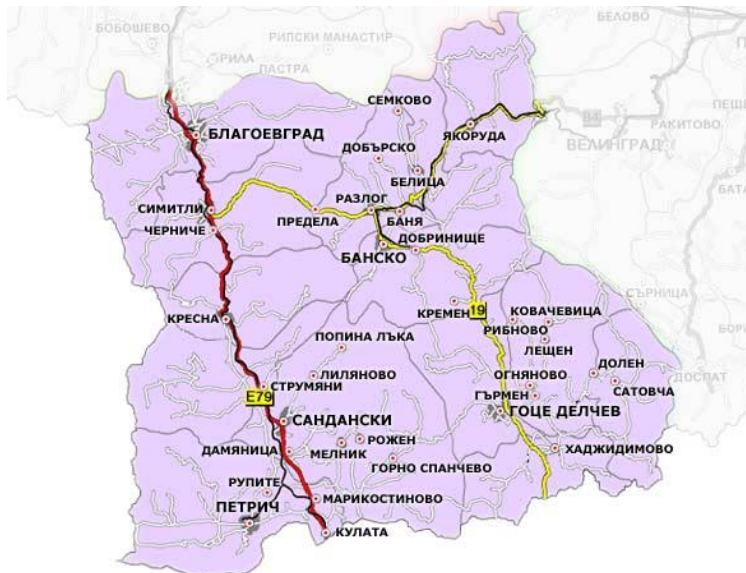
Община Симитли е разположена в Югозападна България и е една от съставните общини на област Благоевград.



Фигура 2 Карта на България с местоположението на община Симитли.

Териториален обхват

Общината се намира в северозападната част на област Благоевград, Югозападен район, и с площта си от 533.004 км² заема четвърто място сред четиринадесетте общини в областта и представлява 8.57% от общата площ на областта.



Разстоянието от общината до областния център – град Благоевград, е 15 км, а разстоянието до столицата на страната – 118 км.

Община Симитли граничи с общините Благоевград, Разлог и Кресна, като югозападната граница съвпада с държавната граница с Република Северна Македония (PCM).

Фигура 3 Карта на област Благоевград.

Общината заема територия по средното течение на река Струма. Четирите планини - Рила, Пирин, Малешевска и Влахина оформят нейните граници. Землището на община Симитли представлява една изключително интересна мозайка от различни типове релеф – котловинно долинен, ниско-, средно- и високопланински, като средната надморска височина е 955.7 м. През средата на общината, от север на юг, протича река Струма и центърът ѝ образува малката Симитлийска котловина, в която са разположени общинският център и още четири села, а от север и от юг граничи респективно с Орановския пролом и величествения и живописен Кресненски пролом. В коритото на реката е най-ниската точка на общината – 230 м надморска височина.

Западните и източните части на общината са планински. Североизточната ѝ част се заема от крайните югозападни разклонения на Югозападната част на Рила с най-висока точка 2 306 м. Югоизточната четвъртина се заема от северните и северозападни части на Северен Пирин и тук се издига най-високата точка на общината – връх Гърбец 2 597 м. Цялата западна и северозападна част попада в южните разклонения на планината Влахина с най-висока точка граничния връх Огреяк 1 924 м. На югозапад, южно от десния приток на Струма - Сушицка река, се намират северните разклонения на Малешевска планина, т.н. Крупнишки рид с най-висока точка Ильов връх (Джама) 1 803 м.

Средната надморска височина на общинския център е около 332 метра, като най-високата точка е 340 метра, а най-ниската е в индустриалната зона с кота 200 метра.

Общината се състои от град Симитли, който е и общински център, и 17 села, от които 6 са разположени в централната част на общината - по поречието на река Струма, в западната планинска част се намират 5, а на изток – останалите шест.



Фигура 4 Карта на община Симитли.

Населени места, кметства и административен център

Селищната мрежа на общината е формирана от 18 населени места – град Симитли и 17 села: Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница, Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитна, Сенокос, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче.

Административният център на общината – **град Симитли**, е разположен на 15 км южно от областния център Благоевград, на 50 км северно от град Сандански, на 66 км от Петрич и на 116 км от столицата София. Намира се в Симитлийската котловина в полите на планините Рила, Пирин и Влахина. Река Струма го разделя на две части – същински град Симитли и квартал Ораново. Тук Струма приема Градевската река. От изток е заграден от западните склонове на планините Рила и Пирин, а от запад – от Влахина. На 25 км от град Симитли във Влахина планина се намира скалният феномен Коматински скали.

Симитли е старо селище и средище на редица села от едноименната котловина. Два са факторите за развитието на селището:

- наличието на двадесет минерални извора с температура от 56 до 60°C, с общ дебит 720 л/мин. В миналото водата се е използвала за битови нужди, но от 30 години на миналия век насам изворите са каптирани за новопостроената баня и за отопление на оранжерии;
- ключовото географско положение, което селището заема между долините на реките Струма и Места.

Село **Брежани** е разположено в Симитлийската котловина в северното подножие на Пирин. Има площ около 40 квадратни километра, намира се на 5.8 км от град Симитли и на 18.1 км от Благоевград. Надморската височина на селото е между 500 и 700 метра.

Село **Брестово** се намира в Малешевската планина. Край селото е разположен Тросковският манастир „Свети Архангел Михаил“, а в близост до него е скалният феномен Коматински скали. Разстоянието на селото до общинския център е 11 км, а до Благоевград – 22 км.

Село **Горно Осеново** е самостоятелно село от 1955 година, като дотогава е Горната махала на Долно Осеново. Разположено е на около 20 км западно от Благоевград и на 16.7 км от град Симитли. Село Горно Осеново се отличава с живописното си местоположение. При ясно време от селото има прекрасна гледка към Пирин.

Село **Градево** представлява разпръснати планински махали на разстояние около 14 км от Благоевград и 8 км от град Симитли.

Село **Докатичево** също се намира в планински район и е на 4 км от град Симитли.

Село **Долно Осеново** е разположено на около 14 км североизточно от град Симитли по южните склонове на Рила планина и **представлява бански курорт от местно значение**. Минералните извори са с температура от 53 до 58.5° C с общ дебит около 180 л/мин. Водата е сулфатно-хидрокарбонатно-натриева, флуорна с минерализация 0.57 г/л. Използва се при ревматични заболявания, заболявания на периферната нервна система, гинекологични заболявания и др.

Село **Железница** се намира северно от Симитлийската котловина. Отстои на 4 км от общинския център и на 10 км от областния център. На север граничи със землището на община Благоевград. На юг селото граничи със землището на град Симитли, селата Докатичево и Тросково. През Железничкия пролом преминава международната железопътна линия София-Кулата и международен път Е-79. Селото има умерено-континентален климат. По поречието на река Струма прониква средиземноморско течение.

Село **Крупник** е разположено на 7 км югозападно от град Симитли, в североизточните склонове на Крупнишкия рид, от западната страна по поречието на река Струма преди тя да навлезе в Кресненския пролом. Надморската височина на селото е 750 м.

Село **Мечкул** е разположено в северозападните склонове на планината Пирин, приблизително на 700 метра надморско равнище. Разстоянието от селото до общинския център е около 10 км.

Село **Полена** се намира в планински район, който е стопански добре усвоен. Покрай него минава Сушишката река. Съседните села са Крупник и Черниче на изток. Най-близкият град е Симитли – 4 км.

Село **Полето** се намира в подножието на Пирин планина и се състои от 5 махали. Разстоянието до град Симитли е около 6 км.

Село **Ракитна** е разположено югоизточно от общинския център на около 9 км, в близост до подножието на Пирин.

Село **Сенокос** се намира в Северен Пирин, на около 12 км от града, и е най-близко разположеното до Националния парк от всички села на община Симитли. Селото е удобен изходен пункт за изкачването на връх Пирин – най-северния алпийски връх на планината.

Село **Сухострел** се намира в планината Влахина на 25 км от град Симитли.

Село **Сушица** също се намира във Влахина планина и е на 6 км от град Симитли.

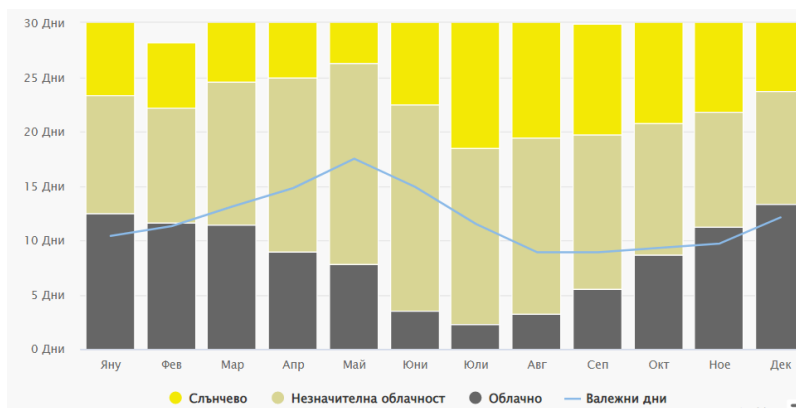
Село **Тросково** се намира в планински район - разположено е в източните склонове на Влахина планина, на надморска височина около 500 м. Разстоянието от селото до общинския център е 5.5 км.

Село **Черниче** се намира в котловината между Малешевската планина и Пирин, на 1 километър от входа на Кресненското дефиле, на 274 метра надморска височина и има изцяло равнинен релеф. Към селото има два отдалечени квартала: Орловец и Сухата река. В близост минава първокласният път Е 79 за Кулата и Гърция и ж.п. линия. Град Симитли е на 4 км разстояние

Кметства има в селата Брежани, Долно Осеново, Крупник, Полена, Полето и Черниче, Ракитна, Железница, Градево, Брестово, Сенокос, Мечкул, Сушица, Докатичево Тросково и Сухострел.

Климат и климатични ресурси

Климатът и климатичните ресурси са най-динамичния природен фактор, моделиращ структурата на природната система и влияещ силно върху икономиката и бита на човешките ресурси в община Симитли.



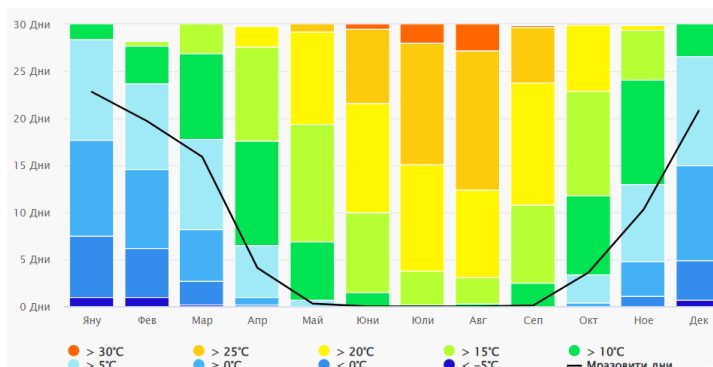
Климатът в района е умерено континентален с елементи на преходно средиземноморски и с подчертано планинско влияние във високите части. Средната годишна температура е 12.7° C.

Фигура 5 Облачни, слънчеви и валежни дни в община Симитли.

Най-характерни белези на климата са топлото лято и меката зима (януарските температури са над 0° C в районите с надморска височина до 700 m), сравнително малка годишна температурна амплитуда, есенно-зимният максимум на валежите и липсата на ежегодна устойчива снежна покривка в извънпланинските райони.

От края на зимата до края на календарната пролет съществува опасност от проявата на слана. На сланата се обръща по-голямо внимание главно през преходните сезони, когато е опасна за състоянието на селскостопанските култури, през зимата нейната проява не се отразява. През пролетта относителният дял на случаите със слана се наблюдава само на котловинното дъно. През есента слана се наблюдава в по-високите котловини. За по-ниските котловини тази слана засяга не само дъното на котловината а и някои не особено високи оградни планини.

Максималните температури се наблюдават през месеците юни, юли и август (което е типично и за цялата страна). За зимните месеци в най-студените дни температурите рядко спадат под 0° C. Наблюдават около 90 дни със средна температура над 20° C.



Фигура 6 Максимални температури в община Симитли.

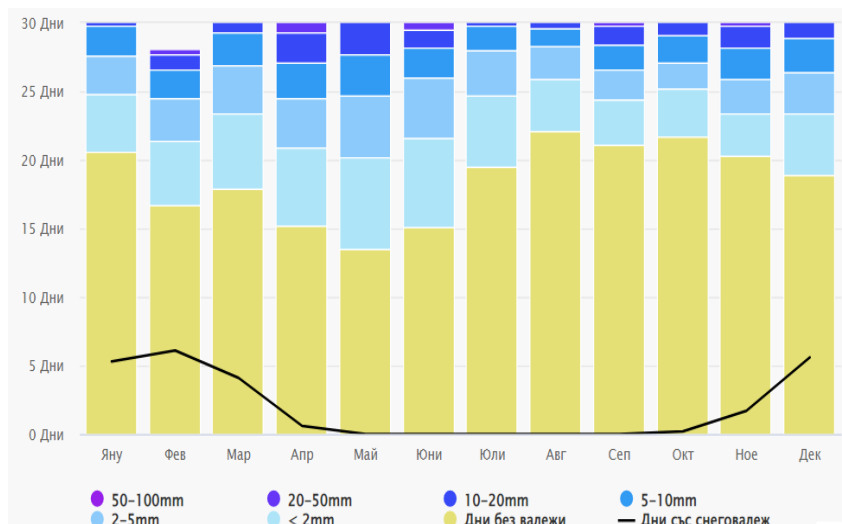
Валежите са сезонно обособени и в по-голямата си част падат под формата на дъжд. Изложението на склоновете е важно за количеството на валежите. В конкретния случай, по южните оградни склонове на Рила на височина 1 000 м падат 1 200 мм валежи. Увеличаването на валежите във височина е много добре изразено през пролетта.

В равнините и хълмистите райони се наблюдават засушавания от 5 до 12 пъти годишно. В районите с континентално-средиземноморски климат засушаванията са най-чести и продължителни през лятото и есента. Засушавания с честота 8-12 пъти годишно са характерни и за долината на река Струма. Симитлийската котловина е разположена на

север от Кресненския пролом, но засушаванията не са с твърди граници и влиянието се чувства.

Броят на денонощията със снежна покривка се изменя в широки граници: от юг на север и спрямо надморската височина. Падналият сняг в котловината бързо се стопява. Случаите с продължително задържане на снежната покривка са малко. Средната дебелина на снежната покривка е от 5 до 10 см през месец януари. Средният годишен брой на дните със снежна покривка е под 50.

През студеното полугодие в котловините по река Струма се образуват мъгли от 10 до 30 дни. През топлото полугодие се образуват градушки с локален характер. Те са свързани с адвекцията на силно неустойчив и богат на влага въздух. Симитлийската котловина е застрашена от градушки, като най-интензивни валежи от градушки има през активните земеделски месеци: май и август.

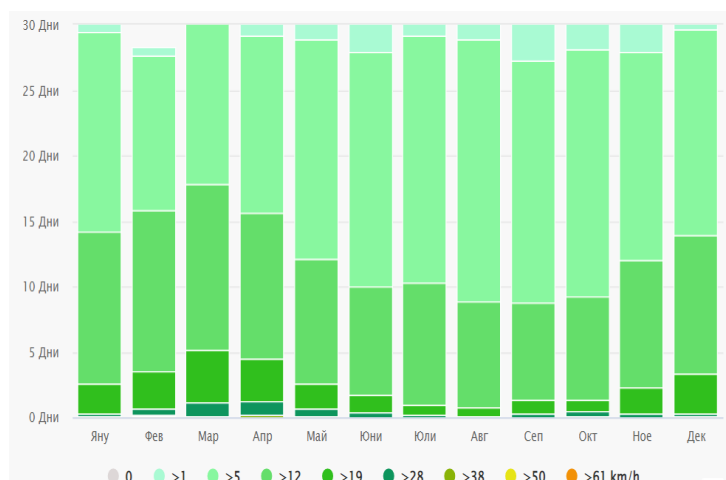


От месечните валежи през пролетта максимумите са през май и юни – около и над 130 мм за високите части на Рила. Най-ниски са валежите през август и септември: в Рила – около 70 мм.

Фигура 7 Количество на валежите в община Симитли.

Валежите са умерени, като средногодишната стойност на валежите е около 534 мм.

Ветровете се наблюдават през зимните месеци и в най-ранна пролет, но те са тихи, слаби и с ниска скорост, по-често се характеризират с лек хоризонтален полъх. В планинските местности скоростта на ветровете се влияе от неравномерния релеф и там те са значително по-силни.



Фигура 8 Скорост на вятъра в община Симитли.

В долината на река Струма преобладаващи се оказват северните и северозападните ветрове, което е съгласувано с ориентацията на речната долина.

Природното многообразие и устойчивото усвояване на климатичните ресурси на територията на община Симитли налага необходимостта от ефикасно управление. Целесъобразно е да се извършват регулярни регионални и местни анализи на протичащите климатични промени, да се остойностяват получените резултати и да се прилагат обосновани политики за развитие на интензивно земеделие и приоритетно производство на биопродукти. Същевременно следва да се запазят традициите в овощарството, зеленчукопроизводството и животновъдството в общината през следващите години. Необходимо е провеждане на политики за ограничаване проявлението на природния риск.

Почви

Разнообразието в климатичните условия, геоложката основа и растителната покривка са причина за формирането на няколко вида почви. Най-голямо разпространение имат канелените горски и кафявите горски почви. Срещат се още алувиално-ливадни и хумусно-карбонатни почви.

Канелени горски почви се срещат в планинските подножия, склонове и ниския планински пояс с надморска височина 700-800 м. На тези почви вирее широколистна горска растителност - космат дъб, полски бряст, келяв габър и др. Голяма част от почвите са силно ерозирали, тъй като горите са почти унищожени, а земята е превърната в обработваема земя или в пасища.

Кафяви горски почви са разпространени в диапазона 800-1 500 м надморска височина, освен в северната част на Пирин, където тези почви обхващат териториите до 2 300 м надморска височина. В пояса до 1 500 м са разпространени светлокафявите горски почви и широколистна растителност, предимно бук. В по-високия пояс се срещат тъмнокафяви горски почви, покрити с иглолистна горска растителност (бял бор, ела, смърч, бяла мура).

Хумусно-карбонатни почви се образуват върху карбонатни почвообразуващи скали. Разпространени са в комплекс с канелените и кафявите горски почви. Тези почви са богати на хумус, но са сухи и силно дренирани.

Планинско-ливадни почви са формирани на височина 1 600 - 2 200 м. Върху тях са разположени високопланинските пасища и ливади, които създават условия за развитие на пасищно животновъдство.

Алувиално-ливадни почви са разпространени по поречията на река Струма и нейните притоци. Тези почви са подходящи за отглеждане на зеленчуци, овощни култури, фъстъци, технически култури и др.

Симитлийска котловина

Симитлийската котловина е дълбоко хлътнала по разломни линии между планините Рила на североизток, Влахина на запад, Пирин на югоизток и Крупнишкия рид на Малешевска планина на югозапад. На север чрез Орановският пролом се свързва с Благоевградската котловина, а на юг чрез Кресненският пролом – със Санданско-Петричката котловина. Максималната ѝ дължина от север на юг е 7 км, средна ширина 4 км, с площ 26 км² и средна надморска височина 360 м.

Котловината е остатък от дъно на миоценско и плиоценско езеро, в утайките на което са се образували находища на кафяви въглища и множество горещи минерални извори в района на град Симитли. Характеризира се с висока сеизмична активност. Релефът ѝ е хълмист и нискоридов, свързан с вкопаването на притоците на Струма – Градевска река, Стара река, Сушичка река и Брежанска река. Климатът е преходносредиземноморски. Почвите са плитки, излужени канелени горски в хълмистите части и алувиални по ниските речни тераси.

Води и водни ресурси

Водите оказват влияние върху всички компоненти на околната среда. Участват във формирането на ландшафтите, влияят върху развитието им. Територията е част от водосборния басейн на река Струма, която е и най-голямата река в областта. Нейните притоци са сравнително равномерно разположени на територията на община Симитли. Левите притоци от Рила и Пирин са реките Брежанска, Сенокоска (Мечкулска река) и Градевска, а десните - от Влахина и Малешевска планини – реките Стара, Сушичка, Брезнишка.

Мощните неогенски отложения в Симитлийския грабен се явяват акумулатори на порови студени и термални води. Те се характеризират с ниска водообилност. В разкритите части над ерозионния базис водите са ненапорни и подхранват малки студени извори с дебит под 0.1 – 0.2 л/сек. По-големи извори има при свлачищния район на село Крупник с дебит 0.3 – 0.5 л/сек.

В покритата част (под ерозионния базис) водите са напорни, предимно термоминерални. Първият анализ на водата и на свободните газове, отделящи се от извора, каптиран за банята в град Симитли с температура на водата 54⁰ С установява, че те са азотни, със завишено съдържание на въглеродороди и обогатени на хелий.

Находището на термални води в района на град Симитли е включено в Списъка на находищата на минералните води - изключителна държавна собственост (Закон за водите, прил. 2, към чл.14, т.2). Водата на тези извори се използва за балнеолечение при заболявания на опорно-двигателния апарат, неврологични и кожни заболявания, както и за напояване-при оранжерийно производство на зеленчуци.

Термоминерални извори има и при селата Долно Осеново и Крупник. При село Долно Осеново водите са с алкална, сулфатна, хидрокарбонатна, богати на натрий и флуор, слабо минерализирани (0.5 – 0.6 г/л), с температура 36-57.5⁰ С. Минералният извор при село Крупник се намира на десния бряг на река Струма, с температура около 21⁰ С и с малък дебит. Водата е хидрокарбонатна, богата на натрий и калций, със слаба минерализация (0.4 г/л).

Преобладаващият планински релеф на територията определя по-високата надморска височина на речните басейни, характера на речната мрежа и речното подхранване. Реките от района на котловината извират от различни планински области. Интензивността на оттокообразуването е променливо по дължините на реките. Най-високи модули имат притоците водещи началото си от Рила и Пирин, също и от Малашевска и Влахина планина. В конкретния случай висок модул на оттока има Сушичка река.

Питейно- битовото водоснабдяване на селищата от този участък се осъществява от подземни и повърхностни води. Площите в района на община Симитли се напояват от течащи води с водоизточници водохващания на реките Градевска, Брежанска и Сушичка. Реките по течението на средна Струма, са определени в категория слабо поройни, със средна честота до 4-6 случая за 1 година, според категоризация по степен на поройност. В района са регистрирани няколко поройни речни наводнения при интензивни валежи с продължителност до няколко часа и интензивност над 50 л/сек на 1 хектар.

Растителност и животински свят

Растителността е динамичен природен компонент. Естествената растителност е съвкупност от дървесни, храстови, полухрастови и тревисти съобщества. В пространствено-географски аспект растителността се характеризира с хоризонтална зоналност и височинна поясност. По долината на Струма се срещат средиземноморски растителни видове: червена хвойна, воден габър и кукуч. Покрай река Струма и другите по-малки реки се срещат, елша, върба и топола. От дървесните видове се наблюдават: космат дъб, вергилиев дъб, келяв габър, мъждрян (бял ясен), кукуч, бадемолистна круша. Единично се срещат южната копривка и полският бряст.

В Малешевска планина при връх Кадиица се срещат уникални групи и единични дървета от черен бор с автохтонен произход. Възрастта на дърветата е от 130 до 160 години, все още семеносят, но възстановяването е много малко и недостатъчно за запазване на популацията и затова е създадена генеративна семепроизводствена градина и се извършва залесяване с млади фиданки. На отделни места в близост до Европейски път Е79 се наблюдават вторични горски формации.

От естествената тревна растителност в подножието на планините и във вътрешнокотловинните възвишения се срещат мащерка, млечка, садина, броеничеща ливадина, ливадна власадка, бял равнец, ягода, теменуга, синя метличина, лопен, коприва, детелина. Районът е интересен в зоогеографско отношение. Тук се срещат представители на отделните класове гръбначни животни поради средиземноморското влияние. Балкански ендемит е струмският гулеш - представител на ихтиофауната с терциерен произход, преживял палеогеографските промени и се е приспособил към съвременните условия. Още по-голямо е богатството на животински видове. Познати са стотици видове и подвидове безгръбначни животни (паяци, стеножки, насекоми, охлюви) и десетки видове гръбначни. От последните преобладават птиците и бозайниците, а видовете риба са много малко. Най-често могат да се срещнат дива коза, сърна, мечка, вълк, лисица, орел, сокол, глухар и др.

Полезни изкопаеми

На територията на община Симитли са установени кафяви въглища (при село Брежани-Пирински въглищен басейн), черни въглища (при село Сухострел), лигнитни въглища (Ораново-Симитлийски въглищен басейн), битуминозни шисти (при село Брежани, Пирински въглищен басейн), оловно-цинкови орудявания (при село Сухострел), фелдшпати и пегмапшти (при селата Горно и Долно Осеново).

Въглищата в Пиринския басейн са с високо качество и не е необходимо голямо обогатяване, за да се използват за производство на електроенергия. В горната част на Пиринския въглищен до село Брежани е установено и находище на битуминозни шисти, но то засега е без промишлено значение поради ниското съдържание на битуми - 5%. Находището "Сухострел" е с ниско количество на запасите, което комбинирано с лоша транспортна достъпност е причина то да не се експлоатира. Находището на лигнитни въглища в Ораново-Симитлийски въглищен басейн се разработва от подземен рудник, чиято производителност е намаляла неколккратно през последните години.

Находищата на фелдшпати и пегмапшти не се разработват.

Анализ на икономиката в община Симитли

Икономическото състояние на област Благоевград и община Симитли постепенно се подобрява в последните години, но и областта, и общината се развиват по-бавно от останалата част на страната. Община Симитли, независимо от изключително благоприятните природно-исторически дадености, е сред общините с ниски инвестиции и сравнително слабо усвояване на европейски средства. Развитието на инфраструктурата и качеството на административните услуги в общината са близки до средните за областта и страната.

Секторна структура

В края на 2020 година общият брой на предприятията в община Симитли са 458. От тях микропредприятията¹ са 421, малки² – 30, средни³ – 7, големи⁴ предприятия няма. Към 31.12.2019 година в общината има 456 предприятия (416 микропредприятия, 33 малки и 7 средни) или общият брой на предприятията през следващата година е увеличен с 2. Произведената продукция от фирмите през 2019 година е 116 889 хил.лв., в това число и произведената продукция от хотелите и ресторантите за 1 496 хил.лв. Към 31.12.2020 година произведената продукция е общо за 412 122 хил.лв. или увеличението е 72%. Произведената продукция от хотелите и ресторантите към 31.12.2020 година са 1 189 хил.лв., което представлява намаление с 20.5%, което има връзка с пандемията COVID19. Приходите от дейностите на предприятията към 31.12.2019 година възлизат общо на 222 877 хил.лв., а към 31.12.2020 година – 592 600 хил.лв. или увеличението е 62.4%; заетите лица във фирмите в края на 2019 година общо са 2 013 души, а наетите – 1 671 души, докато в края на 2020 година са съответно 2 012 и 1 690.

Преработващата промишленост е представена към края на 2019 година от 48 предприятия, които са генерирали продукция от 38 116 хил.лв. В края на 2020 година предприятията в преработващата промишленост са намаляват с 1 и са 47 на брой, но произвеждат продукция за 39 509 хил.лв., което е увеличение спрямо предходната година. В сектор „Транспортни услуги“ има 68 фирми към 31.12.2019 година, които са произвели продукция за 20 236 хил.лв., а в края на следващата година предприятията в този сектор са 71 с произведена продукция за 31 322 хил.лв. Предприятията се увеличават с 3, а произведената продукция е увеличена с 35.4% спрямо предходната година. Най-много фирми през двете години има в сектора „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 184 на брой в края на 2019 и 172 в края на 2020 година. Те генерират и най-големи приходи от дейността – 121 236 хил. лв. към 31.12.2019 и 103 614 хил.лв. към 31.12.2020 година, което е съответно 54.4% и 35% от общите приходи от дейността на предприятията.

В края на 2019 година наетите лица в селското и горското стопанство са 169, а заетите – 256 души, които са произвели продукция за 15 600 хил.лв с нетни приходи от продажби 16 936 хил.лв. За 2020 година данните показват, че наетите лица са 94, заетите – 105, произведената продукция е за 6 022 хил.лв., а нетните приходи от продажби - 5 254 хил.лв., което е генериране на по-малки нетни приходи от продажби.

В строителството работят 21 фирми със 138 заети лица и 127 наети лица, произвели продукция за 27 100 хил.лв. към края на 2019 година, а след една година (2020) те са 30

¹ Микропредприятие – до 9 души персонал.

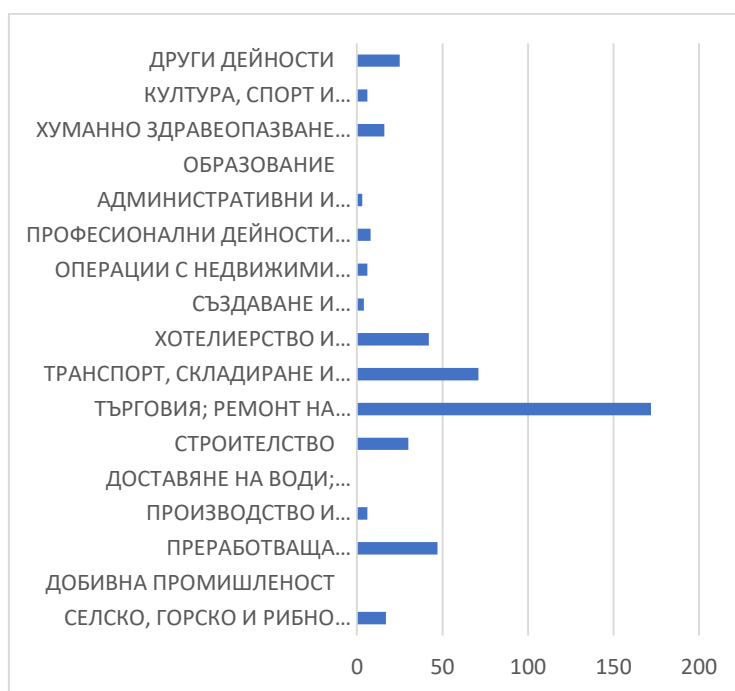
² Малко предприятие – персонал от 10 до 49 души включително.

³ Средно предприятие – персонал от 50 до 249 души включително.

⁴ Голямо предприятие – с персонал над 250 души.

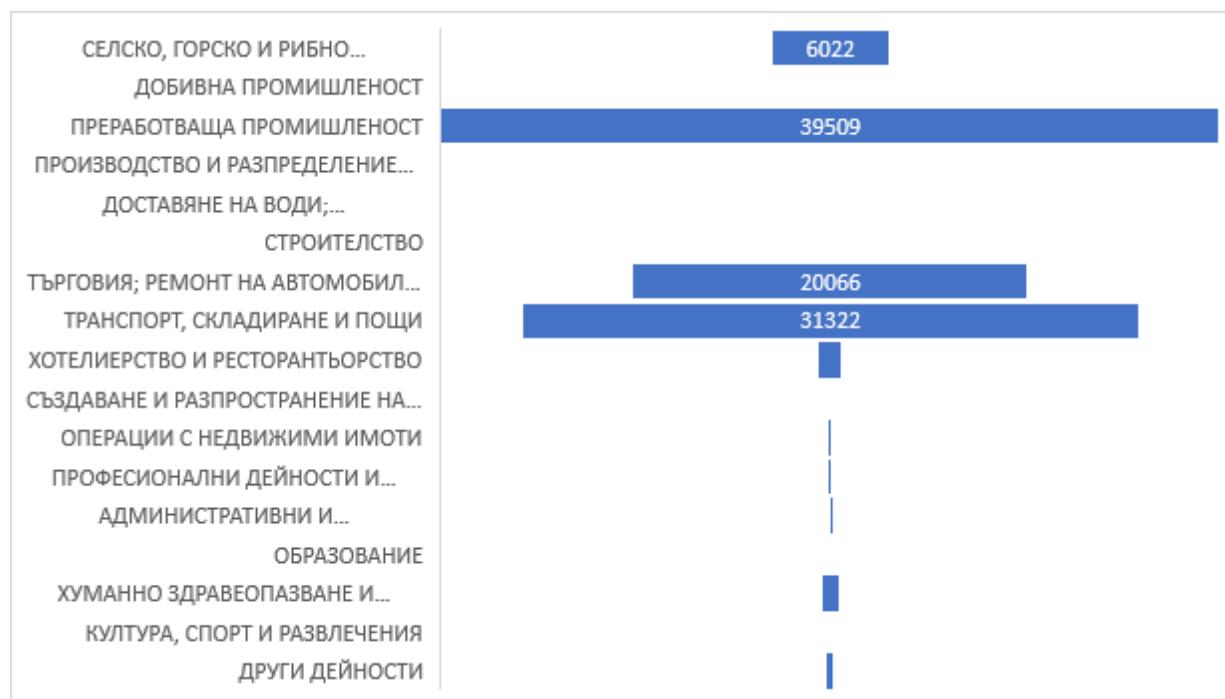
(увеличение с 30%), заетите лица са 157, а наетите – 142 (увеличение съответно с 12% и 10.6%).

Структурата на общинската икономика не се променя в последните години и е типична за областта и страната. Най-голям дял в БДС има секторът на услугите -53-59%, делът на преработващата промишленост е в границите 30 - 35%, а на селското стопанство – 10-11%. Развитието на икономиката на територията на общината зависи от следните фактори: демография, ресурси и инвестиции.



Фигура 9

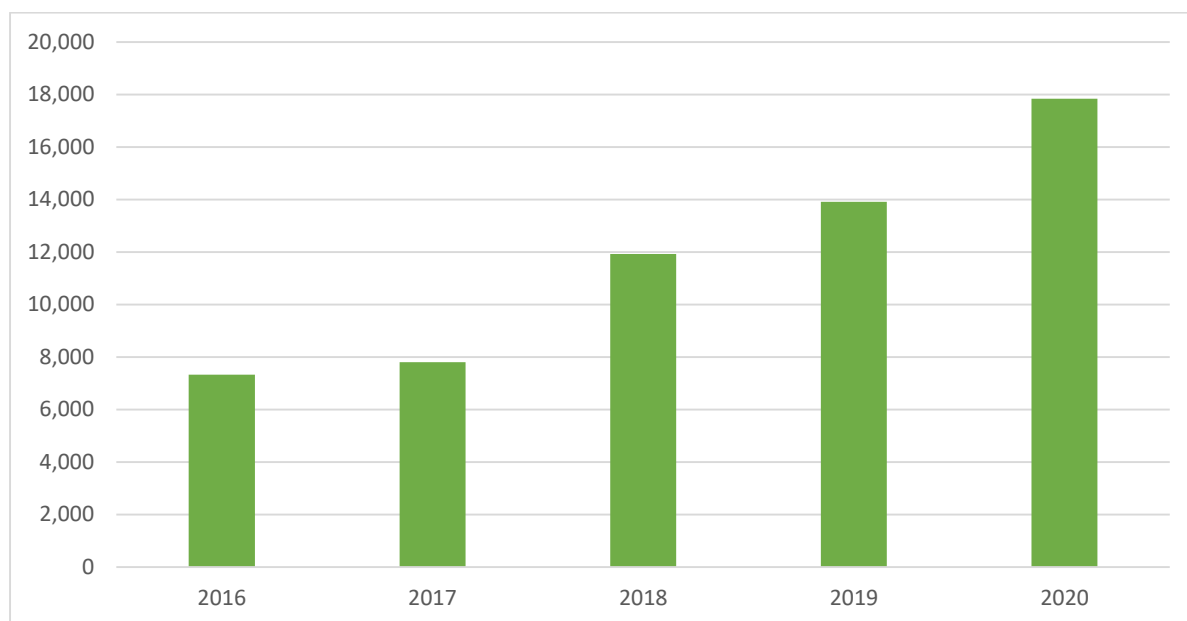
Брой предприятия в община Симитли по сектори към 31.12.2020. Източник: НСИ.



Фигура 10

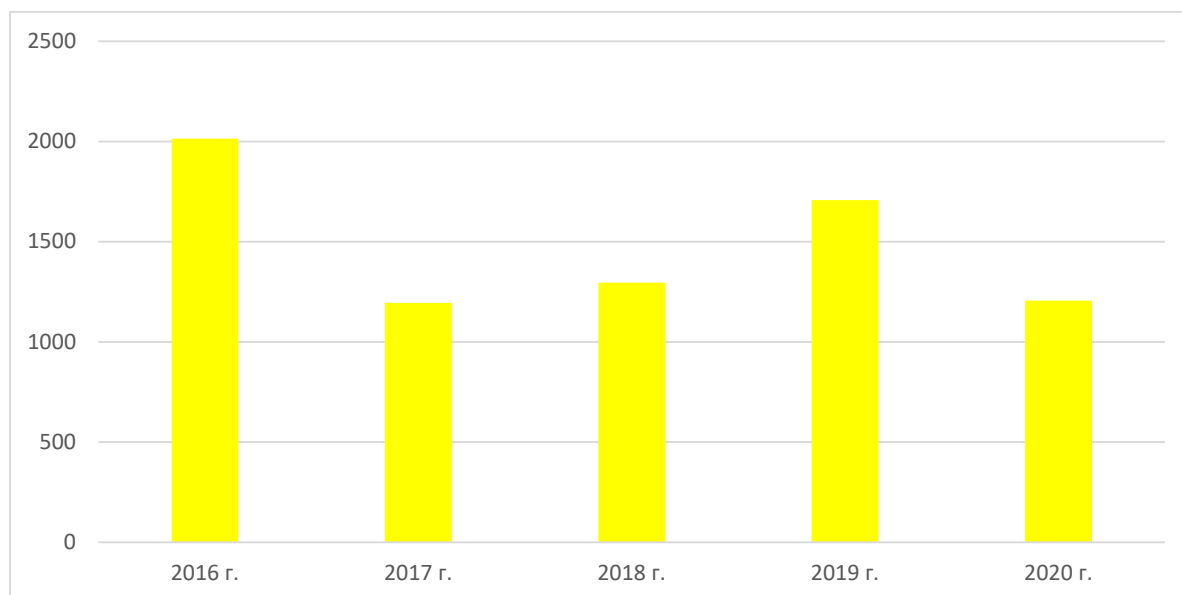
Произведена продукция в хил. лв. към 31.12.2020. Източник: НСИ.

По данни на НСИ разходите за придобиване на ДМА за периода 2016-2020 година трайно се увеличават, като през 2016 година те са 7 334 хил. лв., а през 2020 година – 17 848 хил. лв.



Фигура 11 Разходи за придобиване на ДМА в хил. лв. Източник: НСИ.

Чуждестранните преки инвестиции в нефинансовите предприятия на общината бележат най-висок ръст през 2016 година, когато са 2 013.7 хил. евро, а през 2020 година – 1 206.1 хил. евро.



Фигура 12 Преки чуждестранни инвестиции в нефинансови предприятия в хил. евро. Източник: НСИ.

Селско стопанство

Първичният сектор е с вековни традиции в общината. Селското стопанство е представено от растениевъдство и животновъдство. Териториалните условия са разнообразни поради климата, почвите, както и средиземноморското влияние на река

Струма. Условието за развитие на овощарство са изключително добри. Традициите на аграрното производство в общината са се формирали под влияние на природните дадености в Среднострумския район. Основните култури – тютюнът, зеленчуците, овощарството, лозята и пасищното животновъдство дават облика на селското стопанство.

Съгласно данни от регистъра на земеделските стопани (Наредба 3/1999 година) на областната дирекция Земеделие Благоевград към МЗХГ през стопанската година 2015/2016 земеделските стопани в общината са 247, през 2016/2017 – 237, през 2017/2018 – 218, през 2018/2019 – 194 и през 2019/2020 – 189. За периода регистрираните земеделски стопани са намалели с 58 или с 23.48%.

Обработваемата земя в общината към края на 2020 година е 26 639.5 дка.

Таблица 1 Растениевъдство в декари. Източник: община Симитли.

Наименование	2016	2017	2018	2019	2020
Обработваеми земи	2 145	2 010	1 800	1 950	2 041
Трайни насаждения	363	303	303	259	259
Лозя винени	1 191	1 191	1 191	1 191	1 191
Лозя десертни	100	100	100	100	100
Оранжерии	48.5	48.5	48.5	48.5	48.5
Пасища – мери и ливади	22 400	22 720	22 850	23 000	23 000

От обработваемата земя 71 дка са зърнени култури; 600 дка - технически култури; 540 дка - зеленчуци; 800 дка - фуражни култури.

Към края на 2020 година овощните градини са 259 дка, а лозята – 1 291 дка. Оранжерии в общината са 48.5 дка. Пасищата, общинските мери и ливади са 23 000 дка.

Таблица 2 Отглеждани култури по площ и добив в община Симитли. Източник: НСИ.

Култури - наименование	2016		2017		2018		2019		2020	
	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон
Царевица - зърно	50	14	50	15.2	50	10	65	13	60	12
Пшеница	15	4	-	-	-	-	-	-	6	1.2
Ечемик	60	15	-	-	-	-	-	-	6	1.2
Фасул	35	4.9	40	7.2	30	4.5	-	-	-	-

Култури - наименование	2016		2017		2018		2019		2020	
	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон
Картофи	280	364	305	336	305	305	320	605	350	700
Домати	90	288	95	332.5	90	270	90	243	90	252
Пипер	65	110.5	70	84	75	75	75	106	70	107
Тютюн	-	-	1 100	176	600	90	600	91	600	87
Ябълки	35	7.4	35	6.3	35	6.3	35	4	35	4
Праскови	6	1.5	-	-	6	1,5	6	1.5	6	1.5
Череши	165	30	165	13.2	16.5	18	65	11	65	13
Круши	11	2.75	11	1.3	11	-	11	-	11	-
Кайсии	11	-	11	1.5	11	1.6	11	1.5	11	1.3
Орехи	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-
Лозя винени	1 191	226.3	1 191	178.6	1 191	418	1 191	452	1 191	714.6
Лозя десертни	100	32	100	40	100	62	100	55	100	35

Основните отглеждани зърнени култури през последните години са: жито, царевица, тютюн и други култури; сеитбооборотът е сравнително постоянен, независимо от сравнително ниските добиви, респективно приходи.

Зеленчукопроизводството е свързано с отглеждане на домати, пипер и картофи и големи количества от продукцията е предимно за задоволяване на собствени семейни нужди.

В последните пет години се забелязва тенденция на засаждане на нови насаждения от ябълки, череши и лозя, което се дължи и на европейските фондове за създаване на нови трайни насаждения.

Средната използвана земеделска площ в община Симитли е по-малка от тази за област Благоевград и почти 7 пъти по-малка от тази за страната, което се дължи на планинския релеф, ограничаващ площта на обработваемата земя. Земите с по-развито земеделие (зеленчукопроизводство, лозарство и овощарство) са около бреговете на река Струма в град Симитли и селата Железница, Крупник, Полето, Брежани и Ракитна.

Особено важен фактор за развито земеделие е и напояването и изграждане и/или възстановяване на напоителната мрежа. Поради добрите климатични условия и

наличието на топли минерални извори в община Симитли може да се разгърне зеленчукопроизводството, включително и оранжерийното производство.

Животновъдството традиционно е представено от говеда, овце, кози, свине и птици. На територията на общината е учредена Асоциация за опазване и развъждане на редки породи домашни животни, която периодично организира изложения на редки породи овце и кози. Асоциацията работи и за възстановяване на българските животновъдни традиции и за съхранение на автохтонните породи.

С изключение на говедовъдството, което бележи лек ръст в последните години, другите отрасли са в застои или спад. Животновъдството не е добре развито, което се дължи на завишени санитарни изисквания към животните и фермите. Освен това съществува и неразбиране на големия икономически интерес за сдружаване на отделните собственици за общи действия – създаване на по-големи масиви, прилагане на модерни методи на земеделие и защита на общите интереси, както закупуване и експлоатация на селскостопанска техника и реализация на продукцията.

В подножието на Малешевска планина са и стопанствата, в които се отглеждат животински видове от редки породи. Десетки животновъди гледат космата планинска коза, местни овчарски кучета, коне, които типично са по-дребни от отглежданите в равнината.

В стопанствата в симитлийска община е съхранена и една от най-редките породи кози – червена планинска. В територията на община Симитли има 573 хектара високопланински пасища и ливади от Национални паркове Рила и Пирин, които заедно с добрите природно-климатични дадености предлагат условия за развитието на пасищно, планинско и екологично чисто животновъдство.

Център за диви животни Ракитна

Център за диви животни - Ракитна разполага с волиер за размножаване на лешояди с 9 клетки и сервизно помещение, който е разположен на 2.4 хектара оградена площ.

В центъра има още пуснати и размножаващи се елени лопатари и изгражда се център за сухоземни костенурки. Центърът за диви животни е оборудван по проект „Живот за Кресненския пролом“ на Фонд за дивата флора и фауна.

Като основни проблеми на растениевъдството могат да бъдат определени:

- спад на производството на български плодове и зеленчуци с над 70%;
- проблеми с реализацията на продукцията, характерни не само за общината, областта, но и за цялата страна, поради високите разходи на българските производители, липса на маркетингови процедури и стандарти за качество;
- контрол на търговията с хранителни продукти от търговските вериги;

- повечето от българските производители не покриват европейските стандарти за качество;
- липса на борси и тържища в близост до селскостопанските центрове;
- липса на достатъчно информация за съвременното развитие на аграрната наука и практика;
- липса на агробизнес и технически центрове за консултации на производителите, провеждане на обучения и повишаване на тяхната агротехническа култура;
- липса на средства за нови инвестиции в растениевъдството, реконструкция и нови масиви от трайни насаждения, за закупуване на посадъчен материал, екологични торове и препарати за растителна защита, както и за ефективна и съвременна селскостопанска техника;
- селското стопанство е представено от дребни частни производители, броят на кооперациите е много малък, а тяхната дейност не винаги е ефективна;
- разпокъсаност, маломерност и отдалеченост на част от земеделските земи, малки лични стопанства в полупланинските и планинските части на общината;
- намаление на поливните площи;
- предимно ръчна обработка на земята;
- остарял машинен и технологичен парк, енергонеефективен, амортизиран, с висока себестойност на дейностите;
- конкуренция със земеделската продукция от Северна Македония, която е евтина в резултат на комасирано и модерно земеделие;
- липса на реален пазар на земята.

Проблемите, с които се характеризира животновъдството, са:

- отглеждане предимно в лични стопанства;
- ниски изкупни цени;
- липса на финансови ресурси и труден достъп до кредити и нови инвестиции;
- липса на защита на интересите на производителите и механизми за насърчаване на производството;
- нарушен генофонд и липса на селекционна дейност;
- липса на развита пътна мрежа, електроснабдяване и водоснабдяване в планинските райони;
- липса на добавена стойност на производството.

Горско стопанство

ТП Държавно Горско Стопанство Симитли (ТП ДГС Симитли) е получило името си от град Симитли, който е най-голямото селище и негово седалище. В административно – териториално отношение се числи към Югозападно държавно предприятие град Благоевград.

Съседните стопанства са както следва: на северозапад и север – ТП ДГС Благоевград; на изток – ТП ДГС Разлог; на юг – ТП ДГС Кресна. От югозапад и запад горското стопанство граничи с Република Северна Македония.

Територията на ТП ДГС Симитли е разположена върху части от планините Пирин, Рила, Малешевска и Влахина. Релефът е подчертано планински, като преобладават стръмни терени – 70.7 % от дървопроизводителната площ.

Като цяло превишенията на територията на ТП ДГС Симитли са големи. Най – високата надморска височина, до която достига горският фонд в района на стопанството, е 2 100 м надморска височина и се намира се под връх Пирин. В района на Рила горският фонд достига до 1 750 м надморска височина в местността Вировете. Западно от река Струма достига до 1 650 м надморска височина под връх Кадиница. Най – ниската точка се намира по поречието на река Струма там, където тя напуска територията на стопанството – 200 м надморска височина. Превишението между най-ниската и най-високата точка е 1 900 метра и това създава условия за сравнително голямо разнообразие в горскорастително райониране на стопанството.

Общата площ на ТП ДГС Симитли е 35 070.7 хектара. Разпределението ѝ е както следва:

- Гори и земи държавна собственост – 30 715.7 хектара – 87.6 %;
- Гори и земи частна собственост – 1 700.8 хектара – 4.9 %;
- Гори и земи общинска собственост – 90.8 хектара – 0.2 %;
- Гори и земи временно стопанисвани от общината – 2 563.4 хектара – 7.3 %.

Лесистостта на стопанството е 93.7 %.

Горският фонд на община Симитли в Националния Парк Пирин е 1 083.6 хектара, а в Националния парк Рила – 1 071.9 хектара.

ТП ДГС Симитли се отличава с голямо почвено разнообразие. Срещат се четири основни почвени типа – планинско-горски тъмноцветни, канелени горски, кафяви горски и алувиални почви. Климатът има решаващо значение за формирането на отделните типове горски месторастения и за горскорастителното райониране. Територията на стопанството спада към Континентално-Средиземноморската област – Южнобългарска климатична подобласт.

Поддържането и развитието на горското стопанство следва да включва:

- разнообразяване на залесителните мероприятия (не само с иглолистни насаждения);
- противоерозионни лесотехнически дейности;
- използване на потенциала на горите и тяхното обогатяване чрез култивирано отглеждане на билки и гъби;

- развитие на цикъла на добив и обработка на дървен материал, особено на неговия последен ешелон – мебелното производство.

Индустриален сектор

Симитли има възлово транспортно значение. През него се осъществяват пътни връзки по направления Разлог, Банско, Гоце Делчев, Драма, Сандански, Кулата, Солун, Атина – през основни европейски коридори. Минералната вода се използва активно и за оранжерийно производство. В Симитли действа най-голямата в региона оранжерийна база за производство на зеленчуци и цветя. Профилиращите отрасли, в които работи по-голяма част от трудоспособното население, са предимно в миннодобивната промишленост, дърводобив и дървообработване, текстилна промишленост и селско стопанство.

В община Симитли има въгледобивна промишленост от мина Ораново, наблизо е и мина Пирин в село Брежани, откъдето по въжена линия въглищата са пътували до ж.п. гара Симитли. Мината е ликвидирана през 2003 година, което се отразява негативно на заетостта на жителите. Хората търсят нови перспективи чрез екологично земеделие и животновъдство, както и видове туризъм.

В община Симитли има дървообработващо предприятие, произвеждащо богат асортимент дъски от иглолистен и широколистен материал, минни траверси, шперплат, амбалаж – рамки, каси, щайги, кафези и др. Добиват се и редки метали. В Симитли работят и малки предприятия за тестени изделия, трикотаж, огледала, шейни и др. В селата на общината има малко предприятие за метални изделия в село Черниче, обувна фабрика в село Крупник.

Вторичният сектор в община Симитли е представен предимно от добивната и преработващата промишленост, като водещите производства са:

- добив на инертни материали;
- дърводобив, дървообработване и дървопреработване;
- хранително-вкусова промишленост;
- шивашка промишленост и ишлеме;
- производство на изделия за управление на повърхностни/дъждовни и отпадъчни води;
- обувна промишленост;
- производство на бетонови изделия;
- строителство;
- транспорт;
- търговия.

С добив на инертни материали и производство на бетон и бетонови изделия се занимава фирма Георесурс ЕООД, Струма Строй произвежда бетонови изделия и

извършва пътно строителство, Пего Универсал ООД произвежда хляб и тестени изделия, Адес Трейд ЕООД произвежда сладкарски изделия, Еталон 66 произвежда хляб и хлебни изделия, Росела АД произвежда оранжерийни зеленчуци, в шивашката промишленост са фирмите: Динамик Текс ООД, ЕТ Кирил Весков, Шнайдер ООД, Тучер Европа ЕООД, Виац, Деница Фейшън. Джи Кей Джи произвежда обувки и обувни изделия, а с производство на пелети се занимават фирмите ЕТ Рени-Силвия Ваканина, Булпал ООД, Съни Тера 2007. Марели Системс ООД произвежда палетни камини, палетни котли и палетни горелки. Вантроник ЕООД е с предмет на дейност електроизграждане, ВиК, поддръжка на улично осветление и строителство. С предмет на дейност търговия са фирмите: Дюлгерски В и Е ООД, ЕТ Марта-СКМ-Стойне Манов, Киви ООД, ЕТ Сорели-Елка Гиздова, Стоми 50-Димитър Павлов, Ники Метал ЕООД и др. Ресторантьорството е представено от фирмите Кафе Вива и Кафе Младост.

В града има изградена промишлено–индустриална зона, която се намира на територията на бивши казарми с изградени производствени мощности. В началото на 2021 година правителството дава съгласие за апортиране на частна държавна собственост – имот от 153 декара, в капитала на Национална компания индустриални зони ЕАД – София, за изграждане на нова високотехнологична индустриална зона в Симитли. Имотът се намира на територията на общината в района на бившите погребии. Съгласно Концепция за създаване, изграждане и функциониране на високотехнологичен производствен парк Симитли, изготвена от Национална компания Индустриални зони, устройствената зона е с предназначение за високотехнологични производства със следните параметри на застрояване: максимална плътност на застрояването 30%, минимална озеленена площ 40%; делението на парцела е 14 имота. Проектира се и нова пътна мрежа с дължина 1.3 км заедно с прилежащи пешеходни пространства и връзки в парка чрез пешеходни пътеки и тротоари, както и места за паркиране във всеки един от отделните имоти.

Услуги

Третичният сектор е най-силно застъпен от следните отрасли:

- хотелиерство и ресторантьорство;
- търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети;
- транспортни услуги за пътнически и товарен транспорт.

Туризм

Развитието на туризма е национален приоритет за социално-икономическото подобряване на условията на живот на населението. В икономиката това е важен отрасъл за община Симитли.

Разработена е общинска Програма за развитието на туризма 2021-2023 година на в изпълнение на чл.12, т.1 от Закона за туризма и в съответствие с политиката на местните

органи за самоуправление относно туризма на местно ниво, която е определена в Закона за туризма. Регионалният план за развитие на Югозападен район и Областната стратегия за развитие също включват цели и мерки в областта на устойчивото развитие на туризма в региона.

Общинските програми за развитие на туризма предвиждат дейности и финансова обезпеченост за:

- подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура;
- създаване на нови и промотиране на вече съществуващите атракции и възможности за ангажиране на свободното време на туристите;
- ефективно използване на местния природен и културно-исторически потенциал за устойчиво развитие на туризма. Насърчаване на съпътстващите услуги, подпомагащи развитието на туризма;
- развитие и промотиране на туристическия продукт, маркетинг и реклама;
- развитие на мрежата за селски туризъм;

Основната цел на програмата е да послужи като ръководство за работа на общинска администрация и другите заинтересовани страни в сферата на туризма на територията на община Симитли. При разработването на програмата са взети под внимание условията и предпоставките, необходими за постигане на устойчиво и балансирано развитие на туризма, в съответствие с икономическите, социалните и екологичните аспекти.

Долината на Струма не е обособена като туристическа локализация. Тук все пак е важно да бъдат споменати неоползотворения потенциал на минералните извори в община Симитли. Планините и в частност Пирин планина са основен туристически ресурс. Освен развитието на зимния туризъм в районите на Банско, Добринище, Разлог, от особена важност е летният трекинг и екотуризмът. Национален парк Пирин е обявен за Обект на световното природно и културно наследство от ЮНЕСКО. Тук има над 160 езера и добре развита мрежа от хижи и маркирани маршрути.

Природните дадености и съществуващата материална база, както и направените инвестиции по проекти в туристическа, културна, спортна и техническа инфраструктура на община Симитли са добра предпоставка за развитие на туристически продукт, изграден върху съчетанието на атмосферата и културно-историческото наследство и съхранената природа в планините Пирин, Рила, Влахина и Малешевска.

Община Симитли разполага с дадености, които могат да се използват за разработване и утвърждаване на комплексен туристически продукт с максимално ползване на наличните туристически ресурси, който да привлича туристи. Културното и историческо наследство представлява добра база с голям потенциал, който все още не е напълно разработен.

Туристическият поток е целогодишен, няма обособена сезонност. На територията на общината действат 2 семейни хотела, 3 къщи за гости, три стаи за гости и един къмпинг, който работи сезонно. Местата за настаняване разполагат със 126 броя леглова база. Има сключен договор за концесия от 20.11.2020 година, който предвижда да се построят център за СПА услуги и хотел.

Таблица 3 Видове места за настаняване (брой). Източник: община Симитли.

Година	Хотел	Семеен хотел	Къща за гости	Стаи за гости
2014	0	1	0	4
2015	0	1	1	4
2016	0	2	1	4
2017	0	2	1	4
2018	0	2	1	4
2019	0	2	3	3
2020	0	2	4	3
2021	0	2	3	3

Таблица 4 Заведения за хранене и забавление. Източник: община Симитли.

Година	Кафе аперетив	Гостилница	Кафе сладкарница	Снек бар	Кафетерия	Фаст-фууд	Класически ресторант	Павилион	Бистро	Пицария	Лоби бар	Бар клуб	Механа	Закусвалня	Каравана	Бирария	Кафене	Коктей-бар
2014	10	0	3	3	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2015	10	0	3	3	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2016	10	0	3	3	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2017	10	0	3	3	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2018	10	0	3	3	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2019	7	0	3	6	0	2	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2020	9	0	3	6	0	2	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2021	10	0	3	6	0	2	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

На територията на региона има изградена туристическа инфраструктура, но тя не е достатъчна за успешното развитие на туризма:

- множество хижи в местността "Предела",
- в района на Кресненското дефиле се намират стаи за гости „Мотел-ресторант Рай“, стая за гости „Мотел Мерина“, хотел "Струма" и стая за гости "Митъов хан".

- Хижа „Моравица“ в землището на село Брежани е с леглова база за 40 човека.
- Хижа „Предела“ – собственост на туристическо дружество „Планинец“.
- Къщи за гости: „Галиана“ в село Железница; „Спасителна“ в село Брежани, „Спа вила Пирин“ в град Симитли; Семеен хотел „Найс“ и Семеен хотел „Алпийска градина“ в град Симитли; къмпинг „Х клуб“, община Симитли.
- Заведенията за хранене и развлечения в края на 2020 година са 25 на брой, като тук се включват ресторанти, кафе-аперитиви, сладкарници и снейкбаре.

Ресурси за развитие на различни видове туризъм.

В село Ракитна, разположено в полите на Пирин, се намира волиера с 40 лешояда. Обектът представлява интерес за туристите, практикува се фототуризм и наблюдение на лешоядите в естествена среда. Природна забележителност „Момина скала“ се намира в началото на Кресненското дефиле. На територията на село Сенокос има интересен многовековен бор в местността „Св. Марина“; в местността „Свети Мина“ се намира скален масив, който според преданията е тронът на Крали Марко. Наблизо е и неговата стъпка, която е пълна с целебна вода. До това място има скален масив „Чучулигата“, а на скалата - скални икони. Общината съдейства за посещение на забележителностите: Тросковски (Брестовски) манастир „Св. Архангел Михаил“, Коматинските скали, „Момина скала“, оброчище „Света Марина“, мегалитното скално свлачище „Свети Мина“. Разкрити са археологически находки в землището на село Крупник, датиращи от II – V век. Останки от римски път и трако-римско селище са разкрити край село Полето. Участъкът от трако-римския път е свързвал Централна Европа и Подунавие с Средиземноморието. Средновековна крепост, известна като Римската стена, се намира близо до град Симитли, в квартал Ораново в Симитлийската котловина.

Околностите на град Симитли са богати на църкви и параклиси. Във всяко едно от селищата на общината има църква. Повечето от тях са паметници на културата с местно значение, а с регионално значение е този в село Мечкул.

- **Църквата „Рождество на Пресвета Богородица“** в град Симитли е построена през 1923 година като храм-паметник в чест на загиналите войници от 7-ма Рилска дивизия по време на Балканската война. Представлява трикорабна псевдобазилика с притвор и камбанария. Иконите в църквата са рисувани през 1929 година.
- **Църквата „Св. Димитър Солунски“** в село Брежани е построена през 1847 година. Иконите в храма са дарения от хората. Стенописи няма, защото църквата е била опожарявана 2 пъти - от гърците и турците.
- **Манастирът „Свети Архангел Михаил“** в село Брестово е построен през 1149 година. Древните майстори споявали камъните с хоросан, напоен с мляко. Манастирът се намира в долината на Стара река в махала Поповска, на около 20

километра от Симитли, под пътя за село Сухострел. Днес от него е останала само църквата, която е възстановена 1905 година след голямото земетресение в района през 1904 година.

- **Църквата " Св. Архангел Михаил "** в Горно Ораново е построена през втората половина на XIX в. (паметник на културата). Представлява трикорабна псевдобазилика, балкон, притвор и външна галерия.
- **Църквата "Св. Св. Петър и Павел"** в село Мечкул е паметник на културата, строена през 1892 година. Стенописите и иконостаса са дело на майстори от Банската иконописна школа.
- **Църквата "Св. пророк Илия"** – село Железница е еднокорабна каменна сграда с полуцилиндричен дъсчен свод. Интересно изработени са дървената рисуванa решетка на балкона и рисувания амвон. Стенописите, на които са изобразени 20 сцени, са от 1905 година, когато църквата е била възобновена. Рисуваният иконостас е украсен с едра оцветена резба.
- **Църквата "Св. Илия"** в село Градево е каменна трикорабна псевдобазилика с притвор и балкон над него. Над южния и западния свод има барелефи на дракони. Украсата на интериора е създадена през различни години от четирима зографи в един стил в духа на местната възрожденска традиция.
- **Храмът "Св. Никола"** в село Градево, махала „Овнарска“, е разположен в подножието на планините Рила и Пирин. Той е построен през 1962 година. Църквата е каменна трикорабна псевдобазилика с притвор и външна галерия от запад и от юг.
- **Останки от римски път и трако-римско селище** са разкрити край село Полето. Участъкът от трако-римския път е свързвал Централна Европа и Подунавие с Средиземноморието.
- **Средновековна крепост**, известна като Римската стена, намираща се близо до град Симитли, в квартал Ораново в Симитлийската котловина.
- **Композиция Коматински скали** край Брестово е "запазената марка за общината".
- Сред другите дадености, с които може да се развива туризъм, са местността „Предела“, хижи, вековни дървета в причудлива форма с енергийни полета, Орановския пролом, Слънчевия часовник край село Сенокос.

Балнеология

Природата богато е надарила общината с минерални извори. Температурата на извиращите води варира в интервала 30⁰ С до 60⁰ С. Повечето извори са бистри, без мирис и утайка, със съдържание на флуор, сулфат, силиций и натрий. Лечебните им свойства са с индикации към заболявания на опорно-двигателния апарат, гинекологични заболявания и на хронично-възпалителни процеси. Привлекателен е

плувният комплекс с два открити минерални басейна в град Симитли. В изпълнение на концесионният договор се предвижда изграждането на още два басейна с минерална вода и водна пързалка. Екопътеки, велоалеи и информационни точки

На територията на общината има изградена екопътека „Пътеката на мечката“, която започва от центъра на село Сенокос и стига до местността Градището в Пирин планина. Продължителността на прехода е около 4 часа.

Изградени са 2 велоалеи в град Симитли – едната е в градския парк с дължина 200 м, втората – в Лесопарк с дължина около 1 км.

На територията на общината има поставени информационни табели, както и разработени карти с туристически обекти.

Заклучение

Въпреки възможностите за насочване усилията на местната общност за развитие, обогатяване и популяризиране на туризма в общината, този сектор все още не е достигнал желаното ниво на развитие. Ето защо, в тази сфера е необходимо да се полагат значителни усилия от заинтересованите страни, за да се създадат необходимите условия за насърчаване и разнообразяване на туристическите дейности, за добавяне на стойност към местната икономика.

Традициите, природните дадености и местоположението на общината са предпоставка за развитието на различни видове туризъм, определящи туристическия продукт на общината:

- културен (младежки, фестивален, специализиран);
- религиозен и поклоннически (над 50 църкви и параклиси)
- познавателен (ученически, младежки);
- рекреативен (зимен и летен);
- планински (спортен и хоби);
 - трекинг;
 - рафтинг;
 - делтапланинг;
 - планински колоездене;
 - скално катерене;
- семеен;
- селски;
- екологичен;
- балнеология и СПА;
- туризъм, свързан с популяризиране на традиционни български занаяти;
- спортен;
- конферентен.

От особена важност за предлагането на видовете туристически продукти отново е общата инфраструктура, както и доброто поддържане на основните културноисторически и природни ресурси. От особена важност е създаването и поддържането на озеленени територии за широко обществено ползване, екопътеки, велоалеи и добра маркировка, да се подобри управлението на туристическите хижи, грижата за специфичната флора и фауна. Проблем е и липсата на достатъчно по вид хотелска база.



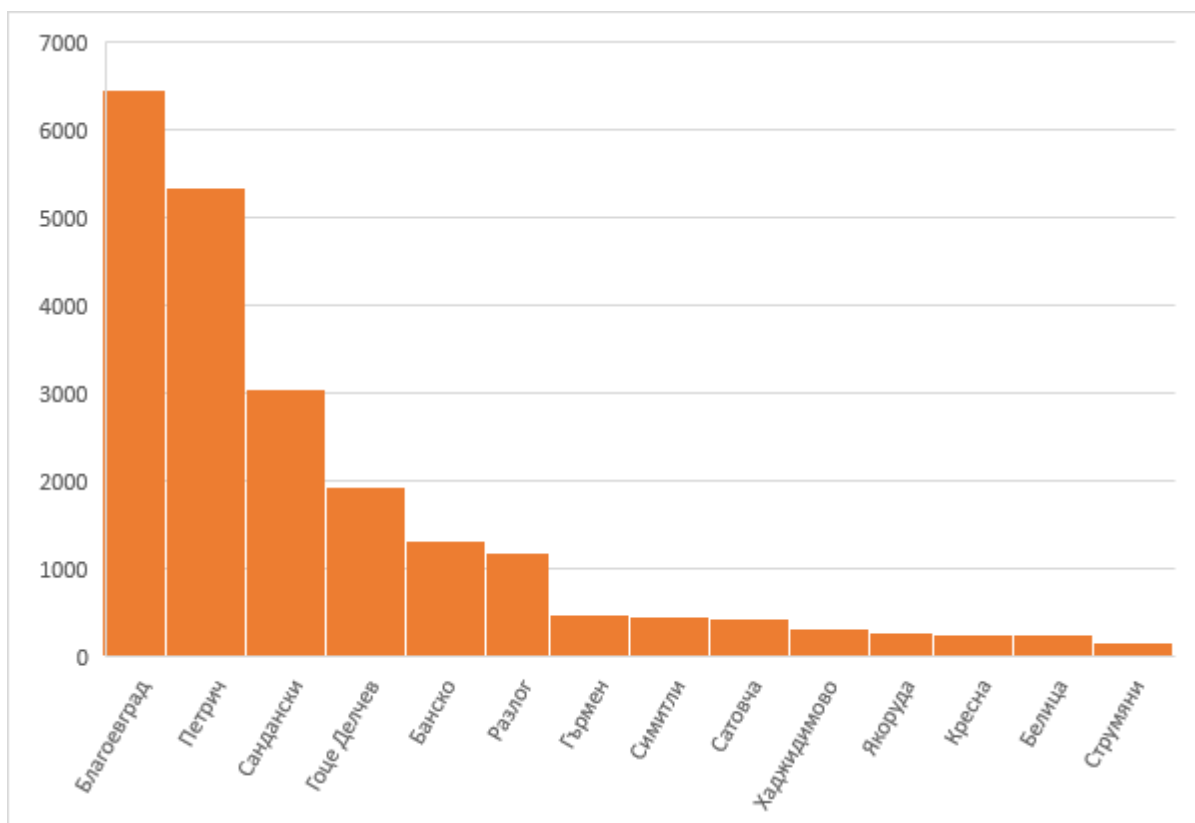
Фигура 13 Карта на област Благоевград.

Област Благоевград включва 14 общини – Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда. Тя граничи с областите: на север – Кюстендил и Софийска, на изток – с Пазарджик и Смолян. На юг област Благоевград граничи с Република Гърция, а на запад – с Република Северна Македония.

С цел придобиване на по-ясна картина за дела на община Симитли в икономически аспект в областта Благоевград е необходимо да се разгледат няколко икономически показатели, като:

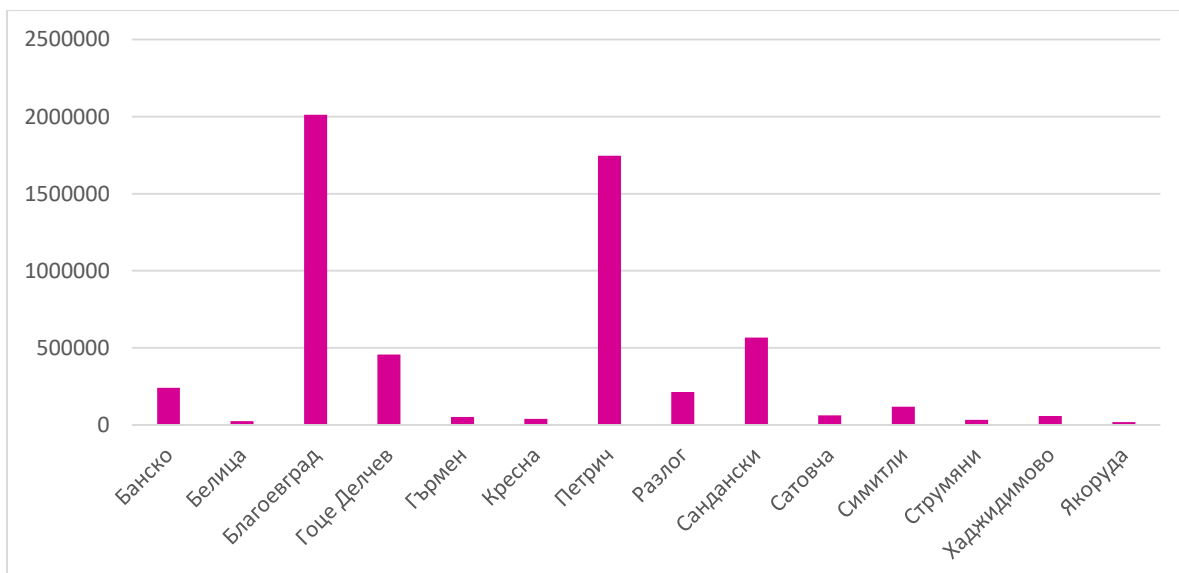
- брой предприятия;
- произведена продукция;
- разходи за ДМА;
- нетни приходи от продажби;
- средства от европейските фондове с натрупване на човек от населението за периода 2007-2021 години.

Община Симитли заема четвърто място по площ в област Благоевград и представлява 8.57% от територията на областта, а населението на общината е 4.32% от това на областта. Граничи на север с община Благоевград, на изток – с Разлог, на юг – с Кресна, а на югозапад – с РСМ. Разстоянието от град Симитли до град Банско е 40 км, Симитли – Разлог – 36 км, Симитли – Благоевград – 15 км, Симитли – Кресна – около 25 км.



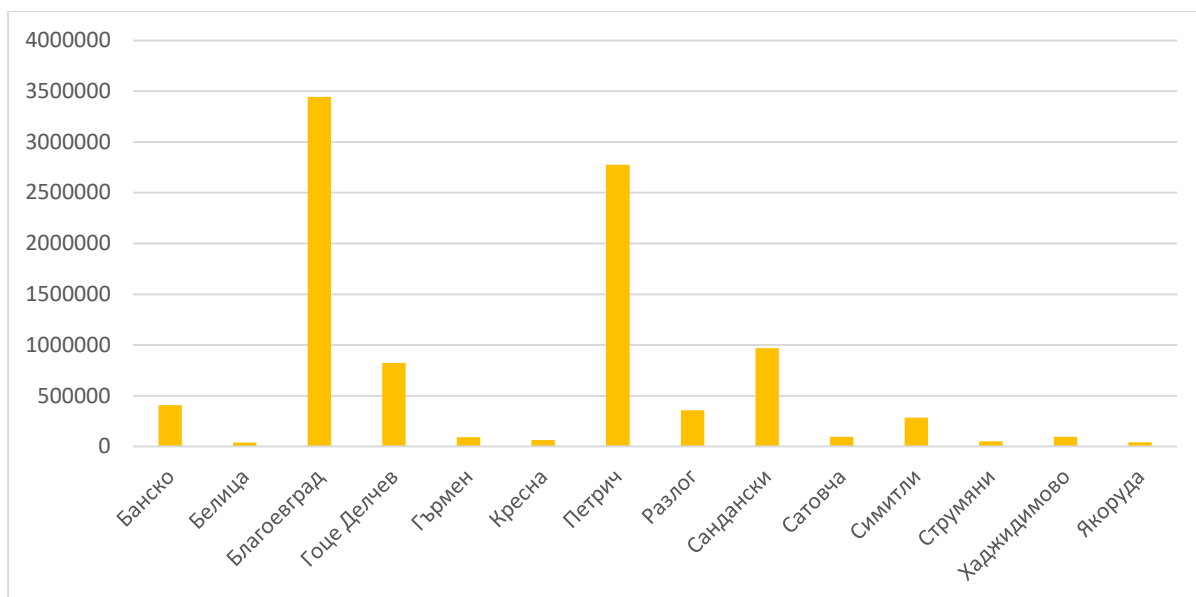
Фигура 14 Брой предприятия по общини в област Благоевград. Източник НСИ.

Произведената продукция в общината е 2.07% от общо произведената в областта и генерираните нетни приходи на човек в общината са съответно 4.53% от общите в областта.



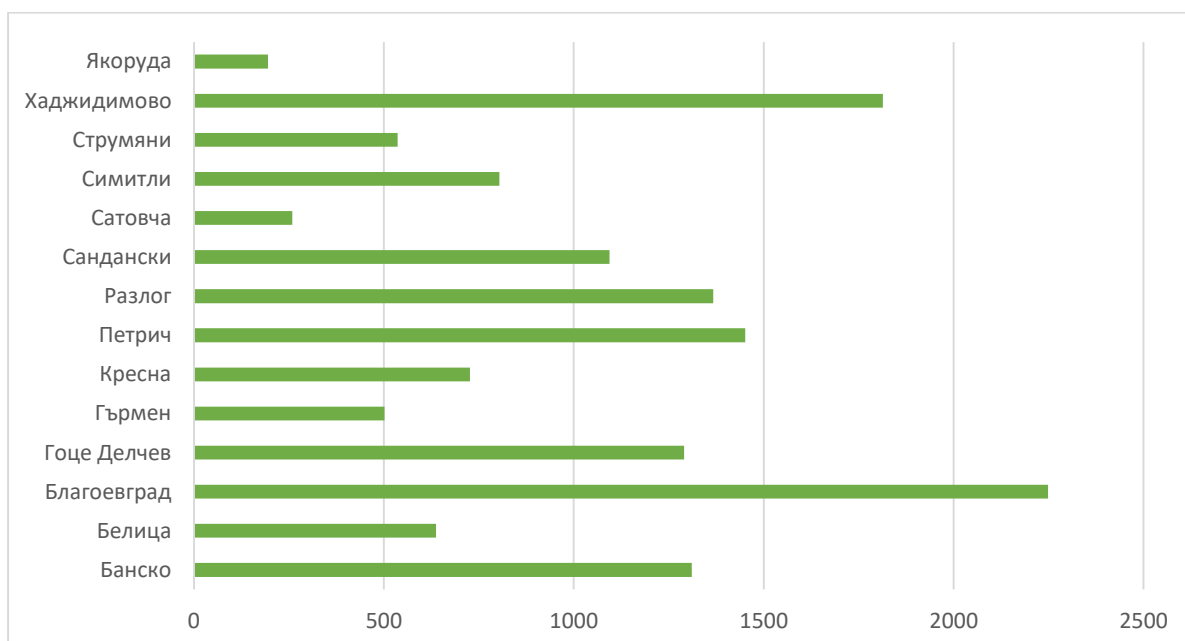
Фигура 15 Произведена продукция по общини в област Благоевград в хил.лв. Източник:НСИ.

Нетните приходи от продажби за област Благоевград са 9 708 182 хил.лв. Нетните приходи от продажби на община Симитли към края на 2020 година са 286 229 хил.лв.



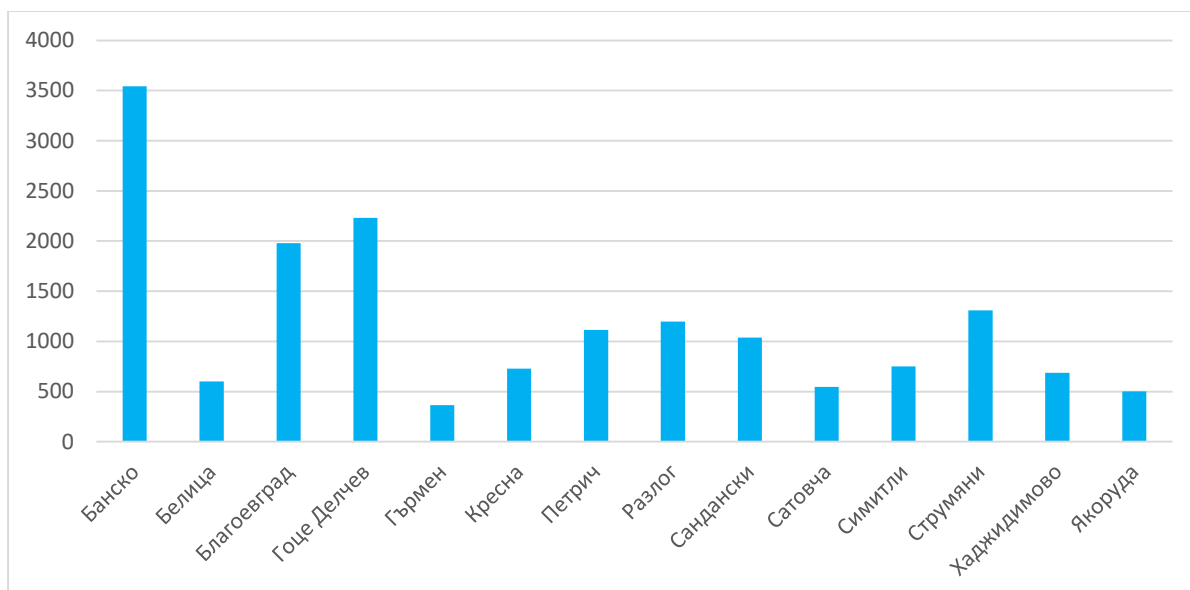
Фигура 16 Нетни приходи от продажби по общини в област Благоевград. Източник: НСИ.

Разходите за придобиване на ДМА в общината представляват 5.65% от общите разходи за областта, като те са предимно за закупуване на земя и за изграждане на сгради, строителни съоръжения и конструкции чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството, както и други разходи, свързани с придобиването на ДМА.



Фигура 17 Разходи за ДМА по общини в област Благоевград в хил.лв. Източник: НСИ.

Към 2021 година изплатените средства по европейските фондове с натрупване на човек от населението са малко – делът на общината по този показател е едва 4.53% от общите за областта.



Фигура 18 Изплатени средства по европейските фондове с натрупване на човек от населението в левове. Източник: НСИ.

Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

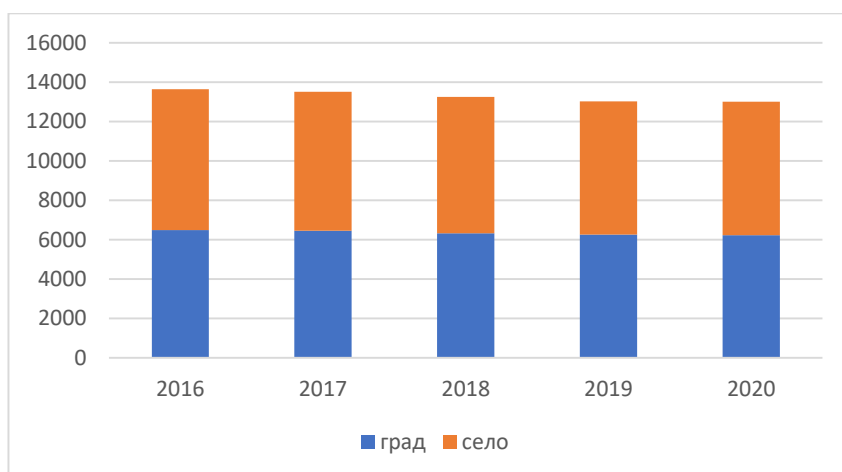
Демографската динамика е сред онези социални фактори, които придават смисъл на пространственото и регионалното планиране и влияят на цялостното развитие на страната. Намалването на раждаемостта, увеличаването на продължителността на живота, нарастването на броя на представителите на най-възрастното поколение и увеличаването на тежестта върху младото поколение са причина за този проблем да се говори като за „бомба с часовников механизъм“. Намалването и застаряването на населението е фактор, който има сериозно отражение не само върху икономиката и качеството на живот, но и върху потребността от специфични социални услуги, услуги в сферата на здравеопазването, отдиха и туризма, културата, административните услуги и обитаването. Част от това застаряващо население живее в трудно достъпните, периферно разположени общини, в които в повечето страни от ЕС в резултат на държавната регионална политика, процесите на обезлюдяване са ускорени след закриване на обслужващите центрове.

В повечето страни от Източна Европа, включително и в България, дори и в тези с положителен естествен прираст и по-малка смъртност от тази в нашата страна, населението намалява и в резултат на продължаващите емиграции към по-развитите градове и в страни на запад и север, поради забавените местни темпове на икономическо развитие. Това движение на населението има отрицателен ефект върху националното пространство, защото съществува риск от обезлюдяване на значителни територии. Данните на НСИ доказват, че България не прави изключение. През последните години се е увеличило само населението на областите София-град и Варна. Трайна е тенденцията на обезлюдяване на най-малките населени места.

Демографска динамика и структура

Община Симитли има 18 населени места с общо население от 12 999 жители (към 31.12.2020 година), от които един град – Симитли, и 17 села: Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница, Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитна, Сенокос, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче. Характерно за много общини в страната и в Благоевградска област, както и в община Симитли, е обезлюдяването на малките села. В община Симитли населението е концентрирано в града и в селата Крупник, Долно Осеново, Брежани, Черниче, Полена и Полето, а в останалите села има малко на брой и предимно застаряващи жители.

Хората са най-важният и ценен ресурс на България. Те имат право на достойно съществуване и пълноценно участие в обществото, на добро здраве и продуктивен живот. Политиката за демографско развитие на населението е интегрална част от цялостната политика за икономическо, културно и социално развитие на страната, областта и общината.



Фигура 19 Брой жители в града и в селата на общината. Източник: НСИ.

В повечето общини в страната броят на населението в общинския център (особено ако е град) е много по-голям от общия брой жители в селата на общината.

В община Симитли не е така – общият брой на населението в 17-те села леко превишава общия брой жители на града в периода 2016-2020 години.

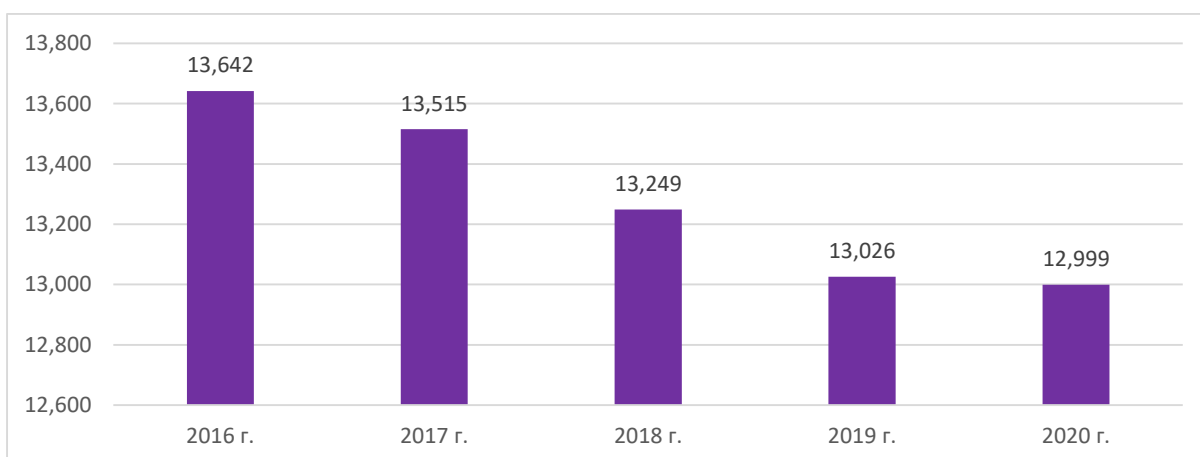
Таблица 5 Брой население по териториални единици. Източник: НСИ.

		2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
България	общо	7 101 859	7 050 034	7 000 039	6 951 482	6 916 548
	в градовете	5 204 385	5 181 755	5 159 129	5 125 407	5 043 186
	в селата	1 897 474	1 868 279	1 840 910	1 826 075	1 873 362
област Благоевград	общо	310 321	307 882	305 123	302 694	301 138
	в градовете	185 060	184 215	183 143	182 137	181 513

		2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
община Симитли	в селата	125 261	123 667	121 980	120 557	119 625
	общо	13 642	13 515	13 249	13 026	12 999
	в градовете	6 486	6 454	6 334	6 263	6 222
	в селата	7 156	7 061	6 915	6 763	6 777

Тенденциите в демографското развитие на общината сочат трайно намаляване на населението през последните години, характерно както за Благоевградска област, така и за цялата страна.

През посочения период от 2016-2020 години населението в общината е намаляло през 2017 година със 127 жители, през 2018 година – с 266, през 2019 година – с 223, а през 2020 година – с 27 жители в сравнение със съответната предходна година – или общо с 643 души или намаление от 4.71% спрямо 2016 година. В град Симитли намалението на населението за разглеждания период е с 264 жители, а в селата от общината – с 379.



Фигура 20 Брой население в община Симитли за периода 2016-2020 години. Източник: НСИ.

Съгласно прогнозните данни на НСИ тенденцията за намаляване на населението в страната, областта и общината ще продължи.

Таблица 6 Население по пол в община Симитли. Източник: НСИ.

	Мъже (брой)	Жени (брой)	Относителен дял мъже към общото население (%)	Относителен дял жени към общото население (%)
2016 г.	6 815	6 827	49.96	50.04
2017 г.	6 730	6 785	49.80	50.20

	Мъже (брой)	Жени (брой)	Относителен дял мъже към общото население (%)	Относителен дял жени към общото население (%)
2018 г.	6 605	6 644	49.85	50.15
2019 г.	6 490	6 536	49.82	50.18
2020 г.	6 493	6 506	49.95	50.05

Данните за периода 2016-2019 показват, че разликата в общия брой на мъжете и жените, както и съотношението между тях на ниво община Симитли е минимална. Дисбалансът между половете в общината е по-малък от този за страната - мъже 48.58%, жени – 51.42%, както и от този за област Благоевград - мъже – 48.60%, жени – 51.40%.

Преобладаването на жените е тенденция, която е характерна за България и ЕС и е резултат на по-високата продължителност на живот на женското население. В общината изключение правят селата Брежани, Брестово, Градево, Железница, Полето, Ракитна, Сухострел и Сушица, както и град Симитли.

Таблица 7 Брой на населението в община Симитли по населени места и пол. Източник: НСИ.

Населено място	2016 г.			2017 г.			2018 г.			2019 г.			2020 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Симитли	13 642	6 815	6 827	13 515	6 730	6 785	13 249	6 605	6 644	13 026	6 490	6 536	12 999	6 493	6 506
с. Брежани	711	369	342	698	363	335	676	348	328	655	335	320	662	337	325
с. Брестово	22	10	12	19	9	10	19	9	10	14	7	7	12	7	5
с. Горно Осеново	10	6	4	8	5	3	8	5	3	7	4	3	4	1	3
с. Градево	192	98	94	186	95	91	169	86	83	162	84	78	158	82	76
с. Докатичево	5	3	2	3	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1	1
с. Долно Осеново	1 354	653	701	1 339	635	704	1 332	629	703	1 320	631	689	1 317	634	683
с. Железница	322	162	160	314	157	157	302	152	150	296	148	148	323	164	159
с. Крупник	1 973	993	980	1 965	980	985	1 940	965	975	1 917	947	970	1 923	947	976
с. Мечкул	19	7	12	18	6	12	17	5	12	18	5	13	20	7	13
с. Полена	651	322	329	634	317	317	626	314	312	598	294	304	602	294	308
с. Полето	652	334	318	644	328	316	620	322	298	602	321	281	605	319	286
с. Ракитна	108	57	51	106	53	53	98	50	48	94	49	45	93	50	43
с. Сенокос	39	21	18	40	20	20	33	16	17	31	15	16	29	14	15
гр. Симитли	6 486	3 239	3 247	6 454	3 228	3 226	6 334	3 179	3 155	6 263	3 132	3 131	6 222	3 127	3 095
с. Сухострел	4	4	-	3	3	-	3	3	-	2	2	-	2	2	-
с. Сушица	55	31	24	53	28	25	47	25	22	40	23	17	38	22	16

Населено място	2016 г.			2017 г.			2018 г.			2019 г.			2020 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
с. Тросково	18	7	11	16	6	10	16	6	10	16	6	10	14	5	9
с. Черниче	1 021	499	522	1 015	496	519	1 007	490	517	989	486	503	973	480	493

Както се вижда от таблицата по-горе, 3 села са с едноцифрен брой жители, 6 – с двуцифрен брой жители, 6 – с трицифрен брой жители и 3 - с четирицифрен брой жители. Селата Горно Осеново, Докатичево и Сухострел практически са обезлюдени. В риск от обезлюдяване са селата: Брестово, Мечкул, Сушица и Тросково, като жителите в село Ракитна също намаляват.

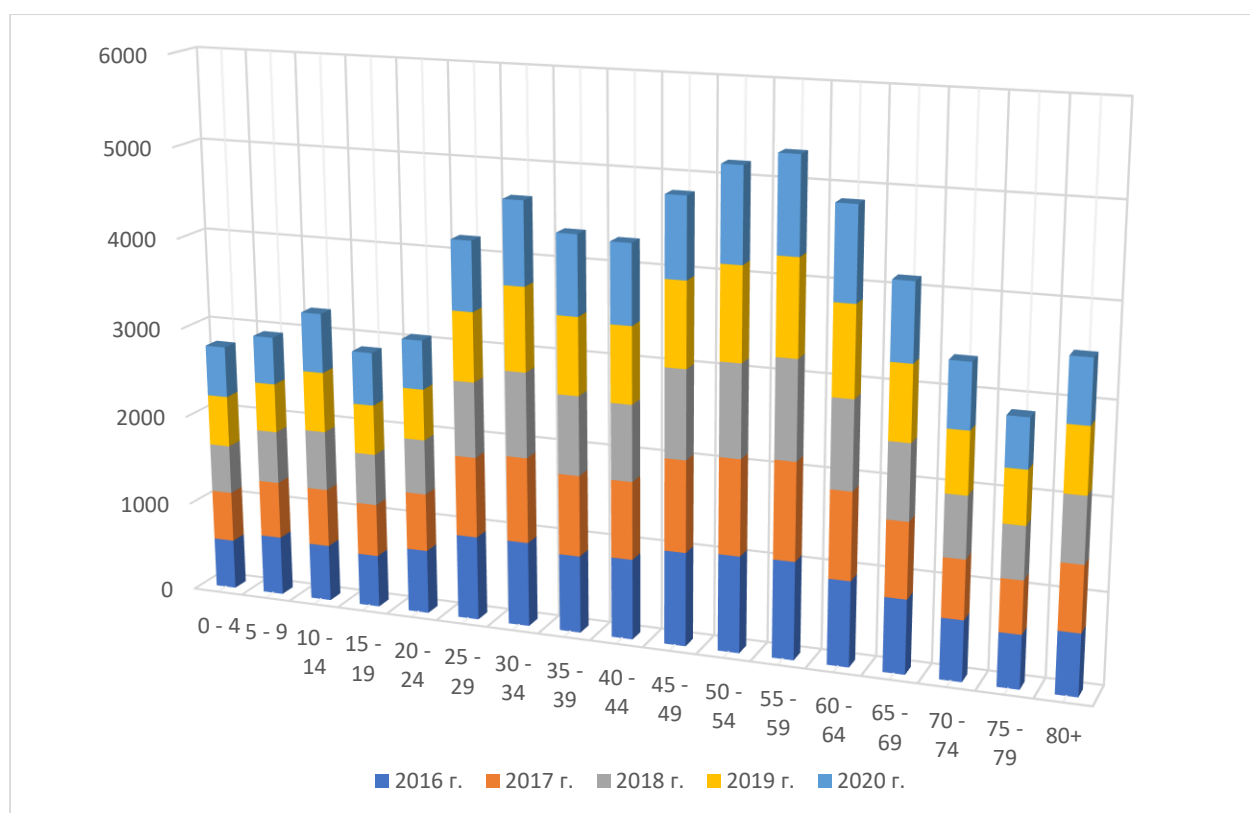
Таблица 8 Демографска статистика. Източник НСИ.

Населени места с население	2020 година	
	брой	Дял от общия брой населени места (%)
до 10 души	3	16.67%
от 10 до 100 души	6	33.33%
от 101 до 200 души	1	5.56%
от 201 до 500 души	1	5.56%
от 501 до 1 000 души	4	22.21%
над 1 000 души	3	16.67%
Общо	18	100%

Разпределението на населението по пол в града и в селата е почти равномерно. Към 31.12.2020 година в град Симитли живеят 3 127 мъже и 3 095 жени, а общо в 17-те села – 3 366 мъже и 3 411 жени.

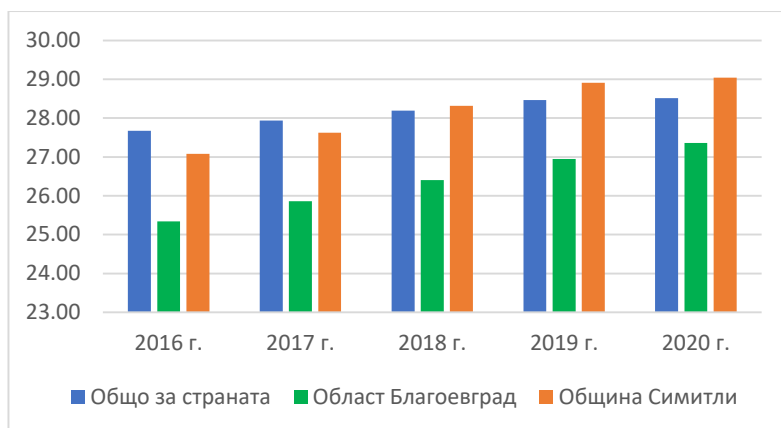
За община Симитли, както за областта и цялата страна, е налице процес на демографско остаряване, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15-годишна възраст и увеличаване на дела на населението на възраст 65 и повече години.

Данните на НСИ за населението за периода 2016-2020 години показват, че макар и общият брой на жителите да намалява, с нарастване на възрастта е налице увеличаване на дела на възрастното население.



Фигура 21 Население в община Симитли по възрастови групи. Източник: НСИ.

За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринасят мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) и млади хора в детеродна възраст обуславя ускоряването на процеса на остаряване. Поради нарастването на общата смъртност и забавянето на растежа на средната продължителност на живота, скоростта на остаряване на населението все още не оказва значителен натиск върху икономиката и социалните системи, но с всяка изминала година рискът ще се увеличава.



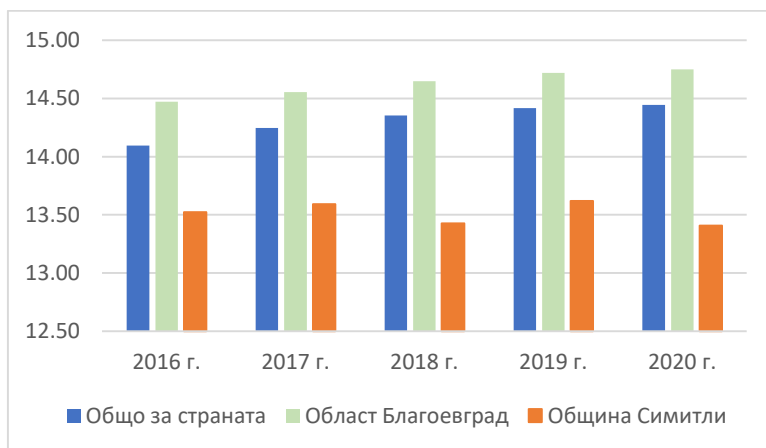
Фигура 22 Дял на населението над 60-годишна възраст от общото население. Източник: НСИ.

В България дялът на населението на възраст над 60 години от общото население на страната се увеличава за периода 2016-2020 години, както следва: 27.67% през 2016 година, 27.94% през 2017 година, 28.19% през 2018 година, 28.47% през 2019 година и 28.51% през 2020 година.

В област Благоевград този дял е следният: 25.34% през 2016 година, 25.86% през 2017 година, 26.41% през 2018 година, 26.95% през 2019 година и 27.36% през 2020 година. В община Симитли данните за дела на населението над 60 години към общия брой население са сходни: 27.08% през 2016 година, 27.62% през 2017 година, 28.32% през 2018 година, 28.91% през 2019 година и 29.04% през 2020 година.

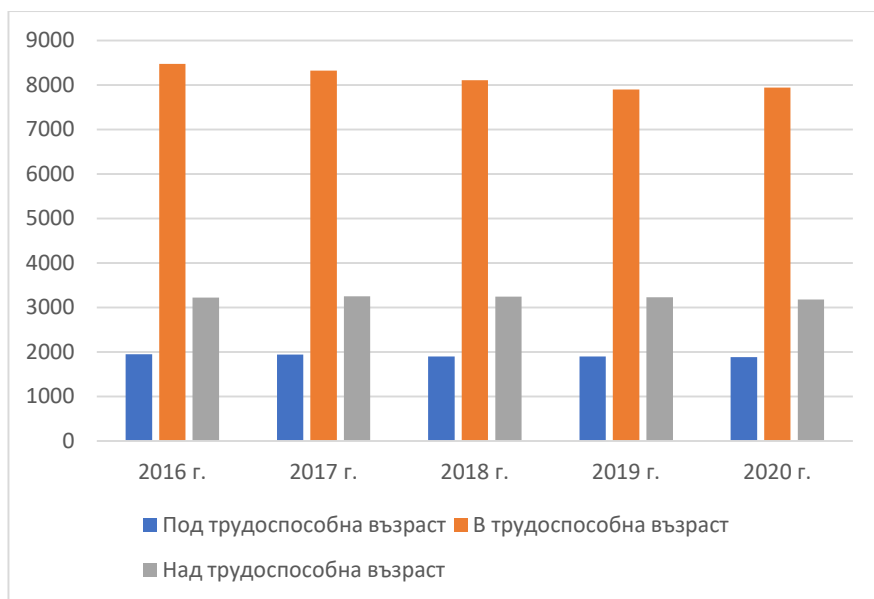
Нарастващият брой и дял на старите хора на възраст над 60 години поставя сериозни предизвикателства пред социално-осигурителната система, социалното подпомагане, здравеопазването и образованието и изисква изграждане на адекватна мрежа от специализирани социални услуги, съпроводени с медицински грижи.

През същия период (2016-2020 години) поради намаляване и на общия брой население в страната, област Благоевград и община Симитли относителният дял на лицата под 15-годишна възраст спрямо общия брой население леко се увеличава на ниво страна и област, но в общината има увеличение през 2017 и 2019 години и намаление през 2018 и 2020 години.



Фигура 23 Дял на населението 0-14-годишна възраст, включително, от общото население. Източник: НСИ.

От данните се вижда, че относителният дял на децата от 0-14 годишна възраст спрямо общия брой население в община Симитли е по-малък от този в страната и областта. В абсолютни стойности през петте години от същия период децата от 0 до 14-годишна възраст, включително, са намалели общо с 2 005 в страната, с 492 в областта и със 102 в община Симитли.



През 2016 година населението под трудоспособна възраст⁵ в община Симитли е 1 948 души, в трудоспособна – 8 471 души и над трудоспособна възраст – 3 223 души.

Фигура 24 Брой население под, в и над трудоспособна възраст. Източник: НСИ.

Към 31.12.2020 година населението под трудоспособна възраст е 1 883 души, в трудоспособна – 7 973 души и над трудоспособна възраст – 3 179 души. През периода 2016-2020 години населението в трудоспособна възраст е намаляло с 498 жители, а населението в надтрудоспособна възраст – с 44 жители.

От таблицата по-долу се вижда, че към 31.12.2020 година населението в трудоспособна възраст в селата е 4 045 души, което е със 153 души повече от това в града. Жителите на общината над трудоспособна възраст в селата са 1 760 на брой, което е с 341 души повече от тези в града. Лицата под трудоспособна възраст отново са повече в селата – 972.

Таблица 9 Брой население под, в и над трудоспособна възраст, пол и местоживееене. Източник: НСИ.

	Общо			В т.ч. в градовете		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
община Симитли	12 999	6 493	6 506	6 222	3 127	3 095
под трудоспособна възраст	1 883	970	913	911	467	444

⁵ Трудоспособна възраст през 2016: жени от 16 до 60 години и 10 месеца и мъже от 16 до 63 години и 10 месеца.

Трудоспособна възраст през 2017: жени от 16 до 61 години и и мъже от 16 до 64 години.

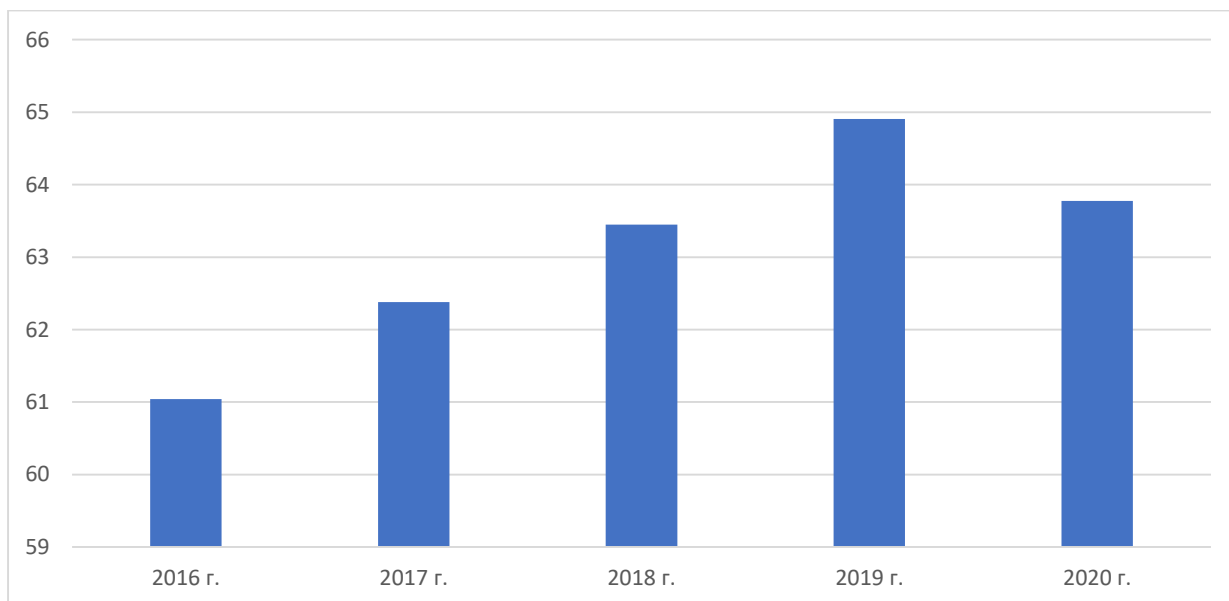
Трудоспособна възраст през 2018: жени от 16 до 61 години и 2 месеца и мъже от 16 до 64 години и 1 месец.

Трудоспособна възраст през 2019: жени от 16 до 61 години и 4 месеца и мъже от 16 до 64 години и 2 месеца.

Трудоспособна възраст през 2020: жени от 16 до 61 години и 6 месеца и мъже от 16 до 64 години и 3 месеца.

	Общо			В т.ч. в градовете		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
в трудоспособна възраст	7 937	4 313	3 624	3 892	2 113	1 779
над трудоспособна възраст	3 179	1 210	1 969	1 419	547	872

За община Симитли към края на 2020 година общият коефициент на възрастова зависимост⁶ е 63.78%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна (трудоспособна) възраст. За сравнение през 2016 година той е бил 61.04% и плавно се увеличава през следващите години (2017 – 62.38%, 2018 – 63.45%, 2019 – 64.91%).



Фигура 25 Коефициент на възрастова зависимост. Източник: НСИ.

Коефициентът на демографско заместване⁷ също намалява значително за периода 2016-2020 година. През 2016 година той е 62.06%, 2017 – 61.00%, 2018 – 58.72%, 2019 – 56.37% и през 2020 – 57.84%. Коефициент над 100% показва, че всеки 100 души, които излизат от трудоспособна възраст, се заместват от над 100 млади хора. Данните на община Симитли за 2020 година показват, че 100 пенсионирани жители на общината

⁶ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и 65+ навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

⁷ Коефициентът на демографско заместване показва какво е съотношението между лицата, които влизат в трудоспособна възраст (тези на възраст 15-19 години) и лицата, които излизат от нея (60-64 г.). Измерва се в проценти.

могат да се заместят само с около 58 лица. Такава е ситуацията и в област Благоевград,, както и в цялата страна.

Най-многобройната етническа група на територията на област Благоевград е българската. Към нея са се самоопределили 251 097 души, или 77.60% от лицата, отговорили на доброволния въпрос по време на преброяване на населението през 2011 година⁸. Втората по численост етническа група е турската – 5.26% от всички лица, отговорили на доброволно на въпроса за етническата си принадлежност.

Сходни са данните и за община Симитли - при преброяването на населението през 2011 година 10 691 души са се самоопределили като българи, което представлява 74.85% от отговорилите на доброволния въпрос за етническа принадлежност. Ромската етническа група е втората по численост, като към нея са се самоопределили 503 души, или 3.52% от отговорилите на доброволния въпрос за етническа принадлежност. Към тази етническа група са се самоопределили жители на град Симитли и селата Брежани, Железница и Крупник. Към турската етническа група са 11 самоопределили се жители на общината, 31 души не са се самоопределили, а 3 000 или 21% от жителите на общината не са отговорили на този въпрос.

Таблица 10 Население по населени места и самоопределение по етническа принадлежност. Източник: НСИ.

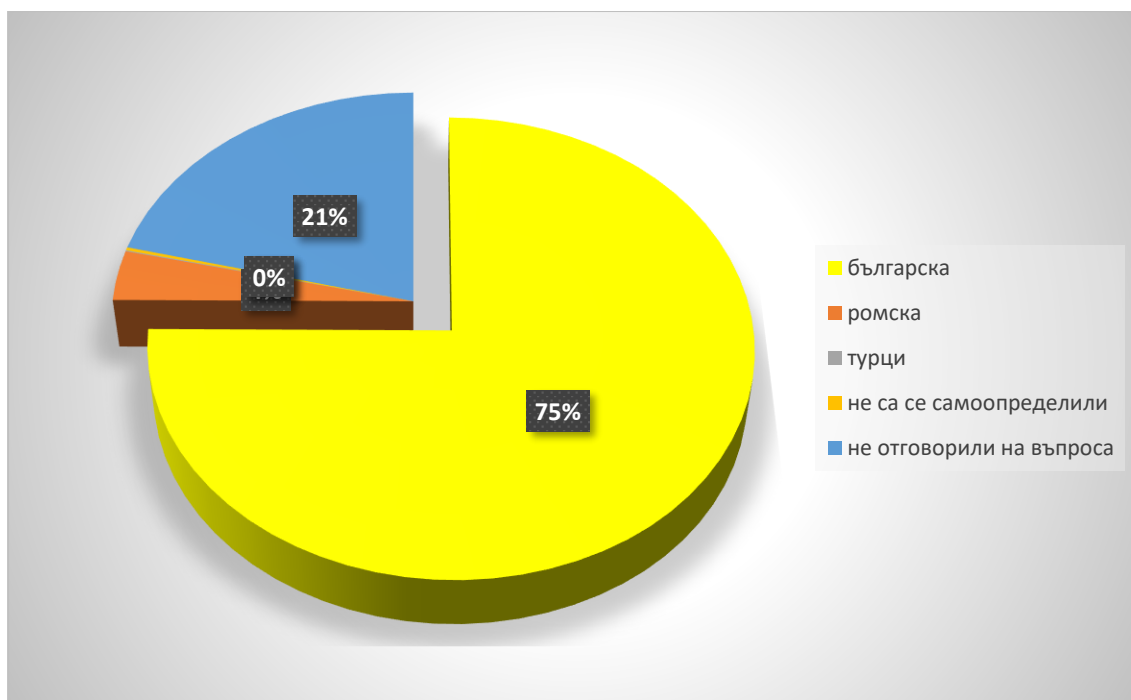
Област, Община, Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя м
		българска	турска	ромска	друга	
БЛАГОЕВГРАД	283 556	251 097	17 027	9 739	3 080	2 613
СИМИТЛИ	11 283	10 691	11	503	47	31
ГР.СИМИТЛИ	4 594	4 177	3	387	11	16
С.БРЕЖАНИ	747	735	.. ⁹	10	..	..
С.БРЕСТОВО	25	25	-	-	-	-
С.ГОРНО ОСЕНОВО	14	14	-	-	-	-
С.ГРАДЕВО	179	179	-	-	-	-
С.ДОКАТИЧЕВО	7	7	-	-	-	-

⁸ Данни за етническия състав на населението се получават от 6 до 8 месеца след национално преброяване.

⁹ Няма данни.

Област, Община, Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя м
		българска	турска	ромска	друга	
С.ДОЛНО ОСЕНОВО	1 349	1 341	..	..	..	7
С.ЖЕЛЕЗНИЦА	361	340	4	17	-	-
С.КРУПНИК	1 545	1 493	-	39	9	4
С.МЕЧКУЛ	28	28	-	-	-	-
С.ПОЛЕНА	444	442	-	..	..	..
С.ПОЛЕТО	650	638	..	..	10	..
С.РАКИТНА	134	125	..	..	7	..
С.СЕНОКОС	38	35	-	..	..	-
С.СУХОСТРЕЛ	6	6	-	-	-	-
С.СУШИЦА	84	83	..	..	..	..
С.ТРОСКОВО	28	28	-	-	-	-
С.ЧЕРНИЧЕ	1 050	995	..	46	..	..

Независимо от степента на интегриране на ромското население, община Симитли следва да предвиди мерки за решаване на специфични проблеми на ромското малцинство най-вече по отношение на образованието, здравеопазването и безработицата.

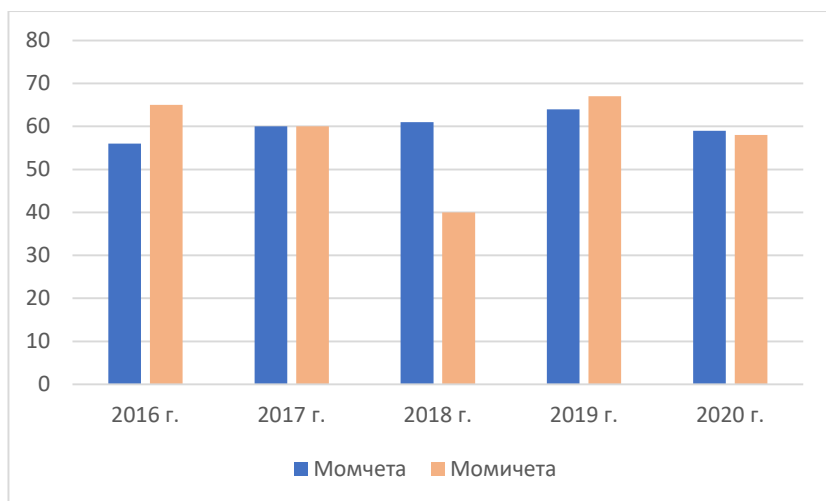


Фигура 26 Етническа структура на населението. Източник: НСИ.

Естественят прираст на населението в община Симитли за периода 2016-2020 години е постоянно отрицателен, като най-ниската стойност е през 2020 година, което е сериозен риск за развитието на общината. През периода 2016-2020 години в община Симитли са починали общо 1 224 жители, от които 620 мъже и 604 жени.



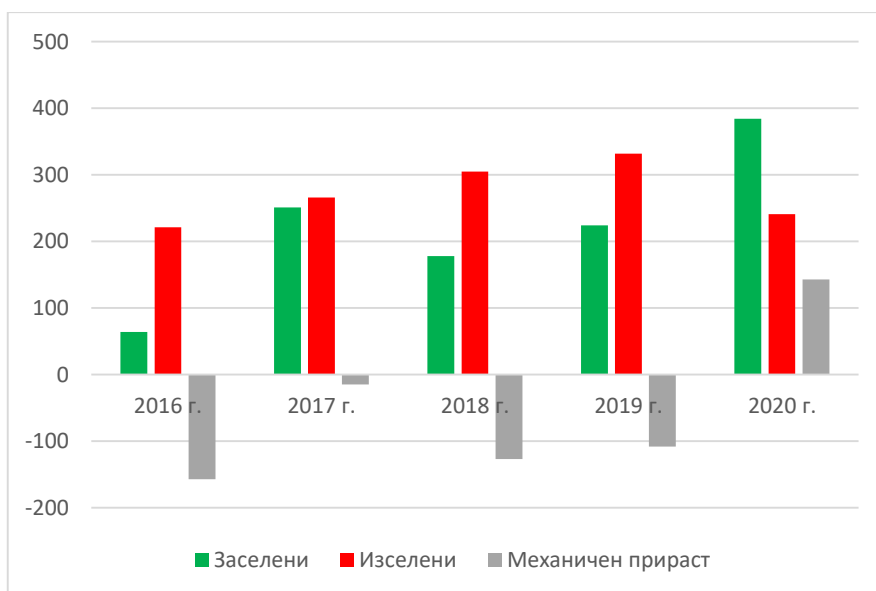
Фигура 27 Брой умирения по пол. Източник: НСИ.



За същия период на територията на общината са родени общо 590 деца, от които 300 момчета и 290 момичета.

Фигура 28 Брой раждания по пол. Източник: НСИ.

В периода 2016-2020 години в община Симитли са се заселили общо 1 101 души, а се изселили общо 1 365 души, като постепенно и плавно отрицателният механичен прираст намалява, така че през 2020 година той вече е положителен (заселени 384 души, изселени – 241 души).



Фигура 29 Механично движение на населението. Източник: НСИ.

Икономическа активност, заетост, равнище на безработица

Коефициентът на безработица за 2019 година за община Симитли е 3.07%, като коефициентът на трайната безработица за същата година е 0.21%. През 2020 година община Симитли е включена в Списък на общините с равнище на безработицата 25 на сто равно или по-високо от средното за страната на Министерство на финансите с безработица 14.42% (причина за увеличението: извънредното положение по време на

пандемията COVID19). Съгласно данни на НСИ общият брой на наетите лица през 2019 година е 2 295, а през 2020 година – 2 386.

Таблица 11 Брой регистрирани безработни. Източник: Дирекция Регионална служба по заетостта – Благоевград към Агенция по заетостта

Показател		2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Средногодишен брой регистрирани безработни	Област Благоевград	18 926	15 524	14 903	13 845	17 206	13 781
	Община Симитли	959	736	724	673	796	721
Средногодишен брой безработни, регистрирани над 1 година	Област Благоевград	8 257	5 735	4 948	3 522	3 458	3 290
	Община Симитли	499	334	279	229	250	274
Средногодишен брой регистрирани безработни да 29-годишна възраст	Област Благоевград	2 771	2 431	2 076	1 796	2 071	1 448
	Община Симитли	200	145	117	93	110	91
Средногодишен брой безработни с намалена трудоспособност	Област Благоевград	684	594	698	661	553	667
	Община Симитли	32	24	31	28	29	37

Таблица 12 Структура на регистрираните безработни в община Симитли. Източник: Дирекция Регионална служба по заетостта – Благоевград към Агенция по заетостта

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Пол						
мъже	425	304	283	264	319	304
жени	534	432	441	409	477	417
Степен на квалификация						
с работническа професия	219	172	237	206	240	196
специалисти	129	114	101	109	129	114
без квалификация	611	450	386	358	427	411
Образование						
висше	53	60	53	47	70	63
средно	401	368	411	387	432	388
основно	382	205	184	171	211	189
начално и по-ниско	123	103	76	68	83	81
Рискови групи						

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
средна продължителност на безработицата в месеци	11	7	7	7	6	9
безработни на възраст над 50 години	307	286	264	274	336	230
в т.ч. жени	185	176	173	178	215	117
самотни родители	0	0	0	0	0	0
майки с деца до 3 години	42	37	39	24	36	34
младежи от социални заведения	0	0	0	0	0	0
освободени лишени от свобода	0	1	2	0	0	0
Динамика на безработицата						
входящ поток – всичко	956	963	888	910	1 179	817
в т.ч. новорегистрирани	904	918	847	833	1 145	762
изходящ поток - всичко	1 152	1 039	964	928	996	1 150
в т.ч. постъпили на работа	774	791	700	610	803	803
% съотношение входящ/изходящ поток	83	93	92	98	118	71
Търсене на работна сила						
заявени работни места	367	237	350	278	546	533
в т.ч. за работници	0	1	5	4	19	38
за специалисти	20	16	30	31	21	27
без специалност	347	220	315	243	506	468
брой безработни за 1 работно място	6	4	6	6	9	6
Трудово посредничество						
започнали работа с посредничеството на ДБТ	765	785	693	600	787	745
на първичния трудов пазар	656	637	574	533	716	553
по мерки за насърчаване на заетостта	10	13	7	7	1	7
по програми за заетост	99	135	112	60	70	185
Обучение						
безработни лица започнали обучение	142	130	124	47	110	118
безработни лица завършили обучение	131	216	123	56	175	115

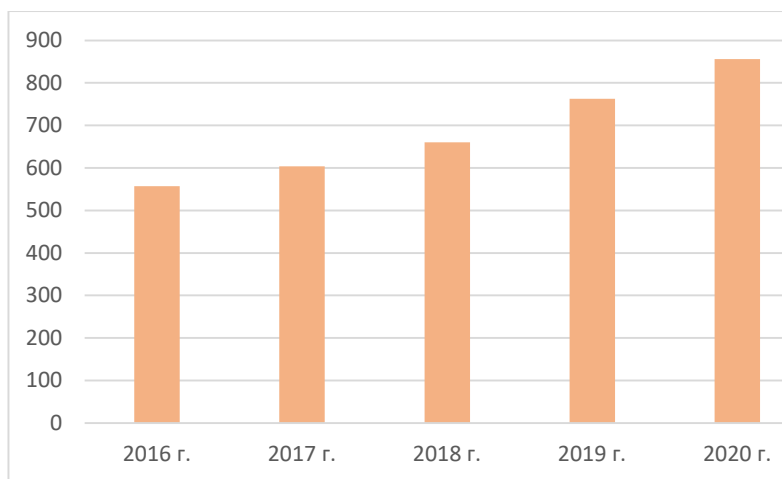
Определящо значение за стойностната характеристика на човешките ресурси и техните професионални умения в трудовия процес има образователното равнище на населението.

Тенденцията за намаляване на безработицата в община Симитли през 2016-2020 година е положителна. Естествено върху този резултат има влияние и намаляването на броя на населението. Делът на безработните по възраст и пол е сравнително постоянен, като най-уязвими са хората над 50-годишна възраст и тези с нисък образователен ценз и без специалност. Жителите на общината с висше образование са малко и преобладават хора със средно, основно или по-ниско образование, което е предпоставка за ненамиране на работа, която изисква специфични умения. Жителите на общината с висше образование също са затруднени в намирането на подходяща работа по специалността си поради ограничения пазар на труда. Фокусът следва да е насочен към младежи до 29-годишна възраст, хора над 50-годишна възраст, такива с намалена трудоспособност и трайно безработните.

Усилията на общината следва да се насочат към създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора; подобряване на качеството на средното образование и неформалното обучение, насърчаване ученето през целия живот в съответствие с потребностите на пазара на труда и целенасочен интегриран подход при нейното реализиране.

Доходи на домакинства, линия на бедност

Икономическото развитие на област Благоевград е много добро. Брутният вътрешен продукт на човек от населението в областта продължава да нараства и през 2019 година, въпреки че остава значително по-нисък от средния за страната. Нивата на заплатите и доходите също нарастват. Икономическата активност в областта е сравнително висока, но през 2020 година заетостта намалява (причината е пандемията от COVID19), а безработицата се повишава. Броят на нефинансовите предприятия спрямо населението продължава да нараства и остава третият най-висок в страната. Благоевград е сред областите с най-добро качество на пътищата. Обратно на общите тенденции областта е сравнително добре икономически развита, а нивото на местните данъци остава ниско и през 2021 година.



Фигура 30 Средна брутна месечна заплата на наетите лица.
Източник: НСИ.

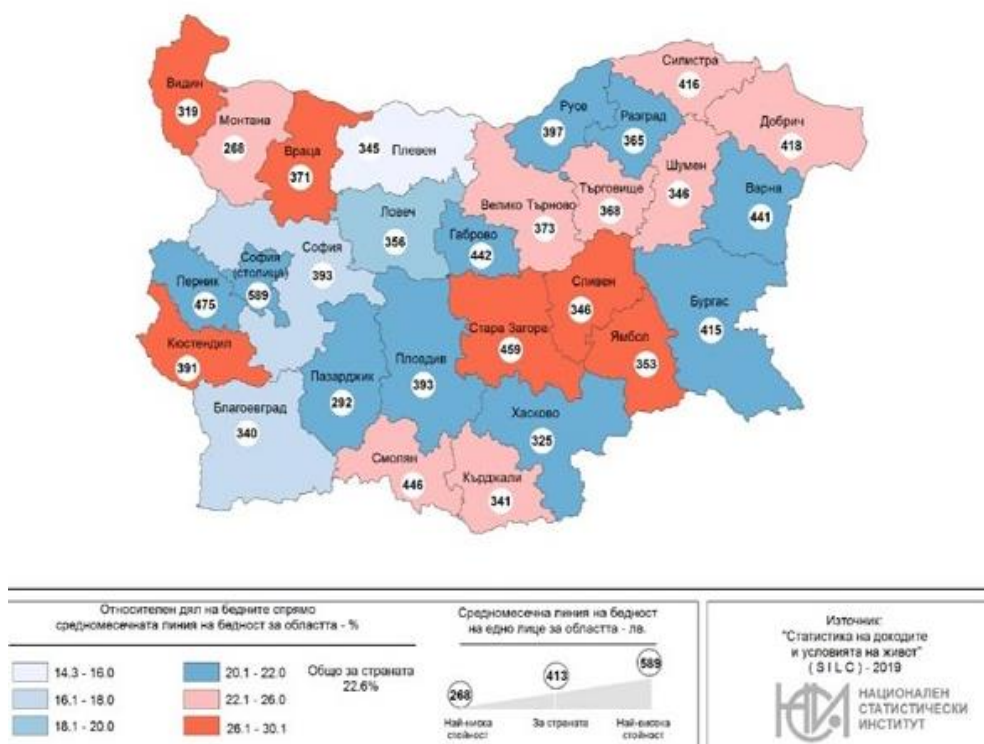
От данните на НСИ се вижда, че средната брутна месечна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Симитли постепенно нараства през периода 2016-2020 година. През 2016 година тя е 557 лева, през 2017 – 604 лева, през 2018 – 660 лева, през 2019 – 763 лева и през 2020 година – 856 лева.

Брутният вътрешен продукт на човек от населението също нараства, но както той, така и средната брутна месечна заплата на лицата остават значително по-ниски от тези за страната.

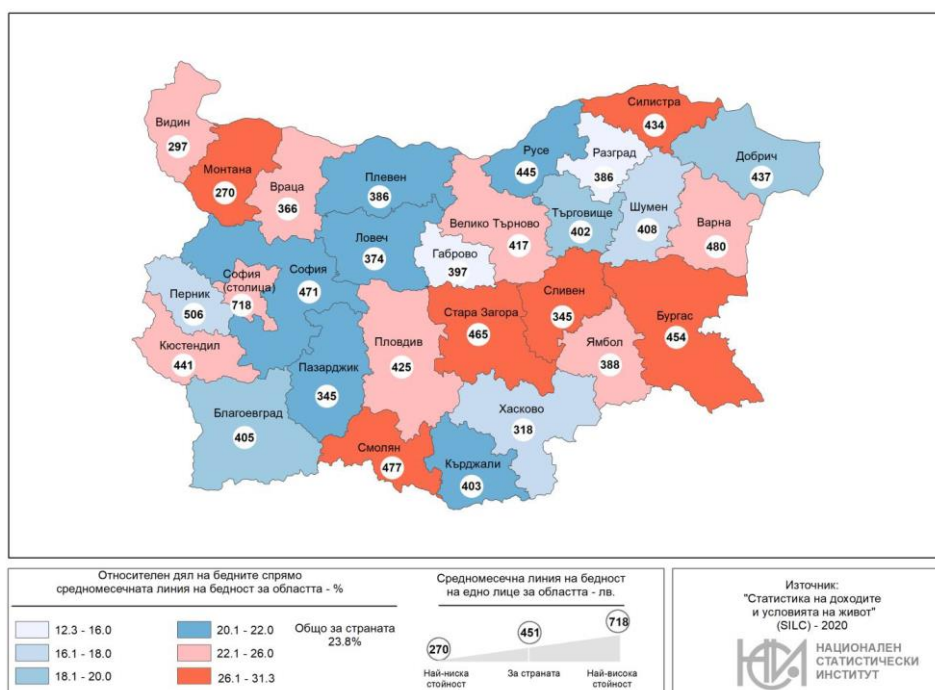
Важен аспект в изследването на бедността е нейното проявление по области. При изчисляване на линията на бедност за всяка област е приложен същият метод както при линията на бедност на национално ниво - 60% от средния общ разполагаем нетен доход на домакинствата в областта.

Линията на бедност за 2020 година нараства спрямо 2019 година в почти всички области. С най-голямо нарастване са областите София (столица) (с 22.0%), София (с 19.8%), Благоевград (с 19.1%), Пазарджик и Кърджали (по 18.2%) и Шумен (с 18.0%). Намаление в размера на линията на бедност спрямо предходната година се наблюдава в областите Габрово (с 10.2%), Видин (с 6.8%), Хасково (с 2.2%), Враца (с 1.2%) и Сливен (с 0.2%).

Линията на бедност през 2019 година за област Благоевград е 340 лева, а през 2020 година – 405 лева.

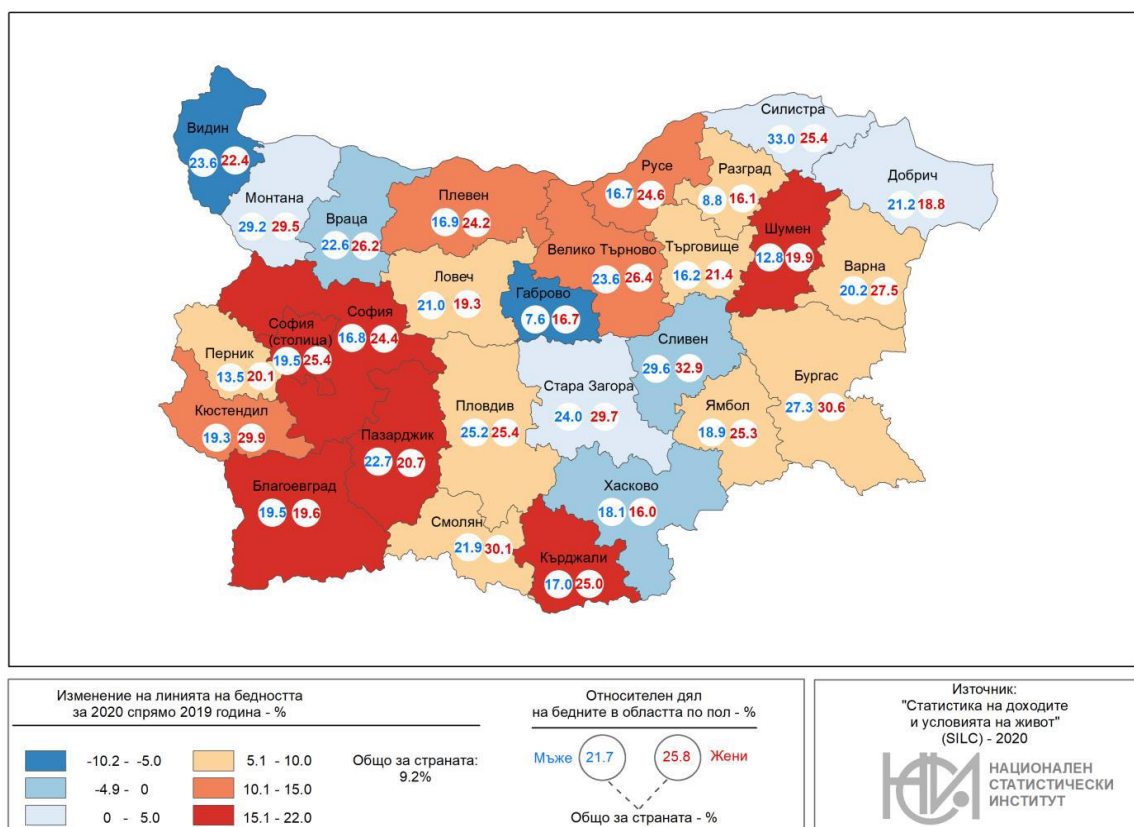


Фигура 31 Средномесечна линия на бедност на едно лице от домакинство по области за 2019 година.
Източник: НСИ



Фигура 32 Средномесечна линия на бедност на едно лице от домакинство по области за 2020 година.
Източник: НСИ

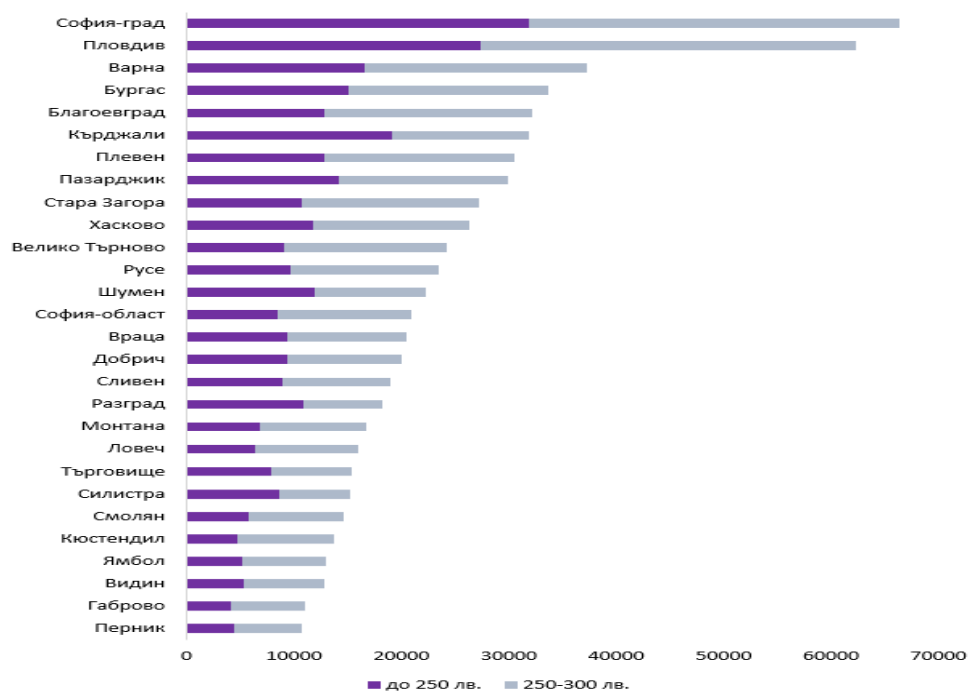
В област Благоевград през 2020 година относителният дял на жените, живеещи в риск от бедност, е почти равен на този на мъжете.



Фигура 33 Изменение на линията на бедност за 2020 спрямо 2019 г. и относителен дял на бедните по пол и области. Източник: НСИ.

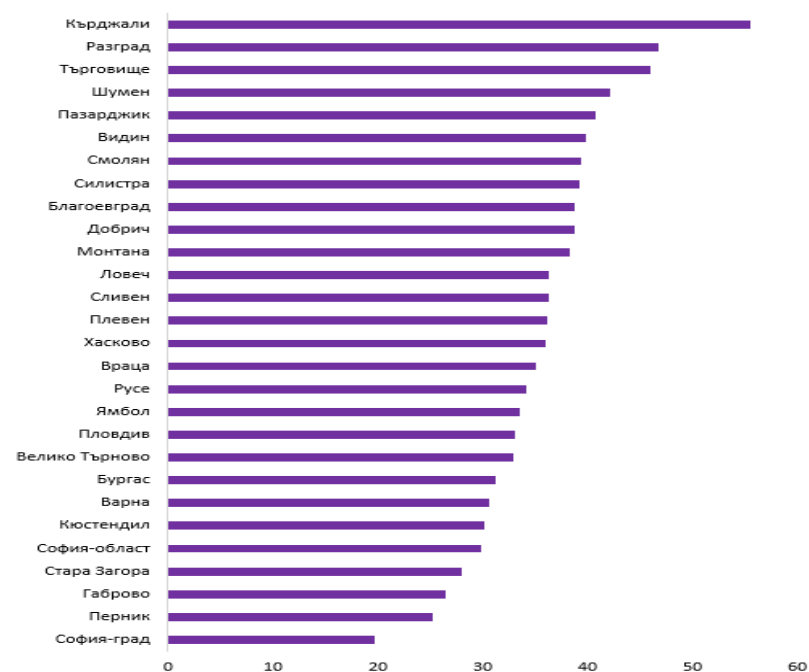
Данните, които НОИ публикува в своята онлайн статистическа система, позволяват да се разгледа и броят и регионалното разпределение на бедните пенсионери – последните достъпни данни са за 2020 година. В случай, че са част от домакинство (дори и само с още един пенсионер със същия размер на пенсията), в групата на „бедните“ – според линията за бедността за същата година – биха попаднали само пенсионерите с размер на пенсията под 250 лева месечно. Тъй като трябва да отчетем и напълно реалистичната възможност немалка част от тях да живеят сами, то заедно с тях разглеждаме в групата на бедните и лицата с размер на месечната пенсия между 250 и 300 лева.

От долната фигура се вижда, че в област Благоевград пенсионерите с пенсии под 250 лева са по-малко на брой от тези с пенсии 250-300 лева, като общо и двете групи наброяват над 30 000 души.



Фигура 34 Разпределение на пенсионерите с размер на месечната пенсия под 300 лева през 2020 г.
Източник: НСИ.

Относителните дялове на бедните пенсионери обаче са по-важни за формирането на политики в областта, тъй като дават ясна представа за дълбочината на проблеми в регионите. За област Благоевград относителният дял на бедните пенсионери е 40%.



Фигура 35 Дял на пенсионерите с размер на месечната пенсия под 300 лева през 2020 г. Източник: НСИ.

През последните години учените и политиките в страната поставят акцент не само върху необходимостта от увеличаване броя на населението, но и върху качествени характеристики, като състав и баланс по възраст, пол и образование. Това е свързано

както с навлизането на информационните технологии, глобализацията и екологичните промени, с които съвременното общество трябва да се съобразява, така и с разкриването на сложните връзки между качеството на живота и ръста на населението. Оптимизирането на баланса на населението означава установяване на такива пропорции по отношение на възраст, образование, здравен статус, пол и социална инфраструктура, които да водят до устойчиво повишаване на качеството на живота на хората. Устойчивият икономически растеж във всяка територия се реализира под въздействието на комплекс от фактори. Те представляват функция на природните, историческите, социално-икономическите, интелектуалните и други дадености. Една част от тези фактори е от общонационален характер, а другата част е строго специфична за конкретната територия. Всички те променят своите функции и роля в зависимост от промените в социално-икономическите реалности. Местните социални, икономически, технологични и екологични условия определят сравнителните предимства на община Симитли, както и възможностите им за устойчив икономически растеж. Общината се характеризира със специфично географско положение, което в някаква степен лимитира развитието на територията. При правилно планиране и управление съществуват възможности за развитие на икономиката и на социалния капитал с цел превръщане на територията в добре функционираща общност.

Устойчивото развитие е средство за осигуряване на благосъстоянието на българските граждани – както на живеещите днес, така и на бъдещите поколения. Гаранциите за устойчиво развитие се създават с разумно и балансирано управление на населението, ресурсите и околната среда.

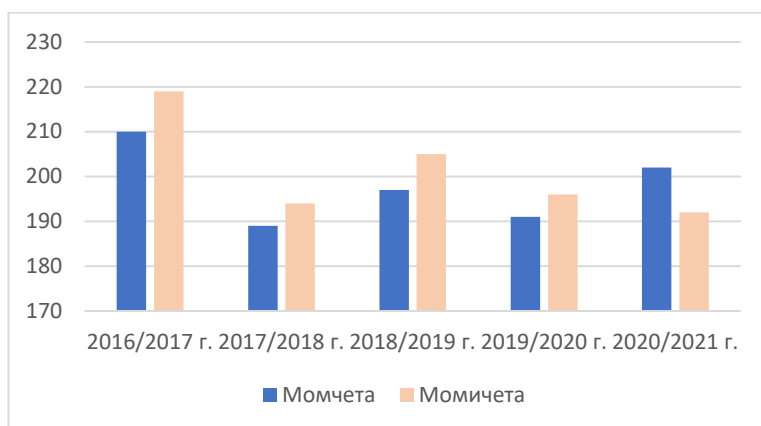
Образователна система

Предучилищното образование в България включва деца от 3 годишна възраст до постъпването им в първи клас (6/7години). Предучилищната подготовка на децата две години преди постъпването им в първи клас е задължителна. Основната цел на предучилищното образование в България е да изгради у децата умения и ценности за училищна среда. Задължителната двегодишна предучилищна подготовка се организира в подготвителни групи в детските градини или в подготвителни групи в училище. Училищното образование в България започва от 6/7 годишна възраст. Училищното образование според степента е основно и средно, а според съдържанието на подготовката е общо и професионално.

Предучилищно образование

На територията на общината има 2 детски градини – Детска градина „Радост“ и Детска градина село Долно Осеново. Детска градина „Радост“ е разделена на следните девет филиала: Ян Бибиян – град Симитли, Мечо Пух – град Симитли, Център – град Симитли, Ораново – град Симитли, Черниче – село Черниче, Детско царство – село Крупник,

Полена – село Полена, Полето – село Полето и Брежани – село Брежани. Сградите на детските градини са масивни, а около тях има прилежащи дворни пространства с детски площадки и съоръжения за игра.

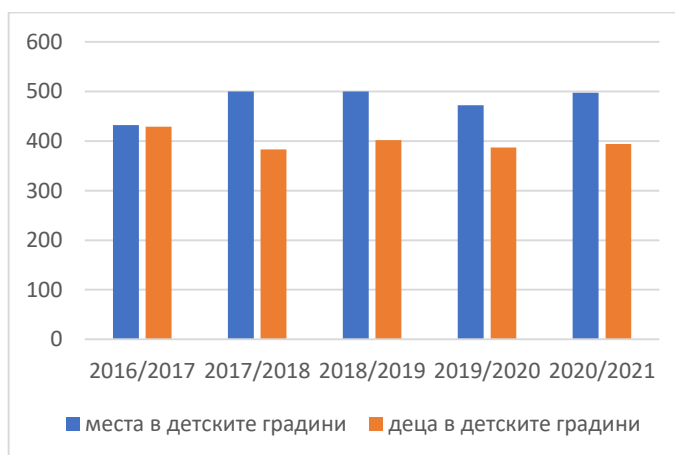


За периода 2016-2020 години броят на децата в детските градини на територията на община Симитли е различен, като най-голям е през 2016 година – 429 деца, от които 210 момчета и 219 момичета.

Фигура 36 Децата в детските градини. Източник: НСИ.

Детските учители са 40 на брой, а педагогическият персонал – 42. Във всяка детска градина (и филиалите) се осъществяват дейности извън възпитателно-образователния процес – народни танци, изучаване на английски език, спортни занимания. Осигурени са медицински лица във всички детски заведения.

През 2016/2017 година местата в детските градини са общо 432, през 2017/2018 – 500, 2018/2019 – 500, 2019/2020 – 472 и през 2020/2021 – 497. В общината в детските градини има достатъчно места през разглеждания период, както се вижда на фигура 27.



Фигура 37 Брой места и брой деца в детските градини. Източник: НСИ.

Училищно образование

В община Симитли има 3 училища, а именно: СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в град Симитли, СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник и Обединено училище „Св. Паисий Хилендарски“ в село Долно Осеново.



Фигура 38 Завършили в общообразователни училища по степени на образование. Източник: НСИ.

През разглеждания период (2016-2020 години) лицата, завършили основно образование, са, както следва: 69, 157, 124, 122, 123, а лицата, завършили средно образование, са: 28, 30, 44, 16, 16.

На територията на община Симитли няма обособени отделни професионални училища, но в съществуващата гимназия в град Симитли се отделят спортна и хуманитарна паралелки през учебната 2017/2018 година за придобиване на I степен професионална квалификация, в които учат общо 9 ученици, от които 3 мъже и 6 жени. Профилиращите предмети в спортната паралелка са: физическо възпитание и спорт, биология и здравно образование, български език и литература. В хуманитарната паралелка са предвидени следните профилиращи предмети: английски език, история и цивилизации, български език и литература и информационни технологии. През учебната 2018/2019 година паралелката е вече с 22 ученици – 8 мъже и 14 жени. През следващите две години (2019/2020 и 2020/2021) освен тази паралелка, в която общият брой на учащите нараства съответно на 33 и 36 души, се обособява и паралелка за придобиване на II степен професионална квалификация с общ брой учащи се през 2019/2020 година 26 ученика, от които 19 мъже и 7 жени, и общ брой учащи се през 2020/2021 година 50 души, от които 33 мъже и 17 жени. За учениците, които не са от града, гимназията предлага и леглова база.

Началото на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в град Симитли е поставено през 1913 година и постепенно се е разширявало и модернизирало, като в момента е най-голямото училище в общината. В училището има добре обзаведени учебни кабинети по физика, химия, биология, музика изобразително изкуство, три компютърни кабинета, два кабинета за чуждоезиково обучение. Актуална придобивка е и действащият от няколко години логопедичен кабинет - единствен в цялата община. Разполага с аудиовизуална техника, както и с богата библиотека с 6 653 тома учебна и художествена литература. Физкултурният салон е изграден по европейски стандарти.

СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник има 105-годишна история. В него се обучават ученици от 1 до 12 клас. Училището е средишно за общината - приема ученици от околните близки села – Полена, Черниче, Полето, Брежани и Ракитна. Осигурен е

безплатен транспорт за всички пътуващи ученици, както и безплатно столово изхранване. Учебният процес се осъществява на една смяна. Учениците от 1 до 8 клас са обхванати в целодневна организация на учебния ден. Училището разполага с добра материална база – уютни класни стаи, съвременно оборудвани кабинети по всички предмети, просторен мултимедиен кабинет с работни места за учениците, интерактивна дъска и озвучителна техника за овладяване на новите технологии в учебния процес. Има зала за занимания по интереси, футболно, волейболно и баскетболни игрища, както и парк-градина за отдих на учениците в междучасията и в извънучебно време. Училището разполага с богата библиотека, видеозала с модерна аудио и видеотехника. Ресурсният учител разполага с кабинет, в който работи с децата със специални образователни потребности. Осигурена е долекарска помощ. За обучението на учениците се грижи екип от 30 учители - високо квалифицирани специалисти, всички със степен магистратура и допълнително придобити професионални квалификации.

Обединено училище „Св. Паисий Хилендарски“ в село Долно Осеново е с богата история, основано през 1912 година, като през годините претърпява редица промени, за да достигне до днешния си статут. През 2017 година статутът на училището се променя и от основно то става обединено, като в момента е с курс на обучение от 1 до 10 клас и учениците имат възможност да се обучават в първи гимназиален етап. Учебните занятия са едносменни. На осмокласниците се предоставя възможност за обучение в специалност Текстообработване. Паралелката е с разширено изучаване на английски език. Завършилите тригодишния курс на обучение получат документ за професията Оператор на компютър.

Таблица 13 **Общ брой учащи се в общообразователни училища. Източник: НСИ.**

	I-IV клас	V-VII клас	V-VIII клас	VIII-XII клас	IX-XIII клас
2016/2017 г.	540	x	426	x	171
2017/2018 г.	517	380	x	221	x
2018/2019 г.	510	389	x	212	x
2019/2020 г.	466	385	x	203	x
2020/2021 г.	423	386	x	194	x

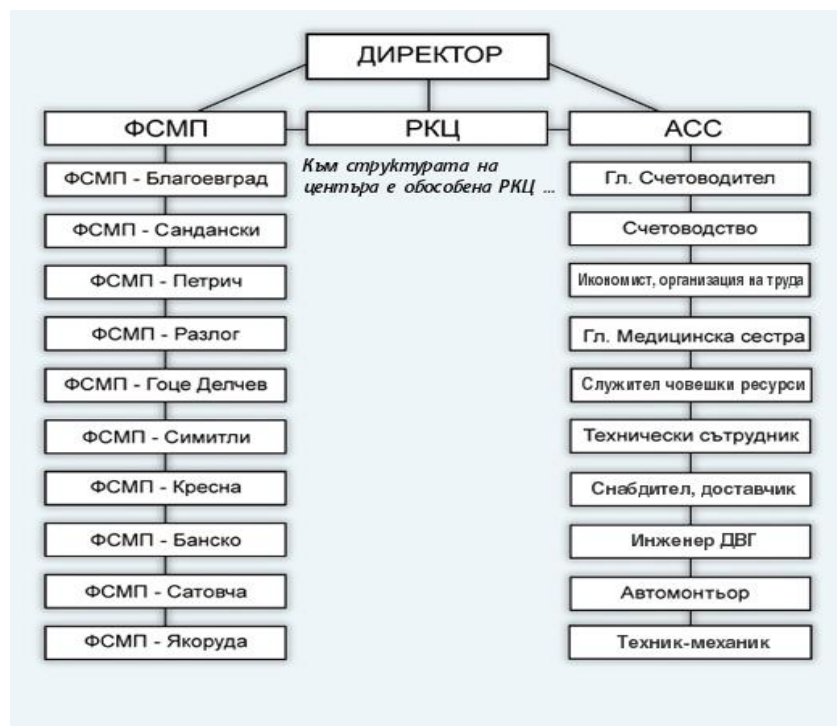
За същия период средният брой на учителите от I-IV клас е 36, V-VII клас – 38 и VIII-XII клас – 22.

В областта на здравеопазването населението разчита на съществуващата доболнична дейност, тъй като в община Симитли няма болнично заведение. От една страна това може и да е причина за изселване на хора, но от друга – близостта до областния град Благоевград е възможност за получаване на качествено болнично лечение.

Индивидуалните практики за първична медицинска помощ – общопрактикуващи лекари, са 8, също толкова са и индивидуалните практики за първична дентална помощ. На територията на общината има и една медико-техническа лаборатория.

Освен горепосочените лечебни заведения, на територията на общината извършват дейност още 2 броя индивидуални практики за първична дентална помощ и 1 брой групова практика за първична дентална помощ, които са с първоначална регистрация в община Благоевград.

Центърът за спешна медицинска помощ Благоевград има следната структура:



Фигура 39 Структура на Центъра за спешна медицинска помощ Благоевград.

Филиалът за спешна медицинска помощ (ФСМП) – Симитли е с непрекъснат 24 часов режим на работа, структуриран е от два екипа:

- стационарен екип, който осигурява амбулаторно лечение на болни и пострадали лица, координира дейността на екипите и поддържа връзка с РКЦ;
- долекарски екип – този екип осигурява спешна медицинска помощ на мястото на инцидента или на адрес и транспортира по медицински направления.

Таблица 14 Медицински персонал в област Благоевград по общини. Източник: НСИ.

	Лекари	Лекари по дентална медицина	Медицински специалисти по здравни грижи
Област Благоевград	904	308	1525
Банско	13	14	31
Белица	6	8	12
Благоевград	402	95	699
Гоце Делчев	110	31	184
Гърмен	5	5	12
Кресна	4	1	13
Петрич	82	50	74
Разлог	83	18	138
Сандански	153	37	290
Сатовча	10	9	26
Симитли	8	5	15
Струмяни	1	1	5
Хаджидимово	2	3	9
Якоруда	9	10	17
Неразпределени	16	21	-

Според данни на НСИ населението на 1 лекар в община Симитли е 1 628 души, което показва липса на лекари в сравнение с повечето общини в областта, но се компенсира от близостта на областния център, а населението на 1 аптека е 1 893 души, което е добре в сравнение с другите общини в областта.

Спорт

В област Благоевград има сравнително добре изградена инфраструктура за спорт. В сравнително добро състояние е тази в Благоевград (спортен комплекс, включващ общежития, интернат по лека атлетика и футбол, покрит плувен басейн, стадион Христо Ботев, спортна зала Скаптопара, няколко изкуствени мини – футболни игрища, открит плувен басейн, тенис кортове и бейзболно игрище), Петрич, Симитли, Сандански, Гоце Делчев и Разлог (спортна зала с открит спортен комплекс с добре оборудвани тенис кортове и волейболни площадки), където има отбори по футбол и други

спортове(волейбол в град Разлог, хандбал в Благоевград и Петрич), изключително добре развита база за зимните спортове в Банско.

Общинската администрация на Симитли полага усилия и развива амбициозно спортната инфраструктура на територията на общината.

На територията на община Симитли в почти всички населени места има разположени фитнес съоръжения на открито, спортни (футболни, баскетболни, тенис) игрища. Някои спортни съоръжения са в добро състояние, други се нуждаят от ремонт и подобрения. Съоръженията са разположени както следва:

- спортен комплекс „Септември“ в квартал Ораново, град Симитли, лицензиран за футболни срещи от професионалните групи, разполагащ с официален стадион, затревено футболно игрище с 4 800 седящи места, две мини футболни игрища с изкуствено тревно покритие с размери 20x40 м и 40x60 м, закрыта многофункционална спортна зала с 400 места, зала за бокс, плувен басейн и двуетажна административна сграда;
- спортен комплекс „Спартак“ в село Крупник, включващ стадион – затревено футболно игрище с 1 000 седящи места, фитнес зала и съблекални; освен това, в селото има и 2 изкуствени игрища с размери 20x40м;
- плувен комплекс с минерална вода, разположен в местността Калуша, град Симитли, включващ голям плувен басейн с площ 1000 м² и малък плувен басейн с площ 200 м² – отдаден на концесия;
- изкуствени игрища с размери 20x40 м в селата: Черниче, Полена, Брежани, Полето, Железница, Долно Осеново.

В парковете и градинките на територията на общината са обособени детски кътове с детски площадки в добро състояние, а именно: в град Симитли в градската градина и парка 2 детски площадки за деца 0-3 години и 3-12 години с ударопоглъщаща настилка; разположени са и фитнес съоръжения на открито. В Лесопарк град Симитли открити детски площадка за деца от 0-3 години и за деца от 3-12 години; мини футболно игрище с изкуствено тревно покритие, баскетболно игрище, фитнес съоръжения на открито, футболно игрище с тревно покритие. В кварталите на град Симитли има открити детски площадки на улиците „Славянска“, „Косячка махала“, „Георги Димитров“ и „Христо Ботев“, както и два броя открити детски площадки с ударопоглъщаща настилка в централната градска част.

В парка на село Крупник са разположени фитнес съоръжения за открито и открит детска площадка с ударопоглъщаща настилка. Открити детски площадки има и до улиците „Георги Димитров“ и „Кресненско въстание“.

В село Полена има футболно игрище с тревно покритие, мини футболно игрище с изкуствено покритие и открит детска площадка с ударопоглъщаща настилка.

В село Полето са разположени: мини футболно игрище с изкуствено тревно покритие, фитнес съоръжения за открито и две открити детски площадки с ударопоглътща настилка.

В селата Брежани, Долно Осеново и Черниче има фитнес съоръжения за открито, като в последното има и разположени открити детски площадки за деца от 0-3 години и от 3-12 години.

Спортната инфраструктура в населените места Симитли, Крупник, Брежани, Полето и Железница е развита в съответствие в потребностите и съвременните изисквания. В по-незадоволително състояние, но запазени като предназначение, са спортните терени в Черниче и в Градево, както и футболното игрище край Брежани. В ОУПО край село Долно Осеново, предвид числеността на населението и на съответния възрастов контингент, е предвиден терен за изграждане на футболно игрище и площадки за други спортове.

На територията на общината действат следните спортни клубове: ФК „Септември“ с участие във втора професионална лига, мъжки футболен отбор и детски футболен отбор в село Долно Осеново, мъжки футболен отбор в село Крупник, мъжки футболен отбор в село Полена, рафтинг X-клуб, АМС (Александър Моторспорт) Симитли, Тенис клуб Симитли-2017, ДФК „Малки шампиони“, Боксов клуб „Македония“, Спортен клуб „Малки грации“, както и туристическо дружество „Планинец“. Спортният календар включва целогодишни първенства, организирани от БФС, детски турнири и мотокрос.

Районът е изключително благоприятен за развитие на водни спортове (рафтинг), мотокрос и предоставяне бази за подготвителни лагери на футболни отбори.

Социална инфраструктура

В устройствения правилник на общинската администрация заместник-кметът с ресор Социални и хуманитарни дейности упражнява правомощия в следните области:

- поддържане и опазване на исторически паметници на културата;
- отдих и туризъм;
- младеж и масов спорт;
- култура;
- образование;
- здравеопазване;
- социални услуги;
- трудова заетост.

През 2011 година с решение на общинския съвет в община Симитли е създадено общинско звено „Заведения за социални услуги“, което администрира и организира

работата на делегираните от държавата дейности социални и местни услуги, разкрити на територията на общината.

Общината разполага с изключително широк спектър от социални услуги – като брой, вид и обхват на целевите групи, с което обхваща всички уязвими общности и индивиди, които се нуждаят от подкрепа.

Таблица 15 Социални услуги. Източник: община Симитли.

Социални услуги в община Симитли	Капацитет на услугата (брой)	Ползватели – средногодишно (брой)
Дневен център за деца и младежи с увреждания	24	24
Дневен център за пълнолетни лица с увреждания	25	25
Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства	10	10
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства	8	8
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания	15	15
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция	15	15
Център за настаняване от седем тип за пълнолетни лица с деменция – село Железница	13	13
Център за обществена подкрепа	20	20
Център за социална рехабилитация и интеграция	24	24
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Полена	15	15
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Брежани	15	15
Асистентска подкрепа	32	32

Социални услуги в община Симитли	Капацитет на услугата (брой)	Ползватели – средногодишно (брой)
Домашен социален патронаж	220	220
ОБЩО	436	436

Дневен център за деца и младежи с увреждания

Броят потребители на услугата е 24 души. Дневният център представлява социална услуга, предлагаща специализирани услуги за лица с физически и интелектуални затруднения, включващи трудотерапия, психологическа помощ, кинезитерапия, осигуряване на храна, дейности за свободно време и медицинско обслужване.

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания

Дневният център е с капацитет 25 броя потребители. Социалното заведение предлага специализирани услуги за лица с физически и интелектуални затруднения, включващи трудотерапия, психологическа помощ, кинезитерапия, осигуряване на храна, дейности за свободно време и медицинско обслужване.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства

Броят потребители на защитеното жилище е 8 души. В центъра се предлага комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите чрез предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните и рехабилитационните потребности. На хората, страдащи от психични разстройства, се предоставя включваща, преодоляваща и стимулираща инициативността среда, която е съобразена със специфичните потребности на лицата.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания

Услугата е с 15 потребителя и е от резидентен тип, предоставяща 24-часово обслужване и грижа на лицата, с цел задоволяване на основните им жизнени потребности и тяхното равнопоставено участие в живота на общността.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция

Броят потребители на услугата е 15 души. Центърът представлява социална услуга, която е насочена към възрастни хора, имащи нужда от 24-часова грижа и невъзможност да се справят сами в задоволяване на ежедневните потребности.

Център за настаняване от сеем тип за пълнолетни лица с деменция – село Железница

Броят потребители на услугата е 8 души. Центърът представлява социална услуга, която е насочена към възрастни хора, имащи нужда от 24-часова грижа и невъзможност да се справят сами в задоволяване на ежедневните потребности.

Център за обществена подкрепа (ЦОП)

Разкриването на ЦОП спомага за предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. Основната цел на ЦОП е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предоставя качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство. Центърът е с капацитет 20 места с 4 човека персонал, с площ 200 м², която включва две големи зали, подходящо оборудвани и обзаведени, офисно помещение и санитарен възел. ЦОП разполага със самостоятелен вход и рампа за колички.

Център за социална рехабилитация и интеграция

Разкриването на тази социална услуга позволява да се обхванат изолирани уязвими рискови целеви групи. Целевата група на тази услуга обхваща по-широк кръг лица – деца и лица с увреждания и деца със специални образователни потребности, като се набляга на възстановяване и/или развитие на потенциала за лицата с увреждания и възможностите им за социална интеграция чрез информационно-консултантска дейност, обучения, посредничество и застъпничество за започване на работа, психологическа помощ, рехабилитация, здравни грижи, логопедична дейност, както и различни терапевтични дейности за улесняване на социалното включване на потребителите. Капацитетът на Центъра е 24 места за лица – деца и лица с увреждания, като услугите са краткосрочни и дългосрочни, а видът зависи от преценката на специалистите, работещи в Центъра. Общата численост на персонала е 8 лица, както следва: ръководител екип – социален работник, медицинска сестра, трудотерапевт, кинезитерапевт, психолог, логопед, педагог и хигиенист. Социалната услуга се предоставя в едноетажна масивна сграда със застроена площ 456 м в град Симитли.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – село Полена

Центърът се помещава в сградата на бившето училище „Пейо Яворов“, която е напълно реновирана и обзаведена, така че да отговаря на всички европейски изисквания, свързани с предоставянето на социални услуги. Центърът има капацитет за общо 15 лица, за които се грижи персонал от 15 души с необходимия образователен ценз,

квалификация и специализиран курс на обучение. Всяка една стая е обзаведена и оборудвана и разполага със самостоятелен санитарен възел. Центърът разполага още с кухня, трапезария, всекидневна, кабинети на специалисти, медицински кабинети, помощни пространства и голямо дворно пространство.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – село Брежани

Центърът в село Брежани е с капацитет за общо 15 лица, за които се грижат 15 души персонал, сред които: ръководител социален работник, социален работник, психолог, трудотерапевт, лекар, зъболекар и др., и както в центъра в село Полена, с необходимия образователен ценз, квалификация и специализиран курс на обучение. Центърът за настаняване от семеен тип в село Брежани е разположен в бившата здравна служба, чиято сграда е изцяло реновирана и обзаведена. Стаите са просторни, снабдени са с легла, шкафчета и гардероби за потребителите, собствен санитарен възел. В Центъра има и трапезария, всекидневна, специализирани кабинети, кътове за отдых, медицински кабинети, административни офиси, стая за наблюдение, голямо дворно пространство.

Асистентска подкрепа

Програмата включва ежедневна почасова подкрепа в домашна среда на деца и лица с трайни увреждания и на лица в надтрудоспособна възраст, които не могат да се обслужват. Максималната продължителност за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ от един потребител е до 4 часа дневно всеки работен ден, съобразно изготвената предварителна оценка на потребностите и последващите индивидуална оценка на потребностите, индивидуален план за подкрепа и сключен договор за ползване на услугата.

Домашен социален патронаж

Домашен социален патронаж е социална услуга, насочена към възрастни хора, самотно живеещи и хора с увреждания, която се изразява чрез доставка на храна по домовете, здравни грижи, поддържане на хигиена в домовете на самотно живеещи възрастни хора, закупуване на лекарства, хранителни продукти и др. стоки от първа необходимост, социални консултации, съдействие при плащане на битови сметки, данъци и такси. Услугата е към общинско звено „Заведения за социални услуги“. Потребителите на услугата са над 350 лица и тя се финансира от общинския бюджет и използва за материална база общинска собственост.

Култура и културни дейности

За първи път в историческите справки и документи град Симитли се споменава през 1576 година под името „село Баня“. Древното село е взело името си от бликащите

лековити минерални извори. През XVI век селището се споменава и като „Симитлу“. Според учените, името идва от „симит“ – бял хляб и „сидент“ – център и е свързано с географското положение на днешния град. Запазени и днес археологически паметници свидетелстват за активен поселищен живот по времето на Първата и Втората Българска държава. Археологическата карта на община Симитли е богата. Известни са следи от пра-историческо селище в местността „Равен“. Южно от село Полето е запазена част от римски път – паметник на културата с национално значение. В землището на село Долно Осеново са открити и съхранени баня и гробница от времето на римското владичество. В околностите на село Крупник има останки от средновековна крепост с кула и останки от път.

Читалища

Основните културни институции в общината са деветте действащите читалища, разположени в град Симитли и селата Брежани, Полето, Крупник, Полена, Черниче, Железница, Градево и Долно Осеново.

Читалищата в град Симитли и селата Крупник и Полето са основно ремонтирани и с подобрена енергийна ефективност, с обновени киносалони, сцени и всички помещения, които се ползват за тренировки и репетиции от различните школи и самодейни състави в града и селата Крупник и Полето. Материалната база е обновена и подобрена. Подменени са покривите. Тъй като в читалището в село Крупник е обособен музей, Тъй като в читалището в село Крупник е обособен музей, предстои обновяване и адаптиране на помещението за съществуващата музейна експозиция.

Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“ град Симитли

Читалището е основано през 1922 година, а понастоящем включва библиотечна, художествено-творческа и културно-масова дейност. Библиотеката е разделена на два отдела – детски и за възрастни, като включва общо 25 575 тома. Художествено-творческата и културно-масовата дейност се състоят от младежки танцов състав, мъжка певческа група, групи за изворен фолклор кукерски групи, курсове по английски език и др. Библиотечните книги се обновяват и добавят нови единици от различни програми и фондове на Министерство на културата, като за 2020 година са добавени нови 532 книги.

Народно читалище „Христо Ботев – 1929“ село Брежани

Читалището е основано през 1929 година и притежава богата библиотека с 18 526 тома, като през 2020 година с проект по програма на Министерство на културата са спечелени допълнително 1 200 лева за обновяване и допълване на библиотечния фонд. Към читалището е образувана и действа женска фолклорна група.

Народно читалище „Никола Парапунов – 1948“ село Градево

Читалището е основано през 1948 година, притежава библиотека с 4 640 тома и към него действа женска певческа група за изворен фолклор.

Народно читалище „Възраждане – 1945“ село Долно Осеново

Читалището е основано през 1945 година, притежава библиотека с 6 096 тома, към него са създадени две школи – за български народни танци и за диско-балет.

Народно читалище „Васил Коларов – 1922“ село Железница

Читалището е основано през 1922 година и има библиотека с 3 500 тома. Към читалището са образувани и действат мъжка певческа група за изворен фолклор, женска певческа група и кукерска група.

Народно читалище „Владимир Маяковски – 1937“ село Крупник

Читалището е основано през 1937 година, включва библиотека с 2 102 тома и към него има следните дейности: мъжка певческа група, женска певческа група, младежки танцов състав и школа по български народни танци.

Народно читалище „Никола Йонков Вапцаров – 1952“ село Полена

Читалището е основано през 1952 година и притежава библиотека с 2 460 тома.

Народно читалище „Никола Йонков Вапцаров – 1964“ село Полето

Читалището е основано през 1964 година и притежава библиотека с 5 916 тома, като към него е сформирана женска фолклорна група.

Народно читалище „Гоце Делчев – 1953“ село Черниче

Читалището е основано през 1958 година, притежава библиотека с 5 993 тома и към него има следните дейности: традиционен фолклор, кукерска група и школа по спортни танци.

Храмове и манастири

Заради многобройните оброчища и православни стари и новопостроени храмове на територията ѝ, община Симитли е известна като малката Света гора под Пирин. Броят им сега надхвърля 60, като продължават да се множат. Голяма част от тях имат нощно осветление. Храмовете са в населените места, както и в близките им и по-далечни околности – по зелени поляни, под короните на вековни дървета, на мястото на стари оброчища и свети места, по хълмовете на Пирин, Рила, Малешевска и Влахина планина, спускащи се към долината на река Струма.

Околностите на град Симитли са богати на църкви и манастири. Във всяко едно от селищата на общината има църква. Повечето от тях са обявени за паметници на културата с местно значение, а с регионално значение е тази в село Мечкул.

Църквата „Рождество на Пресвета Богородица“ в град Симитли е построена през 1923 година като храм-паметник в чест на загиналите войници от 7-ма Рилска Дивизия по време на Балканската война. Представлява трикорабна псевдобазилика с притвор и камбанария. Иконите в църквата са рисувани през 1929 година.

Църквата „Св. Димитър Солунски“ в село Брежани е построена през 1847 година. Иконите в храма са дарения от хората. Стенописи няма, защото църквата е била опожарявана 2 пъти -от гърците и турците.

Манастирът „Св. Архангел Михаил“ в село Брестово е построен през 1149 година по уникален начин - древните майстори споявали камъните с хоросан, напоен с мляко. Предполага се, че слагали още захар и яйца. Манастирът се намира в долината на Стара река в махала Поповска, на около 20 километра от Симитли, под пътя за село Сухострел. Днес от него е останала само църквата.

Църквата „Св. Архангел Михаил“ в град Симитли е построена през втората половина на 19 век. Представлява трикорабна псевдобазилика, балкон, притвор и външна галерия. Обявена е за паметник на културата. В интериора трите кораба са разделени от 3 двойки дървени и измазани колони. Таваните са облицовани с оцветени дъски, а в оформени с летви квадрати има изписани звезди. В кръгъл медальон на централния таван е изписан Христос Вседържител. Украсата е в централния кораб. Горният пояс е от обшити дъски в зелено и жълто, на които са изписани букети. Във втория пояс върху мазилка е изписана лозница, като между гроздовете има райски птици и херувими. В третия пояс над колонадите има изображения на четиримата евангелисти в кръгли медальони. Между медальоните и по арките има изрисувани сини и червени аканти и розови цветове.

Църквата „Св. Св. Петър и Павел“ в село Мечкул е паметник на културата, строена през 1892 година. Стенописите и иконостасът са дело на майстори от Банската иконописна школа.

Църквата „Св. пророк Илия“ в село Горна Железница е еднокорабна каменна сграда с полуцилиндричен дъсчен свод. Интересно изработени са дървената рисувана решетка на балкона и рисуваният амвон. Стенописите, на които са изобразени 20 сцени, са от 1905 година, когато църквата е била възобновена. Рисуваният иконостас е украсен с едра оцветена резба.

Параклисът „Св. Лука“, намиращ се в Горната махала на село Брежани е съграден изцяло с доброволен труд на благочестиви миряни.

Параклисът „Св. Иван Рилски“, намиращ се в местността Градище, село Крупник, е разположен на хълм, от който се открива гледка към цялото дефиле над река Струма. Според преданието, там е имало манастир, посветен на Свети Иван Рилски.

Църквата „Св. Илия“ в село Градево е каменна трикорабна псевдобазилика с притвор и балкон над него. Над южния и западния свод има барелефи на дракони. Украсата на интериора е създадена през различни години от четирима зографи.

Храмът „Св. Никола“ в село Градево е разположен в подножието на планините Рила и Пирин. Той е построен през 1962 година. Църквата е каменна трикорабна псевдобазилика с притвор и външна галерия от запад и от юг.

Храм „Св. Мина“ в село Мечкул е построен върху някогашно тракийско светилище. В древността на мястото е имало тракийска лечебница. Намира се точно до скалния ансамбъл, извисяващ се над Кресненското дефиле. Светата обител е в прочутия скален град, кръстен от местните „Пиринският Стоунхендж“.

Параклис „Св. Мина“ – Косячка махала, квартал Ораново – е издигнат по инициатива на мирянин от община Симитли. На мястото преди векове е имало оброчище. Изграждането на параклиса приключва през 2008 година.

Църквата „Св. Неделя“ – село Докатичево - е построена в средата на XIX век в Църкварска махала. В архитектурно отношение представлява голяма каменна трикорабна псевдобазилика с по-късен нартекс и камбанария на запад. Рисуваният иконостас има резба по царските двери и венчилката. Иконостасните икони са от 1866 година – дело на неизвестен добър автор. Художествена стойност имат и четирите ковани свещника. Обявена е за паметник на културата.

Храм „Св. Петка“ – село Тросково – е изграден на мястото на по-стар православен храм от дарения на местни жители и има уникална архитектура.

Храм „Св. Георги Победоносец“ – село Черниче – е сравнително нов – построен през 1990 година. Известен е с това, че в него се пазят части от мощите на Свети Трифон Зарезан, докарани преди години от Атон.

Църква „Св. Троица“ – село Железница

Църква „Св. Харалампий“ – село Железница

Църква „Св. Петка“ – село Полена

Църква „Св. Св. Кирил и Методий“ – село Полето

Църква „Рождество на Пресвета Богородица“ – село Ракитна

Църква „Св. Архангел Михаил“ – село Крупник

Църква „Св. Димитър“ – село Сенокос

Църква „Св. Троица“ – село Горно Осеново

Списък на Параклисите, намиращи се на територията на община Симитли:

Параклисът „Покров Богородичен“ – село Полето

Параклис „Св. Богородица“ – село Брежани

Параклис „Св. Петка“ – село Брежани

Параклис „Св. Илия“ – село Брежани

Параклис „Св. Никола“ – село Брежани

Параклис „Възнесение Господне“ – село Брежани

Параклис „Св. Георги“ – село Брежани

Параклис „Атанасовата черква“ – село Железница

Параклис „Св. Георги Победоносец“ – село Железница

Параклис „Св. Георги“ – местността „Дрене“, село Крупник

Параклис „Св. Богородица“ – село Мечкул

Параклис „Св. Богородица“ – село Мечкул

Параклис „Св. Георги“ – село Мечкул

Параклис „Св. Георги“ – село Мечкул

Параклис „Св. Неделя“ – село Мечкул

Параклис „Летния Атанасовден“ – село Полена

Параклис „Преображение Господне“ – местността „Ширината“, село Полена

Параклис „Св. Илия“ – село Полена

Параклис „Св. Богородица“ – село Полето

Параклис „Св. Георги“ – село Полето

Параклис „Св. Четиридесет мъченици“ – село Полето

Параклис „Света Троица“ – село Полето

Параклис „Пресвета Богородица“ – село Ракитна

Параклис „Св. Марина“ – село Ракитна

Параклис „Св. Илия“ – село Ракитна

Параклис „Св. Марина“ – село Ракитна

Параклис „Св. Александър Невски“ – село Ракитна

Параклис „Св. Неделя“ – село Ракитна

Параклис „Св. Дух“ – махала „Везенковци“, село Сенокос

Параклис „Св. Никола“ – махала „Чакърowska“, село Сенокос

Параклис „Св. Петка“ – село Сенокос

Параклис „Св. Спас“ – махала „Миновци“, село Сенокос

Параклис „Св. Тодор“ – махала „Мазейска“, село Сенокос

Параклис „Света Марина“ – село Сенокос

Параклис „Св. Стилян“ – град Симитли

Параклис „Св. Троица“ – село Сушица

Параклис „Св. Пантелеймон“ – село Сухострел

Археологически обекти и места

Останки от римски път и трако-римско селище в село Полето – паметник на културата с национално значение. Участъкът от трако-римския път е свързвал Централна Европа и Подунавие с Средиземноморието.

Средновековна крепост, известна като Римската стена. Намира се близо до град Симитли, в квартал Ораново в Симитлийската котловина.

Край село Черниче, в местността Костово орнище, през 1978-1979 и през 1982 година са проведени разкопки на некропол от IX-XI век, изграден с антични тухли. Открити са 31 гроба, като се предполага, че друга част са били унищожени преди разкопките. Гробовете са покрити със стреховидни покриви, което се приема за свидетелство за вплитането на античните традиции в културата на българското средновековие.

Паметници

„Лъвчето“ е паметник в двора на църквата „Рождество Богородично“ в град Симитли. Паметникът е изграден като почит към загиналите за освобождението на Симитли на 11 октомври 1912 година (част от останалия поробен Пирински регион след 1878 г.) и Освобождението на България. На мястото се провеждат общоградски чествания на Деня на града, датата на която е провъзгласена свободата на Симитли.

Паметникът "100 години свобода" е разположен на централния площад в Симитли. Той е изграден в чест на загиналите знайни и незнайни войни, дали живота си за освобождението на Симитли. На 11-ти октомври 1912 година е извоювано освобождението и на Симитли, част от останалия поробен Пирински регион след 1878 година.

Паметникът на Христо Ботев е разположен на централния площад в Симитли.

Паметникът на Васил Левски е разположен в мемориалния парк в центъра на град Симитли.

Паметникът Илинден се намира в централната част на Симитли. Той е издигнат в памет на хилядите загинали в Илинденско-Преображенското въстание от 1903 година в

Македония и Одринско и е връхна точка в национално-освободителната борба на македонските и тракийски българи.

По пътя между град Симитли и село Черниче е изграден паметник, посветен на Стоян Газерски, Ангел Кипров, Партени Партениев, Симеон Попгеоргиев, Костадин Трендафилов, Трошан Трушанов, Кральо Цветков, Йосиф Чакалски и Петър Чакалски – повечето жители от симитлийските села, наричани **героите от Орловец**, арестувани и жестоко убити по в нощта срещу 24 август през 1925 година.

В центъра на село Градево е издигната паметна плоча (паметник) посветена на **загиналите в Отечествена война** местни жители Александър Кръстев (от село Градево, убит при Гюешево), Аспарух Котев (от село Горно Осеново, убит на връх Тумба), Борис Вакадинов (от с.Градево).

През 2019 година е открита паметна барелефна плоча на **Васил Левски** на едноименната улица в село Крупник.

Паметникът на Гоце Делчев се намира в парка на село Крупник. На паметника са изписани следните негови думи, които той е изрекъл според редица източници: „Като се освободим, ще отидем да живеем в село Крупник, Горноджумайско. Там ще направим златен град на човешката справедливост и ще живеем като братя”.

Празници и фестивали

Традиционни чествания в общината са:

- Сурва – 1 януари – в цялата община;
- Международен фестивал на кукерските маскарадни игри;
- „Банго Васил” – честване на Ромската Нова година – 14 януари – град Симитли и село Крупник;
- „Трифон Зарезан“;
- Великденски празници;
- Национален празник на Република България;
- Събор „Св. Св. Кирил и Методий“, 11 май – празник на село Полето;
- Ден на славянската писменост, просвета и култура;
- Международен ден на детето;
- Събори „Свети Дух“ в селата Черниче и Железница;
- Събор „Свети Петър и Павел“ в село Брежани;
- Празници, посветени на Илинден в Симитли, Градево и Железница;
- Събор на народното творчество „Пирин пее“;
- Традиционен младежки събор в село Крупник;
- Празник на град Симитли;
- Фестивал на мъжките певчески групи „С хляб, вино и песен“;

- 9 октомври – годишнина от Балканската война;
- Празник на брежанския кестен;
- Коледни и новогодишни празници;
- Честване на религиозни празници /християнски и мисюлмански/ - селищата на община Симитли;

Симитли е ежегоден домакин на кукерски карнавал, в който участват групи от почти всички краища на страната и от чужбина.

Туризъм

Община Симитли има природни и антропогенни дадености за развитие на разгърнат съвременен туризъм, но въпреки нейния огромен потенциал, тя не се е наложила като известна туристическа дестинация в страната и чужбина, макар че общината полага усилия.

На територията на общината има чудесни балнеоложки условия. Топлите минерални извори в съчетание с рехабилитационни центрове дават възможност да се извършват процедури за лечение на редица заболявания.

В общината има потенциал за развитие на:

- планински туризъм - наличието на много планински хижи и заслони, Националните паркове Рила и Пирин, както и планините Влахина и Малешевска дават възможност за развитие на туризма;
- екотуризъм;
- селски туризъм;
- балнео, СПА и уелнес туризъм;
- спортен туризъм и екстремни спортове;
- приключенски туризъм;
- конгресен туризъм;
- къмпинг туризъм;
- опознавателен туризъм;
- ловен и риболовен туризъм.

В общината има:

- Наличие на уникален природен потенциал:
 - минерални води;
 - Рила планина;
 - Пирин планина;
 - Влахина планина;
 - Малешевска планина;
 - река Струма;

- иглолистни и широколистни гори;
- природни забележителности;
- климат;
- географско положение – общината не е далеч от столицата и на границата с Република Северна Македония, по пътя за Република Гърция;
- развита транспортна мрежа.
- Разнообразие от културно-исторически обекти:
 - културни обекти и събития;
 - читалища;
 - религиозни обекти;
 - празници.

Общината разполага с голям потенциал за екотуризъм:

- Рила планина – част от НАТУРА 2000, с изключително чист въздух, най-високата на Балканите, 6 по височина в Европа, с над 200 езера, 17 хижи с около 1 500 легла;
- Пирин планина – част от НАТУРА 2000, със 186 езера, многобройни туристически пътеки, 13 хижи;
- Малешевска планина – част от Осогово-Беласишката планинска група;
- Влахина планина - .

Състояние на инфраструктурата в общината

Общинската пътна мрежа е 66.9 км, а дължината на републикански път I-1 е с дължина 28 км.

Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност

Европейски път E79 преминава през България от Видин до Кулата и почти изцяло съвпада с републикански път I-1 (изключенията са от Ботевград до София – автомагистрала Хемус и от Кресна до Кулата – автомагистрала Струма).



Фигура 40 Републикански път I-1.

На територията на община Симитли републикански път I-1 е с дължина 28 км, като директно вляво и вдясно от него се отклоняват общо 26 броя пътища, от които 9 броя второкласни, 9 броя третокласни с трицифрени номера и 8 броя третокласни с четирицифрени номера.

Един от 9-те второкласни пътища е на 379.2 км в град Симитли – наляво републикански път II-19 с дължина 109.7 км до ГКПП Илинден-Ексохи и границата с Република Гърция. Необходимо е изграждането на пътен възел в град Симитли, който да осигури връзка между републикански път I-1 с II-19 в направление Симитли-Разлог-Гоце Делчев.

От третокласните пътища с четирицифрени номера при 383.3 км наляво е републикански път III-1007 с дължина 6.2 км, минаващ през село Полето до село Брежани.

Транспортната връзка до населените места на общината, с изключение на изброените по-горе, се извършва по пътища IV клас и общински пътища. От тях 33.5 км са в добро състояние и 33.4 км – в лошо, за което са предприети мерки за рехабилитация на увредените участъци.

Общинската пътна мрежа понастоящем се състои от 6 пътни участъци, както следва:

Таблица 16 Общинска пътна мрежа. Източник: община Симитли.

№ на пътя	Пътен участък	Дължина (км)
10061	село Брежани-село Ракитна-село Сенокос	11.5
10064	село Железница-град Симитли-село Черниче	10.4
10066	село Черниче-село Крупник-село Сушица	11.0
10068	град Симитли-село Тросково-село Сухострел	26.0
	град Симитли-село Сухострел-отклонение за село Докатичево	2.0
19009	отклонение за село Долно Осеново	6.0
Общо		66.9

Път 10064 е в много добро състояние, път 10061 е с асфалтова настилка в лошо техническо състояние, път 10066 до км 3+200 е в много добро техническо състояние, в останалата си част е в лошо техническо състояние, а след село Сушица преминава в черен път. Път 10068 е с частично асфалтова настилка до км 6+300 в лошо техническо състояние, а в останалата си част е черен път. Път 19009 се разглежда в две части: 1) село Градево-Предела-Долно Осеново – с асфалтова настилка в задоволително състояние; 2) Село Градево-Долно Осеново-Горно Осеново – черен път в лошо техническо състояние. Пътят Тросково-Сухострел-Сушица също е черен път в лошо техническо състояние.

През територията на община Симитли преминава V главна ж.п. линия (СЕ-855) София – Кулата. Две са действащите ж.п. гари, като гара Симитли има пътнически и товарни функции. На гарата спират пътнически и бързи влакове. На три километра в южна посока от гара Симитли се намира гара Черниче, която също има пътнически и товарни функции и също спират пътнически и бързи влакове.

От гледна точка на развитие на транс-европейските транспортни коридори, Приоритетна ос №22 – развитие на Транс-европейска транспортна мрежа, железопътният транспорт ще следва развитието на автомагистрала Струма и ще се изграждат интермодални връзки.

Публичен автобусен транспорт

На територията на община Симитли няма организиран градски транспорт.

Автобусният транспорт свързва общинския център град Симитли с градовете: София, Благоевград, Разлог, Банско, Кресна, Сандански, Пловдив, Сапарева баня, Петрич, както и селата: Крупник и Полена.

Съгласно Областната транспортна схема – област Благоевград, автобуси осъществяват връзката на областния център със следните селища от община Симитли: Брежани, Долно Осеново, Крупник, Полена и Сушица.

Енергийна мрежа

Състоянието на енергийната мрежа е добро и стабилно.

Електроснабдителна мрежа

Електроснабдяването на община Симитли се осъществява от ПС “Симитли” 110/20 кв. 2 х 25 кв. чрез ВЕП от ПС 110/20 кв. “Благоевград”, “Разлог” и “Сандански”. Разпределителната мрежа е въздушна с обща дължина 25 км. и обхваща 14 населени места, но се нуждае от обновяване, особено в периферните участъци.



Фигура 41 Електроснабдителна мрежа на България.

Електрическата мрежа е неравномерно разпределена по територията на общината и е в незадоволителното техническо състояние. Освен град Симитли електроснабдени са селата Сушица, Крупник, Черниче, Полето, Полена, Брежани, Ракитна, Мечкул, Сенокос, Железница, Градево и Долно Осеново. Частично електрифицирани са селата Сухострел, Брестово, Тросково, и Докатичево. Не е електрифицирано само село Горно Осеново, но за него има изготвен работен проект.

Планира да се приключи проект за подмяна на уличното осветление с нови съоръжения и енергоспестяващи осветителни тела. Усилията на Община Симитли за повишаване на енергийната ефективност следва да се концентрират в саниране и подмяна на горивните инсталации на обществените сгради като по този начин се реализират

икономии в общинския бюджет. Подготвени са проекти за изграждането на малки ВЕЦ и налице е и инвеститорски интерес.

Община Симитли не се отличава от общата картина за България. Населението използва предимно остаряла техника, която не отговаря на изискванията на ЕС. Електроуредите са с нисък клас на енергопотребление и съчетано с високата топлопропускливост на сградния фонд води до високо потребление на енергия, а с това и високи разходи.

Около 15% от домакинствата имат инсталирани слънчеви панели за топла вода. Няма домакинства, които да са закупили камери или камини, с които да повишават ефективността на получената топлинна енергия от слънчевите панели.

Домакинствата в общината се характеризират със следните енергийни характеристики:

- Нерационален режим при използване и управление на осветлението;
- Използване на неподходящи осветителни тела и лампи;
- Нерационално използване на енергията в бита;
- Използване на твърдо гориво и дървесина за задоволяване на битовите потребности за отопление през зимния период.

Природен газ

През последните години България предприема стъпки за увеличаване сигурността на доставките на природен газ, намалявайки риска от недостиг в резултат от зависимост от източника. България предприема редица положителни действия в подкрепа на диверсификацията. Природният газ има относително малка роля в енергийния микс на страната, както и в общото брутно потребление на енергия. Той предлага огромен потенциал по пътя към декарбонизация чрез замяна на горива с по-високи въглеродни емисии.

Изграждането на газоразпределителни мрежи и използването на природен газ в домакинствата в страната все още не е масово разпространено. Газоразпределителните мрежи в ЕС покриват голяма част от общините – средно 80%, а в България са обхванати около 65 общини или 24.5% от общия брой общини (Източник: КЕВР).

Фирма Аресгаз ЕАД е с основен предмет на дейност изграждане и експлоатация на газоразпределителни системи, пренос, разпределение и снабдяване с природен газ и има 35-годишни лицензии от 2006 година, издадени от КЕВР, за обособена територия „Запад“. Тази територия включва общините: Благоевград, Дупница, Сандански, Перник, Враца, Радомир, Ихтиман, Роман, **Симитли**, Костенец, Долна Баня, Сапарева Баня, Етрополе, Бойчиновци, Струмяни, Бобошево, Невестино, Кочериново, Криводол, Горна Малина, Бобов Дол и Кресна. На територията на община Симитли няма газифицирани обекти.

ВЕИ в община Симитли

На територията на общината има малко мощности от ВЕИ. Съществуват няколко ФЕЦ (фотоволтаични електрически централи), собственост на юридически лица.

Изградени са 4 мини ВЕЦ, както следва: фирма Ара ООД в местност Арнаудовци, фирма Комвес ЕООД на река Сушица, фирма Бистър Енерджи АД в местност Реката, землище на Симитли, фирма Димал-АМ ООД в местност Сушицка река.

ФЕЦ са 9 на брой, а именно: фирма Инел Инженеринг ЕООД в град Симитли с мощност 90 kW; фирма Агенор Инвестмън ООД в село Полето; фирма Чикалов ЕООД в град Симитли; на покрив на съществуваща сграда в село Брежани; фирма СК електрик в град Симитли; фирма Снап-Кар ООД в град Симитли; фирма Чикалов ЕООД в село Черниче, покрив на сграда в град Симитли; покрив на сграда на фирма ХСН Грийн Солар 97 ЕООД в град Симитли.

Мерки за ЕЕ

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти налагат провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия, както и влагане на инвестиции във физическа реконструкция на сградата и подмяната на съоръженията. Основните причини за високите разходи на енергия са:

- амортизирани системи за производство, пренос и потребление на енергия;
- неефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива;
- лошо физическо състояние на сградите и конструкциите - без изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух; осветление с енергоемки светлоизточници;
- липса на локални организационни мероприятия.

От голямо значение за жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното им изразходване са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове - въглероден двуокис, въглероден диоксид, серен двуокис и други замърсители на въздуха. Подобряването на топлоизолацията, модернизирането на отоплителните инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 50%.

Общинските обекти на община Симитли се разглеждат в няколко основни групи по предназначение:

- Администрация - обхваща сградния фонд на общинската администрация, стопански, културни и социално - битови обекти;
- Образование - обхваща училища, детски градини и спомагателни към тях обекти. В голямата си част те са строени при нормативни показатели, съответстващи за годините от преди седемдесетте, в които все още не се отчита влиянието на

настъпващата енергийна криза в световен мащаб. Освен това, през целия експлоатационен период на тези сгради и оборудване са отделяни недостатъчно средства за тяхното поддържане. Това прави тези обекти сериозен енергиен консуматор на и без това ограничения общински бюджет;

- Социални заведения.

Основни енергоносители, използвани на територията на общината, са електроенергия, течно и твърдо гориво. Отоплителните инсталации на повечето обекти са локални. Община Симитли има задължения да осигурява енергия за всички общински обекти, сгради и улично осветление. Ефективността на потреблението е ниско, както по отношение на използването на енергия, така и по отношение на нивата на комфорт. Във връзка с големите разходи се налагат мерки за икономии, като ограничаване на електропотреблението в административните сгради и уличното осветление.

Анализът на разходите на общината за енергия и разпределението им по сектори и видове горива показва, че консумираната енергия е предимно за съоръжения, отопление и осветление. Производството на енергия се реализира единствено чрез производството и доставката на топлина в рамките на отоплителните инсталации на отделните сгради. Потенциалът за енергийна ефективност в тази сфера е във възможностите за подобрене на системите за пренос, разпределение и употреба на енергия, инсталирането на хибридни енергийни системи и топлинен акумулатор на енергия.

Изпълнени са проекти за въвеждане на мерки за повишаване на ЕЕ на сградата на общинската администрация в град Симитли и кметствата в селата: Брежани, Градево, Крупник, Мечкул, Ракитна, Сенокос и Сушица. Подменени са 300 броя осветителни тела от уличното осветление с 27W LED осветители по главните улици в населените места на територията на общината.

Община Симитли е изготвила общинска Програма за повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ и биогорива 2018-2028 година и краткосрочна Програма за повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ и биогорива 2021-2023 година. Основната цел е подобряване на енергийното състояние на системите за отопление, охлаждане и производство на битова гореща вода. В тази програма общината планира следните мерки:

1. Мерки за подобряване на ЕЕ в промишлеността;
2. Мерки за подобряване на ЕЕ в транспорта;
3. Мерки за подобряване на ЕЕ на уличното осветление;
4. Мерки за подобряване на ЕЕ на ВиК дружеството;
5. Мерки за подобряване на ЕЕ чрез използване на ВЕИ.

Принципите, от които се ръководи общината, са следните:

- информираност на гражданите и стимулиране на тяхното активно участие в процеса на взимането на решения на местно ниво;
- правилно взаимодействие между различните заинтересовани страни – изграждане на местен капацитет за планиране и реализация на ефективни местни политики;
- партньорство между местната власт, граждани, НПО и бизнеса;
- координираност на усилията за постигане на крайната цел.

Телекомуникационна мрежа

Чрез инициативата WiFi4EU се насърчава безплатният достъп до безжичен интернет за гражданите на обществени места, включително паркове, площади, обществени сгради, библиотеки, здравни центрове и музеи в общини в цяла Европа. Тази инициатива дава възможност на общините да кандидатстват за ваучери на стойност 15 000 евро. Ваучерите трябва да бъдат използвани за инсталиране на Wi-Fi оборудване на обществени места в съответната община, където все още няма точки за достъп до безжичен интернет.

Община Симитли кандидатства за ваучер и включва безплатен интернет на ключови места на територията си. Сред тях са централен площад “Септември”, градската градина, стадиона и големия парк. Свободен интернет е пуснат и в центровете на всички села. Изградени мрежи за доставка на интернет има в град Симитли и селата: Железница, Черниче, Крупник, Полена, Полето, Брежани, Градево и Долно Осеново.

Покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100% за територията на общината, както и покритие със сигнал на мобилните оператори Вивател, Теленор и A1.

Покритието с ефирна цифрова телевизия от мрежата на Виваком (съгласно доклад на компанията от началото на 2021 година) на територията на община Симитли е над 90% в града и селата, с изключение на селата: Градево – 30%≤90%; Долно Осеново - 30%≤90%; Ракитна - 30%≤90%; Сухострел - 10%≤30%; Сушица - 30%≤90%; Тросково - 10%≤30%. В доклада е упоменато, че в село Железница няма покритие с ефирна цифрова телевизия.

В национален план Югозападен район има най-добрите показатели за достъп до и използване на Интернет в страната. За по-високите стойности на тези показатели допринася цифровата осигуреност на София, докато останалите области са с чувствително по-ниска свързаност и достъпност. Значителни различия съществуват между градските и селските райони - достъпът на домакинствата в градовете е много по-голям от този в селските райони, особено в периферните територии.

Проектите за изграждането на цифрова свързаност в Югозападен район ще бъдат фокусирани върху:

- Осигуряване на високоскоростен и свръхскоростен Интернет чрез NGA инфраструктура;
- Изграждане на безплатен високоскоростен безжичен Интернет достъп на обществени места WiFi4EU по Механизма за свързаност на ЕС;
- Обезпечаване на широколентов достъп до Интернет, отговарящ на изискванията на новите комплексни електронни услуги и интересите на населението към услуги от този тип в периферните и селски райони, както и върху развитието на умения и услуги в областта на цифровите технологии чрез интегрирани проекти, обединяващи тези изисквания;
- Надграждане и поддръжка на оптичните високоскоростни инфраструктури, обслужващи земеделските стопани.

Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация и за нуждите на националната сигурност е модерна интегрирана мрежа, собственост на държавата и управлявана от нея, с точки на достъп в 28 областни града. ЕЕСМ пренася едновременно данни, глас и видео с гарантирано качество, като осигурява обслужване 24x7x365 и управление на услугите в реално време. Използваните в ЕЕСМ съвременни технологии позволяват виртуално да се обединят в единна национална информационна инфраструктура корпоративните мрежи на министерствата, ведомствата и местната администрация, като се запази тяхната информационна самостоятелност, автономното им управление и се изключи всяка форма на нерегламентиран достъп до пренасяната информация.

Мрежата ще бъде развивана чрез изграждане на оптична свързаност до общините и увеличаване на нейния преносен капацитет. Досега по различни проекти на държавната администрация и по проект „Развитие на високоскоростен широколентов достъп в България посредством изграждането на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура“ към ЕЕСМ са свързани 75 общини. В плана до 2021 година са включени още 49 общини за разширяване на капацитета на ЕЕСМ, в които попада и община Симитли.

Екология: състояние и устойчивост на околната среда

Община Симитли има разработена и действаща Програма за опазване на околната среда, както и Програма за управление на отпадъците 2021-2028. В общинския план за развитие на общината 2014-2020 година са заложили мерки и дейности, свързани с екологията. Територията на общината е контролирана от РИОСВ Благоевград.

През 2020 година РИОСВ Благоевград налага общо 9 броя текущи санкции по реда на чл. 69 от ЗООС, от които 2 броя по компонент „води“ и 7 броя по компонент „въздух“. Събраните суми от наложени санкции по реда на ЗООС са разпределени по следния начин:

- 20 % от постъпили санкции в полза на МОСВ;

- 80 % от постъпили санкции са преведени на съответните общини.

Преведената сума на община Симитли от наложени санкции по чл. 69 от ЗООС е 1 524.85 лева.

Зелена система на общината

Зелените система, обособена в паркове, градини, зелени площи и алеи на територията на цялата община са общо 104.152 дка.

Таблица 17 Зелени площи на територията на община Симитли. Източник: община Симитли.

Населено място	Местоположение	Територия (дка)
град Симитли	ул. 3 март, център, детска площадка в началото на града, градска градина, детска площадка блокове "Агромах", детска площадка "Чобан дере"	11
	Лесопарк, детски площадки в кв. Ораново, Цветановска махала, Дълга махала, стадион Септември	39.752
	Дневен център за обществена подкрепа в кв. Ораново	0.25
	ЦНСТ за лица с психически разстройства и защитено жилище за лица с психически разстройства	0.3
	ЦНСТ за лица с деменция и лица с физически увреждания	0.25
село Железница	парк	3
село Черниче	парк, зелени площи при кметството	3.5
село Крупник	парк, зелени площи в центъра, детска площадка в кв. Овча купел, в ромска махала, в района на стадиона	38.8
село Полена	детска площадка и зелени площи пред кметството	0.5
село Полето	зелени площи пред кметството, около църквата и детска площадка в кв. Нивото	1.8
село Брежани	градина пред кметството, в центъра на селото, парк при детската градина	3

Населено място	Местоположение	Територия (дка)
село Долно Осеново	детска площадка и зелена площ в центъра	0.5
село Градево	централна част	1
село Железница	ЦНСТ	0.5

Всички населени места в община Симитли, с изключение на село Черниче, са в непосредствена близост до горски територии. В границите на част от селата са запазени естествени зелени структури около деретата. Тези дадености допринасят към екологичното състояние на общината, а освен това създават възможности за отдих на населението и временно пребиваващите.

На територията на общината има 11 гробищни парка и дървета по уличната мрежа.

Въздух

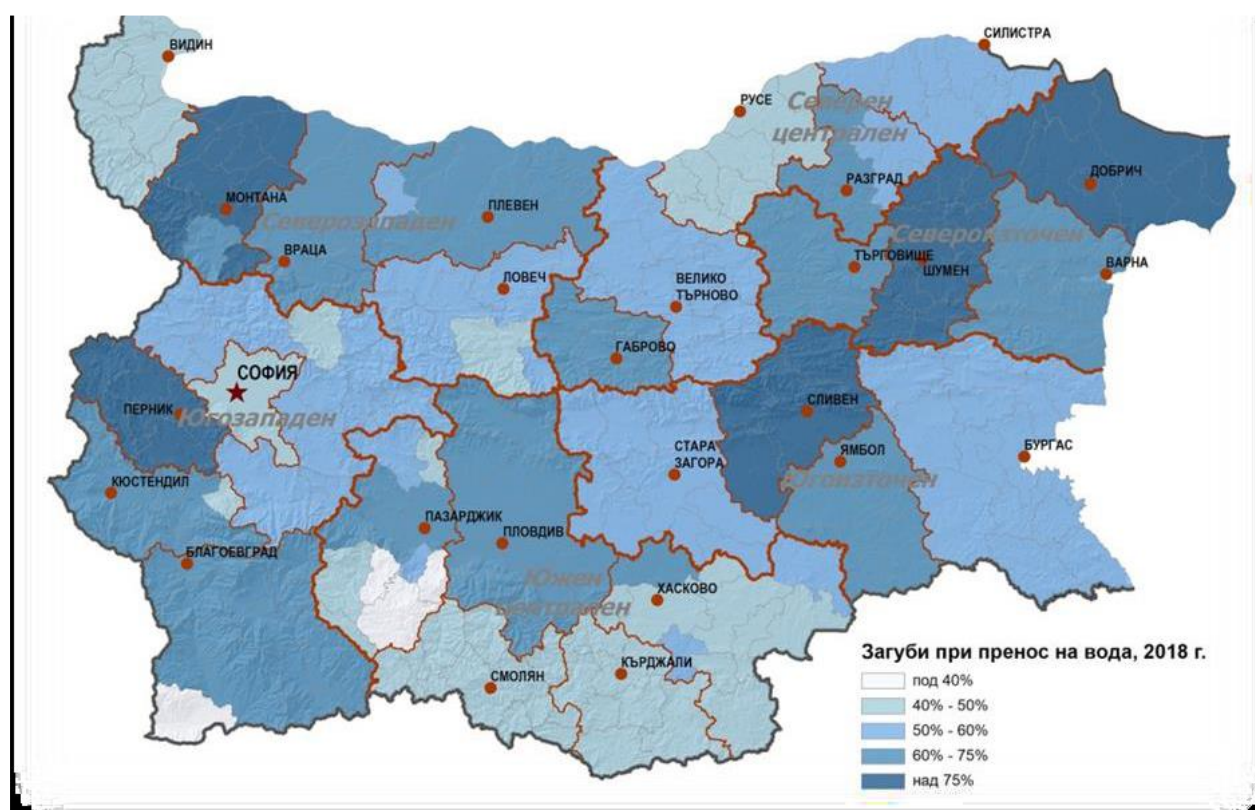
През 2020 година са извършвани и проверки от РИОСВ Благоевград по жалби и сигнали, проверки за последващ контрол, проверки за съставяне на констативни протоколи за превишение на нормите за допустими емисии, с цел налагане на санкции на промишлени източници на територията на община Симитли:

- Марели Системс ЕООД, град Симитли (2 броя изпускащи устройства за отвеждане на емисиите от летливи органични съединения след камери за нанасяне на покрития върху метални повърхности);
- Съни – Тера 2007 АД, Цех за производство на пелети в село Крупник – установени превишения на норма за допустими емисии по показател „прахообразни вещества“. Поради преустановяване дейността на дружеството, наложената санкция е отменена със заповед на директора на РИОСВ – Благоевград.
- Фурнир – пласт ЕООД в град Симитли - превишение на норма за допустими емисии по показател „въглероден оксид“;
- фирми за дистрибуция на бензин (бензиностанции и терминали) – за летливи органични съединения;
- предприятия, използващи органични разтворители в процеса на производство (дейности по нанасяне на покрития, производство на обувки, нанасяне на лепващи покрития, химически чистения и др.) – за летливи органични съединения;
- автомобилен транспорт.

В годишния доклад на РИОСВ Благоевград за състоянието на околната среда през 2020 година, издаден през м. април 2021 година, са направени следните заключения за състоянието на атмосферния въздух:

- За първи път през 2019 година качеството на атмосферния въздух не е нарушено по показател ФПЧ_{10} - при допустими 35 броя превишения регистрираният брой е 33 броя. През 2020 година отново регистрираният брой превишения на ФПЧ_{10} (48 броя) е над допустимия, което се дължи основно на по-неблагоприятните метеорологични условия за разсейване през зимните месеци.
- Газифицирането на цялата област ще намали емисиите на вредни вещества, отделяни в приземния слой от горивните процеси в промишлеността и в бита.
- През 2020 година на територията контролирана от РИОСВ- Благоевград са обхванати за текущ контрол, включително чрез задължаване за провеждане на собствен мониторинг, всички по-съществени неподвижни източници на емисии. При промишлените източници не са констатирани съществени превишения на нормите за допустими емисии.

Води, водоснабдителна и канализационна мрежа



Фигура 42 Загуби от пренос на вода. Източник: КЕВР.

Експлоатацията и поддържането на ВиК инфраструктурата в общината се извършва основно от държавното дружество ВиК ЕООД – Благоевград. Засага водопроводната мрежа на селата Долно Осеново, Железница и Сушица е общинска собственост.

На територията на общината се експлоатират 39 водоизточника, от които 35 дренажа и каптажа, 2 водохващания на повърхностни води и 2 шахтови кладенеца. Основното водоснабдяване на община Симитли е от четири водоизточника:

- помпена станция Симитли с дебит 28 л/сек, намираща се в квартал Ораново в град Симитли;
- каптаж Капинковец с дебит 0.5 л/сек;
- подпочвени води, хванати с бетонов пръстен и препомпвани от помпена станция Ораново с дебит 25 л/сек. От този водоизточник се подава вода за промишлени нужди на рудник Ораново;
- водохващане Предела, състоящо се от две действащи алпийски водохващания и едно извън експлоатация с общ дебит 45 л/сек. С него се водоснабдява град Симитли и село Градево.

Останалите селища в общината се водоснабдяват от местни водоизточници. Селата Брежани, Полето, Крупник, Полена, Сушица и Черниче се водоснабдяват каптажно от поречието на река Струма. Поради планинския и полупланински характер на терена, повечето водоснабдителни системи са гравитачни, но има и три попени станции.

Община Симитли прехвърля безвъзмездно на държавата следните водоеми:

1. Водоем „Клинковци“ № 021029 по КВС село Ракитна;
2. Водоем „Габера“ № 011010 по КВС село Ракитна;
3. Водоем „Боро“ № 005065 по КВС село Ракитна;
4. Водоем „Грамагя“ № 000073 по КВС село Мечкул;
5. Водоем „Бръчината“ № 000097 по КВС село Мечкул;
6. Водоем „Калджано“ № 000180 по КВС село Мечкул;
7. Водоем „Свети Георги“ № 000215 по КВС село Мечкул;
8. Водоем „Сухите ливади“ № 000240 по КВС село Мечкул;
9. Водоем „Дрено“ № 000095 по КВС село Мечкул;
10. Водоем „Трапо“ № 000084 по КВС село Сенокос;
11. Водоем „Равен“ № 026031 по КВС село Брежани;
12. Язовир „Гроба“ № 000081 по КВС село Долно Осеново;
13. Водоем „Гюргево“ № 003020 по КВС село Сушица;
14. Водоем „Агови лозя“ № 000606 по КВС град Симитли;
15. Водоем „Добрин“ № 000126 по КВС село Полена;
16. Водоем „Батурци“ № 042023 по КВС село Полето;
17. Водоем „Драката“ № 012003 по КВС село Полето;
18. Водоем „Гълабарци“ № 044010 по КВС село Полето;
19. Водоем „Вранчаница“ № 000105 по КВС село Полето.

Изпълнени са проекти за изграждане/реконструкция/рехабилитация на водопроводните мрежи и съоръжения в селата Долно Осеново и Полето.

Над 30% от населените места на територията на общината ползват питейна вода с отклонение от качеството, прието като стандарт за страната или имат режим във водоснабдяването за последните години, което от своя страна представлява сериозен проблем както за населението, така и за бизнеса. Потреблението на питейна вода в община Симитли възлиза средно на 91 л/ден на човек, което е сходно със средното потребление в област Благоевград (95л/ден/жител).

В община Симитли е изградена и функционира ПСОВ в село Черниче.

По данни на община Симитли около 78.2% от населението на общината е свързано с обществена канализационна система, при средна стойност за Благоевградска област 82.9%. Изградена е канализационна мрежа на територията на следните населени места в община Симитли: град Симитли – 90%, селата: Брежани – 90%, Черниче – 100%, Полето – 90%, Полена – 90%, Долно Осеново – частично, Железница – частично, Градево – частично.

Град Симитли има смесен тип канализационна система. Състоянието на съществуващата канализационна система е добро, има 2 броя зауствания в река Струма. Канализацията на града фигурира в списъка за Задължителен контрол през 2020 година. Общината няма изготвени проекти за изграждане на ПСОВ.

Незадоволително е състоянието на ревизионните шахти и части от главния колектор на град Симитли. Приемник на канализацията е река Струма без пречистване. Някои от предприятията имат собствени септични ями и водите от тях се заустват след това в Струма. Банята и пералнята на града ползват отделна канализация, която се нуждае от основен ремонт. Хлебозаводът и село Черниче имат собствени канализации, които заустват в септични ями.

Осигурено е частично финансиране за изграждане на канализация в селата Железница и Градево от публични инвестиционни проекти. Има проекти за канализация на „Цветанова махала“, разширение на мрежата в квартал „Ораново“, реконструкция на главния колектор на град Симитли и ремонт на септични ями.

Целта на текущ и последващ контрол, осъществяван от РИОСВ Благоевград, е подобряването състоянието на водите и опазване на водните ресурси, като проверките включват:

- изпълнение на условията в издадените по реда на Закона за водите разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, както и изпълнението на плановите и програмите от мерки за намаляване и/или прекратяване на замърсявания на водни обекти;
- проверки във връзка с провеждане на емисионен контрол на обекти, заустващи в повърхностни водни обекти и канализационни мрежи;

- състояние на канализационни мрежи и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води на обекти, състояние и правилна експлоатация на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места;
- контрол при аварийни ситуации и залпови изпускания във водни обекти;
- проверки и изготвяне на отговори във връзка с постъпили сигнали и жалби за замърсяване на водни обекти.

РИОСВ Благоевград осъществява проверка на следните предприятия на територията на община Симитли:

- Георесурс ЕООД град Симитли, ТМСИ землището на село Крупник - заустването на пречистените производствени отпадъчни води е в река Струма, съгласно условията в издадено разрешително за ползване на воден обект. За констатирано неспазване на индивидуалните емисионни ограничения по показател неразтворени вещества, определени в разрешителното за заустване през 2020 година, на дружеството е налагана имуществена санкция
- Оникс 2014 ЕООД - Производствена база Оникс 2014, землището на село Крупник - заустването на пречистените производствени отпадъчни води е в река Струма, съгласно издадено разрешително за ползване на воден обект. На обекта е реконструирано пречиствателното съоръжение. През отчетния период не са констатирани нарушения.

Обект на мониторинг и проверки на територията на община Симитли е откритият рудник в землището на село Сенокос, който е ликвидиран и рекултивиран. Водите на щолната не са обхванати чрез съоръжение за пречистване и се изливат в близкото дере – ляв приток на река Луда река. За обекта няма разрешително за заустване. Друг такъв обект е рудник Ниво 370 към Мина Пирин АД, който също е ликвидиран. Устието на капиталната минна изработка е зазидана, но от него изтичат води, които без да бъдат обхванати в съоръжение за пречистване, по открит канал се вливат в река Брежанска. Четирите утаителя са осушени, запълнени и залесени с храстовидна и тревиста растителност. Дъждовните и изтичащите от минните изработки се събират в главен утаител, като същите се изпомпват и се използват за оросяване на вътрешно кариерните пътища. Към момента утаителят е запълнен с минимален обем. Не се констатира заустване на руднични води в повърхностен воден обект.

През 2020 година по данни от проведен мониторинг на 23 от подземните водни тела, попадащи изцяло или частично в обхвата на РИОСВ Благоевград, са оценени в добро химично състояние.

През 2020 година по данни от проведен мониторинг на 110 повърхностни водни тела, попадащи изцяло или частично в обхвата на РИОСВ Благоевград, 27 или 24.5% от тях са в отлично екологично състояние, 35 или 31.8% - в добро екологично състояние, 46 или

41.8% - в умерено екологично състояние, а за 2 или 1.8% няма данни от проведен мониторинг.

Община Симитли има разработена програма за мониторинг на качеството на питейната вода за питейно-битови нужди за селата Долно Осеново, Железница, Ракитна, Мечкул, Сенокос, Градево и Брестово. Пунктовете за взимане на проби са определени от общината, тя извършва пробонабирането със собствен транспорт.

Чешми за обществено ползване

Съгласно Програма за мониторинг на качеството на питейните води към общинската водопроводна мрежа ма обществени чешми в селата: Долно Осеново – чешма център, Железница – чешма център, Мечкул- чешма кметство, Ракитна – чешма кметство, Сенокос – чешма кметство, Брестово – чешма кметство.

Земи и почви

Община Симитли: обща площ - 533 000 дка, от които 350 700 дка горски територии.

Почвената покривка е представена от канелено-горски почви до 700-800 м надморска височина в планинските подножия и склоновете, кафяви горски почви в диапазона 800-1500 м надморска височина, редзини, разпространение в комплекс с канелените горски и кафявите горски почви и алувиално-ливадни край река Струма и нейните притоци. Нарушени територии - 2 броя концесии за добив на въглища, 1 брой за инертни строителни материали.

Съдържанието на тежки метали в почвата са в границите на фоновите концентрации.

Отпадъци и управление на отпадъците

Законът за управление на отпадъците (ЗУО, обн. ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 год.) регламентира контрола и мерките за защита на околната среда и човешкото здраве. Насърчаването на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните масово разпространени отпадъци са основни цели, залегнали в ЗУО. Със закона се определят и изискванията за разширена отговорност на производителите на продукти, след използване на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация включват и организиране на екологосъобразно управление на битовите и строителните отпадъци, образувани в съответната административно териториална единица. В тази връзка кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците (съгласно чл. 52, ал. 1 от ЗУО). Тя е неразделна част от общинската програма за околна среда и периодът на действието ѝ съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 година.

Община Симитли има Наредба за управление на отпадъците, приета с Решение 1059/22-12-2014 година, както и Програма за управление на отпадъците, в които се определят условията и редът за изхвърлянето, събирането (включително разделното), транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, (включително биоотпадъци), опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината.

Община Симитли има договор с Вранещица ЕООД за сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърди битови отпадъци, почистване на уличната мрежа, площи, тротоари, алеи и др. територии за обществено ползване. Улиците и тротоарите се почистват ръчно. Сметосъбирането и сметоизвозването на населените места в община Симитли се извършва по график. Графика се одобрява ежегодно със Заповед на Кмета на Общината. При наложителни причини същия може да бъде променен.

Графикът за сметосъбиране е разпределен от понеделник до петък, като обхваща:

- понеделник – град Симитли – улици: „Еделвайс“, „Зеленка“, „Кокиче“, „Струма“, „Христо Ботев“, „Бреза“, „Никола Вапцаров“, „Васил Левски“, „Изворите“, „Вихрен“, „Сердика“, „Христо Смирненски“, „Чайка“, „Славей“, „Първи май“, „Илинден“, „Г. Петров“, „Г. Попов“, „Бор“, „Трети март“, „Родопи“, „Гоце Делчев“, „Шипка“, „Плиска“, „П.Яворов“, „Октомврийска“, „Беласица“, „Свобода“, „Чобандере“, „Комсомолска“, „Г.Димитров“, „Здравец“, „Стара планина“, „Ямбол“, „Малина“, „Момина сълза“, „Синчец“, „Безименна“ /бившо БКС/, „Неизвестна“ (стопански двор), Промислена зона в района на бивше поделение, улици: „Градище“, „Спартак“, „Планинец“, „14-ти полк“, „Равен“, „Коматиница“, „Вранещица“; в село Крупник улици: част от „Георги Димитров“, ул. „Влахина“, „Средорек“ (не се извършва услугата сметосъбиране и сметоизвозване в район под жп гара Симитли, № 000542, № 000434 кв. „Дрънкалица“ – подстанция, промишлена сграда „Булкариока“, жилищен квартал, местност „Беглико“ (цех за пелети), землище на селата Крупник и Полена; Не се извършва сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците в местност „Ширината“ и местност „Добрин“, землище на село Полена);
- вторник – град Симитли улици: „Д. Груев“, „Аврора“, „Гагарин“, „Марек“, „Предел“, „И. Козарев“, „Партизанска“, „Л. Каравелов“, „Пирин“, „Преспа“, стадион „Септември“, хлебозавод, шивашки цех; село Долно Осеново - в цялото село с изключение на квартал „Стадиона“; село Брежани; село Полето, квартал Нивото (не се извършва сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците в махали: „Горна махала“, „Празноглаво“, местност „Качева“;
- сряда – град Симитли улици: „Славянска“, „Хаджи Димитър“, „Васил Априлов“, „Септемврийска“, „Георги Бенковски“, „П. Хитов“, „Н.Парапунов“, „Победа“, „Д.Полянов“, „Д. Благоев“, „Искра“, „П. Пенев“, Драгова махалова, рудник

Ораново, Духарска махала; село Черниче, квартал Орловец, дърводелски цехове в местности „Черниче 1“, „Реката“, метанстанция село Полето, рафтинг център, Пресевни инсталации „Георесурс“, „Оникс“; село Железница: централна част на селото, махала Джалева, търговски обекти около главен път Е-79;

- четвъртък – град Симитли улици: „Славянска“, „Димитър Ацев“, „П. Хилендарски“, „Прилеп“, „Цар Симеон“, „Осогово“, „Яне Даракчиев“, „Гео Милев“; село Крупник улици: „Васил Коларов“, „Стефка Филипова“, „Арсо Пандурски“, „Дан Колов“, „Пейо Яворов“, „Иван Вазов“, „Александър Стамболийски“, „Никола Парапунов“, „Иван Козарев“, „Ленин“, „Карл Маркс“, „Пирин“, „Малчика“, „Димитър Ацев“, „Ернест Телмън“, „Димитър Благоев“, „Кирил и Методий“, „Граф Игнатиев“, „Трайчо Костов“;
- петък – село Крупник улици: „Хан Аспарух“, „Гладстоун“, „П.Хилендарски“, „Кокиче“, „В. Левски“, „Кресненско въстание“, „Яне Сандански“, „Г.Делчев“, „Махала Въчева“, „Г. Димитров“, „Даме Груев“, „Димитър Талев“, „Лев Писарев“, „Г. Трайков“; град Симитли улици: „Оранжерии“, „Г. Димитров“, „Октомврийска“, „Предел“, лесопарк Симитли; селата Долно Осеново, Градево.

Вранещица ЕООД транспортира битовите отпадъци до база на Унитрейд Благоевград, откъдето Унитрейд Благоевград ги сепарира и транспортира до регионалното депо. Регионално депо Благоевград за битови отпадъци обхваща общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево и отговаря на нормативните изисквания и притежава комплексно разрешително.

Таблица 18 Количество отпадъци по вид. Източник: община Симитли.

	Битови отпадъци (тон)	Население (бр.)	Норма на натрупване (кг/жител/год.)
2016 г.	2 627.06	13 642	192.57
2017 г.	2 577.3	13 515	190.70
2018 г.	513.76	13 249	58.72
2019 г.	-	13 026	-
2020 г.	702.54	12 999	54.05

Таблица 19 Морфологичен състав на битовите отпадъци. Източник: община Симитли.

Морфологичен състав - фракция	Смесени битови отпадъци (%)
Хранителни	6.39
Хартия и картон	8.18

Пластмаса	9.6
Текстил	3.1
Гума	0.73
Кожа	0.51
Градински	19.73
Дървесни	1.88
Стъкло	4.36
Метали	17.47
Инертни- едри	27.94
Опасни	0.11
Общо:	100.00

В община Симитли, състояща се от 18 населени места и с население 12 999 жители към 31.12.2020 година, системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 9 населени места, а селата: Брестово, Горно Осеново, Докатичево, Мечкул, Сенокос, Ракитна, Сухострел, Сушица и Тросково не са обхванати от тази система. Населението, обхванато от системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци, е 12 785 жители, представляващи 98.35% от населението в общината. Депото за неопасни битови отпадъци на община Симитли се експлоатира от осемдесетте години на миналия век до 2017 година, когато ползването му е спряно, тъй като не отговаря на нормативните изисквания на ЕС. Депото е рекултивирано и открито за ползване в началото на 2021 година, с което се ограничава неблагоприятното въздействие на депонираните отпадъци върху околната среда, осигурява се защита от проникване в депото на повърхностните води и тяхното отвеждане извън тялото на депото, събиране и отвеждане на инфилтрираните води, опазване на атмосферния въздух и повърхностните води от замърсяване от отпадъчното тяло, като последваща е и биологичната рекултивация.

Разделно събиране на отпадъци

Съгласно изискванията на ЗУО и Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки общините са задължени да организират разделно събиране на отпадъци от опаковки за населени места над 5 000 жители. В обхват на инспекцията попадат 15 общини, като в 14 от тях е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Към края на 2020 година в община Симитли

- дял на населението, обхванато от системите за разделно събиране - 83.5%;
- брой на обслужваното с разделно събиране на отпадъци от опаковки население - 12 070 жители;
- брой на площадките и на местата за разделно събиране на различните видове масово разпространени отпадъци – 108 контейнери тип „Иглу“, разположени в 36 точки.

Договорът е с Екопак България АД, който осигурява 36 точки по 4 500 литра с по 3 трицветни контейнера за събиране на хартиени, метални и стъклени отпадъци от опаковки, както следва:

- 18 точки в град Симитли;
- 2 точки в село Градово;
- 3 точки в село Долно Осеново;
- 8 точки в село Крупник;
- 5 точки в село Черниче.

Таблица 20 Рециклирани количества отпадъци (тон). Източник: община Симитли.

	2018 г.	2019 г.	2020 г.
хартия	356	388	243
стъкло	504	452	
пластмаса	272	350	257

Няма организирано събиране на излезнали от употреба гуми. Община Симитли има сключен договор с Грийнтех България АД за събиране на излязло от употреба електронно и електрическо оборудване. Провеждат се кампании на територията на общината, като за 2019 година са събрани 486 кг, а за 2020 – 440 кг.

Радиация

На територията на Благоевградска област се осъществява периодичен контрол върху радиационното състояние на околната среда. Не са констатирани сериозни надфонове стойности. Отделни повишени радиологични параметри са установени за райони на МДП “Елешница”, “Сенокос”, “Брежани” и “Игралище” - община Симитли, в почвите, водите и дънните отложения. Радиационният контрол по реките Струма, Места, Мелнишка и Струмешница показва, че те не са повлияни от уранодобивната дейност в областта

Антропогенно въздействие върху околната среда: замърсяване на води, почви, въздух, шум, биоразнообразие

Шум

Проблемите, които възникват са свързани с малки обекти с локално действие, намиращи се в жилищни зони или граничещи с такива.

Въздух

Качеството на атмосферния въздух в община Симитли се определя от три основни фактора:

- количество и състав на вредните емисии, изхвърляни в атмосферния въздух вследствие дейността на промишлените обекти;
- количество и състав на организираните и неорганизираните емисии от битовия сектор, които се формират основно от вида на горивото за отопление и домакински нужди, особено през зимния период;
- вредни емисии от транспортните средства, които се формират от техническото ниво на автомобилния парк, преминаващ през пътната мрежа на областта, както и от организацията на движение – интензивност на трафика, качество на пътната настилка и др.

Води

Основните потенциални източници на замърсяване на водните обекти (повърхностни води и канализационна система) в района на община Симитли са действащи и закрити предприятия, които заустват отпадъчните си производствени води в градския колектор или в реките. Причина за замърсяване на водните обекти на територията на общината може да бъде липсата или лошо техническо състояние на пречиствателно съоръжение или неспазване на технологичния режим. Неконтролирано изпускане на отпадъчни води също може да окаже негативно влияние както върху околната среда, така също и върху питейни водоизточници.

Отпадъци

На територията на община Симитли се генерират битови, строителни и промишлени отпадъци. Направеният анализ показва че видовете, както и количествата на отпадъците съответства на общите за страната тенденции.

Сред недостатъците на община Симитли по отношение състоянието на околната среда са периодично образуващите се нерегламентирани сметища (най-често при гробищен парк в село Черниче, Сухата река квартал Орловец) основно със строителни отпадъци, които се почистват със средства на общината, и голямо количество отпадъци от инертни материали. Следователно, повече усилия трябва да бъдат насочени към използване на съществуващите ресурси и за цялостно обновяване на средата за обитаване, което може да я направи по-привлекателна както за живеещото там население, така и за хора, които предпочитат да живеят в малки населени места в близост до природата.

Почви

Община Симитли е със застрашени територии, засегнати от плоскостна водна ерозия и почвени загуби по долината на река Струма и нейни притоци, както и по оградните склонове на Симитлийската котловина.

Пространствена структура на защитените територии в обхвата на Националната мрежа Натура 2000

За разлика от дирекциите на природните паркове, които са към МЗХГ, с мотива че природните паркове покриват предимно горски територии, Дирекциите на Националните паркове са към МОСВ. Създадени са към трите национални парка, по силата на Закона за защитените територии като специализирани регионални органи на пряко подчинение на МОСВ. Функциите и структурата им са определени в Правилника за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове. Тези 3 броя специализирани териториални звена предоставят 6 вида разрешения за дейности на територията на съответния Национален парк (ползване на дървесина, сено, паша, лечебни растения, гъби, плодове).

- Дирекция “Национален парк Пирин” е със седалище град Банско и отговаря за опазването и развитието на парка, който граничи с общините Гоце Делчев, Банско, Разлог, Симитли, Кресна, Струмани и Сандански;
- Дирекция “Национален парк Рила” е със седалище град Благоевград и отговаря за опазването и развитието на парка, попадащ на територията на общините Благоевград, Симитли, Разлог, Белица, Якоруда, Белово, Костенец, Долна баня, Самоков, Сапарева баня и Дупница;
- Дирекция “Национален парк Централен Балкан” е със седалище град Габрово и отговаря за опазването и развитието на парка, който попада на територията на областите Ловеч, Габрово, Стара Загора, Пловдив и София.

Регионалните инспекции по опазване на околната среда (РИОСВ) са 16 броя административни структури към МОСВ, осигуряващи провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на регионално ниво. Те осъществяват своята дейност на територията на една или няколко области, като упражняват регулиращи, информационни и контролни функции.

Българските общини могат да се разделят на 6 групи според дела на териториите, заети от обекти на Националната екологична мрежа (НЕМ). Четвърта група представлява общини с дял на териториите 35-50%, попадащи в НЕМ, сред които е и Симитли.

На територията на община Симитли попадат части от Национален парк „Пирин“ и Национален парк „Рила“.

Национален парк „Пирин“ е създаден през 1969 година. Той е обявен за запазване естествения характер на природните екосистеми и ландшафти заедно с техните растителни и животински съобщества и местообитания. Паркът попада изцяло в

Благоевградска област, като в община Симитли обхваща територии в землищата на селата: Брежани, Градево и Сенокос. Площта му е 40 356 хектара.

Национален парк „Рила“ е най-големият национален парк в България, с обща площ 47 107 923.7 хектара, от които 67 358.7 хектара земи от горския фонд и 40 655 хектара – високопланински пасища. В община Симитли територията на парка попада в землищата на селата: Горно и Долно Осеново.

Природна забележителност **Момина скала** е забележителност, намираща се до село Крупник. Обявена е през 1978 година за опазване на скално образувание – пирамида от гранит в Креснското дефиле. Площта ѝ е 1 хектар.

Със Заповед № РД-14 от 12.01.2012 година на министъра на околната среда и водите е обявена защитена местност **Находище на осилест здравец** – село Сушица.

На територията на общината са разположени и защитени зони или части от тях по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Това са:

Таблица 21 Защитени зони по Натура 2000.

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона
BG0000209	Защитена зона „Пирин“	Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора
BG0002126	Защитена зона „Пирин – Буфер“	Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици
BG0000495	Защитена зона „Рила“ - част	Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна
BG0002129	Защитена зона „Рила Буфер“ - част	Защитена зона е обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици
BG0000636	Защитена зона „Ниска Рила“ - част	Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна
BG0000366	Защитена зона „Кресна – Илинденци“	Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона
BG0001022	Защитена зона „Орановски пролом – Лешко“	Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
BG0002003	Защитена зона „Кресна“	Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици

Защитена зона „Пирин“ (BG0000209) е обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Намира се в Югозападна България между долината на река Струма на запад и река Места на изток. Обхваща по-високата част на едноименната планина. На север седловината Предел го разпределя от Рила, а на юг територията му се простира до Парилската седловина. Територията изцяло обхваща Национален парк „Пирин“. В територията на защитената зона попадат общините: Разлог, Банско, Гоце Делчев, Струмляни, Симитли, Сандански и Кресна. Общата територия на защитената зона е 40 382.8 хектара.

Защитена зона „Пирин – Буфер“ (BG0002126) е обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици. Територията ѝ е 31 801.32 хектара и попада в общините: Банско, Гоце Делчев, Кресна, Сандански, Симитли, Струмляни и Хаджидимово. Зоната е разположена в долните части на Пирин планина, обхващайки предимно зони южно и западно от Национален парк „Пирин“. Районът има среден и нископланински характер. Основно местообитание в района са иглолистните гори, повечето от тях са доминирани от бял бор и смесени иглолистни гори.

Защитена зона „Рила“ – част (BG0000495) е обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и по директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Мястото обхваща над 50% от едноименната планина. В границите ѝ изцяло попадат Национален парк „Рила“ и Природен парк „Рилски манастир“.

Защитена зона „Рила Буфер“ – част (BG0002129) е обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици. В територията ѝ попадат общините: Благоевград, Белица, Разлог, Симитли, Якоруда. Площта на зоната е 38 377.81 хектара. Защитена зона „Рила Буфер“ обхваща долните части на Рила планина по границите на Национален парк „Рила“ и Природен парк „Рилски манастир“ и почти изцяло пада в рамките на орнитологично важно място Рила. Покрива предимно стари иглолистни, смесени и широколистни гори, които заемат около 76% от територията ѝ.

Защитена зона „Ниска Рила“ (BG0000636) е обявена по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Попада в 13 общини, от които в Югозападна България: Благоевград, Белица, Разлог, Симитли, Якоруда и Рила. Площта на зоната е 37 191.67 хектара. Зоната обхваща долните части на Рила планина до границите на Национален парк „Рила“ (SCI BG0000495) и Природен парк „Рилски манастир“ (SCI BG0000496). Районът обхваща обширна гора общности – предимно държавни стари иглолистни, смесени и широколистни гори.

Защитена зона „Кресна – Илинденци“ (BG0000366) е обявена по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Попада в общините: Кресна, Сандански, Симитли и Струмяни. Площта ѝ е 48 596.43 хектара. Зоната има няколко отделни ядра, свързани с речни долини в един обект. Обектът е като буферна зона на запад от Национален парк „Пирин“, той включва и най-високите части на планините Малешевска и Влахина към границата с Македония, а между тях дълбокото Кресненско дефиле на река Струма. Уникалното биологично разнообразие е съсредоточено в защитената зона.

Защитена зона „Орановски пролом – Лешко“ (BG0001022) е защитено по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Попада на територията на общините: Благоевград и Симитли. Площта на защитената зона е 13 270.57 хектара. Защитената зона има два основни района – Орановският пролом в малка част от река Струма и върха на планинската верига на македонската граница – и двете свързани от речната долина на Стара река. Зоната е единственият подходящ директен биокоридор за миграция на мечки между Рила планина и разположените планина западно от река Струма. Зоната е важна за опазването на двата вида сухоземни костенурки.

Защитена зона „Кресна“ е разположена в Югозападна България по долината на река Струма в района на Кресненския пролом. На юг достига до селата Палат и Драката, а на север – до село Крупник. На изток влизат част от подножията на Пирин, а на запад – част от подстъпите на Малешевска планина. В района на Кресна са установени 147 вида птици, основно гнездящи. От тях 22 са включени в Червената книга на България. От срещащите се видове 64 са от европейско природозащитно значение, като световно застрашен е 1 вид – ливадния дърдавец.

В териториалния обхват на община Симитли попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

1. Защитени територии по смисъла на ЗЗТ, попадащи на територията на община Симитли:

- част от Национален парк „Рила“, обявен за народен парк със Заповед №114/24.02.1992 г. на МОС (ДВ, бр. 20/1992 г.) и прекатегоризиран в национален парк със Заповед №РД-397/15.10.1999 г. на МОСВ (ДВ, бр. 44/2000 г.). С Решение №

552/2001 г. на Министерски съвет е приет План за управление на националния парк;

- част от Национален парк „Пирин“, обявен за Народен парк със Заповед №3074/08.11.1962 г. на КГГП (ДВ, бр. 43/1963 г.) и прекатегоризиран в национален парк със Заповед №РД-395/15.10.1999 г. на МОСВ (ДВ, бр. 44/2000 г.). С Решение № 646/2004 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 53/2004 г.) е приет План за управление на националния парк;

- Природна забележителност „Пирамида от гранит в местността Момина скала“, обявена и в граници определени със Заповед №468/30.12.1977 г. на председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр. 6/1978 г.);

- Защитена местност „Находище на осилест здравец“, обявена и в граници определени със Заповед № РД-14/12.01.2012 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 14/2012 г.).

2. Защитени зони по смисъла на ЗБР, попадащи на територията на община Симитли:

- защитена зона BG0000495 „Рила“ за опазване на дивите птици, природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД - 764/28.10.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 100/2008 г.), изм. и доп. със заповед № РД - 259/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 40/2021 г.);

- защитена зона BG0000209 „Пирин“ за опазване на дивите птици, природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-572/08.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 84 от 2008 г.), изменена и допълнена със Заповед № РД-284/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 44/2021 г.);

- защитена зона BG0002129 „Рила буфер“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-229/11.03.2020 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 24/2020 г.);

- защитена зона BG0002126 „Пирин Буфер“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед №РД-352/11.04.2013 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 48/2013 г.);

- защитена зона BG0002003 „Кресна“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-748/24.10.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 97/2008 г.);

- защитена зона BG0000636 „Ниска Рила“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение №177/03.04.2019 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 29/2019 г.);

- защитена зона BG0001022 „Орановски пролом - Лешко“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-348/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 57/2021 г.);

- защитена зона BG0000366 „Кресна - Илинденци“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-264/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 41/2021 г.).

Трите стълба за устойчиво развитие на общността с еднакъв ранг са: икономическата, екологичната и социалната устойчивост. Целта „екологична устойчивост“ следва да е приоритет, тъй като благоприятните условия за живот са ключова предпоставка и за икономическа, и за социалната стабилност.

Политиката в областта на околна среда на ЕС се основава на принципа на предпазните мерки, принципа на превантивните действия и принципа на отстраняване на замърсяването при източника, както и на принципа „замърсителят плаща“. Принципът на предпазните мерки е инструмент за управление на риска, който може да се прилага, когато съществува научна несигурност във връзка с предполагаем риск за човешкото здраве или околната среда, произтичащ от определено действие или политика.

Принципът „замърсителят плаща“ се прилага въз основа на Директивата относно екологичната отговорност, с която се цели предотвратяване или отстраняване на щети за околната среда по отношение на защитени видове или природни местообитания, води и почви.

През декември 2019 година Комисията започна изпълнението на Европейския зелен пакт, който следва да помогне за съсредоточаване на политиките на ЕС върху превръщането на Европа в първия неутрален по отношение на климата континент в света.

Община Симитли провежда екологични политики на територията си. Целта ѝ е да се повиши ЕЕ, да се стимулира по-широкото внедряване на ВЕИ и да се намалят вредните емисии на територията. Разработени са стратегически документи, програми и планове, наредби, като:

- Общински план за развитие 2014-2020 години, в който приоритети са: осигуряване на достатъчно количество и качество питейна вода и обхващане в канализационната мрежа на всички населени места в общината; съхраняване на природната среда и отстраняване на старите замърсявания, поддържане на стандартите за качество на атмосфера, почви, повърхностни и подземни води, опазване на биологичното разнообразие и интегриране на екологичната политика с политиката за насърчаване на местната икономика; намаляване на публичните разходи за енергия, повишаване на енергийната ефективност, насърчаване прилагането на енергоспестяващи технологии в частния сектор, както и използването на енергия от ВИ, чрез изграждане и развитие на умни разпределителни мрежи за ниско и средно напрежение, включително подкрепа за трансфер на иновации;
- Краткосрочна програма за насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2021-2023 година, в която заложените

приоритети са: намаляване на консумацията на енергия в общинския сектор чрез използване на ВЕИ с очаквани резултати: намаляване на годишния разход на енергия, повишаване на конкурентоспособността, ползи за околната среда – намаляване на емисиите на CO₂; намаляване на консумацията на енергия в частния сектор;

- Общинска програма за повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ и биогорива 2018-2028 година с очаквани резултати: подобряване комфорта на обитаване в обществените сгради и постигане на нормативно определените параметри на средата за отопление и осветление; оптимизиране на бюджетните разходи в резултат на постигнатите икономии на енергия от изпълнените енергоефективни мерки спрямо нормативно определените за предходни периоди; удължен експлоатационен срок на публичната инфраструктура и на техните инсталации и съоръжения; намаляване въглеродните емисии от публичната инфраструктура; подобрена градска среда и цялостна визия на община Симитли; намаляване на въглеродните емисии, генерирани от частния жилищен фонд;
- Програма за опазване на околната среда – 2021-2025 година, в която приоритетите на общината са: качеството на въздуха; изграждане, доизграждане и реконструкция на водопреносната и канализационната система; оптимизиране на системата за управление на отпадъците; благоустрояване на населените места; повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ; опазване и съхранение на биологичното разнообразие и защитените зони и територии; развитие на зелените площи за широко обществено ползване в общината; екологосъобразно използване на природните ресурси за развитие на устойчив туризъм; превантивни мерки за адаптация към климатичните промени; повишаване на квалификацията на служителите от общинската администрация за прилагане на екологичното законодателство и синхронизиране на общинските нормативни документи с националните и областни изисквания;
- Наредба за управление на отпадъците, с която се уреждат екологосъобразното управление на отпадъците на територията на община Симитли като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности с цел предотвратяване или намаляване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда;
- Програма за управление на отпадъците 2021-2028 – е насочена към подобряване на организацията за управление и намаляване количеството на образуваните отпадъци в община Симитли и планира мерки и дейности за намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване; увеличаване на количествата на

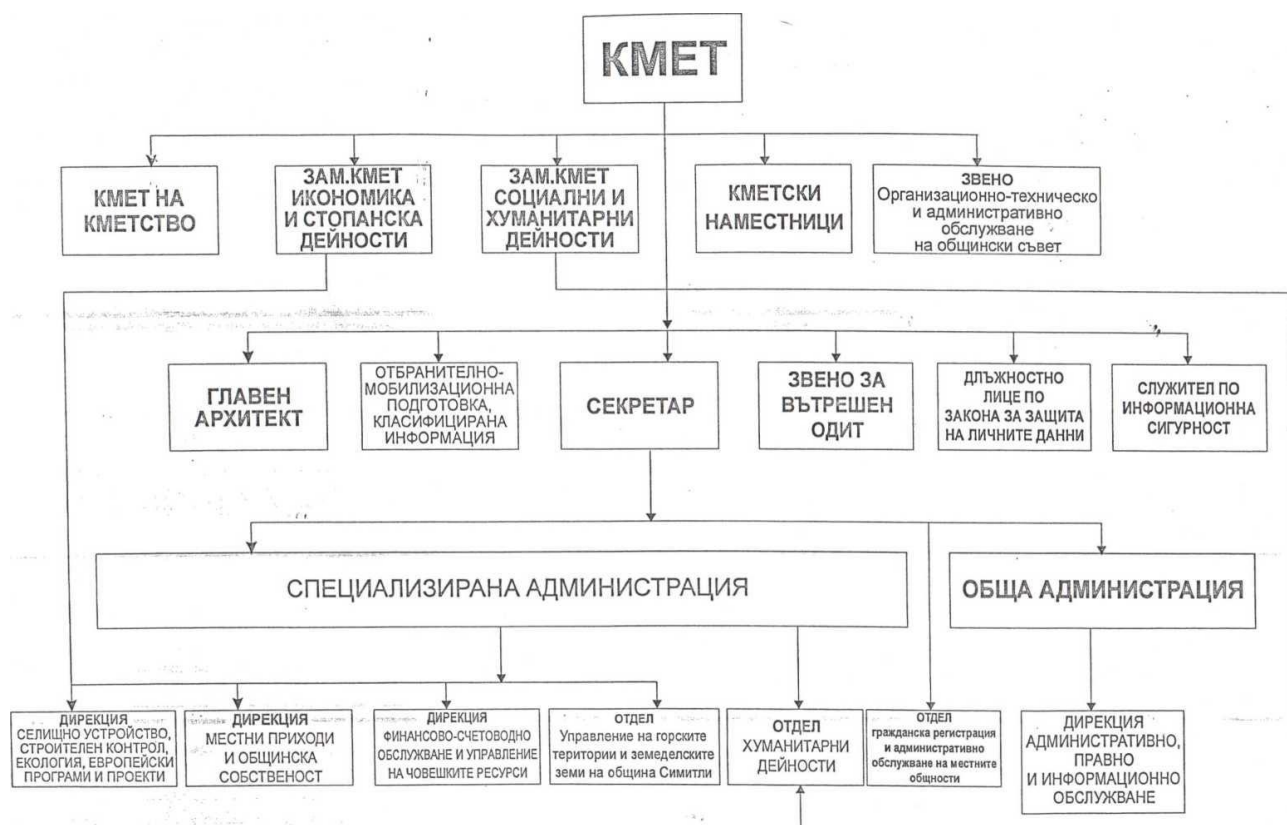
рециклираните и оползотворени отпадъци чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда; ролята на обществеността като ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Административен капацитет на общинската администрация: състояние, оценка и укрепване

Устройственият правилник на община Симитли е утвърден със Заповед № 142/01-04-2019 година на кмета и с него се определят функциите на длъжностните лица и звена на пряко подчинение на кмета по силата на закон и съгласно одобрената от общинския съвет структура. На пряко подчинение на кмета са заместник-кметовете, секретарят на общината, главният архитект, служителят по отбранително-мобилизационна подготовка и класифицирана информация, служителят по информационна сигурност и длъжностно лице по Закона за защита на личните данни. На пряко подчинение на кмета е и звеното за вътрешен одит.

Структура

Правомощията на кмета на общината се определят от ЗМСМА, като същият закон определя и правомощията на кметовете на кметства. Правомощията на кметските наместници се определят от общинския съвет.



Фигура 43

Структура на община Симитли. Източник: община Симитли.

Заместник-кметът с ресор Икономика и стопанска дейност упражнява своите правомощия в следните области: устройство и развитие на територията на общината и населените места в нея; общинска собственост, общински финанси, данъци и такси; благоустрояване и комунални дейности; опазване на околната среда и рационално използване на природните ресурси; подготовка, управление и изпълнение на проекти.

Заместник-кметът с ресор Социални и хуманитарни дейности упражнява своите правомощия в следните области: поддържане и опазване на исторически паметници на културата; отдых и туризъм; младеж и масов спорт; култура; образование; здравеопазване; социални услуги; трудова заетост.

С решение № 982/2019 година на общинския съвет е одобрена структурата на общинската администрация и нейната численост от 78 души. Общинската администрация се състои от 4 дирекции, един обособен отдел, два самостоятелни отдела, звено за вътрешен одит и звено Организационно-техническо и административно обслужване на общинския съвет. Общинската администрация се дели на обща и специализирана. Общата администрация осигурява технически дейността на органите на местната власт и специализираната администрация и извършва дейности по административното обслужване на местните общности. Специализираната администрация подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на органите на местната власт.

Специализираната администрация е съставена от 3 дирекции, един обособен отдел и 2 самостоятелни отдела, както следва:

- дирекция Селищно устройство, строителен контрол, екология, европейски програми и проекти;
- дирекция Местни приходи и общинска собственост;
- дирекция Финансово-счетоводно обслужване и управление на човешките ресурси;
- отдел Хуманитарни дейности;
- отдел Управление на горските територии и земеделските земи;
- Самостоятелен отдел Гражданска регистрация и административно обслужване на местните общности.

Общата администрация е съставена от дирекция Административно-правно и информационно обслужване.

Общинският съвет се състои от 17 члена, ръководството е от председател и двама заместник-председатели, като са обособени 5 постоянни комисии с по 5 общински съветници, а именно: Комисия по финанси и бюджет, икономика, приватизация, следприватизационен контрол, управление на общинската собственост и контрол по изпълнение на концесионните договори; Комисия по здравеопазване, образование,

култура, спорт и вероизповедание; Комисия по устройство на територията и обществен ред и сигурност; Комисия по социални дейности, земеделие, гори, опазване на околната среда и водите; Комисия по местно самоуправление, нормативна база, еврофондове, проекти и програми.

Укрепване на административния капацитет

Задачите на общините в България по действащото законодателство са включени в 8 кодекса, 131 закона и над 500 подзаконови акта. Съгласно ЗМСМА самостоятелното провеждане на политики в общината може да се обособи в 3 групи:

- Управление на местните финанси и имущество - собственост (вкл. собствени предприятия и търговски дружества), финанси (вкл. данъци), собствена администрация;
- Управление на територията, комунални дейности и благоустрояване на населените места;
- Ангажменти по секторни политики – образование, здравеопазване, култура, социални услуги, опазване на околната среда, поддържане и опазване на културното и историческото наследство, развитие на спорт, отдих и туризъм, защита при бедствия.

Освен ангажиментите, определени в често променящата се нормативна уредба, при извънредни ситуации общините трябва да се справят и с допълнителни задачи и отговорности.

Община Симитли предприема мерки за обучението на служителите в общинската администрация (изпълнени проекти по Оперативна програма „Административен капацитет“), които макар и малко на брой и натоварени със служебните си задължения, повишават компетентността си в познаване на действащата нормативна уредба, стратегическото планиране и поставяне на приоритети в областта на инвестициите в общинските планове и програми, но този процес трябва да продължи поради динамиката на процесите и изискванията към тях.

През изминалите програмни периоди (2007-2013 и последващия 2014-2020 години) се наблюдават устойчиви резултати в областта на административния капацитет на общините.

Доброто управление в публичния сектор е свързано със задължителното спазване поне на следните водещи принципи: върховенство на закона, ефективност и ефикасност.

Публичните организации, включително общините, прилагат и следните традиционни принципи:

- Устойчивост и дългосрочна ориентация;
- Стабилно финансово управление и отчетност (с оглед гарантиране на устойчивостта и дългосрочната ориентация на стратегическото управление);

- Отзивчивост, човешки права, културно разнообразие и социално единство;
- Откритост, прозрачност и гражданско участие;
- Компетентност, капацитет и етично поведение;
- Иновации и отвореност за промени.

Като основни предизвикателства през настоящия програмен период се очертават недостатъчните компетенции за стратегическо планиране и приоритизацията по отношение на инвестициите в общинските планове и програми, недостатъчната численост на персонала и висока натовареност на служителите, честите кадрови промени и ниските нива на заплащане, в това число и проблемите, произтичащи от прилагането на уредбата, регламентираща разходите за организация и управление. Идентифицират се и трудности, свързани с недостатъчното познаване на действаща нормативна уредба, особено в областта на обществените поръчки и строителството (ЗОП, ЗУТ и свързаните с него наредби), липсата на достатъчно средства за обучения, лошото материално – техническо осигуряване, както и липсата на достатъчен административен капацитет и опит на бенефициентите в управлението, контрола и отчитането на инвестиционни проекти. Същевременно общините срещат трудности при постигането на съответствие между програмите и проектите (индикатори, ресурси, приоритети). Като основни причини за констатираните проблеми на общините, в качеството им на бенефициенти по оперативните програми, могат да бъдат посочени забавянето на реформата към финансова децентрализация в България и липсата на достатъчно финансов ресурс за префинансиране на проектите, както и спецификата на проектите, които общините изпълняват през този програмен период, а именно тяхното комплексно естество и голям размер.

Във връзка с горните принципи, служителите на община Симитли трябва да задълбочат познанията си в областта на нормативната уредба, стратегическото планиране и приоритизацията на инвестициите в общинските планове и програми, постигането на съответствие между програмите и проектите (индикатори, ресурси, приоритети), надзор и контрол на изпълнението, както и системното отчитане на постигнатото, в разработване на програми за управление с конкретни задачи и постижими цели, с конкретни мерки и дейности за осъществяване.

Системен модел за реализация на ПИРО

Системният модел за реализация на ПИРО се заключава в разглеждането на всичките му елементи като взаимосвързани и взаимодействащи помежду си за постигането на целите, заложили в него. Спецификата на системния модел (за разлика от традиционния) е в оптимизация на управлението не на отделните елементи, а на ПИРО като цяло.

В съответствие със системния модел за реализация на ПИРО целите и приоритетите за интегрирано развитие на община Симитли за периода 2021- 2027 година могат да бъдат групирани по следния начин:

Таблица 22 Системен модел за реализация на ПИРО.

Тип	Цели и приоритети
<i>по насоченост</i>	• за удовлетворяване на обществени потребности; • за увеличаване на общественото благосъстояние
<i>по функция</i>	• обновителна: модернизиране на съществуващи обекти и/или изграждане на нови обекти; • иновационна: въвеждане на нови технологии, трансфер на ноу-хау
<i>по сфера на приложение</i>	• транспортна; • екологична; • енергийна; • социална; • културна; • образователна; • спортна; • туристическа
<i>по обхват</i>	• единични; • проблемни; • системни
<i>по продължителност</i>	• краткосрочни (до 1 година); • средносрочни (1-3 години); • дългосрочни (над 3 години)

Дейности в сектор Култура

Сред научната общност, както и в публичното пространство е утвърдено разбирането, че културата е едно от най-ярките проявления на човешката цивилизация. През всичките години на човешко развитие тя се явява важна характеристика за неговото израстване, като притежава неповторими форми на изява. Често те са толкова мощни, че задълго надживяват своето време.

Културата е елемент от цялостната политика на община Симитли за осигуряване на устойчиво развитие, утвърждаване и подобряване качеството на живот на гражданите,

реализирана като част от националната културна политика в условията на европейска интеграция, при запазване на българската идентичност.

Общината подкрепя и насърчава културното многообразие, както и създаването на условия за развитието на:

- опазване на културното наследство;
- съвременните форми на културно изразяване;
- общинските културни и творчески институции и колективи.

Ежегодно в края на годината се издава календар за събитията през следващата година.

Културен календар на община Симитли

Таблица 23 Културен календар на община Симитли за 2022 година. Източник: община Симитли.

Културни събития с международно участие			
15-16.01.	Стадион „Септември“ град Симитли	Международен фестивал на кукерските и маскарадни игри „Симитлия - Древната земя на кукерите“	Община Симитли, Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“
Културни събития с национално значение			
21.01.	Симитли, Крупник, Д. Осеново	Ден на родилната помощ, Бабинден	Община Симитли, селата Крупник, Д. Осеново и читалища по места
19.02.	град Симитли	Годишнина от обесването на Васил Левски	Община Симитли, Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“, СУ „Св. Св. Кирил и Методий“
03.03.	град Симитли	Национален празник на България	Община Симитли, Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“, учебни заведения
26.03.	община Симитли	Часът на Земята	Община Симитли
08.04.	град Симитли	Международен ден на ромите	община Симитли
22.04.	град Симитли	Ден на Земята	Община Симитли, училища, детски заведения и социални центрове
06.05.	община Симитли	Гергьовден, Ден на храбростта и Българската армия	Община Симитли
09.05.	община Симитли	Ден на Европа	Община Симитли, училища

24.05.	община Симитли	Ден на Светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност	Община Симитли, читалища, училища, детски заведения
01.06.	община Симитли	Международен ден на детето	Община Симитли, читалища, училища, детски заведения
02.06.	град Симитли	Ден на Христо Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България	Община Симитли, училища, читалища
06.09.	град Симитли	Съединението на България	Община Симитли
22.09.	град Симитли	Ден на независимостта на България	Община Симитли
26.09.	град Симитли	Европейски ден на езиците	Община Симитли, училища
01.11.	град Симитли	Ден на народните будители	Община Симитли, училища, читалища, детски градини
21.11.	град Симитли	Ден на християнското семейство	Община Симитли, читалища
Културни събития с местно и регионално значение			
01.01.	град Симитли и населените места в общината	Нова година, Сурва, Васильовден	Община Симитли, читалища
06.01.	Храмове, реки по населени места	Богоявление, Йордановден	кметства по населени места
07.01.	Храм Рождество Богородично град Симитли	Св. Йоан Кръстител, Ивановден	Храм „Рождество Богородично“ град Симитли
14.01.	Град Симитли, село Крупник	Банго Васил-ромска Нова година-Василица	Община Симитли

21.01.	град Симитли, село Крупник, Долно Осеново	Бабинден	Община Симитли, кметства, читалища
01.02.	село Черниче, село Полепа	Трифон зарезан	Община Симитли, винена партия
12-03-	град Симитли, село Крупник, Брежани	Тодоровден	Община Симитли, кметства, читалища
21.03.	град Симитли и населените места в общината	Посрещане на пролетта	училища, детски градини, социални заведения
01.04.	село Черниче	Празник на завряните зетьове	село Черниче
07.04.	град Симитли	Ден на здравния работник	Община Симитли
16.04.	град Симитли и населените места в общината	Лазаровден	училища, детски градини, социални заведения
17.04.	град Симитли и населените места в общината	Цветница	училища, детски градини, социални заведения
24-26.04.	община Симитли	Великден	Община Симитли, черкви
месец април	град Симитли	Детски усмивки	Община Симитли, училища, детски градини, социални заведения
06.05.	Село Черниче, Полето	Празник на детските таланти	Община Симитли, кметства
11.05.	община Симитли	Седмица на спорта Св. Св. Кирил и Методий	Община Симитли, училища, детски заведения
21.05.	община Симитли	Св. Константин и Елена	Община, читалища
02.06.	село Брежани	Спасовден	Община Симитли, читалища

02-04.05.	село Долно Осеново	Рамазан байрам	Община Симитли
06.06.	селата от общината	Свети дух	Община Симитли, кметства
29.06.	село Брежани, Мечкул	Св. Св. Петър и Павел	Община Симитли, читалища
07.07.	Село Докатичево, Ракитна	Света Неделя	Община Симитли
09-12.07.	село Долно Осеново	Курбан байрам	Община Симитли, кметства, читалища
17.07.	село Ракитна, Сенокос	Света Марина	Община Симитли, кметства
18.07.	град Симитли, село Крупник	Годишнина от раждането на Васил Левски	Община Симитли, училища, детски градини
27.07.	село Сухострел	Св. Пантелеймон	Община Симитли
27.07.	град Симитли	100 години от основаването на Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1992“	Община Симитли, читалище
15.08.	села Брежани, Мечкул, Полето, град Симитли	Успение на Пресветата Богородица	Община Симитли
18.08.	община Симитли	Успение на Св. Йоан Рилски	Община Симитли
27.08.	село Крупник	Традиционен младежки събор	Община Симитли, кметство, читалище
08.09.	град Симитли	Празник на града	Община Симитли, читалище
01.10.	село Полето	Храмов празник на село Полето	Община Симитли, кметство
09.10.	град Симитли	Освобождението на Симитли	Община Симитли, училища, детски градини

14.10.	села Полена, Тросково, Докатичево	Събор Св. Петка	Община Симитли, кметства
18.10.	село Брежани	Св. Лука	Община Симитли, кметство
10-20.10.	село Брежани	Празник на Брежанския кестен	Община Симитли, кметства
19.10.	село Крупник	Йоан Рилски Чудотворец	Община Симитли, кметство
26.10.	село Брежани, Сенокос	Димитровден	Община Симитли, кметства
08.11.	село Брестово, Крупник, Горно Ораново	Арахангеловден	Община Симитли, читалища
11.11.	село Мечкул, град Симитли	Св. Мина	Община Симитли, читалища
25.11.	град Симитли	100 години читалищна дейност	Община Симитли, читалища
24.12-01.01.	община Симитли	Коледни и новогодишни празници	Община Симитли, кметства, читалища

Селищна мрежа и жилищен сектор

Гъстотата на мрежата от населени места в община Симитли е 0.03 селища на км² и е много под средната стойност за страната от 4.78 селища на км². Селищната мрежа в община Симитли е с 18 населени места, 17 села и 1 град.

Площта на землището на общината е 533.004 км² със средна гъстота на населението към 31.12.2020 година 23.51 души/км², като средната гъстота на населението е почти два пъти по-малка от тази за област Благоевград – 46.70 души на км² и много по-ниска от средната за страната – 62.31 души/км².

Таблица 24 Гъстота на населението по населени места. Източник: НСИ.

	Населени е 2011 г. (брой)	Население 2020 г. (брой)	Площ (км ²)	Гъстота на населението 2011 г. (жители/км ²)	Гъстота на населението 2020 г. (жители/км ²)
Общо за страната	7 327 224	6 916 548	110 994	66.01	62.31
Област Благоевград	322 025	301 138	6 449	49.93	46.70
Община Симитли	14 283	12 999	533.004	25.83	23.51
с. Брежани	790	662	39.676	19.91	16.69
с. Брестово	25	12	16.705	1.50	0.72
с. Горно Осеново	15	4	в землището на село Долно Осеново		
с. Градево	181	158	97.505	1.86	1.62
с. Докатичево	7	2	9.053	0.77	0.22
с. Долно Осеново	1 364	1 317	81.351	16.77	16.19
с. Железница	368	323	32.802	11.22	9.85
с. Крупник	2 078	1 923	35.412	58.68	54.30
с. Мечкул	28	20	12.508	2.24	1.60
с. Полена	700	602	18.891	37.05	31.87
с. Полето	677	605	8.536	79.31	70.88
с. Ракитна	134	93	11.931	11.23	7.79
с. Сенокос	40	29	47.084	0.85	0.62
гр. Симитли	6 674	6 222	36.366	183.52	171.09
с. Сухострел	6	2	18.725	0.32	0.11
с. Сушица	84	38	62.037	1.35	0.61
с. Тросково	29	14	24.422	1.19	0.57
с. Черниче	1 083	973	в землището на село Крупник		

Много малки села с опасност от обезлюдяване са: Тросково, Сушица, Сухострел, Сенокос, Мечкул, Докатичево, Горно Осеново и Брестово. Жителите на село Ракитна също намаляват. В град Симитли са концентрирани 47.86% от населението в общината и тя попада в категорията на селските райони.

Сградите са малкоетажни, с изключение на група квартали около центъра на град Симитли. Жилищните условия в общината се подобряват постепенно. Най-вече това се

случва чрез участието на общината по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. Жилищата в града и големите села от общината са в добро състояние, изключение правят селата с намаляващ брой население, в които има и изоставени рушащи се къщи. Много от дворовете са разхвърляни, части от тях са затрупани с отпадъци (битови, строителни и др.). Въпреки че има изградена система за сметопочистване и сметоизвозване, контейнерите не винаги се използват по предназначение и се образуват сметища на нерегламентирани места.

В жилищните територии в настоящите граници на преобладаващата част от населените места е налице достатъчен капацитет за осигуряване потребностите на постоянното население - съществуващо и според демографските прогнози. Като изключения могат да бъдат посочени общинският център град Симитли и село Долно Осеново, където е налице търсене на поземлени имоти за ново жилищно строителство от местното население. За територии, граничещи с тези две населени места, е предвиден режим за устройство на жилищни зони и включване в границите на съответното населено място. През последните години се констатира тенденция на все по-засилващо се търсене на имоти за жилищно строителство от инвеститори без постоянен адрес в общината, както за постоянно обитаване (което съвпада с наблюдаваната в национален мащаб тенденция на напускане на големите градове и преселване в малки населени места), така и за временно обитаване – т.нар. „второ жилище“. Подобни инвестиционни интереси са насочени най-вече към селата Черниче, Крупник, Полена и Полето.

Пространствена структура, функции и йерархичност на населените места. Зониране на селищната мрежа.

Пространствената структура и пространственото развитие са свързани с йерархията на градските центрове и тяхното място в моделите за пространствено развитие на страната, разработени за нуждите на действащата нормативна уредба в България. Ключово място сред документите за планиране на пространственото и регионалното развитие в страната заемат Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013-2025 година и Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България 2012-2022 година. Двата документа класифицират градовете центрове на общини в страната в пет йерархични нива в зависимост от техния териториален ареал на влияние.

Съгласно Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България 2012-2022 г. като основни оси на урбанизационно развитие за Югозападен район се извяват транспортните направления Драгоман – София – Пловдив и София – Благоевград – Кулата. Второстепенни оси на развитие са по направленията Перник – Кюстендил и Симитли – Разлог – Гоце Делчев – Илинден.

В община Симитли пространствената структура (съгласно НКПР) е следната:

1. площни обекти:

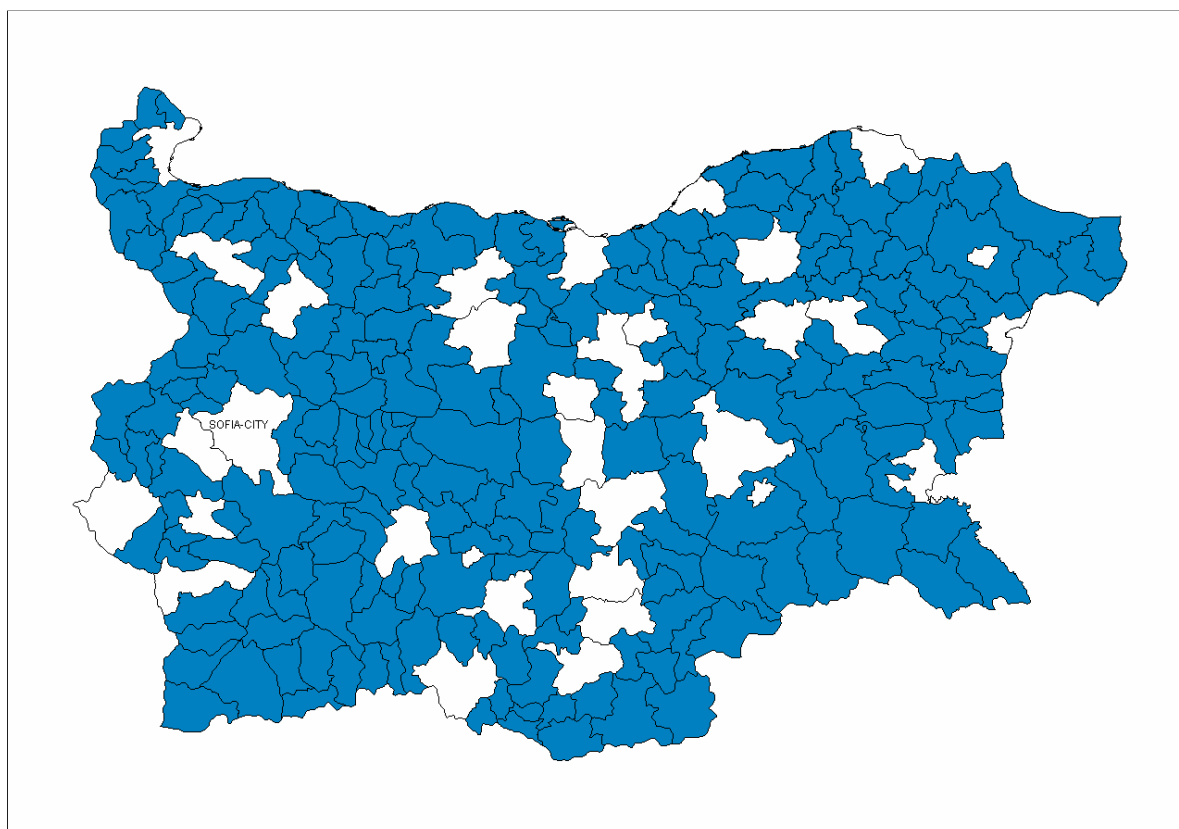
- териториите на град Симитли и селата Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитна, Сенокос, Симитли, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче;
- териториите на защитените зони Рила, Рила буфер, Пирин, Пирин буфер, част от Ниска Рила, Кресна-Илинденци, Орановски пролом-Лешко, Кресна;

2. линейни обекти:

- пътна мрежа – 28 км I клас, 6.2 км III клас и 66.9 км общински пътища;
- транспортна мрежа – шосеен, автобусен и ж.п. транспорт;
- съобщителна мрежа – Интернет, телефонна мрежа, мрежа за радиоразпръскване, телевизионна мрежа, мобилна мрежа;
- културни коридори – културни събития със съседни общини, в областта и страната;

3. точкови обекти:

- град Симитли – йерархично ниво 5;
- Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитна, Сенокос, Симитли, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче.



Фигура 44
за

Селски райони в България на ниво LAU 1 според националната дефиниция. Източник: Програма развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

Фактори, влияещи върху пространствената структура на община Симитли:

- намаляване и застаряване на населението;

- миграция на население към по-големи градове в България или чужбина;
- недостатъчно квалифицирана работна ръка, въпреки достъпа до образование и информационни потоци;
- урбанистични промени – свиващ се град и обезлюдяване на селата;
- изоставашо изграждане на инженерно-техническата инфраструктура;
- планински райони и труднодостъпни селища;
- отдалеченост и недостатъчна конкуренция в редица райони;
- ниски доходи и недостатъчна образованост;
- липса на подходящи работни места за по-високо образованото население;
- липса на достъп до нови технологии;
- ниско качество на услугите;
- липса на приложения с подходящо съдържание за земеделския бизнес и за бизнеса в селските райони;
- ниска информираност.

Културно наследство в градовете на общината

В община Симитли има само един град – Симитли, който е административен и културен център. В него се намира Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“, основано през 1922 година и църквата „Рождество на Пресвета Богородица“, построена през 1923 година като храм-паметник в чест на загиналите войници от 7-ма Рилска Дивизия по време на Балканската война, и църквата „Св. Архангел Михаил“, построена през втората половина на 19 век. В квартал Ораново се намира Средновековна крепост, известна като Римската стена.

„Лъвчето“ е паметник в двора на църквата „Рождество Богородично“ в град Симитли. Паметникът е изграден като почит към загиналите за освобождението на Симитли на 9 октомври 1912 година (част от останалия поробен Пирински регион след 1878 г.) и Освобождението на България. На мястото се провеждат общоградски чествания на Деня на града, датата на която е провъзгласена свободата на Симитли.

Паметникът "100 години свобода" е разположен на централния площад в Симитли. Той е изграден в чест на загиналите знайни и незнайни войни, дали живота си за освобождението на Симитли. На 9-ти октомври 1912 година е извоювано освобождението и на Симитли, част от останалия поробен Пирински регион след 1878 година.

Бюст - паметникът на Христо Ботев е разположен на централния площад в Симитли.

Паметникът на Васил Левски е разположен в мемориалния парк в центъра на град Симитли.

Бюст - паметникът Илинден се намира в централната част на Симитли. Той е издигнат в памет на хилядите загинали в Илинденско-Преображенското въстание от 1903 година

в Македония и Одринско и е връхна точка в национално-освободителната борба на македонските и тракийски българи.

Наследствени елементи с местно значение

Наследствените елементи с местно значение покриват почти всички населени места (църквата Св. Димитър Солунски в село Брежани; манастирът Св. Архангел Михаил в село Брестово; църквата Св. Св. Петър и Павел в село Мечкул е паметник на културата, строена през 1892 година; църквата Св. пророк Илия в село Железница; параклисът Св. Лука в село Брежани; параклисът Св. Иван Рилски в село Крупник; църквата Св. Илия в село Градево, храмът Св. Никола в село Градево; храмът Св. Мина в село Мечкул; параклисът Св. Мина в квартал Ораново; църквата Св. Неделя в село Докатичево; храмът Св. Петка в село Тросково; храмът Св. Георги Победоносец в село Черниче; параклисът Покров Богородичен в село Полето).

Читалищата, като традиционни центрове за съхраняване на културното наследство на населението, се намират в град Симитли и селата: Брежани, Градево, Долно Осеново, Железница, Крупник, Полена, Полето, Черниче.

Съхранение на градския исторически пейзаж

Ежегодно по тържествен начин се отбелязва годишнината от освобождението и на Симитли, част от останалия поробен Пирински регион след 1878 година. Паметникът "100 години свобода" е разположен на централния площад в Симитли. Той е изграден в чест на загиналите знайни и незнайни войни, дали живота си за освобождението на Симитли.

Паметникът „Лъвчето“ се намира в двора на църквата „Рождество Богородично“ в град Симитли. Той е изграден като почит към загиналите за освобождението на Симитли на 9 октомври 1912 година (част от останалия поробен Пирински регион след 1878 г.) и Освобождението на България. На мястото се провеждат общоградски чествания на Деня на града, датата на която е провъзгласена свободата на Симитли.

Паметникът Илинден се намира в централната част на Симитли. Той е издигнат в памет на хилядите загинали в Илинденско-Преображенското въстание от 1903 година в Македония и Одринско и е връхна точка в национално-освободителната борба на македонските и тракийски българи.

По пътя между град Симитли и село Черниче е изграден паметник, посветен на Стоян Газерски, Ангел Кипров, Партени Партениев, Симеон Попгеоргиев, Костадин Трендафилов, Трошан Трушанов, Кральо Цветков, Йосиф Чакалски и Петър Чакалски – повечето жители от симитлийските села, наричани героите от Орловец, арестувани и жестоко убити в нощта срещу 24 август през 1925 година.

В центъра на село Градево е издигната паметна плоча (паметник) посветена на загиналите в Отечествената война местни жители Александър Кръстев (от село Градево, убит при Гюешево), Аспарух Котев (от село Горно Осеново, убит на връх Тумба), Борис Вакадинов (от с.Градево).

Съседство на община Симитли: анализ, оценка и насоки

Община Симитли е разположена в Югозападна България и е една от съставните общини на област Благоевград. Общината се намира в северозападната част на област Благоевград, Югозападен район, и с площта си от 533.004 км² заема четвърто място сред четиринадесетте общини в областта и представлява 8.57% от общата площ на областта. Разстоянието от общината до областния център – град Благоевград, е 15 км, а разстоянието до столицата на страната – 118 км. Община Симитли граничи с общините Благоевград, Разлог и Кресна, като югозападната граница съвпада с държавната граница с Република Северна Македония (PCM). В близост са и общините Банско и Струмяни.

Община Симитли поддържа добри партньорски отношения със съседните общини. Повечето мащабни инвестиционни проекти се реализират с участието на съседните общини, а именно:

- Изграждане на регионална система за управление на отпадъците, регион Благоевград за общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево – етап I. Изградено е и въведено в експлоатация регионално депо, финансирано от ПУДООС, за 23 млн. лв. и създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците;
- Проектиране и изграждане на допълнителна инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци за развитие на регионалната система за управление на отпадъците, включваща общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. Компостиращата инсталация е с капацитет 2 516 тона/годишно, а инсталацията за предварително третиране на битови отпадъци е с капацитет 24 117 тона/годишно. Проектът е финансиран от ОПОС и е на стойност 11 945 990 лв.;
- Проектиране и изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци, включваща общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. Проектът е финансиран от ОПОС на стойност 36 444 472 лв. и цели намаляване количеството на депонирани отпадъци, третиране и рециклиране и оползотворяване на биоразградими отпадъци по щадящи околната среда методи. Анаеробната инсталация е с капацитет 15 819 тона/годишно.;

- В момента се изпълнява проект Прилагане на мерки за успешна адаптация към климатичните промени, финансиран по програма Опазване на околната среда и климатични промени на стойност 792 597 лв. и включва общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. В проекта са планирани 5 пилотни иновативни мерки за смекчаване на риска и адаптация към промените на климата в общините. Марка 1 и 2 са предназначени за община и град Благоевград; мярка 3 включва инсталиране и въвеждане в експлоатация на соларни системи за топла вода в 8 детски градини и 3 социални заведения на територията на община Симитли, закупуване и засаждане на дървета и поставяне на огради около тях, участие в обучения на служители от общинска администрация в областта на околната среда и климатичните промени; мерки 4 и 5 представляват пилотно въвеждане на домашно компостиране на биоразградими отпадъци в общините Кочериново и Бобошево – по 600 домакинства във всяка община.

МИГ Струма включва общините Симитли, Кресна и Струмяни. През последните години са сключени следните договори за безвъзмездна финансова помощ:

- BG05M9OP001-1.116 - МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмяни" мярка 1.3.5 Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма” - увеличаване броя на включените в самостоятелна заетост безработни, неактивни и/или наети лица от всички възрастови групи, както регистрирани в ДБТ, така и в заетост при работодател, насърчаване на предприемачеството и създаването на микро-, малки и средни предприятия, вкл. иновативни. Предвидени са дейности по проекта, които включват: 1) Информиране и мотивиране за развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество. 2) Подбор на представители на целевите групи. 3) Предоставяне на обучения, свързани с развитието на предприемачески, управленски и бизнес знания и умения и разработване на бизнес идеи и бизнес планове за управление на самостоятелна стопанска дейност (специализирани обучения). 4) Предоставяне на консултантски услуги за подготовка за самостоятелна стопанска дейност. Основните очаквани резултати с изпълнението на този проект са: мотивирани, професионално ориентирани и информирани 40 лица от целевата група включени в проекта; разработени и проведени 40 индивидуални планове за подкрепа на включените в проекта лица; проведени 4 специализирани обучения с 40 участника, успешно завършили обученията и издадени 40 броя удостоверения за преминато обучение; проведени общо 1 248 лекторски часа групови и индивидуални консултации и менторство; разработени поне 10 бизнес идеи; планирано е 25% от представителите на целевите групи да регистрират фирми и стартират собствен бизнес до 1 месец след приключване на проекта. Целеви групи на

проекта са: 10 икономически неактивни младежи, които не са в процес на образование и обучение на възраст от 15 до 29 години, 10 търсещи работа безработни младежи от 15 до 29 години със завършено средно или висше образование и 20 лица, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност – безработни или заети.

- BG05M9OP001-1.111 МИГ „Струма - Симитли, Кресна и Струмани” мярка 1.1.3. Нови работни места за хората от МИГ „Струма - Симитли, Кресна и Струмани”, финансирана от Оперативна програма Развитие на човешките ресурси 2014-2020 година. Стойността на безвъзмездната финансова помощ е общо на стойност 99 719.49 лева. В рамките на процедурата се оказва подкрепа за прилагането на мерки, насърчаващи включването в работната сила и участието на пазара на труда на безработни и неактивни лица, със специален допълнителен фокус върху някои групи в неравностойно положение. Основна цел на мярката е да се осигурят предпоставки за създаване на устойчиви работни места в общините Симитли, Кресна и Струмани за безработни и неактивни лица. Целта се постига чрез прилагане на комбинация от мерки за осигуряване на подходящи обучения (професионално обучение и обучения по ключови компетентности), включително на работното място, както и предоставяне на разнообразни стимули за работодателите (закупуване на оборудване, обзавеждане, ДМА и стопански инвентар, свързани със създаването на нови работни места, оборудване и адаптиране на нови работни места за хора с увреждания, осигуряване на наставник за хора с увреждания) за разкриване на нови работни места за период до 12 месеца. Дейностите, които се планират, са: 1. Подбор и наемане на 8 безработни и/или неактивни лица за период от 12 месеца – при разкриване на нови работни места; 2. Предоставяне на обучение на вече наетите по проекта 8 лица по ключови компетентности съгласно Европейската квалификационна рамка – Ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност“.
- BG05M9OP001-2.111 „МИГ „Струма – Симитли, Кресна и Струмани“ мярка 2.3. Устойчиви социални услуги за социално включване. Основна цел на мярката е да се подобри достъпа на хора с увреждания и хора над 65 години в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване. Подкрепата за развитие на форми на дългосрочни грижи целят превантивна роля и предотвратяване настаняването в специализирани институции и излишното хоспитализиране, допринасят за промяна на досегашния институционален и все още медицински ориентиран модел на грижа за възрастните и хората с увреждания. В резултат на изпълнението на мерките по тази специфична цел се очаква подобряването на качеството на живот на хората, нуждаещи се от постоянно обслужване в ежедневието си, и на лицата с увреждания чрез

осигуряване на дългосрочна грижа, включително подкрепящи и интегрирани социални и здравни услуги в общността и в домашна среда. Услугите следва да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности.

- BG05M9OP001-2.114-0001-C01 МИГ „Струма – Симитли, Кресна и Струмани“ мярка 2.4. Развитие на социалното предприемачество чрез СВОМР, Приоритетна ОС 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ по Оперативна програма Развитие на човешките ресурси 2014-2020. Основна цел на проекта е осигуряване на заетост и създаване на нови устойчиви работни места за лица, представители на целевата група – хора с увреждания и такива в неравностойно положение на пазара на труда и други социално изключени лица (неактивни и безработни лица). За две лица от целевата група се осигурява подходяща работна среда чрез закупуване на необходимото оборудване за новите работни места.
- № BG05M9OP001-2.114, мярка 2.4. Развитие на социалното предприемачество чрез Водено от общностите местно развитие, Приоритетна ОС 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“, Инвестиционен приоритет 4: Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарната икономика с цел улесняване на достъпа до заетост. Основна цел на мярката е да се подобри и достъпа до финансиране на социалните предприемачи, както и засилване на управленските възможности и капацитет за създаване и развитие на социални предприятия. Подкрепата ще бъде насочена основно към създаване на възможности за заетост и професионална интеграция в социалните предприятия на хората с увреждания и други представители на рисковите групи, като важна предпоставка за намаляване на бедността и риска от социално изключване на територията на МИГ „Струма“.

Плановите на община Симитли включват засилване на партньорствата със съседните общини, както и активно участие с проекти по трансграничното сътрудничество с общини от Република Северна Македония и Република Гърция.

По програмата за трансгранично сътрудничество община Симитли участва с договор по програма INTERREG V – А Гърция- България 2014-2020 година за изграждане на рафтинг център с преместваеми обекти – павилион за информационни услуги, павилиони за съхранение на инвентар, оборудване за екстремни спортове и съблекални, модулна пречиствателна станция, писта за колокрос (BMX), който е в процес на изпълнение.

Силни страни на съседството и ограничения за развитие

Най-съществените силни страни на общините Симитли, Благоевград, Разлог, Кресна и Банско са обобщени в следните няколко по-важни констатации:

- общините попадат в зони за трансгранично сътрудничество с Република Северна Македония и Република Гърция;
- наличие на достатъчно подлежаща на обработване земя за нуждите на селското стопанство;
- наличие на земя за пасища за нуждите на развитие на животновъдството;
- наличие на територии с благоприятни условия за развитие на биоземеделие с чисти и плодородни почви и подходящи климатични условия
- природни дадености – разнообразен релеф, ландшафти с различен характер, благоприятен климат;
- наличие на множество зони от НАТУРА 2000;
- наличие на планини и реки;
- наличие на местообитания с богато биологично разнообразие, съхраняващи флората и фауната;
- добре изградена мрежа от населени места, сравнително равномерно разположени на териториите на общините, с изявен стил на живот, запазени социални взаимоотношения и традиции;
- сравнително добре развити транспортни артерии;
- наличие на образователни средища – детски градини, училища, университети;
- потенциал за развитие на различни видове алтернативен туризъм.

Най-значителните ограничения за развитието общините Симитли, Благоевград, Разлог, Кресна и Банско са:

- намаляване и застаряване на населението в общините;
- обезлюдяване на села;
- неефективно използване на природо-климатичните условия за развитие на селското стопанство;
- намаляване на броя на младите хора;
- безработица;
- влошено състояние на общинските пътни мрежи;
- недоизградена техническа инфраструктура, остаряване на наличната;
- наличие на планински села със затруднен достъп до общинските публични услуги.

Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализиране на територията на общината

Автомогистрала Струма е предвидена да свързва столицата София с Република Гърция при ГКПП Кулата. Магистралата дублира и на места замества републикански път I-1 и по

нея преминава Европейски път E79. Общата планирана дължина на автомагистрала „Струма“ е 172 км, като към месец октомври 2021 са изградени 138 км. Строителството на участъка през Кресненския пролом е проблематично, тъй като е планирано магистралата да премине през една от най-важните територии за защита на биологичното разнообразие в България. След ГКПП Кулата магистралата продължава като Автомагистрала A25 в Гърция към град Солун.

Лот 3 от процедурата за изграждане на автомагистралата трябва да свърже градовете Благоевград и Сандански с дължина 64.8 км и е разделен на следните отсечки:

- Лот 3.1. – Благоевград – село Крупник с пътна част 12.6 км, 11 мостови съоръжения с обща дължина около 850 м, 3 надлеза, 3 селскостопански подлеза, 1 подлез и 1 ж.п. надлез. Отсечката е в експлоатация от 2019 година. В лота не е включен тунелът Железница, който е обект на отделна обществена поръчка;
- тунел Железница е с дължина 4.4 км и изграждането му е разделено на 3 подучастъка;
- Лот 3.2. – село Крупник – Кресна с дължина 32.64 км, разделен на два подучастъка. В първия подучастък са планирани 3 тунела – Симитли (211 м), Ракитна (1 135 м) и Стара Кресна (1 052 м); 10 виадукта с обща дължина 3.5 км, както и 3 надлеза и подлеза. Достъпът до трасето на автомагистралата се осигурява чрез 3 пътни възела – при селата Полето, Мечкул и град Кресна. Вторият участък от лот 3.2. е от 10.4 км и включва обходен път на град Кресна от 5.5 км, построяване на 4 тунела – Тисата (171 м), Света Неделя (1.3 км), Кресна 1 (358 м) и Кресна 2 (230 м), както и 11 виадукта с дължина около 5 км, 9 надлеза и подлеза;
- Лот 3.3. Кресна- Сандански е с дължина 23.6 км е въведен в експлоатация и има връзка с лот 4;
- Лот 4 Сандански-ГКПП Кулата е с дължина 14.7 км и отсечката е въведена в експлоатация.

Община Симитли е в процес на изграждане на втора индустриална зона, която е планирана да бъде високотехнологична. Освен това, общината планира да продължи и разшири инвестициите и изпълнението на проекти в областта на инфраструктурата, управление на отпадъците и опазване на околната среда.

Интегриран SWOT анализ

В показаната по-долу таблица са представени силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред които е изправена община Симитли, дефинирани на основа на изводите от анализа на социално-икономическата ситуация и консултациите със заинтересованите страни по време на фокус групите и обществените обсъждания.

Силни страни

- Благоприятно географско разположение спрямо паневропейските транспортни коридори и националното пространство.
- Разположение в близост до областния град Благоевград като административен, образователен, медицински и икономически център.
- Близост до столицата.
- Богато природно и културно наследство, благоприятен микроклимат и разнообразен ландшафт, създаващи условия за развитие на различни форми на туризъм.
- Природни условия, подходящи за развитието на биологично земеделие и агроекологични практики.
- Наличие на природни феномени, съхранена природа и богато биологично разнообразие.
- Наличие на горски площи на територията.
- Богат горски фонд.
- Наличие на обширни пасища и ливади.
- Община, обградена от 4 планини, 2 от които са национални паркове.
- Наличие на площи в обхвата на Европейската екологична мрежа Натура 2000.
- Наличие на минерални извори с топла минерална вода.
- Сравнително устойчива политическа и социална стабилност и етническа толерантност в селищата със смесено население.

Слаби страни

- Неблагоприятни демографски и миграционни тенденции – многогодишен отрицателен естествен прираст, застаряване на населението, миграция към по-големи градове, столицата или чужбина).
- Небалансирано разпределение на здравната инфраструктура.
- Липса на болница на територията на общината.
- Ниски доходи на населението.
- Ниска производителност на труда и ресурсна обезпеченост на икономиката.
- Незадоволителна образователна характеристика на населението.
- Големи загуби на питейна вода при пренос по мрежата.
- Слабо развита икономика.
- Слаба предприемаческа активност.
- Липса на интерес за инвестиции.
- Ниски темпове на технологично обновление на производството и разходите за иновации и научни изследвания.
- Недостатъчно нови работни места.
- Недостатъчно квалифицирана работна ръка.
- Ниска конкурентоспособност.
- Липса на сдружения на производители.
- Липса на производства с висока добавена стойност.
- Недостатъчно разнообразие в горския фонд.
- Незадоволително състояние на общинската пътна инфраструктура

- Наличие на производствени предприятия и потенциал за увеличаване на тяхната продукция.
- Изградена индустриална зона.
- Културни традиции и институции, развитие на нови дейности в областта на културата.
- Добре изградена и развиваща се система за предоставяне на социални услуги.
- Традиции в развитието на спорта и сравнително разнообразна спортна инфраструктура.
- Добро състояние на околната среда. Липса на сериозни екологични замърсители, застрашаващи здравето на хората и околната среда.
- Изградена система за сметоизвозване и на разделно събиране на отпадъците в големите населени места, обхващаща цялото население.
- Развити енергийни, водоснабдителни и телекомуникационни мрежи на територията на цялата община.
- Наличие на газопреносна мрежа.
- Възможности за оползотворяване на ВЕИ.
- Изградена пътна мрежа, достигаща до всички населени места в общината, свързаност на селата с град Симитли, достъп до ж.п. транспорт.
- Наличие на ресурси за развитие на туризъм.
- Добро ниво на административно обслужване.
- и уличните мрежи в селищата на общината.
- Висока степен на амортизация на водопроводната мрежа и високи загуби на вода.
- Липса на ПСОВ.
- Ниска ЕЕ в производството и бита.
- Нисък дял на селското стопанство в икономиката.
- Разпокъсано земеделие, липса на земеделски сдружения и модерна техника.
- Наличие на пустеещи земеделски земи.
- Слабо развита образователна структура в общината.
- Ниско равнище на участие на населението в различни форми на учене през целия живот.
- Неизползване на газопреносната мрежа.
- Намаляващ брой на децата и учениците.
- Неразвит потенциал за туризъм и недостатъчно развита база за туризъм.
- Наличие на нерегламентирани сметища.
- Села, застрашени от обезлюдяване.
- Липса на канализационна мрежа по места.
- Липса на развито използване на ВЕИ.
- Недостатъчно финансови средства за поддържане на културните паметници и обекти.
- Недостатъчно използване на възможностите за публично-частно партньорство.
- Недостатъчна активност за кандидатстване с проекти по

- Наличие на базова и материално обезпечена образователна инфраструктура.
- Подобрена образователна инфраструктура в ОДЗ, ОУ и СОУ.
- Наличие на общопрактикуващи лекари, лекари-специалисти и дентални лекари, доболнична медицинска помощ.
- Добри жилищни условия.
- Опит в подготовката и изпълнението на проекти и инициативи, финансирани от държавния бюджет и със средства от ЕС.
- Географско разположение в близост до Гърция и Северна Македония, към които има действащи ГКПП.

оперативните програми, финансирани от ЕС.

Възможности	Заплахи
• Промяна на миграцията от големите градове, столицата или чужбина към община Симитли чрез създаване на подходящи социални и икономически условия. • Развитие на работната сила и ефективна реализация на трудовия потенциал на населението. • Развитие на местната политика за създаване на младежка заетост и предприемачество. • Предефиниране на целите, методите и резултатите от образование, квалификация и преквалификация, учене през целия живот с оглед изискванията на пазара на труда. • Развитие на селското стопанство и превръщането му в един от	• Намаляване и застаряване на населението и работната сила. • Продължаващо изселване на млади хора и семейства. • Изтичане на квалифицирана работна сила от територията на общината. • Невъзможност за получаване на квалификация, адекватна на пазара на труда. • Намаляване на броя на учениците, които след 7 клас продължават образованието си. • Липса на стимул при необразованите жители за получаване на квалификация или преквалификация. • Нарастваща безработица. • Климатични промени, явления, природни бедствия и аварии, външни промени и условия с негативно въздействие.

основните отрасли на икономиката.

- Използване на преработвателната индустрия и пазарите на столицата за реализиране на продукцията.
- Създаване на сдружения от земеделски производители.
- Комасация на селското и горското стопанство.
- Развитие на био и еко земеделие и животновъдство.
- Развитие на земеделска дейност в свободните и пустеещите земи.
- Привличане на инвестиции в публичния и частния сектор.
- Финансова децентрализация на местната власт.
- Генериране на енергия от отпадъци.
- Използване на свободните терени и незавършените сгради за привличане на инвестиции в икономически дейности и създаване на работни места.
- Подобряване на ВиК мрежата.
- Подобряване качеството на околната среда чрез въвеждане и прилагане на мерки за ЕЕ и иновативни практики и технологии.
- Развитие на използването на ВЕИ.
- Газифициране на територията на общината.
- Създаване на гъвкави механизми от медицински кадри за подобряване на здравните услуги.
- Развитие на масов спорт и осигуряване на условия за провеждане на повече спортни събития.
- Засилваща се изолация на населението в отдалечените села от предлаганите здравни, образователни и социални услуги.
- Обезлюдяване на селата.
- Продължаващи негативни тенденции, свързани със здравното състояние на населението и липса на интерес за физическа активност при подрастващите.
- Необосновано разширение на града при наличие на резерви от терени и сгради в селата.
- Увеличени финансови препятствия и намаляване на възможностите за прилагане на ЕЕ в производството и бита и несправедлив енергиен преход.
- Забавяне на реализацията на значими инфраструктурни проекти.
- Критично влошаване състоянието на пътната и инженерната инфраструктура.
- Липса на ефективност на регионалната политика на държавата и на реформи за финансова децентрализация на местното самоуправление.
- Усложнена процедура по подготовката и реализацията на публично-частни партньорства.
- Невъзможност на общинския бюджет да осигурява необходимото съфинансиране при усвояване на средства от ЕС.

- Привличане на средства за обновяване на общинския сграден фонд и оборудване.
- Постигане на балансирано пространствено развитие на мрежата от населени места в община Симитли.
- Благоустрояване на малките населени места.
- Подобряване на свързаността на селищата в общината и извън общината чрез оптимизация на системата за управление и поддръжка на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура и обществения транспорт.
- Разширяване на партньорството със съседните общини, на регионалното партньорство.
- Разширяване на трансграничното партньорство.
- Разширяване на публично-частното партньорство.
- Разширяване на комуникацията между местната власт, бизнеса и гражданския сектор.

Взаимообвързаност на общината с районите на национално ниво (в съответствие с НЦТР)

Съгласно проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво, проведен от НЦТР, се дава следната квалификация на общините:

- **силно урбанизирана община (централна)** – на голям град (city), е тази, при която над 50% от населението е в населени места над 50 хил. жители или общината е с център град над 50 хил. жители.
- **средно урбанизирана община (междинна)** – на среден град (town) е тази, при която над 50% от населението е в населени места от 5 до 50 хил. жители или общината е с център град от 5 до 50 хил. жители.

- **слабо урбанизирана община (периферна)** – на малък град или село (rural) е тази, при която над 50% от населението е в населени места под 5 хил. жители или общината е с център град под 5 хил. жители.

Силно урбанизирана община е Благоевград, докато Симитли попада сред 152 слабо урбанизирани и периферни общини и представлява център от пето йерархично ниво.

Негативните тенденции в голяма част от селата, като намаляване и застаряване на населението, което е валидно и за община Симитли, определят задълбочаващите се неблагоприятни демографски тенденции в бъдеще. Непосредствено обезлюдяване заплашва 3 села в общината, а други 6 са високо рискови, което ще предизвика сериозни затруднения в развитието на тези ареали в следващите години, включително ползването на сградния фонд и на изградената инфраструктура.

Намаляването и застаряването на населението в селата затруднява ефективното функциониране на пазара на труда и на функционалните системи - здравеопазване, образование и социални услуги. Сериозни са проблемите дори със снабдяването на продукти от първа необходимост за изхранване на възрастното население, поради закриване на търговски обекти в обезлюдяващите се малки села.

Главните оси осъществяват важни за страната връзки посредством коридорите от TEN-T мрежата със страните от Дунавския, Черноморския и Средиземноморския регион, обвързват националните летища, пристанища и ж.п. гари. Някои от тях следват утвърдени във вековете трасета (Via Pontica, Via Diagonalis) и са важни културни коридори, свързващи културни ценности от различни епохи, или са важни за опазване на биоразнообразието миграционни пътища (Via Pontica, Via Aristotelis). Те са оси на урбанизация между полюсите на растеж, иновации, бизнес и култура и имат геостратегическо значение.

Второстепенни оси на развитие се изиявяват в направления, излизащи от основните оси или свързващи основните оси. Такива са: Лом – Монтана, Козлудуй – Враца, Никопол – Плевен – Ловеч – Троян, Свищов – В.Търново, Русе – Разград – Шумен, Силистра – Добрич – Варна, Сливен – Ямбол – Елхово, Карлово – Пловдив – Смолян – Рудозем, **Симитли** – Разлог – Банско – Гоце Делчев – Илинден, Кюстендил – Дупница – Самоков – Ихтиман.

Второстепенните оси завършват пространствения модел на развитие и се очаква да активизират агломерационните процеси и урбанистичното развитие. Наличието на добра комуникационно-транспортна свързаност е в състояние да стимулира обитаването в малки населени места и да привлече бизнес, развиващ алтернативни работни места в селските райони.

Икономически образувания се формират около т.н. „икономически ядра, които привличат значителна ежедневна трудова миграция от съседни общини, имат висока

концентрация на наети лица и генерират относително голяма продукция.“ Край тях се формира периферия от общини, силно обвързани и зависими от ядрата. Критерии за определяне на центъра на икономическото образувание са ежедневната трудова миграция към центъра, гъстотата на заетостта и произведената продукция. Като критерий за икономическа обвързаност на периферните общини с центъра е приет повече от 10% от трудово наетите в тези общини да пътуват ежедневно на работа в центъра.

Съгласно НКПР Симитли попада в икономическото образувание на големия град Благоевград. Общините, които попадат в икономически образувания, имат два пъти по-нисък отрицателен прираст от тези, които не попадат в икономически образувания. Обяснението е: географска близост и инфраструктурна свързаност, което позволява ежедневно пътуване за работа, а не трайно преселване. Това дава възможност за ползване разнообразни услуги в сферата на здравеопазването, образованието, културата, търговията, администрацията, както и да прилагат там трудова заетост. От друга страна жителите на Благоевград намират в околните общини подходящо пространство за отдих в природна и селска среда, а също и място за постоянно обитаване. По този начин в рамките на агломерационния ареал се формират ареални териториално-селищни общности с интензифицирани връзки в двете посоки - от периферията към центъра и обратно - от центъра към периферията, между градски и селски територии и населени места.

Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027

Визията на община Симитли за периода 2021-2027 години е еднозначна и разбираема и желаният резултат ще се постига чрез многопластови и многоаспектни действия, насочени към сближаване. Сближаването се разглежда като:

- намаляване на икономически и социални неравенства;
- запазване на културното многообразие и идентичността на общината;
- реализиране на по-добра свързаност;
- функционална и пространствена интеграция.

Визия за развитие на общината

ПИРО Симитли съдържа визия за развитие на общината, стратегически цели, както и приоритети, насочени към потенциала за развитие на територията със съответните мерки към тях. Приетата визия, която определя рамката за реализация на ПИРО, е следната:

Община Симитли – иновативна и екологична, с добър жизнен стандарт, благоприятна бизнес инфраструктура и развит туризъм“

Балансираното и устойчиво интегрирано развитие се постига чрез рационално организирана икономическа, социална, транспортна, инженерна, културна и туристическа инфраструктура и осигурява интелигентен икономически растеж, адаптивност към промените и равнопоставеност.

Националните ресурси – хора, земя, води и гори, природно и културно наследство са гаранция за националната идентичност.

Регионалното и националното пространство на България са отворени към света и интегрирани в Европейското пространство и в европейската мрежа от центрове и оси на развитие, култура, наука и иновации.

Планът за интегрирано развитие на община Симитли през следващия период от седем години се базира на:

- използване на резултатите от анализа;
- използване на резултатите от анкетното проучване сред заинтересованите страни и лица в общината;
- обособените зони за прилагане на интегрирани териториални инвестиции за развитие;
- финансовите източници и възможности.

Бъдещото развитие на общината, както и на населението в Югозападен регион и цялата страна, е свързано с доброто позициониране на икономиката и съгласно препоръките на ЕК – извършването на индустриален преход.

За целта е необходимо насърчаване на ученето през целия живот, по-специално създаване на гъвкави възможности за повишаване на квалификацията и преквалификацията за всички възрасти и жители на общината. Това включва и създаване на политики и стимули на местната власт за предоставяне на привлекателни възможности за оставане на млади хора в общината.

Бизнесът в България и особено в община Симитли е представен основно от МСП, които в преобладаващата си част имат затруднен достъп до информация и им липсват знания за използване на програми за подкрепа на проекти и осигуряване на инвестиции в инфраструктура, в достъпа до услуги, производствени инвестиции, оборудване, софтуер и нематериални активи, комуникация, проучвания, създаване на партньорски мрежи, сътрудничество, обмен на опит и дейности, свързани с клъстери.

Насърчаването на предприемачеството е друг потенциал за развитието на общината. За подкрепата на предприемачите е нужна информация, обучение, професионални напътствия и наставничество, създаване и укрепване на предприемачески мрежи и активизиране на участието на новосъздадените предприятия и МСП в научни изследвания и изграждане на стабилна бизнес среда.

Действия за повишаване на ефективното използване на ресурсите чрез преминаване към чиста икономика, подобряване на енергоспестяването, енергийна ефективност, използване на възобновяема енергия, както и оптимизация на системата за управление на отпадъците чрез съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци, стимулиране на повторната употреба.

Оползотворяване на туристическия потенциал в съответствие с пазарните изисквания и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туристическия сектор, като се увеличи делът на всички възможни видове туризъм – исторически, фолклорен, фестивален, етнографски, поклоннически, еко и селски туризъм, приключенски, спортен, конгресен и гурме туризъм и съчетаването им в интегрирани пакети.

Развитие на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, което да гарантира продоволствената сигурност на населението и повишаване степента на ефективното използване на ресурсите в този отрасъл в общината, подобряване на напояването и отводняването, модернизация на земеделието и опазване на природните ресурси.

Подобряване качеството на публичните услуги – здравно обслужване, социални услуги, активно социално приобщаване на уязвимите групи, като по този начин ще се съхранят общинските демографски ресурси и подобри качеството на живот, подобри социалното сближаване и повиши привлекателността за обитаване на територията на общината.

Насърчаване на заетостта, увеличаване на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото от една страна, и програмите във образованието и обучението от друга, включване в заетост на лицата извън пазара на труда, увеличаване на заетостта на хора със затруднена мобилност или живеещи в селски или отдалечени части на общината.

Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство, създаване на общи маршрути между община Симитли и други общини и/или области, изграждане на международни отношения с чужди общини, обособяване на цялостни инфраструктурни проекти – пътища и пътеки, посетителски центрове, места за отдих, както и популяризиране на културното наследство и услуги.

Подобряване на качеството и разширяване на видовете публични услуги, повишаване квалификацията на работещите в общинската администрация, подобряване на информационното обслужване на гражданите, населението и бизнеса, внедряване на нови технологии в общинската администрация.

Подобряване и оптимизиране на транспортната свързаност и достъпност между селищата в общината и съседните общини.

Осигуряване на свързаност към единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация и община Симитли и ширококолов достъп до Интернет в селските населени места.

Реконструкция и модернизация на водоснабдителните мрежи и съоръжения, намаляване на броя на аварията и загубата на вода, отвеждане и пречистване на отпадъчни води, повишаване на свързаността на населението с пречиствателни станции за отпадъчни води, подобряване на технологиите за пречистване, изграждане на канализационни системи, изграждане на системи за третиране на отпадъците.

Запазване на биологичното разнообразие, управление на защитени територии и зони по НАТУРА 2000, поддържане на природозащитно състояние на природните местообитания, действия за застрашени животински видове и растения, опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и видове на територията на общината.

Преодоляване на неравенствата между градските и селските територии

През последните години проблемът за неравенството придобива все по-голямо значение. Неравенството град-села нараства, което поражда опасения както за стабилността на растежа, така и за социалното сближаване. Съществуват опасения и във

връзка с приобщаващия характер на растежа. Когато произвежданият в една държава, район или община доход, измерен чрез БВП, нараства по-бързо, отколкото доходите на домакинствата в нея, това означава, че растежът не е приобщаващ и че ползите от него не се усещат от всички домакинства.

Неравенството е предизвикателство с множество измерения. Въпреки че неравенствата могат да бъдат разглеждани от множество гледни точки, две основни концепции са неравенството по отношение на доходите (доходи и богатство) и неравенството по отношение на възможностите. Друго важно измерение на неравенството е неравенството между половете.

Предотвратяването и намаляването на неравенството град-села до голяма степен зависи от действията и реформите на държавата. Инвестициите в образование и умения са важен политически инструмент за намаляване на неравенството и създаване на равни възможности. По-специално, в отговор на променящите се заради технологиите трудови практики, повишаването на квалификацията на нискоквалифицираните работници има най-голям потенциал да противодейства на дисперсията на заплатите, като в същото време ще може да допринесе за създаване на повече работни места. За децата и младите хора образованието е ефективно от гледна точка на създаването на повече равни възможности, доколкото децата имат достъп до висококачествено образование независимо от своя произход.

Данъчната система и системата за социална сигурност са важен политически лост в борбата срещу неравенството по отношение на доходите. Въпреки че политиките в отговор на дефицита на умения са полезни в средносрочен и дългосрочен план, промените в данъчната система и системата за социална сигурност могат да имат непосредствен ефект.

Предоставянето на качествени социални услуги е важен инструмент в борбата срещу нарастващото неравенство на възможностите. Важни лостове за прекъсване на предаването на неравностойното положение от едно поколение на друго, са:

- висококачествени и достъпни грижи за децата;
- социални жилища;
- образование;
- здравеопазване.

Достъпността на грижите за децата и на дългосрочните грижи е ключ към увеличаването на участието на жените на трудовия пазар, което може да допринесе за намаляване на неравенството между половете. Когато е налице пространствено измерение на неравенството, включително значителни различия между селските и градските райони, инвестициите в транспорт и цифрова достъпност също играят важна роля.

Стратегическа цел и приоритети към потенциала за развитие на общината

Стратегическата част на ПИРО Симитли е разработена в съответствие с изискванията на Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община за периода 2012-2027 години на МРРБ и на ЗРР, както и с основните законови актове в областта на устройство на територията, местното самоуправление, опазване на околната среда, културното наследство и др.

Стратегията е съобразена с действащата нормативна уредба на национално, регионално и местно ниво, както и с Кохезионната политика на ЕС.

Целите и приоритетите, заложи в плана за интегрирано развитие на община Симитли са хармонизирани с НАСРР и АНКПР, Националната програма за развитие България 2030 и Интегрираната териториална стратегия за развитие на ЮЗР.

Планът и програмата за изпълнението му са съобразени с реалните възможности на общинската администрация да продължи и да надгради изпълненото от предишните периоди, като съчетава и използва разумно всички налични ресурси – човешки, природни, финансови и административни за постигане на максимална ефективност на планираните дейности.

Използването на интегриран подход за планиране на регионалното и пространственото развитие на община Симитли изисква целите и приоритетите да бъдат съгласувани и да предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори (индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, туризъм, селско стопанство и др.) за развитие на територията.

ПИРО на община Симитли е разработван като част от общата система от стратегически документи, установена със законодателните разпоредби и в рамките на националната политика за регионално развитие, като интегрира регионалното и пространственото развитие.

Стратегическа цел на община Симитли

Използване на местния потенциал за развитие на икономиката и подобряване средата за живот на хората в общината, повишаване на заетостта и доходите на населението.

При извеждането на стратегическите цели и приоритети е приложен принципът на необходимостта и приемствеността – базират са на текущия анализ на състоянието и на стратегическите цели за периода 2021-2027 години. Запазва се и принципът за необвързаност на даден приоритет с конкретна стратегическа цел.

Приоритетите произтичат от изводите на аналитичната част на документа и се фокусират върху конкурентния потенциал на общината.



Фигура 45 Стратегически цели и връзката им с регионалните и националните цели.

Стратегическа цел 1 Реализиране потенциала на местната икономика

Стратегическа цел 1 е насочена към стимулиране на икономическия растеж и подкрепа на бизнеса и МСП в община Симитли. Създаване на условия за развитие на селското стопанство и обвързването му с промишлеността, увеличаване на добавената стойност на продукцията, подкрепа на местния бизнес и привличането на инвеститори, създаване на работни места.

Стратегическа цел 2 Социално сближаване и намаляване на различията

Стратегическа цел 2 е насочена към постигане на социално развитие, сближаване и създаване на възможности за пълноценен и достоен начин на живот, задоволяване на нуждите на населението от качествени образование и заетост, здравни и социални услуги, културни дейности, възможности за спорт, добро управление на общинските ресурси.

Стратегическа цел 3 **Свързаност и устойчиво и балансирано развитие на територията**

Стратегическа цел 3 е насочена към развитие и подобряване на съществуващата инфраструктура (свързаност, достъпност) и физическа среда на населените места в общината, околна среда, водни ресурси и енергия, а оттам – подобряване на условията за живот.

Приоритетите, дефинирани в ПИРО, са в съответствие с предвижданията на НКПР и секторните политики. Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна и ясно да показва избраната посока на развитие на общината и съответните сфери, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие, като:

- Всеки приоритет допринася пряко или косвено за постигане и на трите стратегически цели.
- Приоритетите са свързани с регионалния контекст за развитие.
- Приоритетите следват логически изводите от състоянието и потенциала на общината.
- Приоритетите са фокусирани върху предимствата на общината.

Приоритет 1 Развитие на интелигентна и динамична икономика на територията на община Симитли.

Този приоритет е важен за развитието на общината и от него зависи решаването на важни проблеми в текущото състояние, каквито са липсата на работни места и възможности за заетост, особено в селата и за младите хора, ниското равнище на инвестиции на територията и трудностите, пред които са изправени МСП. В тази връзка са планирани мерки и дейности, насочени към подкрепа на МСП, облекчаване на процедурите и внедряване на електронни услуги. Доизграждането на индустриалната зона, както и изграждането на нов високотехнологичен център ще осигури благоприятни условия за инвестиционна дейност и по този начин общината ще създаде инфраструктура за предприятия с модерни технологии за производство на продукти с висока добавена стойност.

Развитието на сектора селско и горско стопанство е от особено значение, както за диверсификация на икономиката, така и при осигуряване на стабилност на пазара на труда и суровинна база на преработвателната промишленост. Незавидното състояние

на аграрния сектор се дължи преди всичко на ниската добавена стойност и конкурентоспособност на земеделската продукция, разпокъсаното земеделие, пустеещите и необработваеми земи, фокусиране върху продукция и животни за задоволяване на семейни нужди, амортизираната или разрушена хидромелиоративна система, ниски добиви, неизползване на иновации и по-продуктивни сортове и модерна агротехника. Освен това липсва целенасочено и ефективно развитие на биологичното земеделие. Необходимо е да се осъществи промяна в земеделските практики и политики, стартиране на разнообразни предприемачески инициативи и развитие на иновативни и жизнеспособни земеделски стопанства и създаване на съдружия от земеделски стопани.

Мярка 1.1. Стимулиране създаването на нови МСП;

- Обособяване на нови икономически зони за бизнес на територията на общината;
- Реклама на атрактивни свободни терени в общината за бизнеса за изграждане на производствени бази и цехове;
- Подкрепа за изграждане на преработващи предприятия и тържища за селскостопанска продукция със съпътстваща инфраструктура с фокус върху зеленчукопроизводството, овощарството и лозарството;
- Изграждане на информационни центрове за информиране на бизнеса за актуална пазарна политика и технологични новости;;
- Прилагане на мерки за изграждане на предприемачески потенциал;

Мярка 1.2. Подобряване на условията за бизнес, които да подкрепят навлизането на местни и чуждестранни компании;

- Прилагане на мерки, подкрепящи привличането на инвестиции, насочени към сектор промишленост, включително такива, насочени към стопански отрасли с висока добавена стойност;
- Насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с увреждания и лица от групи в неравностойно положение;
- Осигуряване на ширококолов достъп до интернет във всички населени места;
- Прилагане на мерки, подкрепящи модернизацията на производствените предприятия, внедряване на цифрови и ИКТ технологии в производството;
- Повишаване на ефективността на производствените процеси посредством прилагане на принципите на кръговата икономика и производство;

- Разработване на „Бизнес профил на община Симитли“, съдържащ подробна и актуална информация, насочена към потенциалните инвеститори;
- Подкрепа за създаване на иновативни стартиращи предприятия, приоритетно с основна дейност в преработващата промишленост;
- Изграждане на довеждаща и съпътстваща инфраструктура за развитие на индустриални зони;
- Стимулиране на инвестиционната активност и модернизиране производството в предприятията;

Мярка 1.3. Насърчаване на предприемачеството;

- Развитие на STEM средата в училищата, виртуални кабинети с участието на представители на бизнеса;
- Създаване на младежки центрове за личностно развитие;
- Насърчаване на предприемачеството сред земеделските производители;
- Провеждане на обучения за предприемачески умения, подкрепа за регистрация на бизнес дейности;
- Прилагане на мерки за подкрепа и развитие на млади предприемачи;
- Осигуряване на „пакети“ за мобилност на завръщащи се предприемачи;
- Обучение на предприемачи в придобиване на бизнес умения по оперативен мениджмънт;
- Развитие на ПЧП за стимулиране на социалното предприемачество;

Мярка 1.4. Развитие на селското стопанство с повишена добавена стойност;

- Подпомагане развитието на сектора чрез отдаване под наем на общински терени;
- Осигуряване на възможности за създаване на масиви с алтернативни насаждения;
- Екологичен мониторинг – изграждане на система за следене на замърсяването на въздуха, водата и почвата;
- Залесяване на ерозирали терени в общината;
- Технологично обновяване на земеделските стопанства;
- Дейности посредством подхода BOMP, приложен чрез МИГ, като възможност за осъществяване на политики на местно ниво;
- Дейности, отнасящи се към устойчиво развитие на пчеларството на територията на общината;
- Популяризиране пчеларството на местно, национално и международно ниво, създавайки добавена стойност за произведените продукти;

- Осигуряване на терени за изграждането на цехове за преработване на пчелни продукти;
- Оказване на институционална подкрепа в процеса по сертифициране на пчелни продукти;
- Стимулиране предлагането на произведени местни продукти;
- Маркетинг и реклама на произведени местни продукти;
- Стимулиране налагането на екологично производство;
- Стимулиране използването на „Къси вериги“ на производство и предлагане;
- Организиране на базари и конкурси за продукти от органични стопанства;
- Оказване на организационна помощ за сертифициране и регистриране на биологични стопанства-производители на органични продукти;
- Подкрепа за създаване на малки предприятия за преработка на суровината от животновъдните ферми;
- Провеждане на разяснителни кампании за заетите в сектора във връзка с новите приоритети и възможности за финансиране през 2021-2027 години;
- Стимулиране въвеждането на нови технологии и иновации включително модернизация в селското и горското стопанство;
- Стимулиране винопроизводството на територията на общината чрез институционална подкрепа;
- Стимулиране изграждането на тържища за продажба на местна селскостопанска продукция;

Мярка 1.5. Развитие на горското стопанство;

- Стимулиране въвеждането на нови технологии и иновации, включително модернизация на мощностите в горското стопанство;
- Изработване на пакет от мерки, стимулиращи развитието на гъбарство и билкарство;
- Обособяване на терени за изграждане на пунктове за изкупуване на горска продукция;
- Обособяване на терени за изграждане на сушилни за горски продукти;
- Насърчаване създаването на нови дървопреработвателни предприятия;
- Стимулиране въвеждането на нови технологии и иновации, включително модернизация на съществуващите мощности в дървопреработвателните предприятия на територията на общината;
- Изграждане на цехове за преработка на горски производни на територията на общината;

Приоритет 2 Устойчива техническа инфраструктура и устойчив достъп до услуги на населението

Подобреното качеството и достъп до публичните услуги от първостепенно значение – здравно обслужване, социални услуги, активното социално приобщаване на уязвимите групи, както и ефективно реализиране на пазара на труда водят до съхраняване на регионалните демографски ресурси и подобряване качеството на живот, социално сближаване и повишаване привлекателността за обитаване на всяка териториална общност.

Основните предизвикателства в областта на социалното включване произлизат от липсата на заетост и висока безработица, влошената демографска характеристика, която се изразява и чрез неблагоприятна възрастова структура с подчертано застаряващо население, необходимостта от социално интегриране на населението от малцинствените групи на общината и приобщаването им към образователните структури и трудовия пазар.

Техническата инфраструктура осигурява „скелета“ на общинската икономика и жизнената среда, поради което тя неизменно е част от всеки един стратегически документ за развитие. Този приоритет е насочен към подобряване на качеството на инфраструктурните системи в общината, както и подобряване на вътрешнообщинските връзки и свързаността на общината със съседните територии и останалата част от страната чрез рехабилитация или доизграждане, където е необходимо.

Необходимостта от модернизация на техническата инфраструктура, осигуряваща достъпност и качество на средата на живот е очевидна. Липсата на достатъчно финансови средства е причина инвестициите в много от населените места на територията да бъдат дълго отлагани. Състоянието на техническата инфраструктура в община Симитли предопределя нуждата от целенасочени инвестиции, които да доведат до постигане на специфичните цели в рамките на приоритета.

Мярка 2.1. Развитие на образователната инфраструктура на територията на общината;

- Изпълнение на мерки за рехабилитация и поддръжка на вече изградената образователна инфраструктура на територията на общината;
- Доизграждане на спортна инфраструктура в училищата и детските градини, включително прилагане на мерки за рехабилитация и поддръжка на вече изградената такава;
- Обновяване на материално-техническата база в училищата и детските градини на територията на общината;
- Закупуване на нови училищни автобуси;

- Изпълнение на СМР, поддръжка и надграждане на детските площадки на територията на общината;
- Доставка на ново обзавеждане и интерактивно оборудване за детските градини на територията на община Симитли;
- Доставка на ново обзавеждане и интерактивно оборудване за училищата на територията на община Симитли;
- Подкрепа за дейности в образованието и ученето през целия живот - инициативи за обучение на младите хора и тяхната успешна професионална реализация; внедряване на нови форми и технологии на обучение, създаване на мрежи между институции, стопански субекти и учебни заведения, обмен на образователни и обучителни практики и стажове, включително разработване и прилагане на обучителни програми;
- Разширяване обхвата на предучилищното и начално образование;
- Занимания по интереси за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения;
- Интеркултурно образование и образование за устойчиво развитие;
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения, прилагане на мерки за логопедична работа;
- Работа с деца със СОП;
- Индивидуална и групова работа при установени затруднения;
- Оборудване и обзавеждане на ресурсни кабинети;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Кампании за толерантност и намаляване на агресията;
- Насърчаване на междуучилищния обмен и мобилността на ученици и учители;
- Разработване на индивидуални учебни планове и програми;
- Развитие на междуобщинско сътрудничество в сферата на образованието;

Мярка 2.2. Развитие на пътната инфраструктура;

- Рехабилитация, подобряване и поддържане на общинската пътна мрежа, включително изграждане/обновяване/реконструкция на съоръжения към нея;
- Рехабилитация, подобряване и поддържане на улици и улично осветление, включително изграждане/обновяване/реконструкция на съоръжения към уличната мрежа;
- Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление в община Симитли;

- Изграждане на Индустриална зона на територията на община Симитли;
- Благоустрояване на пешеходна централна зона;
- Целогодишна поддръжка на пътната маркировка и сезонно почистване и поддържане на пътната настилка на общинската пътна мрежа;
- Осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания до обществени сгради;

Мярка 2.3. Развитие на здравеопазването и здравната инфраструктура;

- Разширяване на изградения Медицински център на територията на град Симитли;
- Доставка на оборудване и обзавеждане за новия Медицински център;
- Осигуряване на мобилни медицински лаборатории и мобилност на медицинските услуги за нуждите на населението и за профилактични прегледи в труднодостъпните и отдалечени населени места;
- Увеличаване на медицинския персонал;
- Осигуряване на линейки;
- Развитие на междуобщинско сътрудничество в сферата на здравеопазването;
- Развитие на интегрирано териториално сътрудничество в сферата на здравеопазването между община Симитли и водещите болници в страната;
- Организиране на здравноинформационни кампании сред подрастващите и представителите на етническите малцинства;

Мярка 2.4. Развитие на социалните услуги;

- Социален патронаж – продължаване на услугата и през новия програмен период;
- Изграждане, оборудване и обзавеждане на болница или хоспис за долечение;
- Изграждане, оборудване и обзавеждане на център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания;
- Изграждане, оборудване и обзавеждане на дневен център за възрастни с увреждания;
- Изграждане, оборудване и обзавеждане на социална инфраструктура за осигуряване на професионално образование за възрастни;
- Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали;

- Топъл обяд - продължаване на услугата и през новия програмен период;
- Детска кухня - продължаване на услугата и през новия програмен период;

Мярка 2.5. Професионална квалификация и преквалификация; учене през целия живот;

- Изграждане на капацитет за управление на социалните услуги;
- Ресурсно обезпечаване за справяне с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги на територията на общината;
- Дейности за надграждане уменията на общинската администрация в областта на социалните услуги;
- Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмен на опит и споделяне на добри ефективни практики на персонала в съществуващите социални услуги;
- Въвеждане на ефективни системи на контрол върху качеството в социалните услуги;
- Осигуряване на условия за допълнителна квалификация и/или преквалификация на безработни граждани на общината;
- Осигуряване на условия за допълнителна квалификация и/или преквалификация и продължаващо учене за лица в предпензионна възраст;
- Насърчаване на участието в пазара на труда на жените, самотните и многодетни родители;
- Създаване на социално предприятие за насърчаване на младежката заетост;

Мярка 2.6. Подкрепа за интеграция на маргинализирани общности;

- Социална и икономическа подкрепа за интеграция на маргинализирани общности;
- Предоставяне на услуги за професионално насочване и информация сред завършващи младежи, такива в риск от социално изключване и младежи от маргинализирани общности;
- Осигуряване на стажове в общинска администрация и местни предприятия на завършващи висше и средно образование младежи, включително такива в риск от социално изключване;

Мярка 2.7. Развитие на културната инфраструктура и услуги за населението;

- Цялостен ремонт на съществуващата материална база, включително саниране на читалища;
- Подпомагане на читалищните настоятелства в общината;
- Финансиране на културни представления на самодейни и художествени състави от общината при участие в регионални и национални представления;
- Възстановяване и опазване на храмове на територията на общината;
- Съхранение и опазване на паметниците на културата;
- Опазване, цифровизация, социализация, експониране и популяризиране на недвижими, движими и нематериални културни ценности на територията на общината;
- Изграждане и реконструкция на инфраструктурата за достъп до и около обектите на културно и природно наследство, определяне режим на ползване, създаване на правилници за управление и експлоатация;
- Реставрация и консервация на недвижими културни ценности от архитектурното наследство в градската среда;

Мярка 2.8. Стимулиране на културно-историческите и творческите индустрии на основата на иновации и внедряване на ИКТ при тяхната интерпретацията и социализация;

- Създаване на виртуален музей на територията на община Симитли;
- Експониране на обекти на недвижимото културно наследство на територията на община Симитли;
- Създаване на интерактивен посетителски център в град Симитли;
- Промотиране и провеждане на ежегодни общински фестивали/културни събития;
- Подпомагане на местните творци и занаятчии;

Мярка 2.9. Подобряване на спортна инфраструктура;

- Изграждане на нови спортни площадки – за баскетбол и футбол;
- Доизграждане на спортна инфраструктура на територията на общината;
- Разширяване на спортната база за практикуване на тенис;
- Прилагане на мерки за доизграждане и поддръжка на спортната инфраструктура на територията на общината;
- Подкрепа за развитие на местни спортни клубове;
- Стимулиране провеждането на спортни мероприятия от разнообразен тип, включително – тенис на маса, хандбал, баскетбол, футбол и др.;

Мярка 2.10. Развитие на ВиК инфраструктура;

- Проекти за изграждане/довършване/разширение на канализационни мрежи и ПСОВ за отпадъчни води от населени места до 2 000 е.ж.;
- Доизграждане на ВиК мрежа;

Мярка 2.11. Подобряване условията на жизнената среда и създаване на интелигентни услуги за населението;

- Изграждане/доизграждане на велоалеи;
- Изграждане и поддръжка на приют за бездомни животни;
- Обособяване на целогодишни безплатни паркинг зони;
- Разширяване на 5G мрежата;
- Изграждане съпътстваща инфраструктура (пейки, кошчета, табели и др.);
- Реконструкция на сграда на кметство;
- Поддръжка на инфраструктурата около сгради на кметства, включително облагородяване дворовете, озеленяване и настилки, ремонт на осветление;

Приоритет 3 Интегрирано екологично развитие

Опазването на околната среда е първостепенна грижа за здравето на населението и икономическото развитие на община Симитли. Наличието на нерегламентирани сметища, липсата на пречиствателни съоръжения за отпадни води, поставят проблеми за съответствие на европейските изисквания за чиста среда през следващите години. Необходимо е своевременно проектиране и изграждане на ефективни пречиствателни и преработващи съоръжения; повишаване на количествата разделно събиране на отпадъците; използване на чистата природа за развитие на екологичен туризъм. Приоритетът акцентира и върху развитието на зелената система на територията на общината, управление на климатичните промени, опазването на биологичното разнообразие в защитените зони и местности и поддържането на благоприятно природозащитно състояние на природните местообитания.

Мярка 3.1. Адаптиране към измененията на климата и опазване на биологичното разнообразие;

- Изготвяне на планове за управление на защитените територии и зони в общината;
- Залесяване на неземеделски земи в община Симитли;
- Намаляване на опасността от горски пожари чрез изграждане на високотехнологични системи за пасивно пожаронаблюдение
- Залесяване на горски площи, засегнати от пожари. Възстановяване и превантивни дейности;

- Превенция от бъдещи наводнения чрез почистване и поддържане на речните корита и дерета в чертите на населените места и извън селищните територии;
- Актуализация на база данни за рискови зони, изграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от бедствия;
- Поддръжка на градини и зелени площи;
- Изграждане на мрежа от електрически зарядни станции;
- Възстановяване, изграждане на съоръжения за наблюдение и укрепване на срутища и свлачища на територията на общината;
- Разработване на планове за превенция и управление на риска от изменение на климата;
- Разработване и внедряване на системи за информиране и предупреждаване на населението при рискови ситуации;
- Повишаване на институционалния капацитет чрез насърчаване на правното и административно-техническо сътрудничество между гражданите, бизнеса и институциите;
- Обновяване на сградния фонд с изпълнение на дейности за повишаване на енергийната ефективност;

Мярка 3.2. Повишаване на екологичната култура;

- Организиране и провеждане на акции с ученици за почистване, залесяване и/или засаждане на цветя на обществени места;
- Организиране и провеждане на акции с жители на общината за почистване, залесяване и/или засаждане на цветя на обществени места;
- Провеждане на разяснителни кампании за опазване на околната среда;
- Организиране и провеждане на акции с жители на общината за почистване на нерегламентирани сметища;

Мярка 3.3. Управление на отпадъците;

- Закупуване на нова сметсъбирачна техника;
- Регулярна подмяна на компроментираните съдове за отпадъци;
- Разширяване обхвата на разделното събиране в общината; стимулиране гражданското участие в процеса на разделно събиране на отпадъци;
- Изграждане на общинско депо за строителни отпадъци, вкл. инсталация за рециклирането им;

- Информационна кампания и провеждане на обучение за изграждане на умения за компостиране на биоразградими отпадъци от населението;
- Премахване на незаконни сметища;
- Изграждане на нови еко кътове за събиране на отпадъци в жилищните квартали;
- Въвеждане на подземни съдове за отпадъци „Умни кофи“ в централна градска част;
- Внедряване на интелигентна система за отчитане на отпадъците с цел стимулиране на разделното събиране и контрол на сметосъбирането и сметоизвозването;
- Повишаване на познанието за опазване на околната среда на живеещите в общината, методи за намаляване на генерираните от всяко домакинство отпадъци, начинът им на изхвърляне и утилизация, създаване на активно гражданско общество по предотвратяване на нерегламентирани сметища;

Приоритет 4 Териториално сближаване и интегрирано развитие на градските и селските райони

Мярка 4.1. Интегрирано развитие на градските и селските райони;

- Развитие на междуобщинско сътрудничество в за изпълнение на общозначими инфраструктурни проекти;
- Развитие на междуобщинско сътрудничество в сферата на туризма, социалната сфера, енергийната ефективност, екологията и социалните услуги както в областта, така и в региона;
- Развитие на междуобщинско сътрудничество и бизнеса за осъществяване на ПЧП посредством интегрирани териториални инвестиции;

Мярка 4.2. Развитие на трансграничното и транснационално сътрудничество;

- Внедряване на видеонаблюдение и подобряване на градската сигурност в трансграничния регион;
- Сближаване и насърчаване на икономическите и социални връзки в трансграничния регион;
- Създаване на привлекателна градска среда в трансграничните общини;
- Изпълнение на дейности, насочени към превенция от наводнения в ТГС региона.

Приоритет 5 Административен капацитет

Приоритетът е насочен към подобряване на административното управление на общината и спазване на принципите за прозрачност, документиране, обратна връзка, отчетност и равнопоставеност. Участието на всички заинтересовани страни в реализирането на общинските политики осигурява успеха им, както и ефективното и ефикасно разпределение на общинските ресурси.

Мярка 5.1. Подобряване организацията на управление и работа в общинската администрация;

- Изграждане на терминали и центрове, в които да се предоставят услуги на различни административни структури на територията на община Симитли;
- Реинженеринг на съществуващите процедури за предоставяне на услуги с цел съкращаване на срокове и намаляване на бюрокрацията;
- Внедряване на нови информационни технологии и изграждане на инфраструктурния облак, необходим за функциониране на електронното управление;
- Повишаване на информираността на гражданите за дейността и отговорностите на общинска администрация и предоставяне на публичен достъп до съответните бази данни;
- Подобряване взаимодействието и координацията между общинската администрация и други държавни институции при реализирането на хоризонтални политики и за по-добро управление;
- Въвеждане на практики и стандарти за управление на качеството;

Мярка 5.2. Повишаване квалификацията и уменията на общинската администрация;

- Повишаване на квалификацията на общинските служители чрез: обучения, свързани с изменения на нормативната уредба и правилния начин за прилагането ѝ, електронен обмен на данни, обработка и архивиране на информация;
- Разработване и прилагане на политики за развитие на човешките ресурси и въвеждане на практики и стандарти за тяхното управление;
- Подобряване на квалификацията и уменията на служителите в администрацията, както и на органите на местна власт и местно самоуправление;
- Преквалификация на служителите в администрацията, както и на органите на местна власт и местно самоуправление;

Мярка 5.3. Развитие на административния капацитет за планиране и изпълнение на стратегически планове и политики и насърчаване участието на гражданското общество в управлението;

- Изготвяне и актуализация на План за интегрирано развитие на общината – ПИРО;
- Изготвяне и актуализация на други планове и стратегии по приоритети, включително за защита и управление, отнасящи се до защитени зони и други райони с висока природна стойност;
- Мониторинг, контрол и оценка на други стратегически планове и политики;
- Подкрепа на интегрирани проекти на представители на гражданското общество за партньорство при разработването и прилагането на политики, за сближаване и обединяване на неправителствени организации;
- Подобряване на процеса на провеждане на обществени консултации;

Мярка 5.4. Развитие на междуобщинското, регионалното и трансграничното сътрудничество и партньорство;

- Създаване на междуобщинско сътрудничество и партньорство за съвместна работа в областта на туризма;
- Създаване на план за трансгранично сътрудничество в областта на туризма – самостоятелно или съвместно с друга (други) община (общини);
- Развитие на междуобщинско сътрудничество в сферата на образованието и здравеопазването;
- Развитие на междуобщинското партньорство за реализиране на важни инфраструктурни проекти;
- Развитие на междуобщинското партньорство и бизнеса за реализиране на ПЧП;

Мярка 5.5. Подобряване на условията за работа на общинските служители;

- Подобряване на материално-техническата база в административната сграда на община Симитли;
- Подобряване на материално-техническата база на кметствата в селата на общината;

Приоритет 6. Устойчиво развитие на туризма

Използването на туристическите ресурси като основа за създаване и предлагане на туристически услуги води до развитието на общината като привлекателно място за туризъм, генериране на доходи и съхранение, опознаване и по-добро представяне на природо-културното наследство. Анализът на състоянието на туризма в общината за периода 2014-2020 години показва, че има предизвикателства пред туристическото предлагане, което налага да се търсят новаторски решения с цел разнообразяването на

съществуващите туристически продукти, както и надграждането на вече съществуващите. Значителният потенциал за развитие на алтернативния туризъм е недостатъчно оползотворен. Липсва наблюдение, информация и анализ за ежегодния поток туристи, състоянието на легловата база и заведенията за хранене и развлечения и дали техният брой е достатъчен, както и за степента на удовлетвореност на гостите. Именно по тези причини туризмът и неговото развитие са изведени в отделен приоритет, а мерките са ориентирани към подпомагане на процеса за целенасочено интензивно и интегрирано развитие.

Мярка 6.1. Устойчиво развитие на алтернативни видове туризъм;

- Устойчиво развитие на екологичен планински туризъм;
- Устойчиво развитие на селски и еко туризъм;
- Устойчиво развитие на спортен и атракционен туризъм;
- Устойчиво развитие на фестивален туризъм;
- Разработване на интегриран туристически продукт за представители на сребърната икономика;
- Изграждане на специфична инфраструктура за хора с увреждания и разработване на туристически продукт за тях;
- Развитие на СПА и Уелнес туризъм;
- Стимулиране на приключенски, екстремн, речен, велотуризм и скално катерене;
- Създаване и поддържане на условия за целогодишен конгресен, семинарен, конферентен туризъм;
- Създаване и поддържане на условия за провеждане на фирмени тим билдинг събития;

Мярка 6.2. Стимулиране на опазването на културно-историческото наследство и историческите структури/ансамбли в историческите населени места на общината с оглед повишаване на привлекателността и качеството на средата, на културно-историческите и творческите индустрии на основата на иновации и внедряване на ИКТ при тяхната интерпретация и социализация;

- Създаване на програма за поетапно реконструиране, възстановяване, реставриране на ценни исторически сгради;
- Преодоляване на занемареността, разрухата, разрушенията, загубата на ценни обекти) и повишаване на притегателността им за жителите и гостите;
- Създаване на дигитално приложение за добавена реалност за археологически обекти и аудиогид на няколко езика за културни и исторически зони в общината;

- Проучване, съхранение и интерпретация на археологическото богатство и традиционната жилищна архитектура на територията на община Симитли;
- Създаване на актуална база данни за състоянието на културно-историческите обекти;
- Дигитализация на културно историческото наследство и библиотечните фондове;

Мярка 6.3. Развитие на специализирана туристическа инфраструктура;

- Реконструкция и модернизация на туристическа инфраструктура в зоните за туризъм;
- Подобряване на достъпа и развитието на информационните и телекомуникационни технологии в областта на публичните и туристически услуги;
- Създаване на интерактивен туристически център в град Симитли;
- Изготвяне на Маркетингова стратегия, насочена към привличане на предприемачи от нови целеви групи – частни планински водачи; туристически блогъри – български и чужди; други алтернативни медийни канали;
- Създаване на градски и крайградски зелени коридори;
- Създаване и надграждане на туристически информационен портал за община Симитли;
- Подобряване на санитарно-хигиенните условия в зоните за туризъм;

Мярка 6.4. Подобряване на квалификацията и уменията на заетите в туризма;

- Подобряване чуждоезиковата подготовка;
- Подобряване на компютърните умения на заетите в обслужването;
- Квалификация на хората за развитие на алтернативни форми на туризъм;
- Подобряване информационното обслужване на туристите;
- Обособяване на звено, част от общинска администрация Симитли ангажирано с политиките по развитие и реализация на дейности в сектор туризъм;

Мярка 6.5. Община Симитли дестинация, заемаща самостоятелно място на регионалния, националния и международния туристически пазар;

- Провеждане на комуникационна кампания за представяне и позициониране на община Симитли на целеви пазари, включително на българския пазар;

- Изработване рекламни материали, включително съвременни печатни информационни материали в помощ на местния бизнес в туризма и туристите;
- Участие на общината в туристически изложения и борси;
- Създаване на рекламен пакет за туристическо предлагане на общината, включително интернет реклама, рекламен банер, рор-уп реклами, използване на социални мрежи и др.;
- Провеждане на публични събития за откриване и закриване на туристическия сезон включително изготвяне на анализ и прогнози за сезона;
- Организиране на информационни срещи в полза на бизнеса, ангажиран в сектор туризъм;
- Сътрудничество между туристическите организации и институциите с цел осигуряване на екологична безопасност на туристическите обекти и маршрути.

Комуникационна стратегия на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие при изпълнение на ПИРО и спазване на принципите: партньорство, публичност и инициативност

Основната цел на комуникационната стратегия е да стимулира съпричастността и участието на населението на община Симитли и структурите на гражданското общество, развиващи дейност на нейната територия, с цел формиране на доброто и прозрачно управление на общината и за превенция на корупцията. Едновременно с това е насочена и към подкрепа за изграждане на облик на общината като активна страна в провеждането на политики и формирането на позитивни нагласи за нейното прозрачно управление.

Комуникационна стратегия на община Симитли

Комуникацията е основа на развитието и поддържането на взаимоотношения с гражданите и техните сдружения; неправителствените организации; външните инвеститори, бизнеса, който развива своята дейност на територията на общината, на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие, идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за инициативите и програмите за добро и прозрачно управление, изясняване на съществени въпроси и очертаване на проблематични области.

Цели на Комуникационната стратегия

Основна цел

Стимулиране на активния диалог и съпричастността на всички заинтересовани страни на местно ниво към процесите на формиране на добро и прозрачно управление, включително и чрез предоставяне на възможности гражданите и структурите на гражданското общество да изразяват мнението си за управлението на общината.

Специфични цели:

- Висока информираност на населението относно дейността на общинската администрация;
- Прозрачно и отчетно предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса;
- Повишаване на публичността и информираността на гражданите и бизнеса относно административната дейност и обслужване – „отваряне” на администрацията;
- Подобряване на организацията и работните процеси в рамките на администрацията за гарантиране на достъп до информация и по-добра отчетност;
- Постигане на пълна отчетност на администрацията пред гражданите и бизнеса и предоставяне на достъп до обществена информация;
- Повишаване на общественото доверие в българските институции и насърчаване на активното участие на обществото в процесите на вземане на решение и контрол;
- Осигуряване на конкретни начини за комуникация между местната власт, населението, структурите на гражданското общество и бизнеса;
- Подпомагане на бизнеса и публично-частното партньорство и сдружения на производителите.

Принципи на Комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия се основава на следните основни принципи:

- безпристрастност, откритост и точност;
- достъп до всички (публичност);
- яснота, опростеност и прозрачност;
- последователност и съответствие с целите и приоритетите на плана;
- законосъобразност – в съответствие с приетите нормативни актове в страната и общината;
- високо качество;
- мониторинг и периодична актуализация;
- ефективност и ефикасност;
- отчетност и публичност на проекта и работата на общината - създаване на условия за провеждане на дебат, предоставяне на балансирана и обективна информация, както и осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите мнения и предложения;

- защита на обществения интерес – изграждане на съпричастност в гражданите и структурите на гражданското общество (СГО) към проблемите на общината и мотивирането им за участие в нейното управление;
- координация с други програми, изпълнявани от община Симитли, като комуникационните дейности за осигуряване на прозрачност и публичност при усвояване на еврофондовете;
- ефективност на разходите – постигане на максимални резултати с наличните ресурси.

Целеви групи

Определянето на целевите групи е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети. Определянето на информационните нужди на целевите аудитории ще отчита мненията, знанията и нагласите на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за взимане на решения, свързани с доброто управление на общината.

Основните целеви групи на стратегията са:

- общинска администрация, общински съветници;
- служители и кметове на кметства;
- граждани и СГО;
- бизнес структури.

Целевите групи могат да бъдат организирани по следния начин:

Външни целеви групи

- **Жители на община Симитли** – основен потребител на услугите на общината. За тях са важни всички дейности, които общината реализира в областта на градоустройството, инфраструктурата, сигурността, чистотата, опазването на околната среда, здравеопазването, транспорта, образованието, местните данъци и такси, административното обслужване и т.н.
- **Представители на бизнеса** – в тази група се включват както представители на местния бизнес, така и бизнесмени от страната и чужбина. Важни за тях в общуването с общината са теми, като: възможности за партньорства, осигуряване на добра и съвременна инфраструктура, бързината на административното обслужване, процедурите за издаване на разрешителни и лицензи, координация с останалите институции, местни данъци и такси и др.
- **Представители на неправителствения сектор** – необходим е индивидуален подход към всяка от специализираните организации според областта, в която работят, за да се търсят форми за пряко общуване и партньорство с групи със специфична сфера на дейност, които трудно могат да се достигнат със средствата за масова информация.
- **Представители на политическите, обществени и делови среди** – в тази група се включват различни лидери на позиции и мнения в областта на държавното

и местно управление, политиката, обществените процеси, спорта, културата и др. Тази група се разглежда и като референтна по отношение на реализирането на различни общински политики и дейности.

- **Широката общественост в България** – жителите на други населени места в страната, за които Симитли е потенциална дестинация за туризъм, посещение на културни и спортни прояви, забавление или работа.
- **Международна общественост** – чуждестранните партньори на общината, като побратимените градове, гости и участници в различни прояви и инициативи, реализирани в Симитли, туристи, представители на бизнеса. Въпреки че тази група на пръв поглед изглежда, че се припокрива с гореизброените, е обособена отделно поради спецификата на комуникационните канали, които може да ползва, като например чуждоезична версия на сайта.
- **Представители на медиите** – важноста на тази целева група се определя и от факта, че е канал за информация за останалите целеви групи. Добър подход за реализирането на целите на общинската администрация и разбирането им от гражданите е ежегодно да се организират срещи с представители на медиите за представяне на плановете и важните теми, по които общината ще работи през конкретния период.

Вътрешни целеви групи

- **Служителите на общинската администрация** – голяма част от тях общуват директно с външните целеви групи като част от работните си задължения, които формират представи за качеството на работа в администрацията. Извън работното време в неформална обстановка те формират мнение за институцията у своите близки и познати. По тези причини колкото по-добре са запознати служителите с ключовите проекти на общината, целите и работата на администрацията, толкова по-адекватно могат да коментират тези теми в своето обкръжение. Провеждането на периодични обучения по комуникация, както и предоставянето на навременна и точна информация са важни за успешното включване на тази целева група в ефективните комуникации на общината.
- **Заместник-кметове, директори на дирекции** – по-ефективно и по-успешно е чрез тях въвеждането на вътрешни правила за комуникация и мотивирането на служителите да ги следват. Подходът към тази целева група трябва да е свързан с насърчаване на комуникацията на хоризонтално ниво в общинската администрация.
- **Кметове на кметства и кметски наместници** – чрез тях информацията по важни за общината теми може да достигне по-лесно и ефективно до гражданите в населените места с ниско ниво на използване на медии.
- **Директори на общинските предприятия** – навременна и регулярна информация за планираните и изпълнявани дейности от директорите на предприятията към общината.

Анализ на ситуацията

На базата на наличната информация за управлението на община Симитли и работата на общинската администрация могат да се направят някои аналитични обобщения за условията, в които се съставя и ще се изпълнява настоящата стратегия:

Силни страни	Слаби страни
• Идентифицирани са СГО за активно участие при формиране на политиките на общината; • Постигнато е разбиране по въпросите за доброто управление от заинтересованите страни; • Общинската администрация притежава известен опит в областта на връзки с обществеността; • СГО са мотивирани да оказват съдействие за доброто управление на общината; • Общинската администрация е активна в провеждането на прозрачна политика; • Нормативна база, създаваща възможност за активно участие на гражданите във формулиране на политики; • Използване на нови форми на комуникация като социални мрежи за популяризиране на дейността на общината; • Наличие на сравнително разнообразна културна програма и дейности, свързани с положителни поводи за комуникация.	• Недостатъчен опит на общинската администрация в комуникациите и връзки с обществеността; • Недостатъчни ресурси в общината и СГО за изпълнение на комуникационната стратегия; • Липса на традиции за ефективно използване на средствата за масово осведомяване за осигуряване на прозрачност и публичност; • Ниска образованост и относителен голям дял на възрастното население; • Затруднено ползване на компютърна техника в по-голям мащаб; • Липса на ясно разписани стратегически приоритети, които да определят комуникационните послания и политики; • Липса на кризисна комуникация по ключови теми и проекти; • Липса на приемственост при предаване на задълженията и документацията (независимо на какъв носител) в случай на напускане или пенсиониране на служител; • Недобре организиран и информационно обезпечен в съответствие с нуждите на потребителите сайт на общината; • Ниско ниво на включване и съпричастност на служителите към комуникационните процеси в/на общината и формирането на имиджа ѝ пред обществеността; • Липса на мрежа от медии;

- Недостатъчно човешки и финансов ресурс за дейности по комуникациите.

Възможности	Заплахи
• Определяне на ясни теми за комуникации с всички заинтересовани страни; • Подобряване на вътрешната комуникация за постигане на по-ефективна външна; • Приемане на механизъм за размяна на идеи и конкретни предложения, отнасящи се до хоризонталното движение на информация; • Запознаване на всички служители с приоритетите и ангажирането им в тяхното популяризиране; • По-добре структуриране на сайта на общината, насищане с информация за целевите групи, поддръжка на чуждоезикова версия; • По-широко използване на информационни брошури, бюлетини, медии и др. информационни канали; • Превантивна комуникационна дейност по наболели теми и изготвяне на план за кризисна комуникация; • По-широко използване на социалните мрежи за прояви, организирани от общината; • Актуализиране на Комуникационната стратегия.	• Застаряване и намаляване на населението; • Нисък дял на домакинства с достъп до Интернет; • Недостатъчна активност и заинтересованост на гражданите, НПО, бизнеса и др. структури на гражданското общество за участие при създаване и изпълнение на политиките на общината; • Недостатъчна активност и заинтересованост на гражданите, НПО, бизнеса и др. структури на гражданското общество за контрол върху дейността на общината; • Ниски темпове на развитие на общинската икономика, ниски доходи, демотивация на населението; • Липса на желание, мотивация и компетентност на служителите на общината да участват в комуникационните процеси; • Създаване на свръхочаквания в целевите групи; • Недостатъчен финансов ресурс; • Написаните правила остават на хартия и не се прилагат в действителност.

Приоритети на Комуникационната стратегия

Определени са основни групи приоритети, които да залегнат в основата на комуникацията, осъществявана от община Симитли. В настоящата стратегия тези послания са посочени като стратегически, които да улеснят комуникациите с целевите групи.

Приоритет 1: Модерна инфраструктура и градска среда

- модернизиране на пътната и уличната инфраструктура;
- сигурна и достъпна общинска среда;
- обновяване на селата и кварталите в града.

Приоритет 2: Икономика и бизнес

- утвърждаване на община Симитли като притегателен икономически район;
- насърчаване на партньорството между образованието, бизнеса и науката;
- подкрепа за внедряване на иновации;
- ефективно управление на общинската собственост.

Приоритет 3: Симитли зелена община

- осигуряване на чиста и зелена среда;
- повишаване на енергийната ефективност;
- подкрепа за екоинициативи.

Приоритет 4: Грижа за гражданите

- обновяване и поддръжка на образователната инфраструктура;
- подкрепа за младежки инициативи и внедряването на иновации в образованието;
- разширяване и подобряване на предоставяните социални услуги;
- развитие на културата, спорта и туризма.

Приоритет 5: Интелигентна община

- усъвършенстване и модернизиране на административното обслужване чрез иновации и внедряване на добри практики;
- осигуряване на достъпна и надеждна среда чрез внедряване на интелигентни технологии;
- създаване на условия и стимулиране на засилено участие на гражданите в управлението.

Приоритет 5: Грижа за малките населени места

- устойчиво развитие на малките населени места в общината;
- подобряване и модернизиране на транспортната, образователната, културната инфраструктура;
- подобряване и разширяване на социалните услуги.

План за изпълнение на комуникационната стратегия

Планът за изпълнение на комуникационната стратегия определя начина на провеждане и управление на комуникационната кампания.

Целите на стратегията могат да се постигнат, като се приложат няколко основни подхода, които се внедряват в съответни типове дейности. Те са съобразени със съответните целеви групи и характера на посланията, насочени към тези целеви групи.

Настоящият план за изпълнение обхваща седемгодишен период, в който ще бъдат извършени основни дейности, като:

- Формиране на екип за изпълнение на Комуникационната стратегия в рамките на общинската администрация и изграждането на неговия капацитет за осъществяване на комуникационни кампании.
- Стартиране на дейностите по определяне на окончателните параметри на кампанията чрез определяне на календар на основните събития, които да бъдат

включени в общия план за осъществяване на планираните дейности на общинска администрация Симитли.

- Осъществяването на целите на Комуникационната стратегия чрез определяне и изграждане на основни елементи от комуникационната кампания, избор на конкретни събития, които да бъдат използвани за целите на кампанията, изработване на специфични информационни и рекламни материали, съобразени с целевите аудитории и избраните комуникационни канали.
- Разработване на система за анализ и оценка на изпълнението на дейностите и мерките, заложи в стратегията. Анализът се извършва на годишна база.
- Разработване на механизъм за вътрешна комуникация и обмен на идеи, предложения и информация между служители на общината.
- Реализиране на информационни дейности, свързани с генериране на постоянен поток от информация, разработена на достъпен език и в съответствие с потребностите на различните целеви групи.
- Позитивни комуникации на общината по време на културни събития и прояви, спортни състезания и др.
- Провеждане на неформални срещи за сплотяване на екипа и обучения за повишаване на комуникационната култура.
- Оценка на изпълнението на дейностите на всеки двугодишен период като част от процеса на оценка на изпълнението на мерките, актуализиране на плана и мерките, заложи в тази стратегия за прозрачно управление и превенция на корупцията.

Изпълнението на целите на Комуникационната стратегия се реализира чрез:

- Включване на събитията от културния календар на община Симитли като информационни поводи и възможности за надграждане на тяхното съдържание в посока разпространяване на информация, затвърждаване и разширяване на представата за добро и прозрачно управление на общината.
- Определяне на външни за общината (национални и международни) събития (изложения, конференции и различни форуми), чрез участието в които общината ще получи информация за нови механизми и внедрен сполучлив опит за достигане по най-ефективен начин до прозрачно и добро управление и също така ще има възможност да представи предприетите и осъществени стъпки в тази насока.

Планът е свързан с осигуряване на възможности за:

- осигуряване на информация;
- идентифициране на проблеми;
- повишаване нивото на разбиране;
- генериране подкрепа за инициативата и програмите за добро и прозрачно управление на община Симитли;
- набиране и насочване на вътрешната подкрепа за развитието на общинските дейности за добро управление и превенция на корупцията.

Дейностите са продуктите на вложените ресурси. Съобразно тези ресурси и аудиториите, към които са насочени, дейностите от плана за изпълнение на Комуникационната стратегия са групирани по следния начин:

- Информационните дейности са свързани с установяване на постоянен поток от информация, разработена в съответствие с информационните нужди на различните целеви аудитории. Основна цел на информационните дейности е изграждане на желаната представа за община Симитли сред широката аудитория като община с добро и прозрачно управление.
- Разяснителните дейности са свързани със запознаване на целевите групи с възможностите, условията, процедурите и др., свързани с участието на аудиториите в процесите на местно управление и взимане на решения. Разяснителните дейности запознават с добри практики в сферата на доброто управление и превенцията на корупцията.
- Образователните дейности целят да засилят знанията и търсенето на информация и услуги, свързани с определени теми за доброто управление на общината.
- Промоционалните дейности популяризират водещите идеи на стратегията в подкрепа на доброто управление и са основен инструмент за разпространение на специфично насочена информация.
- Дейностите тип “събития” включват празници, спортни състезания, концерти и т.н., които по своята същност също спадат към промоционалните дейности.

Основни форми на комуникация

Комуникационен тип стратегия се гради върху основата на адаптивност на комуникационните механизми и предварително заложен позитивизъм по отношение лансираната същност на посланията.

Комуникационният тип стратегия е изграден върху разбирането, че медиите са равноправни участници в комуникационния процес, като на тях е определена ролята на медиатори.

Характерно за комуникационния тип стратегия е, че той може да се използва не само когато е усвоен властови ресурс, но и когато субектът навлиза в общественото пространство.

Комуникационната стратегия се основава върху няколко основни подхода в комуникацията:

Информационни кампании

Проактивна информационна кампания, при която местната власт лансира теми и своята гледна точка към тях в зависимост от собствения си дневен ред. По този начин, институцията има възможност да провокира публичен дебат по определени теми и да аргументира собствената си позиция, следвайки собствената логика на комуникационната си стратегия.

Директна комуникация

Фокусът все повече се измества от провеждането на мащабни PR кампании към стимулиране на дискусиите и участието на хората и структурите на гражданското общество в изграждането на позиция по въпросите от местно значение.

В допълнение към планираните информационни инициативи се предоставя възможност на отделните граждани да споделят с органите на местна власт своите очаквания и предложения.

Предизвикателствата пред членството на България в ЕС, както и пред Европейския съюз като цяло, изискват провеждане на непрестанен дебат, в който органите на местната власт имат водеща роля. Това предполага активен подход, включващ организиране на срещи на отговорните за вземане на управленски решения с представители на различни сектори и с населението на общината, както и използването на медиите за целите на директната комуникация.

Комуникация чрез масовите медии

Комуникацията чрез масовите медии включва: организиране и участие в пресконференции, брифинги и съобщения за медиите; неформални работни срещи и разпространяване на информационни бюлетини в отдалечените райони с ниско ниво на потребление на други медии; обмяна на опит с другите общини за представители на регионалните и местни медии.

Работа с неправителствени организации

Комуникационната стратегия подкрепя инициативи на гражданското общество, насочени към групи, които трудно могат да се достигнат чрез средствата за масово осведомяване.

Интернет

Поддържане и актуализиране на интернет страницата на община Симитли; разпространение на електронни бюлетини и редовното ѝ актуализиране. Интернет и средствата за електронна комуникация трябва да бъдат използвани в по-голяма степен при информиране на местния бизнес и потенциалните инвеститори, защото позволяват лесно и бързо разпространение на информацията и подпомагат диалога с населението. Най-важните новини и информации, свързани с институционалната и кадрова подкрепа на местния бизнес, а така също и с бъдещи инвестиционни проекти, трябва да бъдат достъпни на своевременно обновяваната страница, която може да подпомогне хората, търсещи практическа информация.

Информационни материали

Разпространение на информационни материали за община Симитли:

- открити срещи с населението, кутия за мнения и препоръки;
- семинарни обсъждания с представители на общинската администрация;
- срещи с местни консултативни съвети.

Планът за изпълнение е съобразен с идеята за създаване на устойчиви взаимоотношения с гражданите, неправителствените организации, бизнеса и други структури на гражданското общество на територията на община Симитли.

Като част от комуникационната политика информационният поток между общинската администрация (изпълнител на стратегията) и обществеността трябва да протича едновременно посредством формален и неформален обмен и постоянен диалог с открит, изчерпателен и надежден характер.

Мониторинг и оценка на ефективността

Ефективното приложение на настоящата Комуникационна стратегия зависи от равнището на координация между усилията на общината, общинския съвет и останалите институции на държавното управление, медиите и гражданското общество. Структурата и организирането на дейността на община Симитли способства постигането на необходимата степен на едinodeйствие при ръководството и оценяването на ефективността на стратегията.

Организирането и реализацията на подобна стратегия предполага наличието на определени критерии за ефективност, които да бъдат прилагани при оценката на всяка от фазите и етапите от нейната реализация. Тези критерии трябва да отразяват обхвата на достигнатите аудитории спрямо целите, които включва стратегията. В конкретен план това означава да бъде оценен обемът от информация и относителните дялове на целевите аудитории, до които следва да достигнат основните послания на стратегията. Постигането на тези цели ще бъде реализирано чрез изграждането на система от критерии за количествен и качествен анализ и оценки, които ще бъдат прилагани в рамките на мониторинга.

В рамките на количествените критерии за ефективност на стратегията самостоятелно значение има ритъмът и периодичността, с които ще бъде предоставяна информация и анализи в различните етапи от реализирането на настоящата стратегия. В този контекст определящо място би следвало да имат оценките за реализацията на отделните информационни кампании, както и общият обем от информация, която достига до обществеността по повод на работата на общината и нейната администрация. След първоначалното тестване на количествените критерии за ефективност на стратегията, може да бъде изграден постоянно действащ модел, който да регистрира периодично промените в количествените показатели и да оценява обхвата на достигнатите аудитории.

Качествената оценка на постигнатите резултати може да бъде осигурена чрез периодични проучвания на степента, в която масовите обществени нагласи се доближават до целите и приоритетите, представени в настоящата Комуникационна стратегия.

Достъпът до различните референтни групи и целеви аудитории, определени в настоящата комуникационна стратегия, предполага различен интервал от време и специфични средства. Позицията и значението на общината предполагат преди всичко изграждането на устойчиви партньорски отношения на организационно равнище. В този смисъл, дори при максимално интензивни действия, видимият ефект върху общественото мнение няма да се прояви незабавно.

От друга страна, всички органи на местно самоуправление са заинтересовани от постигането на максимално ефективна координация, както в непосредствената си дейност, така и в своята публична комуникация. Постигането на тази цел може да бъде установено чрез прилагането на количествени и качествени критерии за оценка.

Практическото приложение на настоящата комуникационна стратегия предполага разгръщането на серия от документи, притежаващи по-висока степен на конкретност, както и реализирането на отделни проекти, в рамките на всеки от нейните модули. Динамиката на общественото развитие през следващите години ще наложи някои от нейните подцели да бъдат актуализирани, а други ще загубят острата си актуалност, но необходимостта от изграждането на авторитета и достойнството на общината остава неизменен приоритет.

Актуализация

Поради динамиката на информационните и обществените процеси, както и развитието на технологиите, за да може настоящата Комуникационна стратегия да се прилага ефективно, е необходимо ежегодно да се актуализират от една страна основните стратегически теми, а от друга – спецификата на целевите групи, както и изменението на подхода на комуникация. Годишната актуализация се съобразява с конкретните ключови проекти, теми и дейности на общината за конкретната година.

Подходи за насърчаване на партньорите и заинтересованите страни

Комуникацията при изпълнението на ПИРО се основава на следните основни принципи:

- **Отчетност и публичност в дейността на общината** – създаване на условия за провеждане на дебати, предоставяне на балансирана и обективна информация, както и осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите очаквания и предложения;
- **Защита на обществения интерес** – изграждане на съпричастност в населението и структурите на гражданското общество (СГО) към проблемите на общината и мотивирането им за участие в нейното управление;
- **Прозрачност** – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по плана за интегрирано развитие на общината;
- **Координация с други програми**, изпълнявани от община Симитли, като комуникационните дейности за осигуряване на прозрачност и публичност при усвояване на еврофондовете;

- **Ефективност на разходите** – постигане на максимални резултати с наличните ресурси.

Определянето на целевите групи е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети. Определянето на информационните нужди на целевите аудитории отчита мненията, знанията и нагласите на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за взимане на решения, свързани с доброто управление на общината.

Основните целеви групи са:

- Общинска администрация, общински съветници;
- Служители и кметове на кметства в общината;
- Граждани и СГО;
- Представители на бизнеса.

За изпълнението на ПИРО е необходимо да се подобри подхода на съгласуваността, отвореността, двустранността на комуникацията и приобщаването на партньорите и заинтересованите страни, които да усилят връзката между гражданите и местната власт от една страна, а от друга – между местната и регионалната власт.

С цел постигане на трайна промяна в масовите нагласи не само при разработването на ПИРО, но и с цел спазването на този принцип и при неговото изпълнение, усилията са концентрирани към гарантирането на ефективна комуникация с целеви референтни групи от населението, които са:

- групи граждани, изразяващи скептично отношение към действията и постиженията на местната власт;
- икономически и социално активни граждани; млади хора;
- хора в неравностойно положение;
- в сферата на социалните услуги и здравеопазването;
- в областта на културата;
- в сферата на спорта;
- в областта на образованието;
- в сферата на екологията;
- в областта на земеделието;
- представители на неправителствени, браншови и други организации;
- представители на медии – регионални и национални, с фокус върху регионалните и специализираните медии;
- широката общественост.

По този начин ефективно могат да бъдат комуникирани различни части от общите послания на ПИРО. Работата с всяка от тези аудитории са обект на специфични действия и комуникационни форми, които гарантират индивидуализацията на подхода и в същото време координираността на усилията за постигане на крайните цели.

Описание на заинтересованите страни и подбор на участниците, разработили ПИРО

Един от основните принципи, на които се основава провеждането на държавната политика за регионално развитие, съгласно Закона за регионалното развитие, е принципът за партньорство, публичност и прозрачност на всички нива. Прилагането на принципа на партньорство е важен механизъм за повишаване на устойчивостта на взетите решения и планираните цели и задачи, за ефективността на тяхната реализация.

Във всички етапи на разработване и прилагане участват и отговорностите се разпределят между всички групи партньори – кмет, общински съвет, икономически и социални партньори, граждански сдружения, широка общественост, като в зависимост от етапа нивото на участие е в различна форма и степен.

Провеждане на публични събития в контекста на изготвяне на ПИРО Симитли за периода 2021-2027 години

Основна цел при разработването на ПИРО Симитли е прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество. В процеса на разработка на ПИРО Симитли за периода 2021-2027 г. бяха идентифицирани всички заинтересовани лица, имащи отношение към социалното, икономическото и териториално развитие на общината. Участието на заинтересованите лица в процеса на формирането и прилагането на местни политики за интегрирано устойчиво развитие бе гарантирано посредством две „фокус групи“, попълване на анкетни карти, базирани на online платформи и хартиен носител, както и провеждането на индивидуални интервюта по метода на полустандартизираните интервюта „лице в лице“. В допълнение бе проведено публично обсъждане, документирано с протокол, с отразени становища от всички заинтересованите страни, имащи отношение към развитието на общината.

Процесът за прилагане на принципа за партньорство и сътрудничество започна с публикуването на съобщение до всички заинтересовани страни относно стартирането на процеса по изготвяне на ПИРО Симитли за периода 2021-2027 години. Също така бе публикувана online анкетна карта, чрез която всички заинтересовани лица имаха възможност да изразят своето мнение относно процесите, развиващи се на територията на общината. За тези, които нямат достъп до интернет, общината бе предвидила анкетни карти в хартиен вид, които да се попълват. Анкетните карти бяха от различен вид – такива, насочени към гражданското общество, и такива, насочени към бизнес предприятия.

За провеждането на първата „фокус група“ община Симитли публикува съобщение и изпрати индивидуални покани за участие на всички заинтересовани лица, имащи отношение към формирането на политики за развитието на общината. Основната цел на първата „фокус група“ бе да се запознаят всички заинтересовани лица на територията

на общината с процеса на подготовка на ПИРО за периода 2021-2027 г. Също така тя бе използвана и като метод за набиране на информация чрез структурирани дискусии. Посредством първата „фокус група“ бяха идентифицирани местните потребности, изведени оценки и препоръки за социално-икономическото развитие на територията на общината. Получената информация спомогна за набиране на данни за текущото състояние и потенциала на територията, включително и за изготвянето на SWOT анализа. Не на последно място фокус групата бе използвана като форма за прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество в процеса на разработка на ПИРО Симитли.

За провеждането индивидуални интервюта е използван методът на полустандартизираните интервюта „лице в лице“. Те бяха използвани за набиране на информация и оценка от водещи представители на институциите и бизнеса в местната общност и допринесоха за достигане до формулирането на визия и приоритети за развитието на територията на общината и дадоха недвусмислена оценка на състоянието и досегашните инвестиции в региона. Не на последно място интервюираните предложиха конкретни дейности и проекти, които да залегнат в програмата за реализация на плана.

Планът за интегрирано развитие на общината се обсъжда и съгласува с широк кръг заинтересовани страни, имащи отношение към развитието на общината. В тази връзка се проведе публичното обсъждане на ПИРО Симитли за периода 2021-2027 години, като процесът на публично обсъждане се протоколира с отразени становища от заинтересованите страни. Протоколът е неразделна част от проекта на плана за интегрирано развитие на общината при внасянето му за разглеждане и приемане от общинския съвет.

Комуникационен механизъм, осигуряващ информация, отчетност и прозрачност при изпълнение на плана

При разработването на ПИРО се прилага принципът за партньорство и сътрудничество. Комуникационният механизъм, който цели да осигури информация, отчетност и прозрачност при изпълнение на плана за интегрирано развитие на община Симитли се състои от следните принципи:

1. **Всеобхватност** – принципът на всеобхватност дава възможност на представителите на бизнеса, на неправителствения сектор и на местната власт да заявят и отстояват позиция. Обсъжданията по сектори биха извадили на повърхността най-широк кръг от проблеми и искания.
2. **Прозрачност** – всички документи по изпълнението на плана и всички мнения, изразени от участниците, трябва да са публично достъпни.
3. **Документиране** – идеите, предложенията и позициите трябва да бъдат документирани, както и да се води архив на всички обсъждания.

4. **Обратна връзка** – приемането или отхвърлянето на позиция трябва да бъде мотивирано чрез обратна връзка до заинтересованите страни.
5. **Приемственост** – изпълнението на плана е обект на обществена подкрепа и този принцип гарантира, че една нова политическа линия няма да го промени изцяло или да го отхвърли.
6. **Равнопоставеност** – всяка позиция тежи колкото останалите.

Мерки по включване на заинтересованите страни и партньори по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в ПИРО.

Основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на изпълнението на ПИРО. В процеса на неговото изпълнение те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за осъществяване на партньорство и осигуряване на публичност. До тях ще имат достъп всички на интернет страницата на общината. За повишаване степента на информираност и подпомагане на процеса на партньорско участие се използват следните инструменти:

- интерактивна електронна страница;
- електронна поща;
- брошури, обобщаващи приоритетите на ПИРО с полезни контакти за мнения, идеи и предложения;
- провеждане на конференции с партньорите.

Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини

Съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО зоните за въздействие на общината са определени като приоритетни на база на анализа на силните и слабите страни на общинската територия и потенциалите за развитие, както и резултатите от анкетите на жителите в общината, стратегическите документи и потенциалите за развитие на общината. В тези зони се съсредоточава изпълнението на мерките, предвидени в програмата за реализация на плана.

Зоните за въздействие могат да бъдат както части от територията на общината с конкретно функционално предназначение, така и други специфични обособени територии с идентични характеристики или собствен потенциал за развитие.

Съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 години не е задължително да се обособят градски зони за въздействие, тъй като град Симитли е град от 5-то йерархично ниво (АНКПР). Тъй като общината няма приет ОУП, зоните за въздействие са подбрани съгласно социално-икономическия анализ; обобщените нужди, подчертани от заинтересованите лица; националните оси за развитие и потенциалите на общината; заявени проекти и идеи за развитието на отделните части в общината, готовност за изпълнение и т.н. Приоритетните зони са подбрани така, че тяхното развитие влияе в най-голяма степен върху развитието на цялата община.

Зона с обществена значимост – зоната покрива територията на цялата община и включва образованието, здравеопазването и социалните услуги, подобряване на сградния фонд и оборудването му, както и развитието на капацитета на администрацията и подобряване на административните услуги.

Култура, отдих, спорт и туризъм – зоната отново покрива територията на цялата община с акцент върху развитието на средата за културни събития, разширяване и подобряване на условията за масов спорт, местата за отдих и туризъм както в населените места, така и сред природата.

Техническа инфраструктура – зоната включва цялата община и цели подобряване на техническата инфраструктура - осигуряване на свързаност и достъпност, намаляване на загубите на питейна вода, оптимизиране на транспортната мрежа, прилагане на мерки за ЕЕ, газификация и др.

Централна зона за икономическо развитие – това е град Симитли, който освен център на публични услуги (здравеопазване, култура, образование, спорт и т.н.) е и икономически център на общината с преобладаващо предназначение за производствени и други бизнес и икономически дейности, с функционални характеристики и състояние на техническата инфраструктура, които не удовлетворяват напълно инвестиционното търсене за развитие на съществуващите и на нови икономически дейности.

Екологично животновъдство и земеделие – в нея попадат селата от общината и се обособява около град Симитли на основата на изтъкнатите в аналитичната част силни страни и възможности, както и потенциала за бъдещото развитие на селското стопанство.

Околна среда – зоната покрива територията на цялата община и включва мерки за подобряване на околната среда в община Симитли.

Програма за реализация на ПИРО и характеристика на интегрирания подход за развитие

Интегрираният подход датира от времето на появата на европейската политика на сближаване. През 1957 година, когато шестте основополагащи държави подписват Договора от Рим, тяхната цел е „да заздравят единството на своите икономики и да осигурят хармоничното им развитие чрез намаляване на различията, съществуващи между различните региони и изостаналостта на по-слабо облагодетелстваните региони“. Тази цел е вдъхновена от безпокойството, че някои не толкова развити региони няма да са в състояние да се възползват от по-нататъшната интеграция на пазара.

Договорът от Лисабон ясно отчита териториалното сближаване като основна цел на Съюза, в допълнение към икономическото и социалното сближаване.

Интегрираният подход подчертава, че насърчаването на развитието изисква по-тясна координация на публични политики. Например, както инвестициите в инфраструктура, така и инвестициите в образование и иновации могат да допринесат за развитието. Подобна координация обаче е възможна единствено на регионално ниво, тъй като факторите за растежа се различават в значителна степен между регионите. В резултат на това политиката на сближаване разчита предимно на стратегии за интегрирано регионално развитие.

Всеобхватната цел на европейската политика на сближаване винаги е била насърчаване на хармоничното развитие на ЕС и неговите региони.

За постигане на интегриран подход на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които се използват целенасочено за осъществяване на конкретните цели или приоритети. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и проектни идеи за осъществяване на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 години, съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на ПИРО.

Програмата за реализация на ПИРО има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. Основните структурни елементи на програмата са

мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция може да обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници.

За постигане на интегриран подход на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които се използват целенасочено за осъществяване на конкретните цели или приоритети. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и дейности за осъществяване на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 години, съответните финансови ресурси и административните структури за управление – **Приложение 1**.

Индикативният списък на важните за общината проекти, залегнали за изпълнение в програмата за реализация на ПИРО Симитли, са дадени в **Приложение 1А**.

Индикативната финансова таблица е представена в **Приложение 2** и включва необходимите финансови ресурси за изпълнение на поставените приоритети и свързаните с тях мерки и проекти. Посочените суми са прогнозни и те могат да претърпят промени в процеса на изпълнение на ПИРО с цел по-гъвкаво управление на ресурсите и настъпили непредвидени ситуации.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО Симитли цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана, и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка, които са дадени в **Приложение 3**.

Програмата за реализация на ПИРО Симитли цели да акцентира върху най-подходящите в средносрочен план проекти, които са част от мерките и приоритети за развитие на общината. Избрани са и такива, за които има проектна готовност или с чието изпълнение ще се подобри социално-икономическият климат. Проектите са остойностени, с изключение на тези, за които не са нужни финансови средства. Посочени са отговорните структури, мястото и сроковете за изпълнение. Финансовите източници са индикативни, тъй като оперативните програми от фондовете на ЕС са все още в процес на уточняване и/или одобряване, което може да продължи и през месеците, следващи окончателното изготвяне на ПИРО, което може да бъде и причина за актуализация на програмата за реализация.

Програма за развитие на туризма

Съгласно чл. 11 от Закона за туризма ПИРО следва да включва програма за развитието на туризма в общината, която да е разработена в съответствие с приоритетите на областната и националната стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделните видове туризъм.

Програмата за развитие на туризма е дадена в **Приложение 4** и представлява неразделна част от ПИРО Симитли.

Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия

Изменение на климата е термин с широко значение, който се отнася до промяната на климата на земята в дългогодишен период от време. Същият феномен често се нарича и глобално затопляне, който обаче отчита човешките дейности като главен фактор за затоплянето на климата. Хората все повече влияят на климата и температурата на земята, като изгарят изкопаеми горива, изсичат гори и отглеждат добитък. Това добавя огромни количества парникови газове към тези, които се отделят по естествен път в атмосферата, засилвайки парниковия ефект и глобалното затопляне.

Водещите световни специалисти в областта на климата смятат, че човешките дейности почти сигурно са основната причина за затоплянето, наблюдавано от средата на 20-ти век. Става дума за антропогенно (тоест предизвикано от човешка дейност) глобално затопляне. Отделянето в атмосферата на въглероден диоксид и други газове като метан, който има по-голям потенциал за затопляне от CO₂, предизвиква т.нар. парников ефект, при който отразената от Земята слънчева радиация (предимно в инфрачервения спектър) не може да се разсее в Космоса, а се връща и затопля още повече Земята. Въпреки че често се смята, че главните парникови емисии произлизат от изгарянето на органични горива в енергетиката и транспорта, скорошни изследвания и разкрития показват, че метанът от отпадъците (изпражненията) при отглеждането на селскостопански животни за месо и млечни продукти има по-голям принос от транспорта по света.

България се намира в един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и нарастваща честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития като засушавания и наводнения. Рисковете, причинени от събития, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета, както на национално, така и на трансгранично равнище. В научната общност съществува консенсус, че изменението на климата вероятно ще увеличи честотата и величината на екстремните метеорологични явления, като се очаква през следващите десетилетия в страната средната годишна температура на въздуха да се увеличи и да се променят типовете валежи.

Очаква се всички сектори на икономиката да бъдат засегнати от прогнозираните промени. Тези промени ще засегнат допълнително обществото и неговите граждани, както и икономиката като цяло. Общите изводи от Доклада за макроикономическите последици от изменението на климата насочват вниманието към разходите при липса на действия за адаптиране. Ефектът от изменението на климата не засяга всички хора и

територии еднакво поради различните нива на експозиция, съществуващата уязвимост и адаптивните възможности за справяне. Рискът е по-голям за секторите на обществото и бизнеса, които са по-малко подготвени и са по-уязвими.

През последните десетилетия тази честота в България се е увеличила значително. Най-често срещаните хидрометеорологични и природни бедствия са **екстремни валежи и температури, бури, наводнения, горски пожари, свлачища и суша**. Броят на смъртните случаи и жертвите, дължащи се на природни бедствия, е значителен, което показва уязвимост към метеорологичните условия и климата. Уязвимостта на населението и икономиката на България към въздействията на климатичните промени се усилва от относително високата степен на бедност в най-засегнатите райони, продължаващата концентрация на населението на страната в няколко индустриални и градски района и различните последици от прехода от държавно-контролирана икономика към свободна пазарна икономика. Все повече доказателства сочат, **че икономическите загуби от бедствия, свързани с метеорологични и климатични условия**, също нарастват.

Глобално затопляне, природни бедствия, рискови територии и зони

Научните прогнози сочат, че средната температура ще се повиши между 1.8°C и 4°C до 2100 година, като покачването в Европа се очаква да бъде дори по-високо от прогнозната глобална средна стойност.

Изследванията, проведени от департамента по метеорология на Националния институт по метеорология и хидрология към Българска академия на науките (НИМХ), предвиждат повишение на годишната температура на въздуха в България от 0.7°C до 1.8°C до 2020 година. Още по-високи температури се очакват до 2050 и 2080 година, като прогнозираните повишения са съответно от 1.6°C до 3.1°C и от 2.9°C до 4.1°C. Като цяло, повишаването на температурата се очаква да бъде по-голямо през летния сезон (от юли до септември).

От гледна точка на очакваните промени в режима на валежите, вероятно е да има намаляване на валежите, което ще доведе до значително намаляване на общите водни запаси в страната. В това отношение прогнозите сочат намаляване на валежите с приблизително 10 процента до 2020 година, 15 процента до 2050 година и от 30 процента до 40 процента до 2080 година. При повечето сценарии за изменението на климата валежите през зимните месеци вероятно ще се увеличат до края на века, но се очаква значителното намаляване на валежите през летните месеци да компенсира това увеличение.

Очаква се биологичното разнообразие, сухоземните и водните екосистеми, както и секторите на водните ресурси, селското стопанство и горското стопанство да бъдат засегнати от предвижданите промени. Тези промени ще засегнат допълнително обществото и неговите граждани, както и икономиката като цяло.

Изменението на климата е отчетено в глобален мащаб като сериозно предизвикателство пред човечеството. Вземайки предвид ролята на човешката дейност, отделянето в атмосферата на въглероден двуокис и други газове предизвиква парников ефект, като измерванията на глобалната атмосферна концентрация на парниковите газове показват значителни увеличения, с повишаване на средната глобална температура на въздуха. Последниците от променящите се климатични условия включват температурни промени в световния океан и неговото окисляване, масивно топене на снежни и ледникови плочи, екстремни климатични явления, които на свой ред създават риск от горски пожари, свлачища и наводнения, загуба на биоразнообразие, обработваеми площи и водни ресурси.

Законодателство

След присъединяването на България към Европейския съюз (ЕС) на 1 януари 2007 година контекстът на политиката за климата в страната се променя съществено, тъй като освен с международните ангажименти по Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата (РКОНИК) и Протокола от Киото (ПК), тя е съобразена с действащото и новоприетото европейско законодателство в тази област. За периода 2008-2012 години политиката и законодателството на България, свързани с изменението на климата, се хармонизират с тези на ЕС и Националният план за действие по изменение на климата (НПДИК) не е актуализиран, докато трае този процес.

В изпълнение на ангажиментите на България, произтичащи от пълноправното членство в ЕС в този период са предприети следните мерки:

- въведени са разпоредбите на Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността;
- разработен и одобрен от Европейската комисия е Национален план за разпределение на квоти на емисии парникови газове;
- предприети са стъпки за въвеждане на новоприетото законодателство на ЕС в областта на климата (законодателния пакет „Климат и енергетика“), както и на законодателството за включване на авиационния сектор в Схемата на Общността за търговия с квоти на емисии (Директива 2008/101/ЕО);
- през 2010 година е преразгледана и ревизирана Националната система за инвентаризация на парниковите газове, с оглед подобряване на отчетността съгласно насоките на РКОНИК и изискванията на европейското законодателство;
- създадена е и функционираща Схема за зелени инвестиции, чрез която се финансират проекти, водещи до намаляване на емисиите парникови газове.

След приемането на Плана за действие от Бали през 2007 година политиката за изменение на климата в глобален мащаб също се променя съществено, съобразно динамиката на международните преговори за постигане на ново глобално

споразумение по климата, което да обхване всички големи (включително т.нар. „нововъзникнали“) икономики, както и на споразумение за режима на управление на политиката по климата след първия период на задължения по Протокола от Киото. В рамките на международните преговори от 2007 година насам България участва като пълноправен член на ЕС, т.е. съобразно общата, съгласувана позиция на Съюза в тези преговори.

Вторият национален план за действие по изменение на климата (НПДИК) се прилага в периода 2005-2008 години и очертава законодателната рамка и институционалната структура, необходими за осъществяване на политиката по изменение на климата в България. Изпълнението на Втория план е свързано с прилагането на пакет от съгласувани действия, които са в съответствие с международните задължения, поети от България, по РКОНИК и ПК, както и с Програмата по изменение на климата на Европейския съюз. Действието на този план е продължено до 2012 година.

Предвид глобалния характер на процесите, свързани с изменението на климата, политиката на България в областта се определя, от една страна, от международните ангажименти, поети от страната с ратифицирането на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Протокола от Киото, и от друга – от европейското законодателство в тази област.

На 22 април 2016 година 175 страни, сред които и България, подписаха Парижкото споразумение за климата, което безспорно бележи исторически пробив – след дългогодишни преговори, страните стигнаха до извода, че единственият отговор са споделените действия за намаляване емисиите на парникови газове, поставяйки глобална цел за ограничаване на глобалното затопляне до 2 градуса Целзий и визия за амбициозна цел от 1.5 градуса.

Министерство на околната среда и водите провежда цялостната държавна политика по ограничаване изменението на климата, подпомагано от Национален експертен съвет по изменение на климата като консултативен орган. За прилагането и изпълнението на ангажиментите на страната, произтичащи от международното, европейско и национално законодателство в областта на изменението на климата е структурирана Дирекция „Политика по изменение на климата“.

България участва активно в общите усилия за смекчаване на изменението на климата и адаптация към вече настъпилите промени. От 2014 година действа Законът за ограничаване изменението на климата. Изпълнява се третият национален план за действие по изменението на климата, изготвена е Национална стратегия за адаптация. България участва успешно в Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове със 127 инсталации на територията на страната. Заедно с останалите държави-членки на Европейския съюз, България ще изпълнява обща цел за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 40% до 2030 година с приемането на

Рамката за политиките по климат и енергетика до 2030 година. В Закона за опазване на околната среда също има клаузи, отнасящи се до климатичните промени.

Трети национален план за действие по изменение на климата

Основната стратегическа цел на Трети национален план за действие по изменение на климата (НПДИК) е да очертае рамката на действие в борбата с изменението на климата за периода 2013-2020 години и да насочи усилията на страната към действия, водещи до намаляване отрицателното въздействие на климатичните промени и изпълнение на поетите международни ангажменти.

Представените в НПДИК секторни политики и мерки са формулирани по начин, който да отговаря на основната цел на Плана – намаляване на парниковите газове в България и изпълнение на действащото европейско законодателство в областта на изменение на климата. Обособени са приоритетни оси за развитие на дадения сектор и съответните мерки към всяка приоритетна ос. Те са обобщени за всеки един от секторите, като общият ефект от прилагането им е отразен в представените по-горе сценарии и прогнози за емисиите на парникови газове до 2020 година. Мерките са групирани в две направления – такива с измерим ефект върху намалението на парниковите газове и мерки с косвен ефект, при които също се постига намаление на емисиите, но то е по-трудно измеримо.

Най-голям дял в общите емисии на парникови газове в страната има **сектор „Енергетика“**, което определя и неговата първостепенна важност за изпълнение на националните цели за намаляването им. Производството на електрическа и топлинна енергия от въглища допринася за над 90% от емитираните парникови газове в сектора, където е съсредоточен и основният потенциал за намаление на емисии. Политиките и мерките за намаляване на емисиите на парниковите газове в този сектор са групирани в 5 приоритетни оси:

- **Приоритетна ос 1:** По-чисто производство на електрическа енергия от съществуващите въглищни централи;
- **Приоритетна ос 2:** Преход към по-нисковъглероден електроенергиен микс;
- **Приоритетна ос 3:** Системата за централно топлоснабдяване – инструмент за нисковъглеродна енергетика;
- **Приоритетна ос 4:** Ускорено навлизане на децентрализирано производство на енергия;
- **Приоритетна ос 5:** Развитие на нисковъглеродни мрежи за пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ.

Сектор „Бит и услуги“ се характеризира с тенденция на нарастване на емисиите на парникови газове, което е обусловено от повишаване стандарта на живот и респективно – увеличено енергийно потребление на домакинствата. Мерките в този сектор са насочени предимно към повишаване на ЕЕ и използването на ВЕИ.

Особено значим сектор с изключително голям потенциал за намаление на емисии е **сектор „Отпадъци“**. Секторът се явява един от главните източници на парникови газове в три основни направления – емисии от депониране на отпадъци, третиране на отпадъчни води и изгаряне на отпадъци. Мерките са съсредоточени основно в подсектора „Депониране на отпадъци“, който е с най-голям дял в нивата на емисии.

Важността от предприемане на мерки в **сектор „Транспорт“** се обуславя от факта, че той е един от най-големите емитери на парникови газове, бележещ постоянен растеж, но до голяма степен пренебрегван до скоро по отношение на влиянието му върху изменението на климата. Най-значителни емитери на парникови газове са личните автомобили, следвани от тежкотоварните. В тази връзка основните мерки в сектора са насочени към оптимален баланс в използването на потенциала на различните видове транспорт и са обособени в четири приоритетни оси:

- намаляване на емисиите от транспорта;
- намаляване на потреблението на горива;
- диверсификация на превозите;
- информиране и обучение на потребителите.

Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия в община Симитли

Изменението на климата е глобален проблем, за преодоляването на който са необходими глобални действия на всички нива (държавно, регионално и местно) – от страна на правителства, бизнес и всеки един от нас индивидуално. Изборът е наше право и задължение – да действаме и да се възползваме от възможностите на ниско-въглеродното развитие или да сме бездейни свидетели на променящия се живот на планетата, която ще оставим в наследство на поколенията след нас.

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие на Република България задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 година, като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво.

Селско стопанство - метеорологичните явления и постепенните климатични промени могат да окажат силно въздействие върху добивите и качеството на продукцията.

Биологично разнообразие и екосистеми - проявите на изменението на климата се очаква да имат различни въздействия върху различните видове екосистеми и да засегнат биологичното разнообразие и екосистемните услуги по редица начини, включително внезапно и дори катастрофално.

Енергетика - изменението на климата се очаква да промени интензитета, честотата и разпространението на екстремно високи температури, валежи и бури, което увеличава уязвимостта на енергийната инфраструктура.

Гори - прогнозите за повишаване на температурата поради изменението на климата, по-топлите зими и повече летни засушавания, заедно с по-големия брой и величина на екстремни климатични явления като топлинни и студени вълни, силни бури, мокър сняг и натрупване на лед, ще влошат здравето на горите и растежа на дърветата, ще увеличат атаките от патогенни насекоми и гъби, включително инвазивни видове, и ще причинят сериозни загуби вследствие на пожари и щети, причинени от бури.

Човешко здраве - заболяемост и смъртност, свързани с топлината; заболяемост и смъртност, свързани с екстремни метеорологични условия; сърдечносъдови заболявания, включително инсулти, астма, респираторни алергии и заболявания на дихателните пътища; болести, причинени от храна и хранителни фактори; заболявания, свързани с водата; психично здраве и свързани със стреса разстройства, неврологични заболявания и нарушения.

Туризъм - неблагоприятните климатични събития, включително топлинни и студени вълни, интензивни валежи, бури или промени в природните туристически атракции, като липса на сняг, може да имат отрицателни последици за преживяванията на туристите в дадена дестинация и за желанието на туриста да се върне отново там.

Транспорт - най-уязвими са Републиканската пътна мрежа и общинската транспортна инфраструктура (улици, пътища и инфраструктура за обществен градски транспорт), което увеличава разходите за поддръжка.

Градска среда - увреждане на сгради и градска инфраструктура, последици за здравето, застрашени ключови услуги, включително доставка на храна и електрическа енергия, намалена подвижност и достъпност и стрес във водоползването, както и повишен финансов натиск върху общините за поддръжка на инфраструктурата и за средства и персонал за спешна помощ.

Води - значителни изменения се очакват при сезонното разпределение на оттока на реките, през зимата и пролетта ще има увеличение, летният и есенният дебити на речните потоци се очаква да намалеят.

Със залегналите в ПИРО Симитли приоритети и мерки общината предвижда адаптиране към климатичните промени и намаляване ефекта от тях в следните области:

- човешко здраве;
- селищно устройство;
- енергетика;
- управление на води;
- околна среда;

- транспорт;
- управление на отпадъци;
- селско стопанство и горски фонд;
- туризъм.

Таблица 25 Мерки за ограничаване на климатичните промени, за адаптиране и намаляване на риска от бедствия в община Симитли

Сектор	Цел	Мярка
Човешко здраве	Повишаване информираността сред населението и МСП	Мерки: 2.2., 2.3., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1., 5.3., 5.4., 6.3.
	Осигуряване на превантивни мерки	
	Мерки за намаляване на въздействието на климатичните промени върху здравето	
	Подобряване на условията за масов спорт и спорт на открито	
	Управление на отпадъците	
	Създаване на нови зелени зони за отдих	
	Подобряване на уличната инфраструктура	
Селищно устройство	Подобряване на ВиК инфраструктурата	Мерки: 2.2., 2.3., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 6.2., 6.3.
	Повишаване информираността сред населението	
	Подобряване на комуникацията със заинтересованите страни за измененията на климата и адаптирането към тях	
	Създаване на нови зелени зони за отдих на населението	
	Подобряване на уличната инфраструктура	

Сектор	Цел	Мярка
Туризъм	Управление на отпадъците	
	Подобряване на ВиК инфраструктурата	
	Подобряване на достъпността и свързаността	
	Повишаване информираността в областта на туристическите услуги	Мерки: 6.4., 6.1., 6.2., 6.3., 6.5., 2.7., 2.8., 2.9., 2.11., 3.1., 3.2., 5.1., 4.1., 4.2., 2.2.
	Подобряване на туристическите услуги	
	Поддържане на съществуващи и създаване на нови велоалеи и екопътеки	
Енергетика	Повишаване информираността сред населението и МСП	Мерки: 1.4., 1.5., 2.1., 2.2., 2.7.
	Устойчиво прилагане на мерки за ЕЕ	
	Насърчаване внедряването на ВЕИ	
Управление на води	Управление на адаптирането към измененията на климата	Мерки: 2.10, 3.1., 3.2., 3.3.
	Подобряване на ВиК структурата	
Околна среда	Управление на околната среда	Мерки: 2.10., 3.1., 3.2., 3.3., 4.2., 6.3., 6.1.
	Поддържане на биологичното разнообразие	
	Адаптиране към измененията на климата	
	Поддържане на съществуващи и създаване на нови зелени зони	
Транспорт	Повишаване информираността в областта на транспорта	Мерки: 2.1., 2.2., 2.11.
	Мерки за транспортно обслужване на населението	

Сектор	Цел	Мярка
	Подобряване на пътната инфраструктура	
	Подобряване на достъпността и свързаността	
Управление на отпадъци	Повишаване на информираността на населението	Мерки: 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 6.3.
	Повишаване на екологичната култура	
	Увеличаване на дела на разделното събиране на отпадъци	
Селско и горско стопанство	Подобряване на селскостопанските практики за адаптиране към изменението на климата	Мерки: 1.4., 1.5., 3.1., 3.2., 3.3., 6.1.
	Подобряване и защита на горските ресурси	
	Повишаване информираността в селскостопанския сектор	
	Повишаване на екологичната култура	

Ресурсна осигуреност

Ресурсите за реализацията на ПИРО включват само прогнозни средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и дейности, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор.

Не се очаква индикативната финансова таблица да покаже еднозначно реалния обем финансови ресурси за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат осъществени на територията на община Симитли и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2027 година.

Следва да се има предвид, че общата сума на финансовите ангажименти по отделните приоритети може да претърпи промени според степента на изпълнение на

приоритетите, промените в пазарните и обществени условия, конкретно възникващи ситуации в страната и Европейския съюз, както и появилите потребности от преразпределение между отделните приоритети след обосновани промени според процедурите на приложимото законодателство.

Предвидимите източници за финансиране на мерките и проектите по плана са:

Местни публични източници: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни);

Външни публични източници: Републикански бюджет (РБ), Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, фондове на ЕС в областта на земеделието – Общата селскостопанска политика, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕФ), други източници – банки, фондове, фондации и др.

Частни финансови източници: средства от частни банки, фондове, инициативи и др.

Действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО Симитли

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО Симитли цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана, и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Основната дейност по наблюдението на изпълнението на ПИРО Симитли е изготвянето на **ежегодни доклади**, които се публикуват на страницата на общината. Те служат за изготвяне на **междинен доклад и окончателен доклад** за изпълнение, които също се публикуват на страницата на общината, а също така и като основа за актуализация. Докладите се изготвят от общинската администрация.

Междинният доклад следва да се изготви до края на 2024 година, а **окончателният** – до края на 2028 година. Докладите се обсъждат и приемат от общинския съвет.

Типът на индикатора, който ще се прилага към съответен приоритет или цел зависи от конкретиката на формулираните цели, приоритети и мерки в съответния ПИРО. Най-общо индикаторите за продукт измерват напредъка по отношение на приоритетите и мерките, а индикаторите за резултат – по отношение на целите. Въпреки това е възможно за даден приоритет да се формулира както индикатор за продукт, така и индикатор за резултат. Индикаторите за резултат се формулират само по отношение на целите. Индикаторите за продукт могат да измерват и постигането на мерките, но не е задължително да се формулират за всяка отделна мярка, дейност или проект – включването на индикатори по отношение на мерките зависи от конкретната ситуация.

Използваният метод за разработване на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО е т.н. **SMART** – акроним от английски думи за определяне на ясни цели, чрез които да се очакват и конкретни резултати.

- **S** (Specific) – целта трябва да е специфична;
- **M** (Measurable) – целта трябва да е измерима;
- **A** (Achievable) – целта трябва да е постижима;
- **R** (Realistic) – целта трябва да е реалистична;
- **T** (Timely) – целта трябва да има някакъв срок.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Наблюдението на плана се осъществява в съответствие с разпоредбите на ППЗРР. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на ПИРО чрез създаване на екип за разработване на годишните доклади.

Окончателният доклад включва последваща оценка за изпълнението на плана:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

За създаване на аналитичната част на ПИРО са използвани основно данните на НСИ, Дирекция Бюро по труда, ИСУН 2020, както и такива от общината и те служат като базови стойности за следващите 7 години. Източниците на информация за изпълнението на ПИРО Симитли следва да бъдат избрани по същия начин - независими и надеждни.

Индикатори за продукт

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и/или мерки за развитие на общината. По някои от приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикатори за резултати

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Предварителна оценка на основание чл.32 от ЗРР

За разработването на ПИРО, по преценка на кмета на общината, може да се извърши предварителна оценка на плана съгласно чл. 32 от ЗРР. В този случай предварителната оценка е неразделна част от съдържанието на ПИРО.

Тя се осъществява успоредно с разработването на ПИРО и съдържа оценка за социално-икономическото въздействие на плана върху развитие на общината и евентуално екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда. Екологичната оценка оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда. Успоредно с работата по разработване на ПИРО кметът на общината уведомява МОСВ/съответната РИОСВ за разработването му и ако това бъде изискано, възлага извършване на екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС). Средствата за финансирането както на оценката за социално-икономическото въздействие на плана, така и на екологичната оценка, се осигуряват заедно с тези за изработване на плана. Изготвянето им се извършва от независими експерти, при спазване на изискванията на ЗОП, ЗООС и ЗБР. Това не отменя задължението за инвестиционните проекти за проектните идеи и проектите, включени в ПИРО, да се извършват законово установените екологични оценки, респ. ОВОС, за всеки проект поотделно.

Заклучение

Съгласно чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР планът за интегрирано развитие на община Симитли се актуализира при наличие на някое от следните обстоятелства:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана.

Актуализация на програмата за реализация на плана може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Така например, в случай на възникнала възможност за включването на допълнителни ресурси – средства от оперативните програми за периода 2021-2027 години или от други национални или

донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси. Допълнителни мерки, дейности и проекти или проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.

При актуализацията на програмата за реализация в нея задължително следва да се включат и следните видове проекти/проектни идеи, за които е доказан приноса към постигането на целите и приоритетите на плана:

- Всички проектни идеи, които общината е включила след 2020 година в процеса по актуализиране и допълване на инвестиционната си програма по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане;
- Всички проекти, предвидени за финансиране изцяло с финансови инструменти по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 след 2020 година, за които Междинното звено е издало положително становище за съответствие с ИПГВР, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане;
- Други идентифицирани след 2020 година проекти/проектни идеи за градско развитие, които са финансирани със средства от ЕСИФ 2014-2020, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане.

Изготвеният актуализиран ПИРО се приема при условията и по реда за изработване и приемане на плана.

Приложения

- Приложение 1:** Мерки в програмата за реализация на ПИРО Симитли 2021-2027
- Приложение 1-А:** Индикативен списък на важни за общината проекти;
- Приложение 2:** Индикативна финансова таблица;
- Приложение 3:** Матрица на индикаторите;
- Приложение 3а:** Списък на общите индикатори;
- Приложение 4:** Програма за развитие на туризма.

Използвани източници на информация

- Закон за регионалното развитие (ЗРР), Обн., ДВ. бр. 50 от 30 май 2008 г.;
- Правилник за прилагане на ЗРР, Обн., ДВ. бр. 70 от 7 август 2020 г.;
- Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., МРРБ месец март 2020 г.;
- Закон за туризма, Обн., ДВ. бр. 30 от 26 март 2013 г.;
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и Актуализация на НКПР от 2019 г.;
- Социално-икономически анализ на районите в Република България, МРРБ 2019 г.;
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЗР 2021-2027 г.;
- Регистър на защитените зони в България, ИАОС;
- НСИ;
- НСИ ИНФОСТАТ;
- ИСУН;
- Програма за развитие: България 2030, МС;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие;
- Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г., МОСВ.